

RAPORT **ROCZNY** **2013**

 ORLEN
WARSAW
MARATHON

NASZE WARTOŚCI

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Szanujemy naszych klientów, akcjonariuszy, środowisko naturalne oraz lokalne społeczności.

ROZWÓJ

Poszukujemy nowych możliwości.

LUDZIE

Naszymi atutami są: kompetencje, współpraca i uczciwość.

ENERGIA

Działamy z entuzjazmem.

NIEZAWODNOŚĆ

Można na nas polegać.

MISJA

Odkrywając i przetwarzając zasoby naturalne, napędzamy przyszłość.

CREDO

ORLEN. Napędzamy przyszłość.

Polski Koncern Naftowy ORLEN
Spółka Akcyjna

RAPORT **ROZDZIAŁ** **2013**

SPIS TREŚCI

RADA NADZORCZA PKN ORLEN	5
LIST PRZEWODNICZĄCEJ RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN	6
ZARZĄD PKN ORLEN	8
LIST PREZESA ZARZĄDU PKN ORLEN	11

1	KIM JESTEŚMY	14
1/1	WARTOŚCI W GRUPIE ORLEN	15
1/2	GRUPA ORLEN NA RYNKU KAPITAŁOWYM	15
1/3	MARKA ORLEN	16

2	STAN REALIZACJI STRATEGII GRUPY ORLEN	17
2/1	SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA	18
2/2	NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	20
2/3	SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU (CSR)	22
2/4	SPONSORING SPOŁECZNY	23
2/5	SPONSORING SPORTOWY	24
2/6	PROJEKTY WŁASNE	25

3	STRUKTURA GRUPY ORLEN	26
----------	--------------------------------------	-----------

4	OPIS DZIAŁALNOŚCI GRUPY ORLEN	28
4/1	DETAL	28
4/2	SPRZEDAŻ PRODUKTÓW RAFINERYJNYCH	34
4/3	SPRZEDAŻ PRODUKTÓW PETROCHEMICZNYCH	38
4/4	PRODUKCJA	40
4/5	WYDOBYCIE	46
4/6	ENERGETYKA	48

5

OCHRONA ŚRODOWISKA

	49
5/1	INWESTYCJE ŚRODOWISKOWE 49
5/2	ZARZĄDZANIE EMISJAMI CO ₂ 50
5/3	RAMOWY SYSTEM ZARZĄDZANIA RESPONSIBLE CARE 50
5/4	STAN FORMALNO-PRAWNY 50
5/5	NOWA STACJA MONITORINGU STANU JAKOŚCI POWIETRZA 50
5/6	REKULTYWACJA GRUNTÓW 51
5/7	OCHRONA POWIETRZA 51

6

PRACOWNICY

	52
6/1	STRUKTURA ZATRUDNIENIA 52
6/2	POLITYKA REKRUTACJI 53
6/3	ROZWÓJ FUNKCJI HR 53
6/4	ROZWÓJ I SZKOLENIA 54
6/5	PRAKTYKI STUDENCKIE I PROGRAMY STAZOWE 54
6/6	ŚWIADCZENIE SOCJALNE 54
6/7	PRACODAWCA PRZYJAZNY RODZINIE 54
6/8	NAGRODY I CERTYFIKATY 54

7

ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA

	55
6/1	RYZYKA RYNKOWE 56
6/2	RYZYKO PŁYNNOŚCI I KREDYTOWE 57
6/3	RYZYKA BRANŻOWE 58

8

ŁĄD KORPO- RACYJNY

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	82
OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA	82
DANE ADRESOWE	167

RADA NADZORCZA

PKN ORLEN

ANGELINA ANNA SAROTA
PRZEWODNICZĄCA RADY NADZORCZEJ

LESZEK JERZY PAWŁOWICZ
WICEPRZEWODNICZĄCY RADY NADZORCZEJ,
NIEZALEŻNY CZŁONEK RADY NADZORCZEJ

CEZARY BANASIŃSKI
NIEZALEŻNY CZŁONEK RADY NADZORCZEJ

GRZEGORZ BOROWIEC
CZŁONEK RADY NADZORCZEJ

ARTUR GABOR
NIEZALEŻNY CZŁONEK RADY NADZORCZEJ

CEZARY MOŻEŃSKI
CZŁONEK RADY NADZORCZEJ

LIST PRZEWODNICZĄCEJ RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN

SZANOWNI PAŃSTWO,

w roku 2013 konsekwentnie budowaliśmy wartość Grupy ORLEN. Działaliśmy zgodnie z założeniami strategii, która zakłada obok utrzymania optymalnej sytuacji płynnościowej i kontroli kosztowej, dywersyfikacji źródeł zadłużenia oraz wzmacniania podstawowych segmentów działalności, także intensywny rozwój sektorów energetyki i wydobywania. Co istotne, wysokość naszych nakładów inwestycyjnych uzależniona jest od otoczenia makroekonomicznego.

Realizacja tak skonstruowanej strategii przyniosła zakładane efekty. W minionym roku, pomimo niestabilnej sytuacji rynkowej oraz presji otoczenia makroekonomicznego, Grupa Kapitałowa osiągnęła wyższy o 0,6 mln ton wolumen łącznej sprzedaży na poziomie blisko 36 mln ton. Przychody ze sprzedaży osiągnęły wartość ponad 113 mld zł a zysk EBITDA wg LIFO wyniósł 3,2 mld zł.

Poprzez inwestycje w segmencie wydobywania staliśmy się Koncernem o zasięgu globalnym. Było to możliwe dzięki akwizycji kanadyjskiej firmy wydobywczej TriOil Resources, posiadającej produkcyjne złoża ropy i gazu w najbardziej zaawansowanym technologicznie rejonie świata. Weszliśmy w posiadanie unikalnego know-how, który będzie rozwijany i dostosowany do lokalnych uwarunkowań w obszarze wydobywania węglowodorów ze złóż niekonwencjonalnych. Koncern konsekwentnie realizuje zadania w obszarze poszukiwań gazu z łupków również w kraju, gdzie do tej pory przeprowadził łącznie 10 odwiertów poszukiwawczych.

Kluczową inwestycją w segmencie energetycznym, rozpoczętą w 2013 roku, jest budowa elektrociepłowni we Włocławku. Będzie ona wytwarzać energię elektryczną w kogeneracji z ciepłem zarówno na potrzeby Grupy ANWIL oraz PKN ORLEN, jak i dla odbiorców zewnętrznych. Uruchomienie inwestycji planowane jest na koniec 2015 roku.

W obliczu wciąż niestabilnych warunków na rynkach zagranicznych koncentrowaliśmy się na wzmocnieniu pozycji spółek należących do Grupy Kapitałowej. W tym właśnie celu dokonaliśmy zakupu 16,4% akcji Česká Rafinérská. Transakcja ta pozwoliła zwiększyć udział Grupy Unipetrol w spółce, wpływając znacząco na możliwość efektywnego zarządzania.

Kolejnym ważnym wydarzeniem w 2013 roku były udane emisje obligacji detalicznych, które wprowadziliśmy do obrotu na rynek Catalyst. Zainteresowanie inwestorów naszym Programem obligacji detalicznych, który ostatecznie sfinalizowaliśmy w 2014 roku, potwierdza, że jesteśmy solidnym i wiarygodnym partnerem, cieszącym się dużym zaufaniem na rynku.

W realizacji strategicznych celów Koncernu nie bez znaczenia pozostaje również przyjęty jeszcze w 2012 roku system wartości korporacyjnych, który w minionym roku wdrażaliśmy w spółkach Grupy Kapitałowej. Odpowiedzialność, rozwój, ludzie, energia i niezawodność – tymi wartościami, kierujemy się przy budowaniu spójnej i klarownej wizji naszej działalności.

2013 roku pokazał, że przyjęta przez nas strategia jest optymalna i pozwala stabilnie funkcjonować w niesprzyjającym otoczeniu makroekonomicznym. Jestem przekonana, że nakreślone kierunki rozwoju, we wszystkich segmentach, przyczynią się do długofalowej budowy wartości Grupy ORLEN.

Angelina Sarota
Przewodnicząca Rady Nadzorczej

ZARZĄD

PKN ORLEN

DARIUSZ JACEK KRAWIEC PREZES ZARZĄDU, DYREKTOR GENERALNY

Stanowisko Prezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego, Pan Dariusz Jacek Krawiec objął w dniu 18 września 2008 roku. W dniu 24 marca 2011 roku został powołany przez Radę Nadzorczą na Prezesa Zarządu na drugą kadencję.

W dniu 6 marca 2014 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Dariusza Jacka Krawca na stanowisko Prezesa Zarządu na kolejną, trzecią kadencję rozpoczynającą się dzień po Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki zatwierdzającym sprawozdanie finansowe za 2013 rok.

Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. W latach 1992–1997 pracował w Banku PEKAO S.A. oraz firmach konsultingowych Ernst & Young i Price Waterhouse. W 1998 roku był odpowiedzialny za rynek polski w brytyjskim oddziale japońskiego banku inwestycyjnego Nomura plc w Londynie. W okresie 1998–2002 pełnił funkcję Prezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego w Impexmetal S.A. W 2002 roku objął stanowisko Prezesa Zarządu Elektrim S.A. W latach 2003–2004 był Dyrektorem Zarządzającym Syndicatum Ltd London. Od 2006 do 2008 roku zajmował stanowisko Prezesa Zarządu Action S.A. Posiada bogate doświadczenie w pracy w organach nadzorczych spółek. Przewodniczył Radom Nadzorczym: Huty Aluminium „Konin” S.A., Metalexfrance S.A. Paryż, S and I S.A. Lozanna, ce-market.com S.A. Był także Członkiem Rad Nadzorczych: Impexmetal S.A., Elektrim S.A., PTC Sp. z o.o., Elektrim Telekomunikacja Sp. z o.o., Elektrim Magadex S.A., Elektrim Volt S.A. oraz PTE AIG. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej Unipetrol a.s.

SŁAWOMIR JĘDRZEJCZYK WICEPREZES ZARZĄDU DS. FINANSOWYCH

Do Zarządu PKN ORLEN Pan Sławomir Jędrzejczyk został powołany w czerwcu 2008 roku. Do września 2008 roku pełnił funkcję Członka Zarządu PKN ORLEN, a w dniu 18 września objął stanowisko Wiceprezesa Zarządu. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza powołała go na Wiceprezesa Zarządu na kolejną trzyletnią kadencję rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku.

W dniu 6 marca 2014 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Sławomira Jędrzejczyka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu na kolejną, trzecią kadencję rozpoczynającą się dzień po Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki zatwierdzającym sprawozdanie finansowe za 2013 rok.

Pan Sławomir Jędrzejczyk odpowiada za obszar finansów, kontroling, księgowość, zarządzanie łańcuchem dostaw, relacje inwestorskie, M&A oraz IT. Do jego najważniejszych zadań należy realizacja strategii ukierunkowanej na wzrost wartości, budowanie relacji z rynkiem kapitałowym, zapewnienie finansowania oraz zwiększanie przepływów pieniężnych poprzez doskonałość operacyjną, dezinvestycje i projekty dotyczące kapitału pracującego. Obecnie jest Wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej Unipetrol a.s. Od 1 stycznia 2014 roku jest Członkiem Rady Dyrektorów spółki TriOil Ressources Ltd., Kanada. Ukończył Politechnikę Łódzką oraz uzyskał tytuł biegłego rewidenta w ramach stowarzyszenia audytorów ACCA. W latach 2005–2008 pełnił funkcję Prezesa Zarządu – Dyrektora Generalnego w spółce Emitel. Wcześniej pracował dla firm notowanych na GPW w Warszawie: jako Dyrektor Pionu Kontrolingu w Telekomunikacji Polskiej S.A. oraz Członek Zarządu – Dyrektor Finansowy w Impexmetal S.A., a także w Dziale Audytu i Doradztwa Biznesowego w Price Waterhouse.

PIOTR CHEŁMIŃSKI CZŁONEK ZARZĄDU DS. PETROCHEMII

Stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN ds. Petrochemii Pan Piotr Chełmiński objął w dniu 10 marca 2012 roku.

W dniu 6 marca 2014 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Piotra Chełmińskiego na stanowisko Członka Zarządu na kolejną, trzyletnią kadencję rozpoczynającą się dzień po Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki zatwierdzającym sprawozdanie finansowe za 2013 rok.

Jest absolwentem SGGW w Warszawie. Posiada doświadczenie w pracy w Zarządach polskich i zagranicznych spółek, w tym spółek giełdowych. W latach 1995–1996 pracował na stanowisku Wiceprezesa ds. sprzedaży, marketingu i eksportu w Okocimskich Zakładach Piwowarskich S.A. Od 1996 do 1999 roku pełnił funkcję dyrektora regionalnego na Europę Środkowo-Wschodnią Eckes Granini GmbH & Co. KG i Prezesa jej spółki zależnej Aronia S.A. W latach 1999–2001 był Członkiem Zarządu Browar Dojlidy Sp. z o.o., a w latach 2001–2002 Członkiem Zarządu i Członkiem Rady Nadzorczej Werner i Merz Polska Sp. z o.o. W okresie 2001–2006 pełnił funkcję Członka Zarządu i Członka Rady Nadzorczej w Kamis-Przyprawy S.A. sprawując bezpośredni nadzór operacyjny nad sprzedażą i marketingiem. Od 2006 do 2009 roku był Wiceprezesem ds. Sprzedaży i Marketingu w Gamet S.A. w Toruniu oraz Członkiem Zarządu Gamet Holdings S.A. w Luxemburgu. W grudniu 2009 roku objął stanowisko Prezesa Zarządu oraz Dyrektora Generalnego Unipetrol a.s., które zajmował do kwietnia 2013 roku. Obecnie pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej spółki ANWIL S.A., Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej spółki Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. oraz Członka Rady Nadzorczej Unipetrol a.s.

KRYSTIAN PATER CZŁONEK ZARZĄDU DS. RAFINERII

Na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN Pan Krystian Pater został powołany w marcu 2007 roku. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN podjęła uchwałę o powierzeniu mu stanowiska Członka Zarządu PKN ORLEN na kolejną kadencję Zarządu Spółki rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku.

W dniu 6 marca 2014 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Krystiana Patera na stanowisko Członka Zarządu na kolejną, trzyletnią kadencję rozpoczynającą się dzień po Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki zatwierdzającym sprawozdanie finansowe za 2013 rok.

Jest absolwentem Wydziału Chemii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Ukończył podyplomowe studium Inżynieria i Aparatura Chemiczna na Politechnice Warszawskiej (1989 rok), Zarządzanie i Marketing w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica (1997 rok), Zarządzanie dla Sektora Naftowego (1998 rok) i Zarządzanie Wartością Firmy (2001–2002) w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Od 1993 roku był związany z Petrochemią Płock S.A., a następnie z PKN ORLEN gdzie od 2005 do 2007 roku pełnił funkcję Dyrektora Wykonawczego ds. Produkcji Rafineryjnej. Obecnie jest Członkiem Zarządu AB ORLEN Lietuva i Członkiem Rady Nadzorczej Unipetrol a.s. Ponadto pełni funkcje Członka Zarządu CONCAWE i Prezesa Stowarzyszenia Płockich Naftowców.

MAREK PODSTAWA CZŁONEK ZARZĄDU DS. SPRZEDAŻY

Na stanowisko Członka Zarządu ds. Sprzedaży Rada Nadzorcza powołała Pana Marka Podstawę z dniem 19 marca 2012 roku.

W dniu 6 marca 2014 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Marka Podstawę na stanowisko Członka Zarządu na kolejną, trzyletnią kadencję rozpoczynającą się dzień po Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki zatwierdzającym sprawozdanie finansowe za 2013 rok.

Od stycznia 2009 roku zajmował w PKN ORLEN stanowisko Dyrektora Wykonawczego ds. Sprzedaży Detalicznej. Jest absolwentem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Posiada tytuł MBA uzyskany w University of Minnesota/SGH w Warszawie. Ma bogate doświadczenie w kierowaniu międzynarodowymi zespołami, budowaniu strategii, finansów, zarządzania projektami, zarządzania kryzysowego. W latach 1990–1992 pracował w Centralnych Zakładach Automatykacji Hutnictwa, następnie, do 1996 roku, w firmie DuPont Conoco Poland. Po przekształceniu firmy w koncern ConocoPhillips pracował do 2008 roku w obszarze handlu detalicznego i hurtowego, marketingu, rozwoju biznesu, ujednolicania systemów finansowo-zarządczych, m.in. w Europie i USA. Awansował od stanowiska Koordynatora Projektów Marketingowych i Rafineryjnych do stanowiska Dyrektora ds. Programów Sprzedaży Hurtowej, a następnie Dyrektora ds. Planowania Strategicznego w centrali ConocoPhillips w Houston. W latach 2009–2010 był Członkiem Zarządu Spółki Benzina s.r.o. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej ORLEN Deutschland GmbH.

LIST PREZESA ZARZĄDU PKN ORLEN

SZANOWNI PAŃSTWO,

rok 2013 był pierwszym rokiem realizacji strategii Koncernu do roku 2017, zakładającej budowę nowych segmentów działalności – wydobywania ropy i gazu oraz energetyki przy równoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa finansowego i doskonałości operacyjnej dotychczasowych obszarów działalności. Realizując jeden z głównych celów strategicznych, w roku ubiegłym – po raz pierwszy od pięciu lat – wypłaciliśmy dywidendę ze stopą zwrotu wynoszącą 3,8% w odniesieniu do średniej ceny akcji w 2012 roku.

Łączny wolumen sprzedaży Grupy ORLEN w roku 2013 wyniósł blisko 36 mln ton generując przychody w wysokości 113 mld zł i zysk EBITDA wg LIFO w kwocie 3,2 mld zł. Osiągnęliśmy historycznie najwyższy zysk w obszarze detalu wynoszący 1,3 mld zł, doskonały wynik petrochemii, przekraczający 2 mld zł, przy obniżonym do 0,5 mld zł, na skutek zmian otoczenia makroekonomicznego, zysku rafinerii.

Przekonani o potencjale segmentu detalicznego konsekwentnie inwestowaliśmy w rozwój sieci, zarówno w Polsce, jak i za granicą – na koniec 2013 roku Koncern dysponował 2 706 stacjami paliw. Intensywnie rozwijamy ofertę pozapaliwową – w minionym roku uruchomiliśmy 234 nowe punkty gastronomiczne Stop Cafe oraz Stop Cafe Bistro, dzięki czemu obecnie do dyspozycji naszych klientów pozostaje ich już 1 047.

W pełni wykorzystaliśmy także nasz potencjał jako największej firmy petrochemicznej w regionie. Wzrosła sprzedaż polimerów, monomerów, aromatów, tworzyw sztucznych i PTA na rynku polskim przy zmniejszeniu wolumenów w Czechach.

Słabszy wynik w obszarze rafinerii był efektem niekorzystnego otoczenia makroekonomicznego – marże rafineryjne w 4 kwartale 2013 roku były najniższe od 10 lat. Widoczny był także negatywny wpływ tzw. szarej strefy w handlu olejem napędowym. Mimo tych trudnych warunków Koncern zwiększył jednak łączne wolumeny sprzedaży – zanotowaliśmy wzrost w Polsce i na rynkach obsługiwanych przez Grupę ORLEN Lietuva przy niższych wolumenach na rynku czeskim.

Zgodnie z założeniami strategii, obejmującej między innymi dywersyfikację źródeł przychodów Koncernu, w minionym roku intensywnie rozwijaliśmy segment wydobywania. W ramach dotychczasowych prac przeprowadzono w Polsce 10 odwiertów poszukiwawczych gazu ze złóż niekonwencjonalnych, w tym trzy poziome, oraz wykonano dwa szczelinowania odcinków horyzontalnych. Momentem przełomowym z punktu widzenia rozwoju Grupy ORLEN była akwizycja kanadyjskiej firmy wydobywczej TriOil Resources, dzięki której Koncern osiągnął status firmy globalnej. Spółka ta posiada nie tylko produkcyjne odwierty wydobywcze ropy i gazu, ale także, co szczególnie ważne w kontekście inwestycji w poszukiwania gazu łupkowego w Polsce, unikalny know-how w tym zakresie. Jest to kapitał szczególnie istotny dla PKN ORLEN, jako lidera w zakresie poszukiwania niekonwencjonalnych złóż węglowodorów w Polsce.

Do kluczowych inwestycji Grupy ORLEN w segmencie energetycznym zaliczyć należy rozpoczętą wiosną 2013 roku budowę elektrociepłowni parowo-gazowej we Włocławku. Już w 2015 roku będzie ona wytwarzać energię elektryczną w kogeneracji z produkcją ciepła na potrzeby Grupy ANWIL, PKN ORLEN oraz odbiorców zewnętrznych.

Wypracowaliśmy 5,7 mld zł środków pieniężnych z działalności operacyjnej. Umożliwiło to zarówno zaplanowaną realizację programów inwestycyjnych, wypłatę dywidendy jak i dalszą redukcję zadłużenia, które na koniec 2013 roku obniżyło się w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,1 mld zł i wyniosło 4,6 mld zł.

Dywersyfikując źródła finansowania, zachęceni olbrzymim sukcesem wyemitowanych rok wcześniej obligacji skierowanych dla odbiorców instytucjonalnych, przeprowadziliśmy bardzo dobrze przyjętą przez rynek emisję obligacji detalicznych na łączną kwotę 0,7 mld zł. Zdecydowaliśmy się także na sprzedaż kolejnej transzy zapasów obowiązkowych ropy naftowej, co pozwoliło na odciążenie bilansu Grupy o 1 mld zł.

Z satysfakcją możemy powiedzieć, że spójna strategia i elastyczna polityka inwestycyjna Koncernu została doceniona przez ekspertów zewnętrznych – analitycy agencji Fitch Ratings i Moody's Investors podnieśli ocenę kredytową PKN ORLEN odpowiednio do BBB- i Baa3. Tym samym Spółka odzyskała rating na poziomie inwestycyjnym od obu wiodących, światowych agencji ratingowych.

Grupa ORLEN, jako jeden z priorytetów gwarantujących stabilne funkcjonowanie firmy, traktuje bezpieczeństwo zaopatrzenia w surowce. I tak w minionym roku po raz pierwszy w historii Koncernu podpisane zostały umowy na dostawę ropy bezpośrednio z producentem. Zapewniają one dostawę surowca do rafinerii w Płocku oraz na potrzeby Grupy Unipetrol.

Zdając sobie sprawę z rosnącego znaczenia gazu ziemnego, realizujemy także strategiczne projekty dotyczące dywersyfikacji źródeł dostaw tego surowca. W tym celu zawarto krótkoterminowe umowy na zakup gazu z pięcioma dostawcami, a na początku 2014 roku podpisane zostały nowe kontrakty, tym razem z sześcioma firmami. Uruchamiamy również nowoczesne rozwiązania handlowe, uzyskując między innymi uprawnienia do handlu gazem ziemnym na giełdzie EEX (European Energy Exchange) w Lipsku oraz przystępując do Towarowej Giełdy Energii. Jesteśmy przekonani, że nasze działania w tym obszarze umożliwią nam wykorzystanie możliwości płynących z procesu liberalizacji sektora gazowego w Polsce.

W minionym roku koncentrowaliśmy się również na rozwijaniu bezpośrednich relacji z naszymi partnerami handlowymi. Zoptymalizowaliśmy system sprzedaży hurtowej paliw i oleju opałowego przekazując do spółki ORLEN Paliwa obsługę średnich i małych przedsiębiorstw, co pozwala lepiej wykorzystać potencjał sprzedażowy, efekt skali oraz zwiększyć elastyczność w zakresie obsługi klientów.

Od początku 2014 roku sprzedaż paliw lotniczych prowadzoną do tej pory przez spółkę Petrolot skoncentrowaliśmy w obszarze sprzedaży hurtowej PKN ORLEN. Z kolei Petrolot stał się niezależnym operatorem świadczącym usługi w największych portach lotniczych w zakresie magazynowania paliw lotniczych i tankowania statków powietrznych na zlecenie dostawców paliw.

W obszarze współpracy z dostawcami skonsolidowaliśmy procesy zakupowe 14 spółek należących do Grupy ORLEN wdrażając innowacyjną Platformę Zakupową CONNECT.

W listopadzie 2013 roku zainicjowaliśmy proces zakupu od firmy Shell 16,4% akcji spółki Česká Rafinérská. Transakcja o wartości ponad 27 mln USD została sfinalizowana na początku 2014 roku i pozwoliła zwiększyć udział Unipetrol w kapitale zakładowym Česká Rafinérská do 67,6%, co znacznie zwiększa możliwości sprawnego zarządzania spółką.

Dynamiczny rozwój Koncernu dostrzeżony został przez niezależnych ekspertów rynkowych. PKN ORLEN został liderem zestawienia najlepiej zarządzanych przedsiębiorstw sektora naftowego sporządzanego przez brytyjski miesięcznik Euromoney. Grupa ORLEN, po raz ósmy z rzędu znalazła się na pierwszej pozycji w rankingu największych firm regionu Europy Środkowo-Wschodniej przygotowywanym przez Coface oraz na wysokim, 79 miejscu listy największych koncernów branży energetycznej według Platts. Firma nieprzerwanie od siedmiu edycji utrzymuje też pozycję w elitarnym RESPECT Index warszawskiej GPW. Docenione zostały także nasze działania w zakresie polityki informacyjnej – zdobyliśmy tytuł The Best of The Best dla naszych raportów finansowych na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Marka ORLEN, z wyceną na poziomie 3,9 mld zł, została uznana w rankingu dziennika Rzeczpospolita za najbardziej wartościową w Polsce.

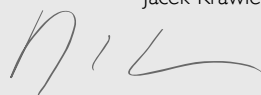
Jako największa firma w Polsce, naturalnie angażowaliśmy się w dyskusje na najważniejsze tematy społeczne i gospodarcze, zarówno w kraju, jak i na forum międzynarodowym. W minionym roku kluczowe debaty z udziałem przedstawicieli Grupy ORLEN odbyły się m.in. podczas Europejskiego Kongresu Finansowego, Forum Ekonomicznego w Krynicy, czy Europejskiego Forum Nowych Idei. Przedstawiciele Koncernu uczestniczyli także w zagranicznych konferencjach, jak np. CERA Week w Houston, czy Forum Ekonomiczne w Sankt Petersburgu, gdzie dyskutowane są najważniejsze aspekty ekonomiczne w ujęciu globalnym.

W ubiegłym roku rozszerzyliśmy także zakres projektów własnych w zakresie sponsoringu. Obok VERVA Street Racing czy plebiscytu Polacy z Werwą zainicjowaliśmy projekt promujący zdrowy tryb życia – ORLEN Warsaw Marathon. Inicjatywa spotkała się z dużym zainteresowaniem – w pierwszej edycji OWM udział wzięło łącznie ponad 26 tys. biegaczy z kraju i ze świata oraz tysiące kibiców. Ten sukces skłonił nas do kontynuacji projektu – kolejna odsłona Narodowego Święta Biegania w 2014 roku również zgromadziła rzesze amatorów tego sportu.

Rok 2013 był bez wątpienia przełomowy dla Koncernu. Dzięki zaangażowaniu Pracowników, najwyższych standardach zarządzania i jasnej wizji rozwoju udowodniliśmy, że możemy nie tylko sprawnie funkcjonować w trudnym otoczeniu rynkowym, ale także rozwijać się i realizować cele strategiczne, tym samym tworząc silne podstawy budowy wartości w kolejnych latach.

Dziękuję Członkom Rady Nadzorczej, Zarządowi, Kadrze Menedżerskiej i wszystkim Pracownikom, którzy swoją pracą sprawiają, że możemy z optymizmem patrzeć w przyszłość, a Państwu – naszym Akcjonariuszom za zaufanie, którym obdarzacie PKN ORLEN podejmując decyzje inwestycyjne.

Jacek Krawiec

Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
PKN ORLEN

1

KIM JESTEŚMY

WEDŁUG BRYTYJSKIEGO MAGAZYNU FINANSOWEGO EUROMONEY, W BRANŻY NAFTOWEJ, JESTEŚMY NAJLEPIEJ ZARZĄDZANĄ FIRMĄ W REGIONIE. PONADTO JESTEŚMY NAJCENNIJSZĄ POLSKĄ MARKĄ, NAJBARDZIEJ POŻĄDANYM PRACODAWCĄ, NIEPOKONANYM OD LAT LIDERM LIST NAJWIĘKSZYCH FIRM W KRAJU WG POLITYKI I RZECZPOSPOLITEJ, A OD NIEDAWNA PIERWSZYM W ŚRODKOWEJ CZĘŚCI EUROPY POSIADACZEM TYTUŁU THE WORLD'S MOST ETHICAL COMPANY NADANEGO PRZEZ AMERYKAŃSKI ETHISPHERE INSTITUTE. SPÓŁKĄ NOTOWANĄ OD 15 LAT NA GIEŁDZIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE, OBECNIE W RAMACH INDEKSÓW WIG20, WIG30 I ELITARNEGO RESPECT INDEX. OD LAT NASZE RELACJE INWESTORSKIE JAK I JAKOŚĆ PUBLIKOWANYCH NA GIEŁDZIE DANYCH FINANSOWYCH SĄ W CZOŁÓWCE NAJLEPIEJ OCENIANYCH PRZEZ ANALITYKÓW ORAZ INWESTORÓW.

Zarządzamy sześcioma rafineriami i największą siecią stacji paliw w Polsce, Czechach, Niemczech i na Litwie. Przerabiamy ropę naftową na benzyny, olej napędowy, olej opałowy oraz paliwo lotnicze. Jesteśmy także wiodącym producentem petrochemikaliów, a nasze produkty stanowią podstawowy surowiec dla licznej grupy firm chemicznych.

Zgodnie z naszą strategią zakładającą ewolucję w kierunku koncernu multienergetycznego konsekwentnie rozwijamy segment poszukiwań i wydobycia węglowodorów, jak również wytwarzania energii elektrycznej. Budujemy elektrownię gazową o mocy 463 MWe we Włocławku i przygotowujemy się do uruchomienia podobnego projektu w Płocku. Posiadamy 10 koncesji na poszukiwania ropy naftowej oraz gazu ziemnego na terenie całego kraju. Jednym z naszych priorytetów jest rozpoznawanie i eksploatacja gazu z polskich złóż niekonwencjonalnych. Za pośrednictwem naszej spółki TriOil prowadzimy wydobycie ze złóż niekonwencjonalnych w Kanadzie.

Rynkową wizytówką PKN ORLEN jest największa w regionie sieć blisko 2 700 nowoczesnych stacji paliw, zlokalizowanych w Polsce, Niemczech, Czechach i na Litwie. Zapleczem sieci detalicznej jest efektywna infrastruktura logistyczna, składająca się z naziemnych i podziemnych baz magazynowych oraz sieci rurociągów dalekosiężnych.

Nasze produkty i usługi od lat są cenione zarówno przez odbiorców indywidualnych, jak i instytucjonalnych. ORLEN od lat niezmiennie otwiera zestawienia najbardziej wartościowych polskich marek w prestiżowym rankingu dziennika „Rzeczpospolita” czy marek godnych zaufania w sondażu European Trusted Brands.

Dbając o zrównoważony rozwój dużą wagę przykładamy do naszego wpływu na środowisko wewnętrzne i zewnętrzne. Szczególną uwagę zwracamy na nasze najważniejsze aktywa – ludzi: klientów, pracowników, interesariuszy. Troszczymy się o to by nasz sukces budowany codzienną pracą i zaangażowaniem blisko 22 tys. osób zatrudnionych w Grupie ORLEN powstawał z poszanowaniem etyki i kluczowych wartości firmy.

WARTOŚCI W GRUPIE ORLEN

Firmy strategiczne, takie jak PKN ORLEN, są odpowiedzialne nie tylko za tworzenie norm gospodarczych, ale i nowych standardów zachowań w biznesie. Muszą wyznaczać poziom nie tylko w tym, jak mądrze i efektywnie korzystać z nowoczesnych narzędzi finansowych, ale także jak wprowadzać innowacje w produkcji i marketingu, czy wreszcie jak to wszystko skutecznie komunikować. Firmy strategiczne powinny nakreślać kierunek także w sposobie prowadzenia działalności biznesowej – muszą jasno określać wartości, które stanowią kręgosłup firmy. Przede wszystkim jednak – mają obowiązek o te wartości dbać i żyć nimi na co dzień.

Wprowadzony w 2012 roku w PKN ORLEN dokument „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN” był tworzony z pracownikami i z myślą o pracownikach – jako przewodnik po relacjach wewnątrz firmy, a także z otoczeniem zewnętrznym – zarówno z partnerami biznesowymi, ze społecznościami lokalnymi, a także z konkurencją. Przez półtora roku od inauguracji projektu, wartości ORLEN: Odpowiedzialność, Rozwój, Ludzie, Energia i Niezawodność na stałe wpisały się w działania Koncernu. W PKN ORLEN działa także Rzecznik ds. Etyki oraz Komitet Kapitału Ludzkiego. Przeprowadzono szereg szkoleń dla pracowników i kadry kierowniczej – udostępniono elektroniczną platformę szkoleniową w dalszym ciągu pozostając otwartym na wszelkie dyskusje i wątpliwości pracowników związane z wartościami i etycznym postępowaniem.

W 2013 roku rozpoczęto implementację rozwiązań z zakresu etyki w spółkach Grupy ORLEN. Przed każdą z nich postawione zostało zadanie adaptacji „Wartości i zasad postępowania PKN ORLEN” z uwzględnieniem specyfiki ich działalności. Misje poszczególnych spółek Grupy zweryfikowane przez Komitet Etyki PKN ORLEN uzyskały nowe, dynamiczne i energetyczne brzmienia. Wprowadzono wspólne credo dla Grupy Kapitałowej – „Grupa ORLEN. Napędzamy przyszłość”, co podkreśla jedność i spójność w działaniu.

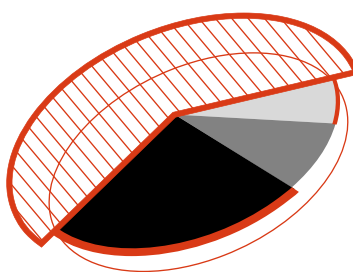
GRUPA ORLEN NA RYNKU KAPITAŁOWYM

Akcje PKN ORLEN notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów WIG, WIG20, WIG30, WIG-Poland, a także indeksu branżowego WIG-PALIWA. Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą nieprzerwanie do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – RESPECT Index. Po jego aktualizacji w 2013 roku PKN ORLEN po raz siódmy znalazł się w elitarnym gronie. Od czerwca 2013 roku obligacje detaliczne PKN ORLEN są notowane na rynku instrumentów dłużnych Catalyst Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, gdzie od 2012 roku obecne są również obligacje korporacyjne spółki.

W 2013 roku indeks największych spółek WIG20 stracił na wartości (-) 7% (r/r), natomiast indeks WIG zyskał 8,1%. Średnia roczna cena akcji PKN ORLEN w 2013 roku wzrosła o 22,1% (r/r) natomiast cena akcji PKN ORLEN na koniec 2013 roku obniżyła się o (-) 17,2% (r/r). W 2013 roku na rynku podstawowym właściciela zmieniło 226 mln akcji czyli o (-) 21% mniej w porównaniu z obrotami w 2012 roku.

Kapitał akcyjny PKN ORLEN wynosi 534 636 326,25 zł i dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 zł każda akcja. Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności akcji PKN ORLEN.

STRUKTURA AKCJONARIATU PKN ORLEN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2013 ROKU

2013

56,1%
Pozostali

27,5%
Skarb
Państwa

9,4%
ING
OFE

7,0%
AVIVA
OFE

Od 1999 roku akcje PKN ORLEN notowane były w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Od 2001 roku obrót kwitami depozytowymi odbywał się również w USA na pozagiełdowym rynku Over The Counter (OTC). Jednostką transakcyjną w obrocie pozagiełdowym w USA był 1 Amerykański Kwit Depozytowy, czyli ADR (American Depositary Receipt). W 2012 roku PKN ORLEN podjął decyzję o zakończeniu obu programów kwitów depozytowych ze względu na zmniejszające się zainteresowanie inwestorów tymi papierami wartościowymi. Rozwiązanie umowy depozytowej ustanawiającej GDR-y nastąpiło z dniem 27 lutego 2013 roku. Rozwiązanie umowy ustanawiającej ADR-y nastąpiło 4 marca 2013 roku.

Na rynku kapitałowym reprezentuje nas także jedna ze spółek zależnych – Unipetrol a.s. Jej akcje notowane są na rynku głównym Giełdy Papierów Wartościowych w Pradze oraz na rynku OTC (RM-SYSTÉM, a.s.). Kapitał akcyjny spółki dzieli się na 181 334 764 akcji zwykłych o wartości nominalnej 100 CZK, z czego w wolnym obrocie znajduje się 67 108 265 akcji, stanowiących 37,01% kapitału akcyjnego spółki.

MARKA ORLEN

Marka Koncernu od 7 lat pozostaje na czele rankingów wartości polskich brandów przygotowywanych przez dziennik Rzeczpospolita. Tylko w ciągu ostatniego roku ORLEN zyskał na wartości ponad 100 mln zł osiągając wycenę 3,9 mld zł. Od momentu pojawienia się marki na rynku w 2000 roku Koncern konsekwentnie wzmacnia jej potencjał i pozycję prowadząc szereg działań komunikacyjnych opartych na spójnym przekazie wizerunkowym.

Rynkową wizytówką firmy jest sieć stacji paliw funkcjonująca w segmencie premium pod marką ORLEN w Polsce i na Litwie oraz segmencie ekonomicznym z brandem Bliska, ale także oleje silnikowe, płyny eksploatacyjne oraz smary samochodowe i inne produkty motoryzacyjne wytwarzane przez spółki Grupy ORLEN.

Jak wynika z badań klienci cenią oferowane usługi i produkty pod marką ORLEN za dostępność, gwarancję najwyższej jakości oraz jakość obsługi. Koncern sukcesywnie rozszerza i udoskonala ofertę pozapaliwową przypisaną do standardu premium ORLEN oferując nie tylko bogato zaopatrzone sklepy na stacjach, ale także punkty gastronomiczne oraz nowe, dodatkowe usługi w ramach programu Flota.

Kolejne oblicze marki ORLEN to aktywne zaangażowanie w największe wydarzenia konferencyjne, stanowiące istotny element dyskusji publicznej obejmującej tematykę ważną w kontekście społecznym oraz gospodarczym, w ujęciu zarówno krajowym jak i międzynarodowym. W ramach projektu Future Fuelled by Knowledge (Przyszłość zasilana wiedzą) przedstawiciele PKN ORLEN uczestniczyli w kluczowych debatach, które w minionym roku miały miejsce podczas Europejskiego Kongresu Finansowego, Europejskiego Forum Nowych Idei, Forum Ekonomicznego w Krynicy. Przedstawiciele Koncernu obserwowali też wymianę myśli i rekomendacji podczas Światowego Forum Ekonomicznego w Davos czy Międzynarodowego Forum Ekonomicznego w Sankt Petersburgu. Byli również obecni na konferencji CERAWEEK w Houston, gdzie liderzy branży energetycznej dyskutowali na temat problemów strategicznych stojących przed przemysłem. Marka ORLEN jest też kojarzona z mecenatem sportu, kultury i sztuki, a także projektami społecznymi i edukacyjnymi.

2

STAN REALIZACJI STRATEGII GRUPY ORLEN

Konsekwentna budowa nowych obszarów działalności przy zachowaniu stabilności finansowej

Kiedy rozpoczynaliśmy pracę nad nową strategią na lata 2013–2017 wiedzieliśmy, że przyjdzie nam zmierzyć się z dużą zmiennością warunków, w których będziemy ją realizować. Już wtedy dało się zaobserwować, że rynek rafineryjny w całej Europie znajduje się pod silną presją otoczenia makroekonomicznego. W tym samym czasie szacunki dotyczące handlu paliwami, szczególnie olejem napędowym w Polsce, w tzw. szarej strefie zatrważająco rosły.

W ubiegłym roku zdarzyliśmy się więc z wyjątkowo niekorzystnym wpływem otoczenia zewnętrznego dla naszej podstawowej działalności. Istotnym problemem branży pozostawał także nielegalny obrót paliwami, którego rozmiar szacowany jest obecnie na około 15% rynku. O ile u naszych południowych sąsiadów udało się wprowadzić regulacje służące ograniczeniu tego zjawiska, to przepisy w Polsce wymagają dopracowania. Bez wdrożenia dalszych rozwiązań, które bezpośrednio przełożą się na ograniczenie szarej strefy w Polsce, firmom działającym zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi trudno będzie utrzymać pozycję konkurencyjną, a wyniki mogą ulegać dalszemu osłabieniu.

Kolejną kwestią do rozwiązania pozostają regulacje dotyczące utrzymywania zapasów obowiązkowych. Dotychczasowy stan prawny, który zobowiązuje firmy do fizycznego zabezpieczenia paliw na poziomie 76-dniowego zużycia, znacznie obciąża ich bilans i przekłada się pośrednio na detaliczne ceny paliw dla klientów. Na koniec 2013 roku wartość zapasów obowiązkowych Grupy ORLEN wynosiła 7,2 mld zł. Prace nad nowelizacją ustawy o zapasach obowiązkowych dobiegają końca i liczymy, że przyjęte rozwiązania będą uwzględniały stanowisko branży.

Na poziomie europejskim obserwowaliśmy prace legislacyjne w obszarze polityki klimatycznej. Z naszej perspektywy kluczowe jest ich ścisłe powiązanie z celami biznesowymi. W Europie, w kolejnych

latach niewątpliwie będzie rosła rola gazu ziemnego jako surowca przyjaznego dla środowiska. Grupa ORLEN jest jednym z największych konsumentów paliwa gazowego w Polsce. W związku z naszymi planami zaangażowania w sektor energetyki gazowej, znaczenie tego surowca dla Koncernu będzie rosnąć. Dlatego zależy nam, aby aktywnie uczestniczyć w procesie zmian na rynku gazu. Budujemy relacje z dostawcami tego paliwa zarówno w kraju, jak i za granicą. Oceniamy, że potencjalne korzyści płynące z liberalizacji sektora gazowego w Polsce są istotne, ale rozwój rynku będzie jednak powolny i niewystarczający bez dalszej rozbudowy infrastruktury, a w szczególności połączeń transgranicznych. Ważne z punktu widzenia odbiorców jest także rozwiązanie kwestii kontraktów długoterminowych poprzez wprowadzenie zapisów umożliwiających uzupełnienie części zapotrzebowania na giełdzie, poza obowiązującymi umowami.

W ubiegłym roku kontynuowaliśmy budowę nowego profilu działalności Koncernu tj. poszukiwań i wydobycia węglowodorów. Upstream stał się jednym z filarów naszej strategii, a w kolejnych latach wydobycie węglowodorów, zarówno ze złóż niekonwencjonalnych, jak i konwencjonalnych będzie rozwijane. Dotychczas wykonaliśmy 10 odwiertów poszukiwawczych oraz 2 zabiegi szczelinowania hydraulicznego. W planach są kolejne intensywne prace na naszych koncesjach w Polsce. W ubiegłym roku poszerzaliśmy również obszar poszukiwań gazu łupkowego. Po sfinalizowaniu na początku 2013 roku transakcji z ExxonMobil, dysponujemy 10 koncesjami w Polsce. Zgodnie z naszą strategią, prowadziliśmy również monitoring rynku pod kątem potencjalnych transakcji M&A. W efekcie, pod koniec 2013 roku sfinalizowaliśmy przejęcie kanadyjskiej spółki TriOil Resources. Transakcja jest niezwykle istotna z punktu widzenia naszej strategii – uzyskaliśmy dostęp do aktywów produkcyjnych oraz do unikalnego know-how, które zamierzamy przełożyć i wykorzystać w poszukiwaniach gazu łupkowego w Polsce.

Ważnym elementem budowania wartości PKN ORLEN jest segment energetyki. W połowie ubiegłego roku uruchomiliśmy budowę bloku gazowo-parowego o mocy 463 MWe. Istotnym

elementem tego projektu jest lokalizacja elektrociepłowni w sąsiedztwie przemysłowych odbiorców, takich jak ANWIL, dająca gwarancję stałego odbioru energii i ciepła, co wpływa korzystnie na ekonomikę planowanych inwestycji. Kolejnym projektem w tym obszarze może stać się budowa elektrociepłowni w Płocku – przewidujemy, że ostateczna decyzja o realizacji inwestycji zapadnie w drugiej połowie 2014 roku. Zaangażowanie w projekty w segmencie energetyki oparte jest o prognozy wzrostu popytu na energię elektryczną w Polsce, przy równoczesnym obniżeniu krajowych mocy wytwórczych. Zakładamy, że do 2017 roku moc wytwórcza zainstalowana w PKN ORLEN wzrośnie z obecnych 345 MWe do 1400 MWe. Realizacja zaplanowanych projektów w segmencie energetyki ma przynieść stabilny strumień przychodów już w 2017 roku.

Do sukcesów ubiegłego roku należy zaliczyć utrzymanie silnej pozycji w segmencie petrochemicznym w regionie i lidera w produkcji olefin oraz poliolefin. Jednocześnie prognozy rosnącego popytu na produkty petrochemiczne stwarzają solidne podstawy do dalszego wzrostu wartości w tym obszarze, przy czym priorytetem będzie maksymalizacja wartości generowanej z istniejących aktywów. Zgodnie ze strategią, plany segmentu przewidują wykorzystanie tego potencjału poprzez dociążenie kluczowych instalacji i uzyskanie wyższej efektywności w produkcji olefin, a także zwiększenie sprzedaży polimerów oraz PTA.

Konsekwentnie realizujemy nasze cele także w segmencie detalicznym, który dzięki silnej i ugruntowanej pozycji rynkowej osiągnął w 2013 roku rekordowe wyniki. Zwiększyliśmy nie tylko sprzedaż paliw, ale inwestowaliśmy także w rozwój oferty pozapaliwowej – tylko w czwartym kwartale 2013 roku na stacjach paliw Koncernu pojawiły się 83 nowe punkty gastronomiczne Stop Cafe i Stop Cafe Bistro. W kolejnych latach zamierzamy zwiększyć nasze zaangażowanie finansowe w rozwój sieci, w tym przede wszystkim stacji autostradowych.

Miniony rok okazał się niezwykle trudnym czasem dla segmentu rafineryjnego w całej Europie – w czwartym kwartale 2013 roku marże były najniższe od 10 lat. Jednocześnie wynik segmentu obciążył negatywny wpływ zjawiska szarej strefy, zarówno na rynku krajowym, jak i w Czechach. Mimo, iż Grupa ORLEN dysponuje wysokiej klasy zintegrowanymi aktywami produkcyjnymi – wobec negatywnego otoczenia makro – koncentrowaliśmy się na dalszej poprawie efektywności i maksymalizacji wartości poprzez wykorzystanie posiadanego potencjału. Słabość sektora rafineryjnego najbardziej odczuwała rafineria w Możejkach, co uwidoczniło się w wynikach ORLEN Lietuva.

Z kolei na rynku czeskim w ubiegłym roku przejęliśmy 16,335% udziałów Shell w Česká Rafinérská. Dzięki tej transakcji Unipetrol – spółka z Grupy

Kapitałowej ORLEN uzyskała kwalifikowaną większość głosów i wzmocniła swój wpływ na zarządzanie czeskimi rafineriami. W ramach prowadzonych działań, zapewniliśmy dostawy ropy naftowej do rafinerii w Litvinowie podpisując w czerwcu 2013 roku umowę długoterminową na dostawy ropy naftowej bezpośrednio z producentem. Na naszą obecność na rynku czeskim patrzymy w perspektywie długoterminowej dlatego zagwarantowanie dostaw surowca, niezbędnych do funkcjonowania rafinerii, było dla nas priorytetem.

Konsekwencja w działaniu i dbałość o fundamenty finansowe przyniosła pożądane efekty – odzyskaliśmy rating na poziomie inwestycyjnym od wiodących agencji – Fitch i Moody's, które w minionym roku przyznały PKN ORLEN rating kredytowy odpowiednio BBB- i Baa3 z perspektywą stabilną. Realizując strategię dywersyfikacji źródeł finansowania, przeprowadziliśmy również niezwykle udaną emisję obligacji detalicznych – uplasowaliśmy na rynku papiery dłużne o wartości 700 mln zł, które spotkały się z olbrzymim zainteresowaniem inwestorów indywidualnych.

Sytuacja płynnościowa, wyniki finansowe, oraz inwestycje w kluczowych dla nas obszarach tworzą fundament dalszej budowy wartości Firmy. Oczywiście wiele zależy od otoczenia zewnętrznego, w tym czynników makro – osłabienie gospodarcze dla naszej branży nie jest już stanem przejściowym tylko realnym środowiskiem ekonomicznym i na jego wskazania musimy elastycznie reagować. Dlatego w najbliższych latach będziemy jeszcze więcej uwagi poświęcać poprawie efektywności przy jednoczesnym inwestowaniu w bardziej perspektywiczne obszary, by uodpornić ORLEN na wahania rynku, lub długotrwałą dekonjunkturę sektora rafineryjnego.

SŁAWOMIR JĘDRZEJCZYK

WICEPREZES ZARZĄDU DS. FINANSOWYCH

SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA

Pięć lat od Wielkiej Recesji

Obserwując globalną gospodarkę borykającą się z bagażem obciążeń, które pozostawił po sobie kryzys, wypatrujemy oznak poprawy zapowiadających powrót na ścieżkę wzrostu. Skala niepewności, z jaką mamy do czynienia, utrudnia formułowanie jednoznacznych ocen. Przyglądając się wynikom Grupy ORLEN za ubiegły rok

– jednocześnie pierwszy rok realizacji strategii na lata 2013-2017 – warto poświęcić chwilę na analizę warunków zewnętrznych, w których przyszło nam działać. Na takie czynniki, jak ceny ropy naftowej, ceny paliw i produktów petrochemicznych, czy kursy walut nie mamy wpływu a ich zmiany, w horyzoncie roku trudne do przewidzenia, nierzadko mają większy wpływ na wyniki, niż efekty naszych celowych działań.

Branża w której działamy jest branżą globalną, zaczniemy zatem od oceny kondycji gospodarki światowej, która, tak jak oczekiwano, po słabym pierwszym kwartale 2013 roku przyspieszyła. Wpłynęły na to zapowiedzi utrzymania niskich stóp procentowych przez wiodące banki centralne, złagodzenie polityki cięć budżetowych i działania instytucji wspólnotowych na rzecz redukcji ryzyka strefy euro a po drugiej stronie Atlantyku słabsze niż oczekiwano efekty cięć podatkowych w USA.

Ważnym czynnikiem, który w 2013 roku spowodował odpływ kapitału z rynków surowcowych i gospodarek wschodzących a w ślad za tym spadki cen surowców i osłabienie kursów walut tych gospodarek, była zapowiedziana w czerwcu możliwość rozpoczęcia przez FED operacji ograniczenia skupu obligacji rządowych i papierów wartościowych przed końcem roku 2013. Po samej zapowiedzi na rynku ropy odnotowano przejściowy spadek cen, który został szybko odbudowany pod wpływem napięcia geopolitycznego w Afryce i na Bliskim Wschodzie. Ożywienie gospodarcze nie przebiegało jednak równomiernie.

ADAM CZYŻEWSKI
GŁÓWNY EKONOMISTA PKN ORLEN

Gospodarki rozwinięte odnotowały wyraźną poprawę koniunktury i miały większy udział w przyroście globalnego PKB niż gospodarki wschodzące, w których za sprawą zmniejszenia strumienia finansowania zagranicznego nastąpiło odczuwalne obniżenie tempa rozwoju. Wśród gospodarek wschodzących zarysował się podział na te, które funkcjonowały w sposób zrównoważony, do których zalicza się Polska, jak i te o słabszej kondycji makroekonomicznej, bardziej podatne na wahania koniunktury.

Poprawa stanu gospodarki globalnej oraz europejskiej nie miała jednak korzystnego przełożenia na działalność europejskiej branży rafinerijnej, dla której rok 2013 był czasem pełnym wyzwań. Marże rafinerijne były znacznie słabsze niż oczekiwano, i dużo słabsze niż w rekordowym 2012 roku, co przesądziło o wynikach. Ponadto

dużym zaskoczeniem dla rafinerii był przejściowo dodatni dyferencjał Ural/Brent w trzecim kwartale.

Jeśli spojrzeć na europejskie rafinerie, z których najmłodsza liczy już ponad 30 lat, z szerszej perspektywy, dostrzeżemy, że silna presja na marże, z którą i my musieliśmy się zmierzyć w 2013 roku ma charakter strukturalny, czyli względnie trwały. Z jednej strony stwarzają ją duże, bardzo nowoczesne technologicznie rafinerie, oddawane do użytku w regionie najszybszego wzrostu popytu na paliwa, jakim jest Azja. Rafinerie te produkują paliwa taniej, niż europejskie także z powodu niższych kosztów pracy oraz niższych kosztów regulacyjnych, związanych z ochroną środowiska naturalnego i klimatu. Z drugiej strony mamy rafinerie amerykańskie, strukturalnie podobne do rafinerii europejskich (wiekowe, ale modernizowane), które borykały się do niedawna z takimi samymi problemami jak rafinerie europejskie, ale zyskały drugą szansę, którą stworzyła im rewolucja łupkowa. Dzięki spadkowi kosztów energii oraz niższym cenom ropy naftowej z powodu dynamicznego wzrostu podaży przy utrzymywanym nadal zakazie jej eksportu raptownie obniżyły się tam koszty produkcji paliw. Rosnąca krajowa produkcja paliw wyparła ich import z Europy, co najbardziej jest odczuwalne na rynku benzyn, których nadmiar zmusza europejskie rafinerie do ograniczania produkcji i wzrostu jednostkowych kosztów operacyjnych. Jeśli do tego dodamy wyższe koszty energii związane z europejską polityką klimatyczną i koszty regulacyjne tej polityki, dotyczące bezpośrednio rafinerii, otrzymamy bardzo niekorzystną sytuację europejskich rafinerii, z której w ramach samego sektora nie ma dobrego wyjścia: niższy popyt, droższa ropa, niższe marże, wyższe koszty operacyjne i rozwojowe.

W PKN ORLEN postrzegamy te zmiany strukturalne jako potencjał do rozwoju w dłuższej perspektywie. Świadomość tej strukturalnej słabości europejskiego przemysłu naftowego w jego obecnym kształcie znalazła wyraz w strategii rozwoju Grupy ORLEN poprzez wejście w nowe segmenty i na nowe rynki. Właśnie dzięki takiemu elastycznemu podejściu zmieniamy się z regionalnego Koncernu naftowego w globalny koncern energetyczny.

ANDRZEJ KOZŁOWSKI
DYREKTOR WYKONAWCZY
DS. STRATEGII I ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI

Ektów tych zmian, w które dopiero inwestujemy, nie widać jeszcze w rocznych wynikach, ale doprowadzą one wkrótce do zmniejszenia podatności wyników na czynniki zewnętrzne, pozostające poza naszą kontrolą.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Spółka za konsekwencję i skuteczność realizowanej strategii została dostrzeżona przez niezależnych ekspertów. Wśród licznych nagród i wyróżnień znajdują się m.in.:

Wyróżnienie tytułem **The World's Most Ethical Company 2014** za konsekwentnie prowadzone rozwiązania z zakresu etyki biznesu. Koncern został pierwszą firmą z Europy Środkowo-Wschodniej wyróżnioną tym zaszczytnym tytułem, który przyznawany jest przez międzynarodowy zespół ekspertów amerykańskiego Ethisphere Institute. Jest to niezależny ośrodek badawczy, promujący dobre praktyki i etykę w biznesie, a także zarządzanie z poszanowaniem najwyższych standardów w relacjach z pracownikami, partnerami biznesowymi, inwestorami i regulatorami rynku.

Wyróżnienie i tytuł „**Tego, który zmienia polski przemysł**” dla Spółki oraz Prezesa Zarządu PKN ORLEN Jacka Krawca. Organizatorzy konkursu w swoim uzasadnieniu zwrócili uwagę przede wszystkim na wysoki poziom zarządzania w PKN ORLEN oraz konsekwencję w realizacji wytyczonych celów. Działania prowadzone przez Spółkę na przestrzeni 2013 roku zostały ocenione jako istotny czynnik dla zmian w polskim przemyśle i rozwoju krajowej gospodarki. Szczególną uwagę zwrócono na poszerzenie obszaru zaangażowania PKN ORLEN w segmencie upstream'u i energetyki, co umożliwił firmie stworzenie koncernu paliwowego o pełnym łańcuchu produktowym – od wydobycia, poprzez przetwórstwo, po dystrybucję zdywersyfikowanego portfela produktów energetycznych.

Pierwsze miejsce PKN ORLEN w rankingu TOP 500 największych firm Europy Środkowo-Wschodniej przygotowanym przez analityków z Coface. W zestawieniu, oprócz PKN ORLEN, na 13. miejscu sklasyfikowano Grupę Kapitałową ORLEN Lietuva oraz na 21. pozycji Grupę Unipetrol. PKN ORLEN jest liderem rankingu nieprzerwanie od jego pierwszej edycji w 2006 roku.

Nagroda dla PKN ORLEN jako **najlepiej zarządzanej firmy w Europie Środkowo-Wschodniej** w kategorii oil/gas/chemicals/petrochemicals wg niezależnych analityków wiodących międzynarodowych banków, firm konsultingowych i instytutów badawczych biorących udział w **9 edycji rankingu „Best CEE Companies”** brytyjskiego magazynu finansowego Euromoney.

Tytuł „**Top Employers Polska 2013**”, który PKN ORLEN uzyskał po raz drugi po procesie certyfikacji prowadzonym przez Instytut Corporate Research Foundation.

Pierwsza pozycja PKN ORLEN w rankingu **Lista 500 największych przedsiębiorstw** tygodnika Polityka. Koncern jest liderem rankingu nieprzerwanie od 1999 roku. W rankingu zostało sklasyfikowanych jeszcze 8 spółek z Grupy ORLEN: ORLEN Paliwa Sp. z o.o., ANWIL S.A., ORLEN PetroTank Sp. z o.o., ORLEN Gaz Sp. z o.o., ORLEN Asphalt Sp. z o.o., Petrolot Sp. z o.o., Rafineria Trzebinia S.A. i ORLEN Oil Sp. z o.o. Wszystkie odnotowały awans w klasyfikacji generalnej w porównaniu z poprzednią edycją konkursu.

PKN ORLEN ponownie w elitarnym gronie spółek wchodzących w skład **RESPECT Index**, obejmującego firmy odpowiedzialne społecznie. Spółka znajduje się w indeksie od samego początku jego powstania tj. od 2009 roku.

Pierwsze miejsce w konkursie „**Złota Strona Emitenta**”, wyróżniającego spółki najlepiej prowadzące relacje inwestorskie za pośrednictwem Internetu. Spółka została doceniona przede wszystkim za kompleksowość, wysoką jakość prezentowanych materiałów oraz innowacyjność zastosowanych technologii. Konkurs „Złota Strona Emitenta”, skierowany jest do wszystkich spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, w tym na rynku NewConnect.

Nagroda specjalna „**The Best of The Best**” w konkursie **The Best Annual Report 2012**, organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków. Spółka otrzymała również wyróżnienie specjalne Programu Edukacyjnego „Akcjonariat Obywatelski. Inwestuj Świadomie” za najwyższą w historii konkursu ocenę i modelowe prowadzenie sprawozdawczości finansowej z punktu widzenia akcjonariuszy i inwestorów. Nagroda specjalna „The Best of The Best” przyznawana jest firmom, które trzykrotnie zdobyły najwyższe wyróżnienie w konkursie „The Best Annual Report”.

Pierwsze miejsce, po raz siódmy z rzędu w **Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek** organizowanym i przygotowywanym w oparciu o kryteria finansowe oraz badania opinii konsumentów przez dziennik Rzeczpospolita.

Złotą Markę Godną Zaufania i Najbardziej Przyjazną Środowisku dla stacji paliw należących do PKN ORLEN. Obiekty BLISKA zostały natomiast uhonorowane **Kryształowym Godłem Marki Godnej Zaufania**, w największym europejskim sondażu European Trusted Brands 2013.

Pierwsze miejsce w kategorii branżowej „Paliwa, energetyka i wydobywanie” w 7. edycji prestiżowego **Rankingu Odpowiedzialnych Firm**. Przygotowywany przez Dziennik Gazetę Prawną pod patronatem merytorycznym Forum Odpowiedzialnego Biznesu oraz Akademii Leona Koźmińskiego Ranking Odpowiedzialnych Firm stanowi zestawienie największych spółek w Polsce, ocenianych pod kątem jakości zarządzania społeczną odpowiedzialnością biznesu „CSR”.

Wyróżnienie dla stacji paliw PKN ORLEN w Gnilcu, położonej przy autostradzie A2, w drugiej edycji konkursu „**Stacja Benzynowa Roku 2013**” w kategorii „Gastronomia na stacji benzynowej” organizowanego przez Brog Marketing. Ekspertzy rynku paliwowego w Polsce docenili obiekt za nowoczesność i bogatą ofertę gastronomiczną.

„**Srebrny Listek CSR**”, po raz drugi z rzędu dla PKN ORLEN za spełnienie wysokich standardów Społecznej Odpowiedzialności w Biznesie. PKN ORLEN znalazł się w wąskim gronie 20 firm sklasyfikowanych w rankingu Tygodnika Polityka.

SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU (CSR)

Koncern corocznie publikuje raport CSR, sporządzany zgodnie ze standardem Global Reporting Initiative (GRI), który kompleksowo prezentuje ekonomiczne, społeczne oraz środowiskowe informacje o Grupie ORLEN. Dodatkowo Spółka dobrowolnie zobowiązała się również do respektowania we wszystkich sferach działalności fundamentalnych zasad, takich jak przestrzeganie praw człowieka, ochrony środowiska, a także standardów pracy i przeciwdziałania korupcji.

Ponieważ społeczna odpowiedzialność biznesu jest jedną z kluczowych dróg efektywnego i skutecznego osiągania założonych celów, działalność Grupy ORLEN jest ukierunkowana na poprawę funkcjonowania obszaru ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, edukacji i wychowania. Spektrum realizowanych działań jest bardzo szerokie i obejmuje między innymi wsparcie obecnych i byłych pracowników, rodzinnych domów dziecka, finansowanie stypendiów naukowych, programów edukacyjnych oraz organizacji pozarządowych.

Niezmienna troska o otoczenie znajduje wyraz w akcjach społecznych realizowanych przez Fundację ORLEN – DAR SERCA – programach kierowanych do szerokiej grupy beneficjentów w szczególności w projektach na rzecz społeczności lokalnych. Misją Fundacji, jednej z pierwszych na polskim rynku, jest prowadzenie działań o dużej wartości dodanej, służących wyrównywaniu szans dzieci pozbawionych naturalnej opieki rodzicielskiej oraz aktywne partnerstwo z lokalnymi społecznościami, realizowane poprzez stymulowanie i wspieranie młodych ludzi w procesie edukacji, zaangażowanie w projekty na rzecz poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Ekologiczna odpowiedzialność biznesu to dla Grupy ORLEN nie tylko zgodność z prawodawstwem w zakresie norm ochrony środowiska naturalnego czy działalność edukacyjna. To także wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego i inwestowanie w innowacyjne, przyjazne środowisku technologie, które zapewniają korzyści i przewagę konkurencyjną na rynku. Ochrona środowiska jest widoczna na każdym etapie działalności Grupy ORLEN. Obecność od 1997 roku w programie Responsible Care przekłada się na dziesiątki zrealizowanych w tym czasie, dobrowolnie przyjętych zobowiązań na rzecz środowiska. Bardzo ważnym elementem działań środowiskowych jest również edukacja ekologiczna, zarówno w odniesieniu do pracowników, jak i klientów, dostawców oraz społeczności lokalnej. Zagadnienia ochrony środowiska zostały szerzej opisane w rozdziale piątym niniejszego Raportu.

PKN ORLEN w pełni realizuje przejrzystą politykę respektowania praw człowieka i braku dyskryminacji. Procesy rekrutacyjne zapewniają równe szanse wszystkim uczestnikom, przebiegają zgodnie z obowiązującymi procedurami, zasadami ładu korporacyjnego i społecznej odpowiedzialności biznesu. Pracownicy bez względu na wiek, płeć, miejsce świadczenia pracy, doświadczenie mogą uczestniczyć w szkoleniach i programach rozwojowych oraz mają zapewniony równy dostęp do szerokiego zakresu świadczeń medycznych, wykraczających poza zakres medycyny pracy.

Opierając się na zasadach poszanowania godności osobistej osób niepełnosprawnych Koncern jako Pracodawca Godny Zaufania szczególną uwagę przywiązuje do zapewnienia równych szans w miejscu pracy dla osób niepełnosprawnych obejmujących m.in. stworzenie odpowiednich warunków wykonywania zadań służbowych, możliwość awansu zawodowego czy usuwanie barier społecznych w miejscu pracy. Kwestie polityki zatrudnienia i programów kadrowych zostały szerzej opisane w rozdziale szóstym niniejszego Raportu.

PKN ORLEN, jako firma transparentna, aktywnie propaguje zagadnienia związane z przeciwdziałaniem korupcji. Dokument „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN” kompleksowo reguluje wszelkie kwestie etyczne oraz dotyczące stosowanych procedur antykorupcyjnych. Istotną rolę w prowadzeniu otwartej polityki antykorupcyjnej posiada również Komitet i Rzecznik ds. Etyki oraz wypracowany kompleksowy system zgłaszania nadużyć.

W 2013 roku PKN ORLEN po raz drugi z rzędu otrzymał „Srebrny Listek CSR” za spełnienie wysokich standardów Społecznej Odpowiedzialności w Biznesie. Spółka zajęła również I miejsce w kategorii „Paliwa, energetyka i wydobywanie” w 7 edycji prestiżowego Rankingu Odpowiedzialnych Firm stanowiącego zestawienie największych firm w Polsce, ocenianych pod kątem jakości zarządzania społeczną odpowiedzialnością biznesu.

Działalność PKN ORLEN w obszarze odpowiedzialnego biznesu

PKN ORLEN kieruje się zasadami społecznej odpowiedzialności bazując m.in. na „Wartościach i zasadach postępowania PKN ORLEN”. Dokument przyjęty przez Zarząd Spółki we wrześniu 2012 roku określił nową misję dla firmy i jej pracowników. Wartości odpowiadają obecnym wyzwaniom i wspierają realizację strategii Grupy ORLEN. Odpowiedzialność, Rozwój, Ludzie, Energia, Niezawodność – wytyczają drogę do osiągania ambitnych celów nie tylko firmie, ale i ludziom ją tworzącym.

Zmianom towarzyszą elementy stałe. Jednym z nich jest udział PKN ORLEN już od ponad dekady w GLOBAL COMPACT, inicjatywie Sekretarza Generalnego ONZ. 10 zasad z zakresu praw człowieka, standardów pracy, ochrony środowiska naturalnego, przeciwdziałania korupcji od wielu lat stanowi priorytety funkcjonowania Spółki.

Spółka komunikuje swoje działania z obszaru społecznej odpowiedzialności biznesu opracowując regularnie raporty społeczne. Dotychczas opublikowała ich 9 – od roku 2008 są one sporządzane zgodnie z międzynarodowym standardem GRI (Global Reporting Initiative). Dokumenty te szczegółowo informują m.in. o kwestiach dotyczących środowiska, zatrudnienia i godnej pracy, respektowania praw człowieka.

SPONSORING SPOŁECZNY

Aktywność Grupy ORLEN w zakresie sponsoringu społecznego koncentrowała się na kilku wybranych obszarach.

Pierwszy z nich to mecenat nad projektami wsparcia kultury narodowej. Koncern angażował się w inicjatywy związane ze sztuką filmową, teatrem, muzyką i literaturą. Wśród najważniejszych projektów tej kategorii znalazły się takie, jak 38 Gdynia Festiwal Filmowy, cyfryzacja najważniejszych polskich filmów, Teatr Wielki – Opera Narodowa, Festiwal „Da, Da, Da” oraz Konfrontacje Teatralne. Koncern wspierał także Festiwal Wielkanocny Ludwiga van Beethovena i Krzysztofa Pendereckiego oraz obchody Roku Lutosławskiego w Filharmonii Narodowej. Został również fundatorem Pierwszej Międzynarodowej Nagrody im. Zbigniewa Herberta, w konkursie literackim miesięcznika „Chimera” – „Otwartym tekstem”.

Innym ważnym obszarem działań społecznych była promocja edukacji. Kontynuowano działania Funduszu Stypendialnego adresowanego do najbardziej utalentowanych uczniów z Płocka i powiatu płockiego, rozwijany był także program „Mistrzowie Chemii” skierowany do uzdolnionych w zakresie nauk ścisłych uczniów szkół ponadpodstawowych, a w 500 gimnazjach na terenie całego kraju odbyło się kolejnych 1000 lekcji w ramach autorskiego programu edukacyjnego „Lekcja Chemii ORLEN”.

Kolejnym strategicznym obszarem działań społecznych jest realizowany od 2006 roku autorski program „ORLEN. Bezpieczne Drogi”, którego celem jest poprawa stanu bezpieczeństwa na polskich drogach. Działania w 2013 roku skoncentrowały się na problematyce współużytkowania dróg przez motocyklistów i kierowców, a więc promowaniu kultury jazdy i wzajemnego szacunku na drodze wszystkich uczestników ruchu. Akcję zrealizowano

pod hasłem „Niech żyją motocykliści! Niech żyje patrzenie w lusterka!”. Towarzysząca jej kampania społeczna w mediach i na stacjach paliw Koncernu obejmowała miesiące wakacyjne, okres wzmożonego ruchu na polskich drogach.

ORLEN był szczególnie aktywny w miejscach prowadzenia swych działań biznesowych. Tradycyjnie był to Płock, gdzie zlokalizowana jest siedziba spółki i największy zakład produkcyjny Grupy ORLEN, ale także Ostrów Wielkopolski, na terenie którego funkcjonuje należący do Grupy ORLEN jeden z najnowocześniejszych terminali nalewczyczych w Europie. Ważnym regionem i beneficjentem projektów społecznych, głównie z powodu prowadzonych prac poszukiwawczych w zakresie gazu łupkowego stała się Lubelszczyzna. W tych regionach zrealizowano najwięcej społecznych projektów lokalnych.

W ramach dedykowanego programu społecznego „ORLEN dla Płocka” kontynuowana była współpraca z sekcją piłki ręcznej ORLEN Wisła Płock oraz sponsoring tytułarny Hali Widowiskowo-Sportowej ORLEN ARENA w Płocku. Zespół ORLEN Wisła Płock jest dziesięciokrotnym zdobywcą Pucharu Polski, siedmiokrotnym Mistrzem Polski, dwunastokrotnym wicemistrzem oraz pięciokrotnym brązowym medalistą, liczącym się co roku w rywalizacji o najwyższe trofea. To także uczestnik Ligi Mistrzów oraz Pucharu IHF oraz EHF. W swoich szeregach posiadał w ubiegłym sezonie nie tylko zawodników reprezentacji Polski, ale także powołanych do kadry narodowej Węgier, Serbii, Chorwacji, Norwegii, Bośni i Hercegowiny oraz Rumunii. Od 2013 roku zespół jest prowadzony przez Manolo Cadenasa, trenera reprezentacji Hiszpanii – Mistrzów Świata w piłce ręcznej mężczyzn sezonu 2013. Rywalizację płockich szczytników w Lidze Mistrzów, jak i w krajowych rozgrywkach każdorazowo ogląda na żywo w hali ORLEN ARENA tysiące fanów.

Ogromną rolę przywiązywaliśmy także do aktywizacji osób niepełnosprawnych, czego wyrazem było objęcie opieką polskich paraolimpijczyków oraz Stowarzyszenia Olimpiady Specjalne Polska, a także turnieju tenisowego na wózkach o randze międzynarodowej „ORLEN Polish Open” rozgrywanego przez niepełnosprawnych tenisistów na kortach w Płocku.

Promując postawy wrażliwości społecznej Koncern uruchomił na Facebooku fanpage „Niesamowici Ludzie” adresowany do wszystkich tych, którzy chcą pomagać. W 2013 roku stronę polubiło ponad 50 tysięcy użytkowników portalu. Dzięki temu kapitał społecznej aktywności jest pomnażany, a Koncern zyskał ciekawą a jednocześnie wymagającą możliwość dialogu społecznego ze swoimi interesariuszami.

Zaplanowane na 2014 rok działania skupiać się będą na kontynuacji projektów reprezentujących wdrożone w Grupie ORLEN wartości: Odpowiedzialność, Rozwój, Ludzie, Energia, Niezawodność poprzez promocję sportu, kultury i sztuki oraz wiedzy i edukacji, a także wsparcie dla najważniejszych projektów społecznych.

Realizując projekty kształtujące markę, Spółka koncentrowała się także na kilku innych selektywnie wybranych obszarach tematycznych do których należało wsparcie projektów sportowych.

SPONSORING SPORTOWY

Sport w naszej strategii sponsoringowej odgrywa kluczowe znaczenie. Z jednej strony, jako największa polska firma, czujemy się odpowiedzialni za wspieranie dyscyplin, które pozytywnie oddziałują na miliony Polaków, z drugiej mamy świadomość, że sport jako platforma marketingowa ma ogromny potencjał komunikacyjny. Na połączeniu tych dwóch sposobów podejścia zyskują zarówno wybrane dyscypliny czy indywidualni sportowcy, jak również nasza marka główna i poszczególne brandy handlowe. Dzięki współpracy i kojarzeniu z poszczególnymi dyscyplinami i zawodnikami marki Koncernu zyskują najlepsze cechy osobowości naszych sportowców czy pozytywne emocje towarzyszące kibicowaniu. PKN ORLEN od lat stawia na dyscypliny, które najlepiej oddają charakter firmy czy branży, stąd decyzja o sponsorowaniu takich dziedzin sportu jak lekkoatletyka, siatkówka i sporty motorowe.

Grupa sportowa ORLEN

Współpraca z czołowymi, polskimi lekkoatletami w ramach Grupy Sportowej ORLEN stanowi platformę do działań promocyjnych, dając możliwość prowadzenia kampanii sprzedażowych produktów w celu wzmocnienia marki Stop Cafe. W skład grupy sportowej wchodzi Tomasz Majewski (pchnięcie kulą), Piotr Małachowski (rzut dyskiem), Anita Włodarczyk (rzut młotem), Adam Kszczot i Marcin Lewandowski (bieg na 800 m), Henryk Szost (maraton). Po Mistrzostwach Świata w Moskwie do grupy dołączył złoty medalista konkurencji rzutu młotem Paweł Fajdek.

ORLEN wspierał sportowców podczas Halowych Mistrzostw Europy w Lekkiej Atletyce w Sztokholmie, a także na Mistrzostwach Świata w Lekkiej Atletyce w Moskwie, gdzie złoty medal zdobył Paweł Fajdek, a srebrne medale wywalczyli Anita Włodarczyk oraz Piotr Małachowski, a także patronował podczas różnego typu mityngów, turniejów i zawodów sportowych.

Kontynuowaliśmy współpracę ze Stowarzyszeniem Sport Dzieci i Młodzieży – organizatorem Czwartków Lekkoatletycznych, największej imprezy sportowej w Polsce organizowanej w 70 miastach Polski i adresowanej do dzieci i młodzieży.

ORLEN Liga i Polska kadra

Piłka siatkowa stanowi niezwykle istotny element zaangażowania sponsorskiego PKN ORLEN.

W 2013 roku, we współpracy z Polskim Związkiem Piłki Siatkowej, Koncern kontynuował wsparcie dla halowych reprezentacji polski kobiet i mężczyzn jako jeden z dwóch głównych sponsorów. W tym czasie polskie reprezentacje uczestniczyły w najważniejszych, międzynarodowych imprezach siatkarskich – Lidze Światowej, rozgrywkach o Mistrzostwo Europy mężczyzn, a także w turniejach rozgrywanych w plockiej ORLEN Arenie – Memoriale Huberta Jerzego Wagnera i World Grand Prix kobiet. Dodatkowo PKN ORLEN aktywnie zaangażował się w sponsoring polskiej ligi – męskiej i kobiecej ekstraklasy siatkarskiej, w tym jako tytułarny sponsor ORLEN Ligi, w której rywalizowało 10 żeńskich klubów.

Na przestrzeni 2013 roku Koncern ugruntował pozycję głównego sponsora reprezentacji Polski w siatkówce plażowej. Cztery siatkarskie duety, wspierane przez ORLEN, dobrze zaprezentowały się podczas pierwszych w historii tej dyscypliny Mistrzostw Świata rozgrywanych w Polsce. Reprezentanci sponsorowani przez Koncern zdominowali finały o tytuł Mistrza Polski ORLEN Beach Volley Tour. Kinga Kołosińska w parze z Moniką Brzostek zwyciężyły wśród kobiet, a w finale mężczyzn najbardziej utytułowana polska para Grzegorz Fijałek i Mariusz Prudel pokonali złotych medalistów mistrzostw świata do lat 23 – Piotra Kantora i Bartka Łosiaka.

Zainteresowanie siatkówką deklaruje blisko 70% Polaków. To nadal jedna z najchętniej oglądanych dyscyplin sportu. Dlatego też, sponsoring siatkówki gwarantuje marce ORLEN dotarcie do szerokiej publiczności, pozwala na przeniesienie pozytywnych emocji towarzyszących tej dyscyplinie na markę ORLEN.

Dla PKN ORLEN, siatkówka stała się doskonałą platformą do wzmocnienia relacji z klientami, w tym także identyfikacji wobec marki np. poprzez dedykowaną Strefę Kibica w programie lojalnościowym VITAY. Ten obszar sportu stał się także okazją do implementowania efektywnych promocji sprzedaży produktów paliwowych i pozapaliwowych na stacjach paliw (np. promocja siatkarska), pozyskiwania nowych klientów (stała komunikacja oferty Stop Cafe i programu VITAY na turniejach siatkarskich) oraz wspierania sprzedaży B2B (VIP Hospitality).

PROJEKTY WŁASNE

ORLEN Warsaw Marathon

Wydarzenie promujące sportowy tryb życia wśród osób w każdym wieku i o różnym rodzaju sprawności fizycznej, angażujące nie tylko biegaczy, ale również całe rodziny. W pierwszej edycji imprezy, która odbyła się w dniach 20-21 kwietnia 2013 roku udział wzięło ponad 26 tysięcy uczestników, a w miasteczku biegacza i na trasie, w Warszawie dopingowało ich kilkanaście tysięcy kibiców. ORLEN Warsaw Marathon – Narodowe Święto Biegania stało się wyjątkowym sportowym weekendem. W pierwszym dniu imprezy uczestnicy wzięli udział w charytatywnym biegu na dystansie 3 km. Za każdego zgłoszonego do startu na tym dystansie biegacza Fundacja ORLEN – DAR SERCA przekazała 10 zł na edukację sportową dzieci z Rodzinnych Domów Dziecka. W niedzielę natomiast odbyła się część główna, czyli biegi na dystansach 10 km i maratońskim 42,195 km. W ramach wydarzenia odbyły się też 83 Mistrzostwa Polski w maratonie mężczyzn. Relacje z ORLEN Warsaw Marathon obejrzało w telewizji łącznie 23 mln osób, a 97% kibiców i 92% maratończyków zadeklarowało chęć wzięcia udziału w kolejnej edycji imprezy.

Polacy z Werwą

PKN ORLEN zainicjował Plebiscyt „Polacy z Werwą”, aby pokazać potencjał kraju i nagrodzić najzdolniejszych i najbardziej twórczych Polaków, którzy dzięki swojej pasji i wytrwałości tworzą projekty budujące nowoczesną Polskę. Na młodych naukowców, twórców i biznesmenów nominowanych w kategoriach: Nauka, Medycyna, Kultura i sztuka, Ochrona Środowiska, Innowacje w biznesie, Design oraz Sport oddano w głosowaniu publicznym przeprowadzonym na stacjach paliw PKN ORLEN oraz na stronach Plebiscytu i programu VITAY ponad 330 tys. głosów. Zwieńczeniem Plebiscytu była uroczysta gala w Teatrze Wielkim Operze Narodowej w Warszawie, na której nagrodzeni otrzymali statuetki autorstwa Pawła Althamera i grant na dalszy rozwój zawodowy. W poszczególnych kategoriach zwycięzcami Plebiscytu zostali: „Innowacje w Biznesie” – Rafał Brzoska; „Ochrona Środowiska” – Anna Dębicka; „Sport” – Jerzy Janowicz; „Kultura i sztuka” – Katarzyna Krakowiak; „Medycyna” – dr hab. Wojciech Fendler; „Nauka” – prof. dr hab. Janusz Bujnicki; „Design” – Jan Strumiłło. Laureatem Nagrody Specjalnej został, decyzją kapituły plebiscytu, chirurg prof. Adam Maciejewski wraz z Zespołem, który dokonał operacji przeszczepienia twarzy. Była to pierwsza tego typu operacja w Polsce i pierwszy na świecie przeszczep ze wskazań życiowych. Galę w Teatrze Wielkim Operze Narodowej obejrzało 1,5 tys. widzów, w tym przedstawiciele świata biznesu, kultury i polityki, zaś retransmisję telewizyjną ponad 0,5 mln osób.

VERVA Racing Team

VERVA Racing Team to pierwszy w Polsce profesjonalny zespół, którego kierowcy rywalizują za kierownicą Porsche 911 GT3 Cup w najszybszej monobrandowej serii wyścigowej świata będącej częścią weekendów Grand Prix Formuły 1.

2013 rok był 4 sezonem Verva Racing Team w serii Porsche Supercup. Wśród sukcesów, w historii startów zespołu, można wymienić m.in. 3. miejsce w klasyfikacji końcowej zespołów w 2011 roku, 4. miejsce w 2013 roku, a także niejednokrotnie pozycje kierowców na podium i wysokie miejsca zawodników w końcowej klasyfikacji indywidualnej. Reprezentantami Verva Racing Team w 2013 roku byli: Kuba Giermaziak, obecny w zespole od początku jego istnienia, oraz Patryk Szczerciński, dla którego był to drugi sezon w barwach zespołu.

Rywalizacja w serii Porsche Supercup na torach Formuły 1 zapewnia zespołowi prestiż i wyjątkową szansę promocji polskiego motosportu. Kibicom gwarantuje spektakularne widowisko i emocje na wysokich obrotach. Bliskość królowej motosportu wzmacnia zainteresowanie mediów i przyciąga na trybuny tysiące, a przed telewizory miliony widzów.

VERVA Street Racing

4 edycja największej imprezy motoryzacyjnej w Europie Środkowo-Wschodniej w 2013 roku po raz pierwszy zagościła na Stadionie Narodowym w Warszawie. Edycja specjalna Verva Street Racing połączyła trzy formaty: Pit Party z prezentacją prawie 300 unikalnych pojazdów, część Verva Street Racing z pokazowymi wyścigami w kilku dyscyplinach motorsportu oraz Top Gear Live – prowadzone przez trójkę prezenterów popularnego brytyjskiego programu motoryzacyjnego. W show na Stadionie Narodowym wzięli udział zawodnicy ORLEN Team, Verva Racing Team i lekkoatleci Grupy Sportowej ORLEN.

VERVA Street Racing 2013 obejrzał komplet publiczności na Stadionie Narodowym – 58 tysięcy osób, oraz prawie 4 mln widzów.

ORLEN Team

Jest niewątpliwie jednym z kluczowych projektów, zapewniających Koncernowi wymierne korzyści, które wpływają pozytywnie na postrzeganie marki i pozwalają maksymalnie wykorzystywać możliwości płynące z naszego zaangażowania w sponsoring sportu motorowego.

W styczniu 2013 roku ORLEN Team tradycyjnie wystartował w rajdzie Dakar. W składzie zespołu, który jako pierwszy polski team rozpoczął zmagania na pustynnych bezdrożach znajdowało się 3 motocyklistów – Kuba Przygoński, Jacek Czachor i Marek Dąbrowski oraz Szymon Ruta jako kierowca samochodu. Po zakończeniu rajdu ORLEN Team przeszedł gruntowną reorganizację – Dąbrowski i Czachor przesiedli się z jednośladów do auta i stworzyli załogę samochodową.

Do zespołu dołączyli Adam Małysz i Rafał Marton. W sezonie 2013 Jakub Przygoński wystartował w pięciu rajdach: Abu Dhabi Desert Challenge, Qatar, Sardinia, Brazylia, Maroko, a finalnie w klasyfikacji generalnej Mistrzostw Świata FIM cross-country zajął wysokie 3. miejsce.

Obie załogi samochodowe Dąbrowski/Czachor oraz Małysz/Marton wystartowały łącznie w 8 rajdach, w tym uważanym za drugi po Dakarze najtrudniejszym rajdzie świata – Silk Way Rally. Na koniec sezonu załoga Małysz/Marton wywalczyła tytuł Mistrza Europy CEZ (Strefy Europy Centralnej) oraz tytuł wicemistrza Polski. Załoga Dąbrowski/Czachor we wszystkich swoich startach w debiutanckim sezonie zajmowała miejsca w pierwszej czwórce w klasyfikacji końcowej, a Baja Poland ukończyła na świetnej 2 pozycji. W 2013 roku zainaugurowała swoją działalność Akademia ORLEN Team mająca na celu wyłonienie kolejnych utalentowanych motocyklistów mających szansę na wejście do składu ORLEN Team.

3

STRUKTURA GRUPY ORLEN

Do najważniejszych zmian w strukturze własnościowej spółek Grupy ORLEN w 2013 roku należało utworzenie we wrześniu 2013 roku spółki zależnej pod nazwą ORLEN Upstream International, która nabyła w listopadzie 2013 roku 100% akcji spółki TriOil Resources. Dodatkowo, na podstawie umowy z Shell Overseas z listopada 2013 roku, Unipetrol zwiększył udział w kapitale zakładowym spółki Česká Rafinérská do 67,56%.

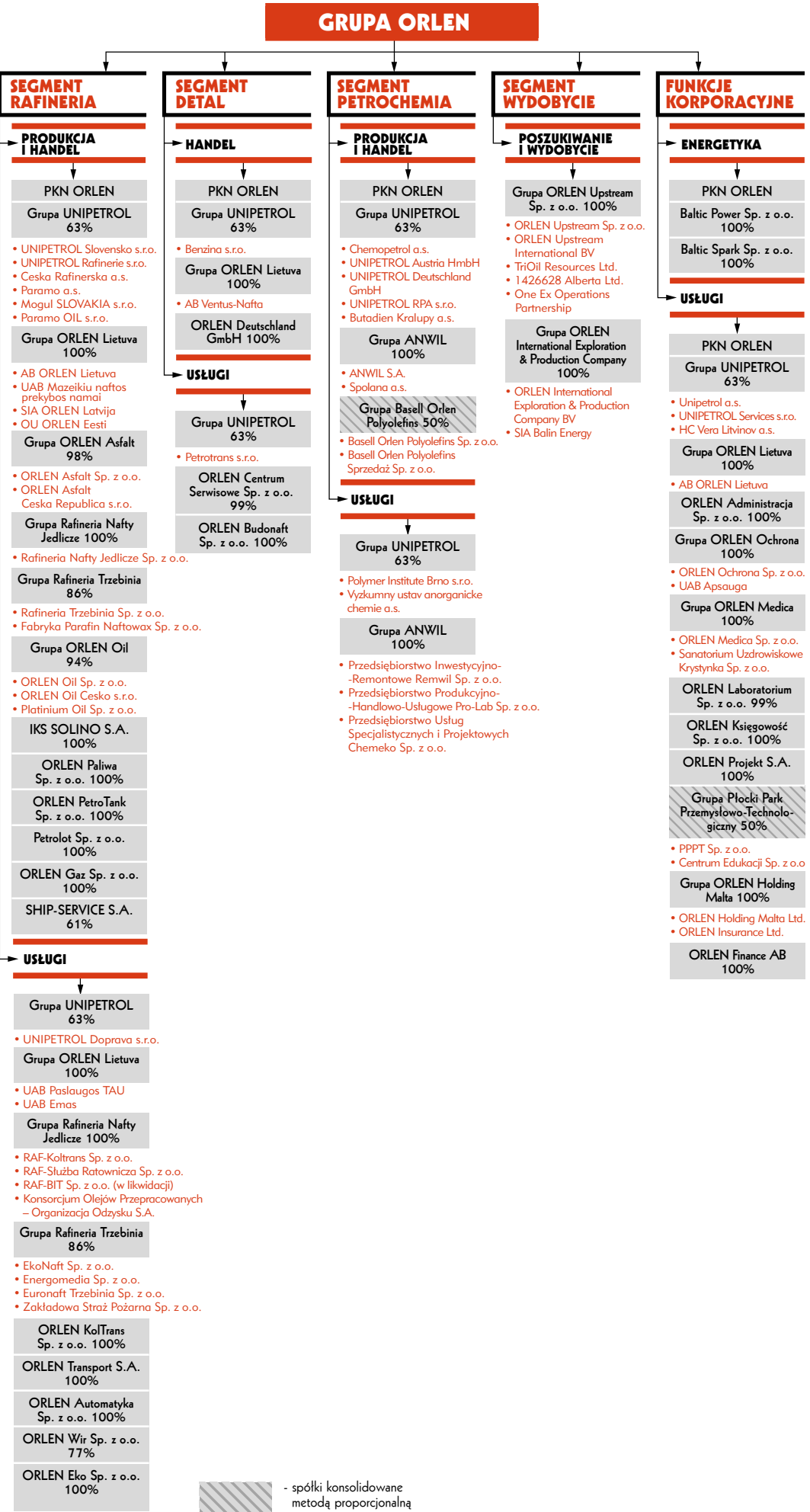
Pozostałe zmiany mające na celu wzmocnienie kontroli nad spółkami Grupy ORLEN dotyczyły zwiększenia do 100% udziałów PKN ORLEN w spółkach ORLEN Oil, ORLEN Asfalt i ORLEN Transport. Koncern konsekwentnie umacniał swój udział w kapitale zakładowym spółek ORLEN Projekt, ORLEN Laboratorium i ORLEN Centrum Serwisowe. Działania o podobnym charakterze prowadził również ANWIL, który zwiększył swój udział w spółce RemWill, Chemeko i w Prof-Med oraz spółka ORLEN Lietuva, która zbyła posiadane udziały w spółce UAB Medikvita.

W skład Grupy ORLEN wchodzi PKN ORLEN jako Jednostka Dominująca wraz z jednostkami zlokalizowanymi na terenie Polski, Niemiec, Czech, Litwy, Malty, Szwecji, Holandii, Słowacji, Szwajcarii, Estonii i Łotwy oraz Kanady.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku PKN ORLEN posiadał bezpośrednio lub pośrednio udziały i akcje w 90 spółkach, w tym:

- 78 spółkach zależnych,
- 7 spółkach współkontrolowanych,
- 5 spółkach stowarzyszonych.

PRZYPISANIE SPÓŁEK GRUPY ORLEN DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH ORAZ FUNKCJI KORPORACYJNYCH

4

OPIS DZIAŁALNOŚCI GRUPY ORLEN

DETAL

Do doskonałego rezultatu segmentu detalicznego jest odzwierciedleniem rosnącej efektywności naszej sieci stacji paliw oraz bezbłędnej identyfikacji panujących na rynku trendów i szybkiego wdrażania adekwatnych do nich rozwiązań. Rozwijaliśmy także sprzedaż pozapaliwową, rozbudowując sieć punktów gastronomicznych i ich ofertę, jak również wprowadzając zupełnie nowe usługi.

Dostrzegając ogromny potencjał rozwoju w segmencie stacji autostradowych wiele uwagi poświęciliśmy temu formatowi pozostając liderem rynku pod względem liczby budowanych miejsc obsługi podróżnych w Polsce.

MAREK PODSTAWA
CZŁONEK ZARZĄDU DS. SPRZEDAŻY

Segment sprzedaży detalicznej w trudnych warunkach rynkowych wypracował w 2013 roku historycznie najwyższy zysk EBITDA (zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację) w kwocie 1,3 mld zł. Grupa ORLEN wzmocniła jednocześnie pozycję w Polsce, Czechach i na Litwie zwiększając udziały rynkowe. Kontynuowany był również dynamiczny rozwój oferty pozapaliwowej – w 2013 roku uruchomiliśmy w Polsce 234 nowe punkty gastronomiczne Stop Cafe i Stop Cafe Bistro zwiększając ich łączną liczbę do 1 047.

Jesteśmy liderem na rynku paliwowym w regionie dysponującym siecią 2 706 stacji paliw. W Polsce działają one pod marką ORLEN w segmencie Premium oraz BLISKA w segmencie ekonomicznym, w Republice Czeskiej odpowiednio pod marką Benzina Plus i Benzina, natomiast na Litwie pod markami ORLEN Lietuva i Ventus. Na rynku niemieckim stacje paliw funkcjonują głównie w segmencie ekonomicznym pod marką STAR.

2013

LICZBA STACJI GRUPY ORLEN NA GŁÓWNYCH RYNKACH DZIAŁALNOŚCI
NA KONIEC 2013 ROKU

Zmiana tradycyjnego modelu stacji benzynowych w kierunku obiektów wielofunkcyjnych wymusza wprowadzanie nowych rozwiązań, usług czy też rozbudowy oferty sklepowej i gastronomicznej.

Na rynkach działania Grupy ORLEN nie nastąpiły w 2013 roku istotne zmiany liczby stacji – nowe lokalizacje zrekomensowały zmniejszenia związane z zamknięciami stacji nierentownych i nie spełniających wymogów technicznych. Obserwowane jest natomiast zmniejszanie liczby stacji niezależnych, które nawiązują współpracę z dużymi sieciami międzynarodowymi. W Europie Środkowo-Wschodniej widoczny jest również stabilny wzrost sprzedaży paliw przez stacje zlokalizowane przy hipermarketach (około 530 stacji na rynkach działania Grupy ORLEN), co wywiera dodatkową presję na działania tradycyjnych operatorów. W II połowie 2013 roku wprowadzone zostały w Polsce i Czechach zmiany przepisów mające na celu eliminację zjawiska tzw. „szarej strefy” związanej z nielegalnym handlem paliwami na tych rynkach.

Konsumpcja paliw w Polsce, Czechach i na Litwie w roku 2013 była niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Jedynie na dojrzałym i ustabilizowanym rynku niemieckim zwiększył się poziom sprzedaży oleju napędowego.

Sprzedaż wolumenowa Grupy ORLEN w 2013 roku wzrosła o 0,6% (r/r) i wyniosła 9,5 mld litrów. Najistotniejszy wzrost dotyczył sprzedaży średnich destylatów, głównie w efekcie wysokiej dynamiki sprzedaży na rynku niemieckim.

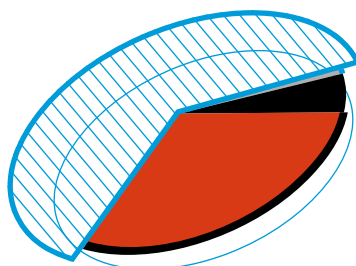
Polska

Grupa ORLEN na rynku polskim na koniec 2013 roku dysponowała siecią 1 778 stacji paliw, z czego 1 263 stacje funkcjonowały pod marką ORLEN w segmencie Premium, natomiast 358 obiektów działało w segmencie ekonomicznym pod marką BLISKA. Realizowany program inwestycyjny, skoncentrowany na otwieraniu nowych stacji paliw jak i modernizacji istniejących obiektów oraz dalszy rozwój gastronomii i korporacyjne programy lojalnościowe przyczyniły się do umocnienia pozycji lidera i wzrostu udziału w polskim rynku sprzedaży detalicznej paliw o 0,7 p.p. do poziomu 35,4%.

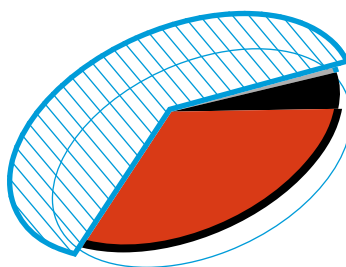
Do głównych konkurentów PKN ORLEN na rynku polskim należą Shell, BP, Lotos, Statoil, Lukoil.

Sieć detaliczna zwiększyła się o 11 obiektów i na koniec 2013 roku wynosiła 1 778 stacji paliw. Grupa ORLEN w 2013 roku kontynuowała rozwój sieci franczyzowej zwiększając liczbę stacji w kanale DOFO o 11 (r/r) do 440. Udział tego kanału w całej sieci wyniósł około 25%. W trakcie roku uruchomiono 16 nowych stacji paliw CODO (w tym 4 Miejsca Obsługi Podróżnych). 36 stacji CODO zbudowano od podstaw w ramach modernizacji dotychczasowych lokalizacji. Równocześnie po przeprowadzeniu szczegółowych analiz biznesowych wyłączono z sieci 16 obiektów.

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTCIE DETALICZNYM (wolumen liczony w mln litrów)

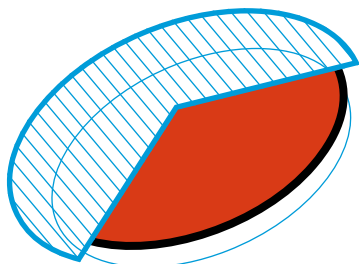
2013

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTCIE DETALICZNYM (wolumen liczony w mln litrów)

2012

2013

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTCIE DETALICZNYM NA RYNKU POLSKIM (wolumen liczony w mln litrów)

60,9%
Średnie destylaty

39,1%
Lekkie destylaty

Rok 2013 był ostatnim okresem na dostosowanie stacji do nowych, obowiązujących od początku 2014 roku norm środowiskowych. Szacuje się, że w wyniku wprowadzonych regulacji około 10% stacji działających w 2013 roku powinno zostać wyłączonych z eksploatacji. Dotyczy to głównie sprzedawców „niemarkowych”, gdyż większość dużych sieci stacji paliw na przestrzeni ostatnich lat dostosowała swoje obiekty do nowych wymagań.

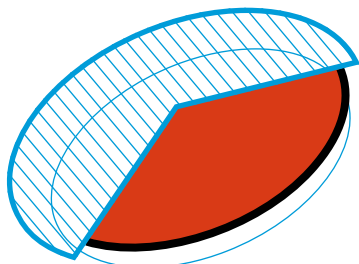
W związku z rosnącymi oczekiwaniami ze strony konsumentów jak i zmianami zachodzącymi na rynku paliw, zdecydowaliśmy się na rebranding stacji paliw pod marką BLISKA na ORLEN – w 2013 roku objął on 125 obiektów. Równocześnie kontynuowany jest proces modernizacji stacji, wdrożyliśmy darmowy dostęp do Internetu we wszystkich Stop Cafe, wprowadziliśmy usługę „Stacja z paczką”, która jest dostępna na 650 stacjach w systemie 24h przez 365 dni, skierowaną przede wszystkim do klientów ceniących sobie elastyczność i wygodę.

Strategicznym celem na 2014 rok jest budowa kolejnych Miejsc Obsługi Podróżnych (MOP) przy autostradach i drogach ekspresowych. Obecnie posiadamy 29 lokalizacji MOP przy autostradach A1, A2 i A4 oraz przy drogach ekspresowych, z czego 19 obiektów już funkcjonuje w pełnym zakresie.

Pomimo niekorzystnych trendów rynkowych wolumen sprzedaży paliw w 2013 roku, był tylko nieznacznie niższy niż w roku ubiegłym i wyniósł 5,7 mld litrów.

2012

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTCIE DETALICZNYM NA RYNKU POLSKIM (wolumen liczony w mln litrów)

60,5%
Średnie destylaty

39,5%
Lekkie destylaty

Odnotowano również wzrost efektywności na stacjach paliw – średnioroczna sprzedaż na stację osiągnęła poziom 3,5 mln litrów i była o około 1% wyższa w porównaniu z 2012 rokiem. Rozszerzenie możliwości wykorzystania kart flotowych przy płatnościach za autostrady, możliwość przystąpienia klientów flotowych do programu lojalnościowego VITAY oraz sukces programu BiznesTank miały istotny wpływ na dotarcie do nowych grup klientów i zwiększenie wolumenu flotowego o ponad 4 p.p. (r/r) do prawie 30%. BiznesTank to program flotowy skierowany wyłącznie do klientów biznesowych – małych i średnich przedsiębiorstw, tankujących co najmniej 500 litrów paliw w miesiącu. Pod koniec 2013 roku uruchomiony został również projekt MikroFlota, który w kolejnych latach umożliwi dotarcie do nieobsługiwanego przez karty paliwowe rynku mikroprzedsiębiorstw w Polsce.

Przychody ze sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych utrzymały się na zbliżonym poziomie w stosunku do roku ubiegłego. Pomimo zwiększającej się konkurencji ze strony sklepów dyskontowych, średni poziom sprzedaży pozapaliwowej na jedną efektywną stację własną PKN ORLEN wzrósł o ponad 3% (r/r).

Rok 2013 to dalszy rozwój usług gastronomicznych w sieci PKN ORLEN. Dzięki ciągłemu rozszerzaniu oraz dostosowywaniu oferty do zmieniających się oczekiwań klientów odnotowano ponad 5% (r/r) wzrost przychodów w tym obszarze. Liczba punktów Stop Cafe i Stop Cafe Bistro była wyższa o 234 (r/r) i na koniec 2013 roku wyniosła 1 047.

Potwierdzeniem wysokiego poziomu standardów obsługi na stacjach paliw PKN ORLEN oraz uznania sieci w oczach klientów były otrzymane w 2013 roku nagrody i wyróżnienia. Wyznacznikiem sukcesu wdrożonego konceptu gastronomicznego było zwycięstwo stacji paliw w Gnilcu w kategorii „Gastronomia na Stacji Benzynowej” w konkursie „Stacja Benzynowa Roku 2013” organizowanym corocznie przez Brog Marketing. PKN ORLEN został po raz kolejny wyróżniony znakiem „Gwiazda Jakości Obsługi 2013 rok” w kategorii stacji paliw przyznawanym w ramach Polskiego Programu Jakości Obsługi oraz tytuł „Marki Godnej Zaufania” przyznawanej przez miesięcznik Reader's Digest.

Niemcy

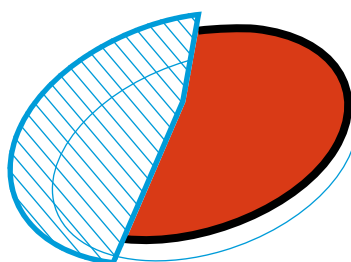
Rynek detaliczny w Niemczech należy do największych i najbardziej rozwiniętych w Europie. ORLEN Deutschland GmbH zarządził na dzień 31 grudnia 2013 roku siecią 555 stacji, z czego 535 w segmencie ekonomicznym STAR, 19 stacjami przymarketowymi Famila oraz 1 stacją ORLEN, zlokalizowaną w Hamburgu. Do głównych konkurentów spółki należą sieci międzynarodowe takie jak: Aral, Shell, Esso, Total i JET. ORLEN Deutschland GmbH z marką STAR jest drugim po JET podmiotem działającym w segmencie ekonomicznym. Grupa ORLEN w 2013 roku utrzymała swoją pozycję na niemieckim rynku detalicznym z 5,9% udziałem rynkowym.

Dzięki stabilnej konsumpcji, ORLEN Deutschland GmbH odnotował wzrost sprzedaży o 1,4% (r/r) do poziomu 3,2 mld litrów. Przyczynił się do tego przede wszystkim wzrost sprzedaży średnich destylatów.

Dodatkowo dalszy rozwój sieci STAR związany między innymi z wprowadzeniem do oferty własnych marek napojów pozwolił zwiększyć przychody pozapaliwowe o ponad 13% (r/r). Istotnym elementem wspierającym rozwój sieci i pozyskanie nowych klientów było wprowadzenie we współpracy z jednym z niemieckich banków karty kredytowej – Star VISA card.

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTCIE DETALICZNYM NA RYNKU NIEMIECKIM

(wolumen liczony w mln litrów – bez uwzględnienia sprzedaży lekkiego oleju opałowego)

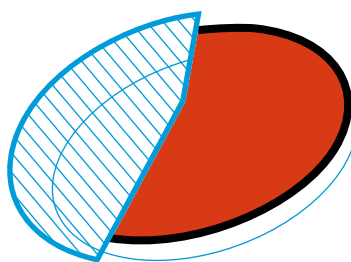
2013

47,3%
Średnie destylaty

52,7%
Lekkie destylaty

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTCIE DETALICZNYM NA RYNKU NIEMIECKIM

(wolumen liczony w mln litrów – bez uwzględnienia sprzedaży lekkiego oleju opałowego)

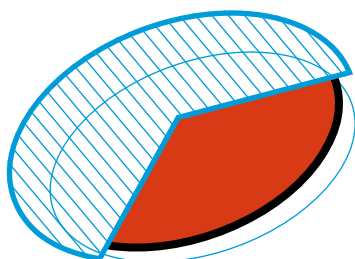
2012

46,0%
Średnie destylaty

54,0%
Lekkie destylaty

2013

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTCIE DETALICZNYM NA RYNKU CZESKIM (wolumen liczony w mln litrów)

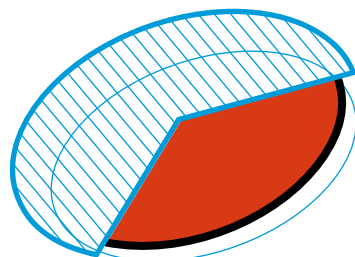

63,7%
Średnie destylaty

36,3%
Lekkie destylaty

2012

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTCIE DETALICZNYM NA RYNKU CZESKIM (wolumen liczony w mln litrów)

63,2%
Średnie destylaty

36,8%
Lekkie destylaty

Czechy

Na dzień 31 grudnia 2013 roku spółka Benzina s.r.o. zarządzała w Czechach siecią 338 obiektów funkcjonujących głównie w segmencie ekonomicznym (198 stacji Benzina) i w segmencie premium (113 stacji Benzina Plus) a także 27 stacjami działającymi w brandzie uproszczonym.

Skuteczne działania operacyjne sieci Benzina przyczyniły się do wzrostu udziału rynkowego o 1,1 p.p., tj. do poziomu 14,7%. Głównymi konkurentami spółki pozostają OMV, Shell, Euro Oil i Lukoil oraz stacje zlokalizowane przy hipermarketach.

Rok 2013 był kolejnym rokiem malejącej konsumpcji paliw na rynku czeskim. Pomimo niesprzyjających trendów rynkowych sprzedaż detaliczna w 2013 roku zwiększyła się o 5,0% (r/r) i wyniosła 0,6 mld litrów. Dzięki przeprowadzonym akcjom marketingowym, poprawie efektywności zarządzania cenami oraz działaniom poprawiającym wizerunek sieci, spółka Benzina s.r.o. zwiększyła przychody ze sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych o 5% (r/r). W ramach rozwoju działalności pozapaliwowej Benzina s.r.o. posiadała na koniec 2013 roku 92 stacje paliw z kącikami gastronomicznymi w formatach Stop Cafe i Stop Cafe Bistro.

Litwa

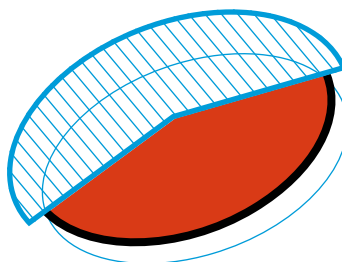
Sieć detaliczna na Litwie obsługiwana przez AB Ventus Nafta na dzień 31 grudnia 2013 roku liczyła 35 stacji, w tym 26 własnych i 9 w formule franczyzowej. Stacje funkcjonowały pod marką ORLEN w segmencie Premium (23 stacji) i Ventus w segmencie ekonomicznym (12 stacji). Głównymi konkurentami w tym segmencie są koncerny Lukoil, Statoil i Neste. Spółka osiągnęła na koniec 2013 roku 3,4% udział w rynku sprzedaży detalicznej.

W 2013 roku odnotowano wzrost sprzedaży wolumenowej o 1,6% (r/r) do poziomu blisko 0,1 mld litrów. Coraz większą popularnością wśród klientów cieszy się olej napędowy VERVA, którego sprzedaż wzrosła o blisko 7% (r/r).

Rozwój usług gastronomicznych oraz efektywne zarządzanie portfelem produktów pozapaliwowych przyczyniły się do znaczącego wzrostu przychodów ze sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych o ponad 12% (r/r).

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTIE DETALICZNYM NA RYNKU LITEWSKIM

(wolumen liczony w mln litrów)

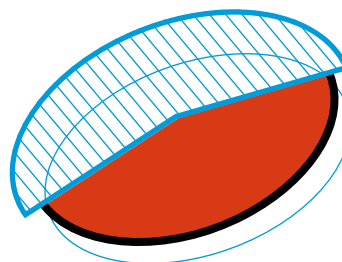
2013

54,2%
Średnie destylaty

45,8%
Lekkie destylaty

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN W SEGMENTIE DETALICZNYM NA RYNKU LITEWSKIM

(wolumen liczony w mln litrów)

2012

51,5%
Średnie destylaty

48,5%
Lekkie destylaty

SPRZEDAŻ PRODUKTÓW RAFINERYJNYCH

 Rafinerie w całej Europie znalazły się w 2013 roku pod silną presją niekorzystnego otoczenia makroekonomicznego, zmagając się z najniższym od kilkunastu lat poziomem marży rafineryjnej i dyferencjału Ural/Brent. Na przestrzeni roku podejmowaliśmy szereg działań optymalizacyjnych celem ograniczania ujemnego wpływu tych czynników.

Doskonale zdajemy sobie sprawę z wyzwań, jakie stoją przed sektorem rafineryjnym i dlatego będziemy dążyć do dalszego wzrostu efektywności operacyjnej naszych rafinerii.

KRYSTIAN PATER
CZŁONEK ZARZĄDU DS. RAFINERII

W 2013 roku nastąpiło pogorszenie podstawowych wskaźników makroekonomicznych oraz sytuacji na rynkach paliwowych w porównaniu z rokiem poprzednim. Obserwowane obniżenie tempa wzrostu PKB w krajach obsługiwanych przez Grupę ORLEN wpłynęło na spadek konsumpcji paliw na tych rynkach. Dodatkowy wpływ na poziom konsumpcji oleju napędowego miała działalność tzw. „szarej strefy” szczególnie widoczna na rynku polskim i czeskim.

W 2013 roku Grupa ORLEN prowadziła hurtową sprzedaż produktów rafineryjnych na terenie Polski, Czech, Niemiec, Słowacji, Węgier, Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii i Ukrainy oraz drogą morską do terminali przeładunkowych Europy Zachodniej.

Sprzedaż hurtową produktów Grupy ORLEN na terenie Polski prowadzi: PKN ORLEN, Grupa ORLEN Asfalt, Grupa Rafineria Nafty Jedlicze, Grupa Rafineria Trzebinia, Grupa ORLEN Oil, IKS SOLINO S.A., ORLEN Paliwa Sp. z o.o., ORLEN PetroTank Sp. z o.o., Petrolot Sp. z o.o., ORLEN

Gaz Sp. z o.o., SHIP-SERVICE S.A. Na rynkach zagranicznych są to dodatkowo: Unipetrol Slovensko s.r.o., Unipetrol Rafinerie s.r.o., Mogul Slovakia s.r.o., Paramo Oil s.r.o. i Paramo a.s. z Grupy Unipetrol działające w Czechach i spółki z Grupy ORLEN Lietuva: AB ORLEN Lietuva, UAB Mazeikiu naftos prekybos namai zlokalizowane na Litwie oraz SIA ORLEN Latvija na Łotwie i OU ORLEN Eesti w Estonii.

Sprzedaż hurtowa segmentu rafineryjnego w 2013 roku była wyższa o 2,7% (r/r) i wyniosła 23 198 tys. ton, co stanowi 64,6% udziału w całkowitej sprzedaży wolumenowej Grupy ORLEN. Wyższa sprzedaż lekkich i średnich destylatów wynika ze wzrostu wolumenów w Polsce i na rynkach obsługiwanych przez Grupę ORLEN Lietuva, przy niższych wolumenach paliw na rynku czeskim. Wyższa sprzedaż frakcji ciężkich odzwierciedla wyższe wolumeny ciężkiego oleju opałowego w Polsce i Czechach.

Polska

Pomimo niesprzyjającego otoczenia związanego z obniżeniem konsumpcji paliw a także negatywnego oddziaływania tzw. „szarej strefy” sprzedaż hurtowa na rynku polskim w 2013 roku wzrosła o 3,3% w porównaniu do roku ubiegłego.

Wzrost sprzedaży lekkich destylatów o 9,4% (r/r) był efektem wyższej dynamiki sprzedaży benzyn dzięki zawartym przez PKN ORLEN nowym kontraktom z operatorami prowadzącymi duże sieci stacji paliw na rynku polskim.

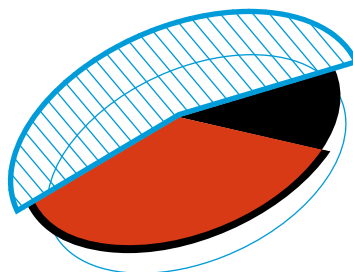
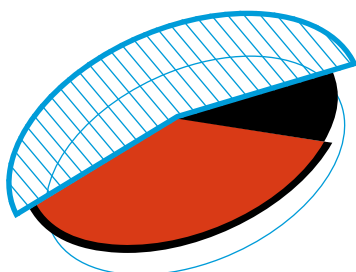
Wyższa o 3,6% (r/r) sprzedaż średnich destylatów była głównie efektem wyższej sprzedaży oleju napędowego, przy zmniejszonej sprzedaży lekkiego oleju opałowego i paliwa lotniczego Jet A-I. Wysokie wolumeny sprzedaży oleju napędowego pomimo niższej konsumpcji i negatywnego wpływu tzw. „szarej strefy” osiągnięte zostały głównie dzięki elastycznej polityce cenowej dostosowanej do aktualnych trendów rynkowych.

WIELKOŚĆ SPRZEDAŻY PRODUKTÓW RAFINERYJNYCH GRUPY ORLEN [tys. ton]

Sprzedaż rafineria	2012				2013			
	Polska	Litwa	Czechy	Razem	Polska	Litwa	Czechy	Razem
Lekkie destylaty	1 717	2 669	738	5 124	1 878	2 734	618	5 230
Średnie destylaty	4 474	3 891	1 592	9 957	4 636	4 150	1 454	10 240
Frakcje ciężkie	2 520	1 727	308	4 555	2 592	1 866	355	4 813
Pozostałe	2 768	115	64	2 947	2 755	112	48	2 915
Razem	11 479	8 402	2 702	22 583	11 861	8 862	2 475	23 198

2013

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ
W GRUPIE ORLEN W SEGMENTIE RAFINERYJNYM
NA OBSŁUGIWANYCH RYNKACH

2012

Wzrost sprzedaży frakcji ciężkich o 2,9% (r/r) związany był z wyższą sprzedażą ciężkiego oleju opałowego głównie w efekcie wzmożonej aktywności na rynkach morskich.

Trudna sytuacja branży rafineryjnej wymagała podjęcia szeregu działań zmierzających do umocnienia pozycji Grupy ORLEN.

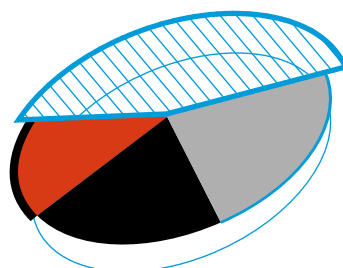
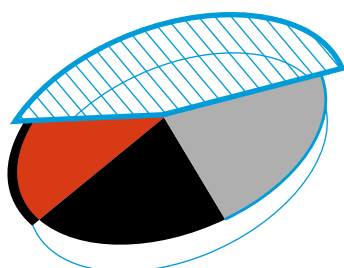
Z sukcesem zakończono centralizację procesów sprzedaży i obsługi klientów hurtowych w ORLEN Paliwa Sp. z o.o. Celem tych działań było zwiększenie efektywności obszaru hurtowego,

uporządkowanie i wzmocnienie poszczególnych kanałów sprzedaży oraz dalsza poprawa jakości obsługi klienta.

Zwiększenie zaangażowania kapitałowego w spółce Petrolot Sp. z o.o. stworzyło nowe możliwości rozwoju sprzedaży paliw lotniczych oraz usług lotniskowych. Od 2014 roku sprzedaż paliwa lotniczego do statków powietrznych została przeniesiona z Petrolot Sp. z o.o. do obszaru Handlu Hurtowego PKN ORLEN. Umocni to PKN ORLEN na pozycji lidera polskiego rynku paliwa lotniczego i otworzy drogę

2013

STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ
GRUPY ORLEN W SEGMENTIE RAFINERYJNYM
NA RYNKU POLSKIM

2012

do rozszerzenia oferty sprzedażowej na rynki zagraniczne. Petrolot Sp. z o.o. będzie koncentrował się na prowadzeniu działalności operacyjnej opartej na magazynowaniu paliw lotniczych oraz tankowaniu statków powietrznych na zlecenie dostawców paliw.

W 2013 roku PKN ORLEN rozpoczął regularną sprzedaż morską ciężkiego oleju opałowego z własną gestią transportową. Kontynuacja rozwoju wyspecjalizowanej komórki handlu morskiego prowadzi do stałego poszerzania kompetencji w tym zakresie, pozwala systematycznie poprawiać wyniki sprzedażowe oraz buduje wizerunek PKN ORLEN jako podmiotu tradingowego coraz bardziej liczącego się na europejskim rynku.

W odpowiedzi na rosnące potrzeby klientów rozwijano narzędzia informatyczne wspierające prowadzone procesy sprzedażowe.

Kluczowym narzędziem elektronicznej obsługi klientów w PKN ORLEN jest system e-hurt. Za pośrednictwem strony internetowej klienci mają dostęp do danych na temat realizacji podpisanych umów, możliwości bezpiecznej obsługi kontraktów, zamówień i zleceń. Aplikacja umożliwia dostęp do informacji o promocjach, a także raportów dla klientów. W 2013 roku wprowadzono wiele rozwiązań dostosowujących aplikację do potrzeb spółki ORLEN Paliwa. Na koniec 2013 roku ponad 90% wszystkich zleceń sprzedaży, trafiających do systemu, było generowanych przez portal e-hurt, a liczba podpisanych umów z użytkownikami systemu wzrosła o około 15% w porównaniu do 2012 roku.

Proces migracji klientów podstawowych z PKN ORLEN do spółki ORLEN Paliwa nastąpił w sposób niezauważalny dla użytkowników systemów zdalnej obsługi. Wszyscy klienci mogą korzystać z dotychczasowych funkcjonalności elektronicznego obiegu dokumentów, które dodatkowo rozbudowano o szybki dostęp użytkowników do bieżących, jak również archiwalnych danych.

Wdrożenie e-faktury przyczynia się do zwiększenia efektywności oraz bezpieczeństwa obiegu i przechowywania dokumentów. E-faktury, oprócz oszczędności finansowych i wygody obsługi rozliczeń, odgrywają też ważną rolę w kształtowaniu świadomości ekologicznej. W 2013 roku liczba użytkowników systemu powiększyła się o około 18% i obecnie korzysta z niego prawie 90% wszystkich klientów hurtowych PKN ORLEN. Dużym zainteresowaniem aplikacja cieszy się również wśród klientów spółki ORLEN Paliwa.

Dzięki wdrożeniu aplikacji Samoobsługa w ORLEN Paliwa klienci tej spółki zyskali możliwość pełnego planowania odbiorów paliw bezpośrednio w systemach terminali. Zastosowanie identyfikacji zaplanowanych operacji za pomocą kart

magnetycznych skróciło całkowity czas obsługi kierowców o około połowę a procesy autoryzacji kierowców i pojazdów do odbiorów paliw stały się proste i wygodne. Obecnie system Samoobsługi obejmuje wszystkie bazy własne PKN ORLEN oraz bazy OLPP, z których realizowana jest sprzedaż hurtowa. Całkowita liczba podpisanych umów z użytkownikami systemu wzrosła w 2013 roku o blisko połowę, a liczba wydanych kart o 20%. Pod koniec 2013 roku z systemu korzystało 80% klientów PKN ORLEN.

W trosce o podtrzymanie dobrych relacji z klientami hurtowymi, w 2013 roku w spółce ORLEN Paliwa został wprowadzony system contact-center zapewniający szybki dostęp do najistotniejszych informacji zarówno dla klientów, jak i pracowników Koncernu. Klientom kluczowym udostępniono dodatkowy, dedykowany numer infolinii oraz opracowano optymalną strategię dystrybucji połączeń w celu podniesienia jakości obsługi. Dodatkowym efektem funkcjonowania systemu jest ciągle rozbudowywana baza wiedzy o klientach zarówno obecnych, jak i potencjalnych.

Litwa i rynki krajów bałtyckich

Pomimo trudnych warunków rynkowych widocznych szczególnie w 2 półroczu 2013 roku i agresywnej konkurencji, sprzedaż Grupy ORLEN Lietuva zwiększyła się w 2013 roku o 5,5% (r/r). Poprawa sprzedaży wolumenowej jest również efektem braku ograniczeń produkcyjnych związanych z cyklicznym postojem remontowym rafinerii z 2012 roku.

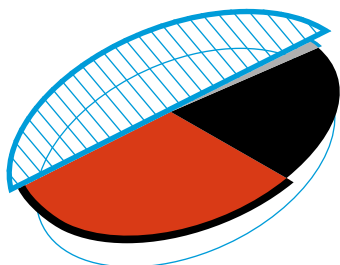
W 2013 roku Grupa ORLEN Lietuva osiągnęła najwyższy w historii udział sprzedaży łądowej w sprzedaży łącznej, która w 2013 roku wyniosła 49,5% i była wyższa o 3,4 p.p. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Grupa ORLEN Lietuva potwierdziła również pozycję solidnego dostawcy najwyższej jakości produktów paliwowych na Ukrainie – głównym rynku spółki poza krajami bałtyckimi, gdzie sprzedaż paliw była najwyższa w historii i osiągnęła 763 tys. ton.

Czechy

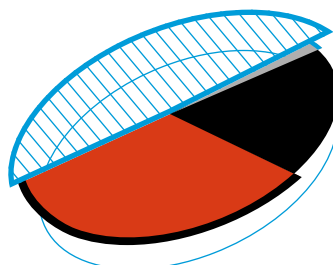
Spowolnienie gospodarcze na rynku czeskim wpłynęło na zmniejszenie rynkowej konsumpcji paliw. Niekorzystną sytuację na rynku paliwowym pogłębiała, szczególnie silna w I połowie 2013 roku, konkurencja ze strony firm działających w tzw. „szarej strefie”.

Trudne otoczenie rynkowe, powódź w Czechach a także cykliczny, przeprowadzany co 4 lata, postój remontowy rafinerii w Kralupach spowodowały obniżenie sprzedaży wolumenowej lekkich i średnich destylatów Grupy ORLEN o (-) 8,4% (r/r).

2013
**STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ GRUPY ORLEN
W SEGMENTCIE RAFINERYJNYM NA RYNKACH
OBSŁUGIWANYCH PRZEZ GRUPĘ ORLEN LIETUVA**
2012

46,8%
Średnie
destylaty

30,8%
Lekkie
destylaty

21,1%
Frakcje
ciężkie

1,3%
Pozostałe

46,3%
Średnie
destylaty

31,8%
Lekkie
destylaty

20,6%
Frakcje
ciężkie

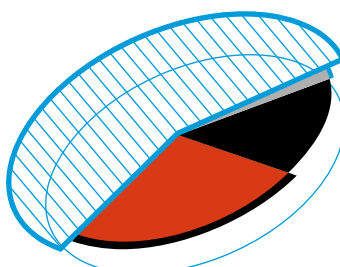
1,3%
Pozostałe

Wyższa produkcja asfaltów i ciężkiego oleju opałowego i tym samym wzrost sprzedaży tych produktów o 15,3% (r/r) był spowodowany głównie cyklicznym postojem remontowym rafinerii w Kralupach w 2013 roku.

Grupa Unipetrol kontynuowała współpracę z dużymi koncernami paliwowymi i sieciami hipermarketów. W 2013 roku realizowano dostawy paliw na rynek słowacki i niemiecki, w tym do sieci stacji należących do spółki ORLEN

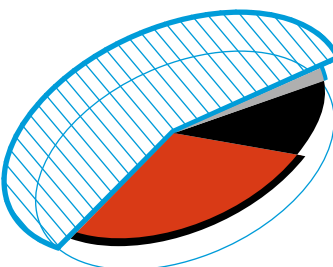
Deutschland GmbH oraz rozpoczęto eksport paliw na rynek węgierski.

W listopadzie 2013 roku została podpisana umowa zakupu przez Unipetrol a.s. pakietu 16,335% akcji spółki Česká Rafinérská a.s. od Shell Overseas Investments B.V. co przyczyni się do umocnienia pozycji Grupy ORLEN na rynku czeskim oraz stworzy możliwości dalszego rozwoju działalności handlowej. Rzeczywiste przeniesienie własności akcji nastąpiło w styczniu 2014 roku.

2013
**STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ
GRUPY ORLEN W SEGMENTCIE RAFINERYJNYM
NA RYNKU CZESKIM**
2012

58,8%
Średnie
destylaty

25,0%
Lekkie
destylaty

14,3%
Frakcje
ciężkie

1,9%
Pozostałe

58,9%
Średnie
destylaty

27,3%
Lekkie
destylaty

11,4%
Frakcje
ciężkie

2,4%
Pozostałe

SPRZEDAŻ PRODUKTÓW PETROCHEMICZNYCH

W 2013 roku w pełni wykorzystaliśmy możliwości rynkowe i umocniliśmy regionalną pozycję lidera w obszarze produkcji i sprzedaży petrochemikaliów, aczkolwiek trend ten zróżnicowanie przekładał się na poszczególne rynki na których operujemy. W połączeniu z prognozami stałego wzrostu popytu na te produkty w naszym regionie, tworzymy potencjał dalszego wzrostu wartości Grupy ORLEN.

Koncentrujemy się na dalszym zwiększaniu dociążenia kluczowych instalacji oraz poprawie efektywności operacyjnej.

PIOTR CHEŁMIŃSKI
CZŁONEK ZARZĄDU DS. PETROCHEMII

Sprzedaż wolumenowa segmentu petrochemicznego Grupy ORLEN zmniejszyła się w 2013 roku o (-) 1,2% (r/r).

Odnotowano wyższą sprzedaż PTA oraz tworzyw sztucznych przy niższych wolumenach sprzedaży nawozów. Ograniczenia wolumenów w obszarze nawozów obejmowały trwale zaprzestanie z końcem 2012 roku produkcji nawozów w Grupie Unipetrol, zatrzymanie Spolana a.s. w wyniku powodzi w Czechach w połowie 2013 roku oraz awaryjny postój instalacji amoniaku w ANWIL S.A. w sierpniu 2013 roku.

Polska

Sprzedaż wolumenowa Grupy ORLEN na rynku polskim w 2013 roku zwiększyła się o 5,0% (r/r).

Wyższa sprzedaż PTA była możliwa dzięki większej dostępności instalacji oraz intensyfikacji sprzedaży PTA na tzw. rynku non-pet przy produkcji włókien i folii poliestrowych, powłok proszkowych oraz żywic i plastifikatorów.

Brak cyklicznego postoiu remontowego instalacji petrochemicznych z III kwartału 2012 roku pozwolił osiągnąć wyższą (r/r) sprzedaż monomerów i polimerów.

Zwiększona sprzedaż aromatów to głównie efekt wyższej sprzedaży eksportowej do odbiorców z Niemiec i Czech.

Obniżona sprzedaż nawozów sztucznych w 2013 roku była rezultatem awarii linii produkcji amoniaku w Grupie ANWIL w 2013 roku.

Wzrost sprzedaży tworzyw sztucznych był pochodną wyższej sprzedaży przede wszystkim na rynku polskim, ukraińskim i tureckim.

Zwiększona sprzedaż pozostałych produktów to głównie efekt wyższej sprzedaży glikolu na skutek poprawy sytuacji rynkowej oraz ługu sodowego w związku z brakiem ograniczeń produkcyjnych z 2012 roku.

WIELKOŚĆ SPRZEDAŻY PRODUKTÓW PETROCHEMICZNYCH GRUPY ORLEN [tys. ton]

Sprzedaż petrochemia

Rynki/produkt	2012			2013		
	Polska	Czechy	Razem	Polska	Czechy	Razem
Monomery ¹	335	149	484	353	125	478
Polimery ²	329	525	854	347	511	858
Aromaty ³	167	205	372	192	189	381
Nawozy sztuczne ⁴	933	384	1 317	855	179	1 034
Tworzywa sztuczne ⁵	276	93	369	324	99	423
PTA	484	0	484	556	0	556
Pozostałe	580	773	1 353	632	808	1 440
Razem	3 104	2 129	5 233	3 259	1 911	5 170

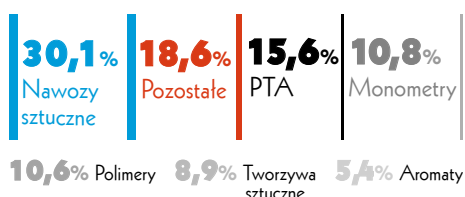
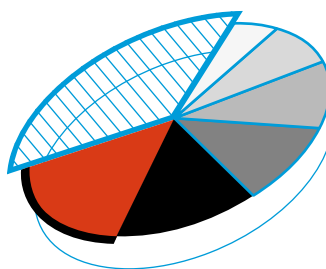
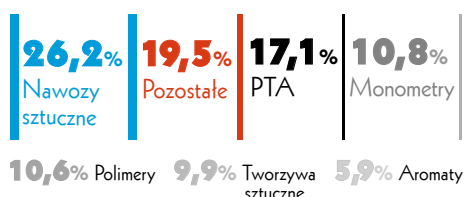
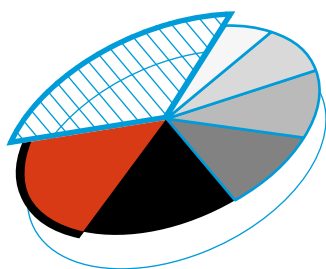
1) Etylen, propylen.

2) Polietylen, polipropylen.

3) Benzen, toluen, paraksylen, ortoksylen.

4) CANWIL, siarczan amonu, saletra amonowa, pozostałe nawozy.

5) PCW, granulaty PCW.

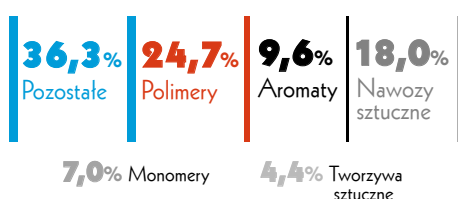
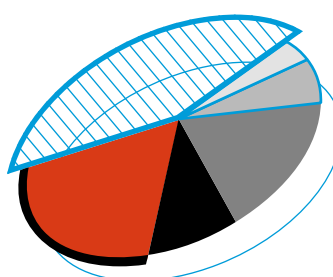
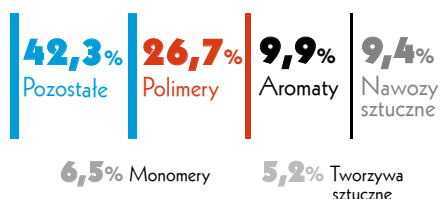
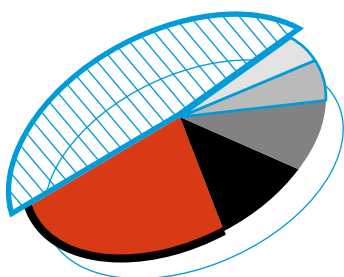
2013
**STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ
GRUPY ORLEN W SEGMENTIE PETROCHEMICZNYM
NA RYNKU POLSKIM**
2012

Czechy

Sprzedaż wolumenowa Grupy ORLEN na rynku czeskim w 2013 roku zmniejszyła się o (-) 10,2% (r/r) głównie w efekcie trwałego zaprzestania z końcem 2012 roku produkcji nawozów sztucznych w Grupie Unipetrol oraz zatrzymania Spolana a.s. po czerwcowej powodzi w Czechach.

Niższe wolumeny monomerów, polimerów oraz aromatów to wynik niekorzystnej sytuacji

podażowo-popytowej związanej głównie z awaryjnymi postojami instalacji produkcyjnych w Litvinovie oraz ograniczonej konsumpcji w wyniku zatrzymania zakładów produkcyjnych przez głównych odbiorców po powodzi z połowy 2013 roku.

Powyższe ograniczenia zostały częściowo skompensowane wyższą sprzedażą tworzyw sztucznych wynikającą z poprawy warunków rynkowych i pozostałych produktów, głównie amoniaku w efekcie zakończenia produkcji nawozów sztucznych.

2013
**STRUKTURA SPRZEDAŻY WOLUMENOWEJ
GRUPY ORLEN W SEGMENTIE PETROCHEMICZNYM
NA RYNKU CZESKIM**
2012

PRODUKCJA

Sprzedaż paliw, innych produktów rafineryjnych oraz petrochemicznych jest możliwa dzięki posiadaniu zaawansowanych technicznie aktywów produkcyjnych.

Grupa ORLEN dysponuje kompleksem 6 rafinerii, z których 3 znajdują się w Polsce (Plock, Trzebinia, Jedlicze), 2 w Republice Czeskiej (Litvinov, Kralupy) oraz 1 na Litwie (Možeiki). Rafinerie w Polsce oraz w Republice Czeskiej są zintegrowane z instalacjami petrochemicznymi co pozwala osiągać liczne efekty synergii kosztowej i operacyjnej.

Segment petrochemiczny Grupy ORLEN tworzą instalacje w Polsce: PKN ORLEN, Basell Orlen Polyolefins (BOP) i Grupa ANWIL oraz w Czechach: Grupa Unipetrol. Jesteśmy jedynym producentem monomerów, polimerów i większości petrochemikaliów w Polsce i Republice Czeskiej. W 2011 roku uruchomiona została jedna z najnowocześniejszych na świecie instalacji do produkcji kwasu tereftalowego (PTA) dzięki której osiągnęliśmy pozycję jednego z kluczowych dostawców tego produktu w regionie.

Grupa ORLEN prowadzi dystrybucję hurtową produktów rafineryjnych wykorzystując efektywną infrastrukturę logistyczną, w skład której wchodzi: terminale paliw, lądowe i morskie bazy przeładunkowe, sieć przesyłowych rurociągów produktowych oraz transport samochodowy i kolejowy.

Rafineria

Filarami rozwoju segmentu rafineryjnego jest dalsza poprawa efektywności poprzez optymalizację przerobu ropy i uzysku paliw, obniżanie energochłonności procesów oraz wzmacnianie wartości aktywów poprzez optymalne nakłady inwestycyjne i realizację projektów o wysokiej rentowności przy jednoczesnym zachowaniu wysokich standardów ochrony środowiska.

Procesy produkcyjne w rafineriach Grupy ORLEN opierają się głównie na rafinacji ropy zasiarzonej, której udział w 2013 roku wynosił około 92% całkowitego przetwarzanego wolumenu ropy naftowej. Stanowi to dodatkowy atut w stosunku do innych rafinerii wykorzystujących w produkcji ropę o niskiej zawartości siarki z uwagi na występujące z reguły dyskonto notowań ropy zasiarzonej w porównaniu do cen ropy Brent. Ropa niskosiarkowa jest przerabiana w rafinerii w Kralupach.

Największy kompleks rafineryjno-petrochemiczny Grupy ORLEN zlokalizowany jest w Plocku. Według rankingu firmy Wood Mackenzie został sklasyfikowany jako tzw. Super-Site czyli rafineria o strategicznym znaczeniu, która charakteryzuje się dużą głębokością przerobu ropy naftowej, zintegrowaną z działalnością petrochemiczną i generującą wysokie marże.

PRZERÓB ROPY NAFTOWEJ GRUPY ORLEN W POSZCZEGÓLNYCH KRAJACH [tys. ton]

Kraj	2012	2013	Zmiana 2013/2012
Polska	15 479	15 599	1%
Litwa	8 533	9 010	6%
Czechy	3 927	3 607	-8%
Razem	27 939	28 216	1%

WYBRANE DANE OPERACYJNE DLA ZAKŁADU PRODUKCYJNEGO W PŁOCKU [tys. ton/%]

Wyszczególnienie	2012	2013	Zmiana 2013/2012
Przerób ropy naftowej	15 191	15 182	0%
Lekkie destylaty ⁶	2 716	2 768	2%
Średnie destylaty ⁷	6 962	7 029	1%
Uzysk paliw (%) ⁸	77	78	1,0 p.p.

6) Benzyna, LPG.

7) Olej napędowy, lekki olej opałowy, paliwo lotnicze.

8) Uzysk paliw liczony z uwzględnieniem przepływów produktów w ramach spółek produkcyjnych Grupy ORLEN.

OPIS DZIAŁALNOŚCI GRUPY ORLEN

Dostawy ropy realizowane są głównie rurociągiem „Przyjaźń” oraz drogą morską przy wykorzystaniu rurociągu „Pomorskiego”. Pomimo niesprzyjającego otoczenia gospodarczego związanego z obniżeniem tempa wzrostu PKB i tym samym konsumpcji paliw a także negatywnego oddziaływania tzw. „szarej strefy” przerób ropy naftowej w 2013 roku wyniósł ponad 15 mln ton ropy i utrzymał się na porównywalnym poziomie w stosunku do roku ubiegłego.

Rafinerie zlokalizowane na południu Polski (Trzebinia, Jedlicze) specjalizują się głównie w usługach związanych z magazynowaniem i dystrybucją paliw, produkcją biokomponentów, baz olejowych, olejów opałowych a także regeneracją olejów przepracowanych.

Drugą co do wielkości rafinerią w Grupie ORLEN i zarazem jedyną rafinerią na rynku państw bałtyckich (Litwa, Łotwa i Estonia) jest rafineria należąca do AB ORLEN Lietuva.

Dostawy ropy do rafinerii są realizowane drogą morską przez terminal w Butyndze. Moce produkcyjne litewskiej rafinerii znacznie przewyższają zapotrzebowanie lokalnego rynku, co wymusza kierowanie części produktów na rynki europejskie oraz drogą morską na rynek amerykański.

Obecne zmiany zachodzące na amerykańskim rynku paliw mają istotne znaczenie dla Grupy ORLEN Lietuva, której wolumeny w eksporcie morskim uległy zmniejszeniu o (-) 3% w porównaniu do 2012 roku. Prowadzone aktualnie programy poprawy efektywności w Grupie ORLEN Lietuva koncentrują się na pogłębieniu przerobu ropy naftowej i osiągnięciu wyższych uzysków paliw oraz zmniejszeniu energochłonności procesów produkcyjnych.

Przerób ropy naftowej w Grupie Unipetrol jest realizowany przez rafinerie w Kralupach i Litvinovie. Główne źródło zaopatrzenia w surowiec do produkcji stanowią południowy odcinek rurociągu „Przyjaźń” dla rafinerii w Litvinovie oraz rurociągi TAL i IKL dla rafinerii w Kralupach. Rafineria w Litvinovie może być również zaopatrywana w surowiec przy wykorzystaniu rurociągu TAL i IKL. Do końca 2013 roku moce przerobowe rafinerii Grupy Unipetrol wynosiły 4,5 mln ton/rok. Zwiększenie udziału w spółce Česká Rafinérská a.s. na mocy zawartej z Shell umowy z listopada 2013 roku, umożliwi od I kwartału 2014 roku zwiększenie zdolności przerobowych rafinerii Grupy Unipetrol do poziomu 5,9 mln ton/rok. Niższy przerób ropy naftowej w 2013 roku to głównie efekt cyklicznego postępu remontowego rafinerii w Kralupach.

WYBRANE DANE OPERACYJNE DLA ZAKŁADU PRODUKCYJNEGO W MOŻEJKACH [tys. ton/%]

Wyszczególnienie	2012	2013	Zmiana 2013/2012
Przerób ropy naftowej	8 533	9 010	6%
Lekkie destylaty	2 769	2 783	1%
Średnie destylaty	3 881	4 151	7%
Uzysk paliw (%) ⁹	75	75	0%

WYBRANE DANE OPERACYJNE DLA ZAKŁADU PRODUKCYJNEGO W REPUBLICE CZESKIEJ [tys. ton/%]

Wyszczególnienie	2012	2013	Zmiana 2013/2012
Przerób ropy naftowej	3 927	3 607	-8%
Lekkie destylaty	942	832	-12%
Średnie destylaty	1 861	1 715	-8%
Uzysk paliw (%) ¹⁰	79	79	0%

9) Uzysk paliw liczony z uwzględnieniem przepływów produktów w ramach spółek produkcyjnych Grupy ORLEN.
10) Uzysk paliw liczony z uwzględnieniem przepływów produktów w ramach spółek produkcyjnych Grupy ORLEN.

Petrochemia

Grupa ORLEN jest jedną z największych firm petrochemicznych w regionie i liderem w produkcji monomerów oraz polimerów.

Kluczową instalacją segmentu petrochemicznego PKN ORLEN jest instalacja Olefin o maksymalnych mocach wytwórczych ok. 700 tys. ton etylenu oraz 380 tys. ton propylenu w skali roku. Produkowane przez PKN ORLEN monomery stanowią wsad do instalacji polimerów w BOP oraz instalacji polichlorku winylu w Grupie ANWIL. Pozostałe produkty są kierowane zarówno na rynek polski, jak i na eksport. Pełna integracja instalacji rafineryjnych i petrochemicznych w PKN ORLEN oraz

infrastruktura rurociągową łączącą PKN ORLEN z Grupą ANWIL i BOP jest istotnym elementem przewagi konkurencyjnej.

BOP specjalizuje się w produkcji polimerów i posiada instalacje do produkcji polietylenu i polipropylenu o łącznych mocach wytwórczych na poziomie 820 tys. ton w skali roku, w tym: 320 tys. ton polietylenu wysokiej gęstości („HDPE”) i 100 tys. ton polietylenu niskiej gęstości („LDPE”) oraz 400 tys. ton polipropylenu. Produkty BOP dystrybuowane są zarówno w kraju jak i na rynkach zagranicznych, gdzie znajdują szerokie zastosowanie przy produkcji opakowań, folii, wyrobów włókienniczych i tekstylnych, a także części samochodowych.

WIELKOŚĆ PRODUKCJI CAŁKOWITEJ WYBRANYCH PRODUKTÓW PETROCHEMICZNYCH PKN ORLEN [tys. ton]

Produkty	2012	2013	Zmiana 2013/2012
Monomery	857	936	9%
Aromaty	387	445	15%
PTA	470	567	21%

WIELKOŚĆ PRODUKCJI CAŁKOWITEJ WYBRANYCH PRODUKTÓW PETROCHEMICZNYCH BOP [tys. ton – 100%]

Produkty	2012	2013	Zmiana 2013/2012
Polietylen	327	340	4%
Polipropylen	324	354	9%

WIELKOŚĆ PRODUKCJI CAŁKOWITEJ WYBRANYCH PRODUKTÓW PETROCHEMICZNYCH GRUPY ANWIL [tys. ton]

Produkty	2012	2013	Zmiana 2013/2012
Nawozy sztuczne ¹¹	1 141	1 027	-10%
Tworzywa sztuczne	403	458	14%
Wodorotlenek sodu	214	231	8%
Kaprolaktam	45	38	-16%

WIELKOŚĆ PRODUKCJI CAŁKOWITEJ WYBRANYCH PRODUKTÓW PETROCHEMICZNYCH GRUPY UNIPETROL [tys. ton]

Produkty	2012	2013	Zmiana 2013/2012
Monomery	725	673	-7%
Polimery	513	521	2%
Aromaty	204	188	-8%
Nawozy sztuczne	174	1	-99%

11) Obejmuje saletrę amonową, Canwil, siarczan amonu, salcan i saletrę gruboziarnistą.

Grupa ANWIL jest zarówno jednym z największych przedsiębiorstw chemicznych w Europie Środkowej, jak i wiodącym producentem polichlorku winylu oraz jednym z głównych producentów wodorotlenku sodu i nawozów sztucznych w Polsce. Potencjał produkcyjny Grupy ANWIL wynosi blisko 1,2 mln ton nawozów azotowych, ok. 560 tys. ton PCW i granulatów, ok. 360 tys. ton wodorotlenku sodu oraz ok. 50 tys. ton kaprolaktamu. Produkty Grupy ANWIL są kierowane zarówno na rynki lokalne, jak i na eksport.

Grupa Unipetrol jest jednym z największych producentów petrochemikaliów w Republice Czeskiej. Kluczowymi instalacjami segmentu są zlokalizowane w Litwinovie instalacje do produkcji polimerów i monomerów o rocznych mocach produkcyjnych odpowiednio ok. 600 tys. ton i ok. 815 tys. ton.

Infrastruktura logistyczna

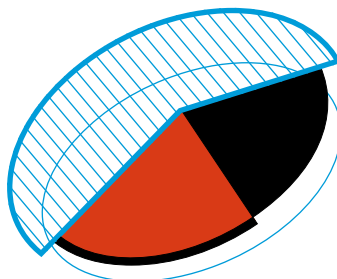
Sprawną infrastrukturą logistyczną stanowi kluczowy element przewagi konkurencyjnej Grupy ORLEN.

Grupa ORLEN wykorzystuje sieć uzupełniających się elementów infrastruktury: terminali paliw, lądowych i morskich baz przeładunkowych, sieci rurociągów produktowych oraz transportu samochodowego i kolejowego. W ramach Grupy ORLEN do spółek prowadzących działalność w obszarze logistyki należą ORLEN KolTrans Sp. z o.o. i ORLEN Transport S.A. w Polsce oraz Unipetrol Doprava s.r.o. i Petrotrans s.r.o. w Republice Czeskiej.

W 2013 roku logistyka produktów w Grupie ORLEN była realizowana za pomocą rurociągów, transportem kolejowym oraz cysternami samochodowymi.

W 2013 roku transport rurociągowy był podstawową formą przesyłu surowców i produktów Grupy ORLEN. Łączna długość wykorzystywanych sieci rurociągów, w tym własnych i dzierżawionych w Polsce, Czechach i na Litwie, wynosiła ponad 2,1 tys. km.

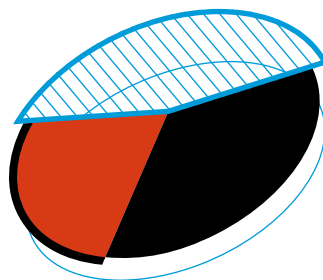
STRUKTURA TRANSPORTU PALIW W GRUPIE ORLEN W 2013 ROKU

2013

PKN ORLEN

55%
Rurociągi

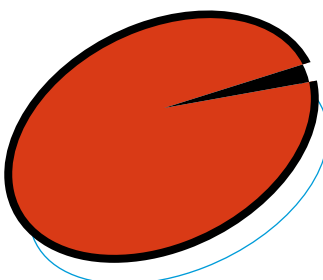
23%
Kolej

22%
Cysterny
samochodowe

GRUPA UNIPETROL

37%
Rurociągi

26%
Kolej

37%
Cysterny
samochodowe

GRUPA ORLEN LIETUVA

-
97%
Kolej

3%
Cysterny
samochodowe

Na rynku polskim PKN ORLEN korzysta z 570 km rurociągów należących do Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” oraz infrastruktury własnej na odcinku Płock – Ostrów Wielkopolski – Wrocław o długości 379 km.

Na potrzeby operacyjne w zakresie przyjęcia, magazynowania, wydania i przeładunku paliw w 2013 roku Grupa ORLEN na terenie Polski wykorzystywała łącznie 25 obiektów (własne terminale paliw i bazy podmiotów trzecich). Łączna pojemność magazynowa w ramach infrastruktury własnej oraz zawartych umów wynosiła na koniec 2013 roku około 7 mln m³.

W 2013 roku na rynku czeskim Grupa ORLEN korzystała z 1 100 km rurociągów oraz z 12 baz magazynowo-dystrybucyjnych należących do państwowego operatora CEPRO oraz z 2 baz magazynowych wynajmowanych od podmiotów trzecich.

W ramach optymalizacji wykorzystania sieci rurociągów w Czechach w 2013 roku podpisano umowę pomiędzy Grupą Unipetrol oraz CEPRO dotyczącą połączenia terminala paliwowego Paramo z siecią rurociągową CEPRO.

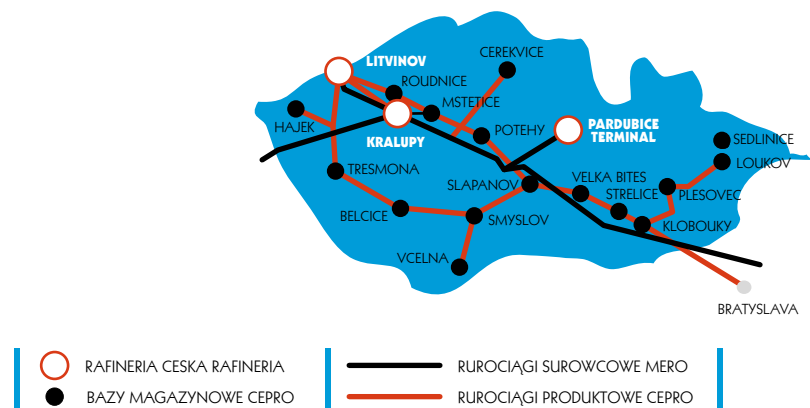
W związku z zawieszeniem w 2006 roku dostaw rurociągiem „Przyjaźń” dostawy ropy do ORLEN Lietuva realizowane są drogą morską przez terminal w Butyldze oraz rurociągiem do rafinerii. Pojemności magazynowe na potrzeby operacyjne spółki są zabezpieczone długoterminowym kontraktem z AB Klajpedos Nafta, podpisanym w 2012 roku.

W 2013 roku podpisano z AB Klajpedos Nafta list intencji dotyczący wspólnego projektu ewentualnej budowy rurociągu produktowego na terenie Litwy.

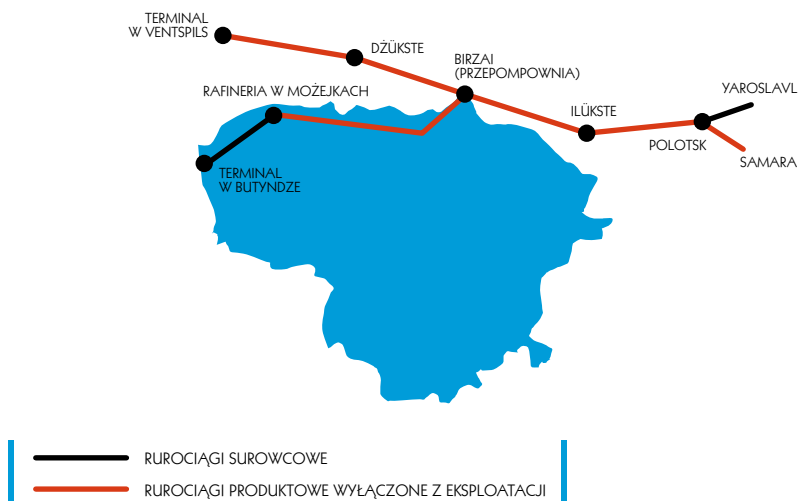
INFRASTRUKTURA LOGISTYCZNA WYKORZYSTYWANA PRZEZ GRUPĘ ORLEN W POLSCE

INFRASTRUKTURA LOGISTYCZNA WYKORZYSTYWANA PRZEZ GRUPĘ ORLEN W REPUBLICIE CZESKIEJ

INFRASTRUKTURA LOGISTYCZNA WYKORZYSTYWANA PRZEZ GRUPĘ ORLEN NA LITWIE

Zapasy obowiązkowe

Polska

Uregulowania prawne nakładają na przedsiębiorców i handlowców, funkcjonujących na polskim rynku ropy i paliw, obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych. W 2013 roku, podobnie jak rok wcześniej, pułap ten utrzymany został na poziomie równoważności co najmniej 76 dni średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim. Utrzymanie zapasu na poziomie 14 dni pozostawało w gestii Agencji Rezerw Materialowych. W 2013 roku zapasy ropy PKN ORLEN składowane były w podziemnych kavernach IKS SOLINO S.A. oraz w naziemnych magazynach w Płocku. Zapasy paliw przechowywaliśmy w ponad 20 lokalizacjach na terenie całego kraju, głównie w naziemnych terminalach będących własnością Grupy ORLEN, naziemnych zbiornikach wynajmowanych od podmiotów zewnętrznych, a także w podziemnych kavernach IKS SOLINO S.A.

W 2013 roku kontynuowaliśmy wypracowaną w latach poprzednich formułę, opartą na zleceniu utrzymywania części zapasów obowiązkowych stronie trzeciej (na bazie uprzedniej sprzedaży części zapasów ropy, z jednoczesnym zagwarantowaniem ciągłości realizacji obowiązku przez PKN ORLEN).

Rok 2013 to również kontynuacja prowadzonych przez Ministerstwo Gospodarki działań legislacyjnych, związanych z planowaną nowelizacją przepisów prawa w zakresie krajowych zapasów interwencyjnych. Podobnie jak w roku poprzednim, nasi przedstawiciele aktywnie uczestniczyli w pracach nad propozycjami rozwiązań korygujących i doprecyzowujących zapisy kolejnej wersji projektu.

Czechy

Zapasy obowiązkowe paliw i ropy naftowej, zgodnie z ustawodawstwem Republiki Czeskiej, utrzymywane są przez przeznaczoną do tych celów agencję rządową.

Litwa

Na koniec 2013 roku poziom zapasów obowiązkowych na Litwie wynosił 90 dni, z czego ORLEN Lietuva oraz firmy importujące paliwa na Litwę zabezpieczały poziom 60 dni (zapasy 30-dniowe utrzymywane były przez odpowiednią litewską agencję państwową).

WYDOBYCIE

Strategia Grupy ORLEN zakłada intensyfikację działalności poszukiwawczo-wydobywczej w celu zagwarantowania dostępu do własnych zasobów ropy i gazu ziemnego, w tym w szczególności ze źródeł niekonwencjonalnych. Działania te konsekwentnie zmierzają do zbudowania zdyspersyfikowanego portfela projektów poszukiwawczych i wydobywczych.

Grupa ORLEN za pośrednictwem ORLEN Upstream pozostaje jednym z liderów poszukiwań niekonwencjonalnych zasobów gazu w Polsce. Po przejęciu w ubiegłym roku dwóch koncesji od ExxonMobil Exploration and Production Poland poszukiwania prowadzone są na terenie objętym 10 koncesjami poszukiwawczymi o powierzchni około 9 tys. km², co stanowi około 10% całego obszaru, na którym prowadzone są poszukiwania gazu niekonwencjonalnego w Polsce. Prace są prowadzone w ramach projektów Lublin Shale (7 koncesji), Hrubieszów Shale (1 koncesja) oraz Mid-Poland Unconventionals (2 koncesje).

W listopadzie 2013 roku w wyniku nabycia 100% akcji TriOil Resources Ltd. („TriOil”) Grupa ORLEN dołączyła do grona producentów ropy naftowej i gazu stając się jednocześnie graczem globalnym. Wartość transakcji wyniosła 0,5 mld zł (183,7 mln CAD) bez uwzględnienia zadłużenia netto TriOil. Przedmiotem działalności spółki jest poszukiwanie, rozpoznanie oraz wydobywanie złóż ropy naftowej i gazu w Kanadzie a jej potencjał wydobywczy w okresie najbliższych 4-5 lat może zostać zwiększony do 20 tys. bbl ropy/dobę.

Wykonywanie odwiertów w ramach projektów ORLEN Upstream odbywa się pod ścisłym nadzorem technicznym, który potwierdza, że wszystkie operacje prowadzone są prawidłowo i z zachowaniem wszelkich procedur przewidzianych przez prawo oraz w zgodzie z najlepszymi praktykami operacyjnymi. Ponadto każdorazowo przed rozpoczęciem prac wiertniczych wykonywany jest monitoring stanu środowiska przyrodniczego i infrastruktury, a następnie, po ich zakończeniu – zlecany jest jednakowy zakres pomiarów. Do tej pory wyniki tych pomiarów nie stwierdziły jakiegokolwiek wpływu prowadzonej działalności na środowisko naturalne.

Grupa ORLEN przywiązuje także ogromną wagę do relacji z interesariuszami. Prace wiertnicze poprzedzają każdorazowo liczne spotkania z mieszkańcami, a także z przedstawicielami władz samorządowych. Spotkaniom towarzyszą seminaria dotyczące poszukiwań ropy i gazu. Spółka ORLEN Upstream angażuje się w życie lokalnej społeczności inicjując programy edukacyjne, wspierając lokalne organizacje sportowe i upowszechniając działania proekologiczne.

Projekty niekonwencjonalne

Do 31 grudnia 2013 roku wykonano 8 otworów w poszukiwaniu gazu ziemnego z łupków – 6 pionowych i 2 poziome oraz 2 pełnoskalowe szczelinowania hydrauliczne. Od listopada 2013 roku spółka realizowała prace wiertnicze na kolejnym 7 otworze pionowym, które zostały zakończone na początku 2014 roku. Natomiast w marcu 2014 roku ukończony został trzeci odwiert poziomy.

W 2013 roku w ramach projektu Lublin Shale ORLEN Upstream prowadził prace wiertnicze, badawcze i wykonał 4 odwierty: Stręczyn-OUI oraz Dobryniów-OUI na koncesji Wierzbica, Uścimów-OUI na koncesji Lubartów, Stoczek-OUI na koncesji Wodynie-Luków.

W 2013 roku przeprowadzono również dwa wielosekcyjne zabiegi szczelinowania hydraulicznego wraz z testami próbnymi: Syczyn-OU2K na koncesji Wierzbica oraz Berejów-OU2K na koncesji Lubartów.

W ramach Projektów Hrubieszów Shale i Mid-Poland Unconventionals w 2013 roku koncentrowano się na przygotowaniu i akwizycji danych sejsmicznych oraz przetwarzaniu nowych danych typu 2D.

Grupa ORLEN konsekwentnie rozbudowywała również zespół specjalistów przygotowanych do kompleksowej realizacji projektów poszukiwawczo-wydobywczych, zarówno pod względem ich planowania i określania wymagań technicznych, jak i analizy warunków ekonomicznych oraz działań operacyjnych.

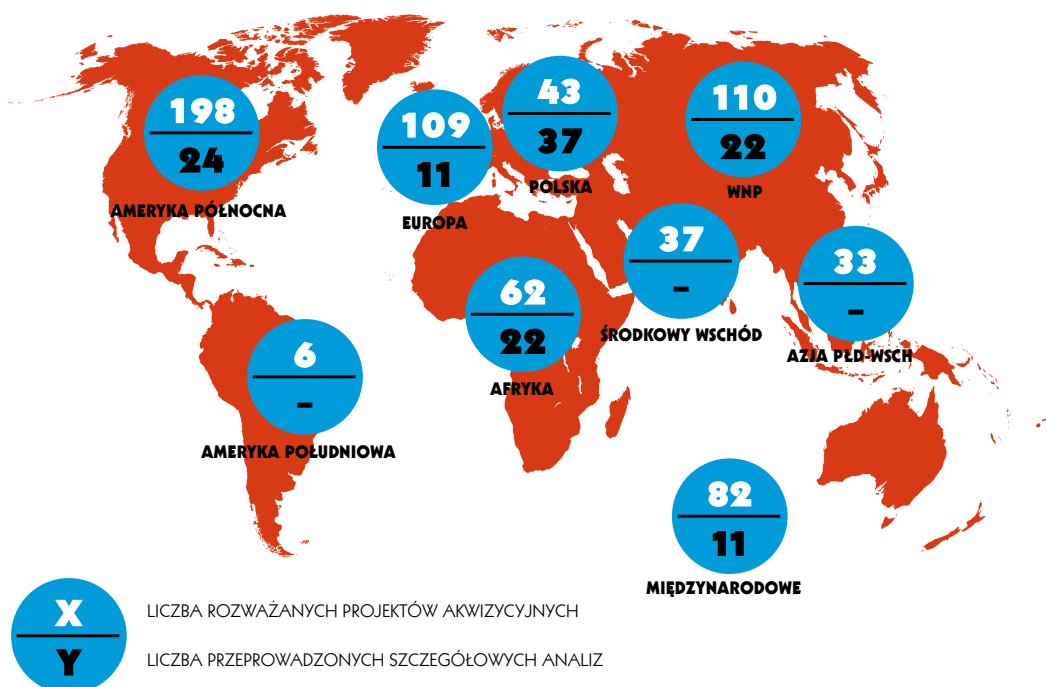
Projekty konwencjonalne

W ramach projektu na Niziu Polskim w okolicach Sierakowa prowadzonego wspólnie z PGNiG S.A. w 2013 roku zrealizowano odwiert rozpoznawczy oraz prowadzono analizy pozyskanych danych w celu weryfikacji perspektyw obszaru oraz aktualizacji programu prac.

ORLEN Upstream wyznaczył lokalizację i przeprowadził prace przygotowawcze do wykonania otworu poszukiwawczego w Projekcie Karbon, która ma doprowadzić do weryfikacji występowania nagromadzeń węglowodorów i oszacowania potencjalnych zasobów węglowodorów w basenie lubelskim. W minionym roku pozyskane zostały dane sejsmiczne 2D dotyczące koncesji Bełżyce, które obecnie podlegają interpretacji. Przeprowadzone został również prace przygotowawcze do wykonania akwizycji danych sejsmicznych 2D dotyczących koncesji Lublin.

Grupa ORLEN w 2013 roku prowadziła również poszukiwania w łotewskiej strefie szelfu Morza Bałtyckiego, realizowane przy współpracy z Kuwait Energy Company (KEC) – Projekt Kambr. W jego ramach wykonano otwór poszukiwawczy z wykorzystaniem półzanurzalnej platformy wiertniczej, pełny komplet pomiarów geofizycznych wraz ze szczegółową analizą. Ponieważ przeprowadzone analizy danych otworowych nie wykazały oczekiwanych rezultatów, podjęto decyzję o zakończeniu prac w tym rejonie.

Projekty akwizycyjne, projekty M&A

PKN ORLEN stale prowadzi analizy związane z ewentualnymi przejęciami złóż za granicą lub nabyciem udziałów i współpracą z doświadczonymi partnerami. Od 2009 roku do końca 2013 roku przeprowadzonych zostało 127 szczegółowych analiz potencjalnych projektów akwizycyjnych w wielu lokalizacjach. Efektem przeprowadzonych analiz było nabycie spółki TriOil w listopadzie 2013 roku.

Działalność w Kanadzie

Transakcja nabycia spółki wydobywczej TriOil na stabilnym kanadyjskim rynku, doskonale wpisuje się w określony w strategii PKN ORLEN profil ryzyka. Potwierdzona opłacalność wydobycia oraz wieloletnie doświadczenie zmniejszają ryzyko operacyjne inwestycji. Stosowane techniki wierceń horyzontalnych i szczelinowania wielosekcyjnego, pozwolą na wymianę doświadczeń

oraz przeniesienie najlepszych kanadyjskich praktyk na obszar działalności poszukiwawczo-wydobywczej w Polsce. Rynek kanadyjski charakteryzuje się również bardzo dobrym dostępem do wysoce rozwiniętych usług wiertniczych i serwisowych, jak również dostępem do wykwalifikowanej kadry z doświadczeniem w zakresie zasobów niekonwencjonalnych. Funkcjonuje tam stabilny i elastyczny system podatkowy oraz przyjazne otoczenie regulacyjne.

Za pośrednictwem kanadyjskiej spółki Grupa ORLEN prowadzi działalność wydobywczą stosując techniki odwiertów horyzontalnych oraz szczelinowania hydraulicznego. W 2013 roku przeprowadzono 21 takich operacji i w efekcie uzyskano średnią produkcję w 4 kwartały 2013 roku na poziomie 3,8 tys. baryłek ekwiwalentu ropy dziennie („boe/dzień”), z czego 60% stanowiły węglowodory ciekłe (ropa oraz kondensat) a pozostałe 40% frakcje gazowe.

ENERGETYKA

Wraz z rozwojem polskiej gospodarki rośnie zapotrzebowanie na energię elektryczną oraz pozostałe media energetyczne. W Polsce zużycie energii na jednego mieszkańca kształtuje się na poziomie 40% poniżej średniej w Unii Europejskiej i oczekuje się, że będzie wzrastać o około 2% rocznie do roku 2030. Biorąc pod uwagę dodatkowo fakt, iż ponad 40% aktywów w obszarze produkcji energii ma ponad 30 lat, widoczna jest potrzeba rozbudowy zainstalowanych mocy.

Przewiduje się, że w horyzoncie do 2050 roku źródłem energii, które będzie wypierać węgiel będzie gaz ziemny. Jest to paliwo, które przy dzisiejszych technologiach może być dostępne praktycznie na każdym kontynencie. Zakłada się, że już w najbliższej dekadzie energetyka oparta o gaz zacznie odgrywać kluczową rolę w rozwoju europejskiego rynku energetycznego.

Grupa ORLEN jest już znaczącym producentem energii elektrycznej i ciepłej, którą wykorzystuje w dużej części na własne potrzeby produkcyjne. Jest również jednym z największych odbiorców gazu w Polsce i aktywnym uczestnikiem procesu liberalizacji rynku gazu. Grupa konsekwentnie realizuje cele strategiczne zawarte w strategii na lata 2013-2017, które zakładają modernizację istniejących aktywów oraz budowę nowych mocy energetycznych.

Elektrownie gazowo-parowe

Jednym z głównych elementów Strategii Energetycznej Grupy ORLEN na lata 2013-2017 jest budowa elektrowni gazowo – parowej we Włocławku o mocy 463 MWe. Nowy blok będzie wytwarzał ciepło w skojarzeniu z energią elektryczną w jednym procesie technologicznym czyli kogeneracji. Największymi zaletami tego typu bloków jest wyższa efektywność i elastyczność pracy w porównaniu z konwencjonalnymi systemami produkcji energii elektrycznej opartymi na paliwie węglowym. Technologie wykorzystywane w blokach CCGT (Combined Cycle Gas Turbine) są też bardziej przyjazne środowisku naturalnemu, ponieważ powodują znacznie niższe emisje szkodliwych substancji, takich jak NO_x, SO₂, czy gazy cieplarniane.

W 2013 roku w ramach powyższego projektu prowadzono głównie prace ziemne i fundamentowe oraz rozpoczęto montaż konstrukcji stalowej budynku maszynowni. Przewidywany termin oddania inwestycji do eksploatacji to koniec 2015 roku. Elektrownia całkowicie pokryje zapotrzebowanie na energię elektryczną i będzie podstawowym

źródłem pary technologicznej dla włocławskiej spółki ANWIL z Grupy ORLEN zastępując obecną, mniej efektywną elektrociepłownię. Szacunkowo połowa z 463 MWe wytwarzanej energii będzie trafiała na rynek zewnętrzny. Sama elektrownia będzie zużywała 0,6-0,7 mld m³ gazu ziemnego rocznie.

W 2013 roku kontynuowano również prace dotyczące koncepcji budowy bloku gazowo-parowego w Płocku o mocy 450-600 MWe także w technologii CCGT. Podjęcie ostatecznej decyzji w sprawie uruchomienia tej inwestycji planowane jest w II półroczu 2014 roku.

Elektrociepłownie w spółkach Grupy ORLEN

Zakład Elektrociepłowni w Płocku jest największym zawodowym blokiem wytwórczym w Polsce. Moc elektryczna 345 MWe i ciepła 2 150 MWt zasila instalacje produkcyjne oraz jest przeznaczana na potrzeby odbiorców zewnętrznych. Elektrociepłownia osiąga wysokie współczynniki sprawności na poziomie około 86%, a do produkcji energii i ciepła może wykorzystywać różne rodzaje paliw: olej opałowy, gaz rafineryjny, gaz ziemny.

W 2013 roku kontynuowana była realizacja budowy instalacji Odazotowania oraz Odsiarczania Spalin, w ramach programu inwestycji ekologicznych mającym na celu spełnienie rygorystycznych norm emisji przemysłowych, które będą obowiązywać od 1 stycznia 2016 roku.

Elektrociepłownia w ORLEN Lietuva stanowi źródło pary technologicznej dla procesów produkcyjnych i opalana jest mieszanką ciężkiego oleju opałowego oraz gazami rafineryjnymi. Moc elektryczna elektrowni wynosi 160 MWe a jej moc ciepła 1 400 MWt.

Elektrociepłownia w Grupie Unipetrol bazuje na węglu brunatnym. Moc elektryczna i ciepła elektrociepłowni wynosi odpowiednio 1 110 MWe i 1 000 MWt. W 2013 roku prowadzone były prace studyjne ukierunkowane na poprawę efektywności wytwarzania pary technologicznej dla instalacji petrochemicznych w Litwinowie poprzez wykorzystanie wysokosprawnej kogeneracji.

W 2013 roku ukończono również prace studyjne związane z modernizacją elektrociepłowni Rafinerii Trzebinia i wybrano wariant zakładający częściowe pozostawienie generacji pary opartej o węgiel przy jednoczesnym wprowadzeniu gazu ziemnego jako drugiego paliwa energetycznego zasilającego nowe źródło energetyczne.

5

OCHRONA ŚRODOWISKA

Dbłość o środowisko i zrównoważony rozwój są istotnym elementem budowania przez Grupę ORLEN przewagi konkurencyjnej. W 2013 roku Koncern kontynuował działania proekologiczne, które szły w parze z umacnianiem pozycji rynkowej i bezkompromisowym podejściem do kwestii związanych z ochroną otoczenia naturalnego. Prowadzonej działalności produkcyjnej, handlowej czy usługowej przyświeca zasada zachowania harmonii, dlatego też aktywa technologiczne systematycznie dostosowywane są do wymogów najlepszych dostępnych technik, aby spełniały przyjęte normy oddziaływania na otoczenie.

Aktywności Grupy ORLEN w tym zakresie w 2013 roku obejmowały wiele płaszczyzn – zarówno zadania inwestycyjne jak efektywne zarządzanie uprawnieniami do emisji CO₂ w III EU ETS. Przeprowadzone prace koncentrowały się również na zapewnieniu stabilności funkcjonowania instalacji przemysłowych zgodnie z posiadanymi pozwoleniami i opracowaniu kolejnej emisji zbiorczego Raportu Środowiskowego dla Grupy ORLEN, a także systematycznym monitorowaniu oddziaływania na otoczenie zarówno w zakładach produkcyjnych, jak i w trakcie prac poszukiwawczych gazu łupkowego na koncesjach zlokalizowanych na terenie kraju. Ważną częścią działań było także prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej oraz monitoring środowiska gruntowo-wodnego w celu utrzymania norm środowiskowych określonych w standardach lub wytycznych. Istotnym elementem realizacji założeń była także kontynuacja prac związanych z wprowadzaniem wysokiej hermetyzacji stacji paliw, czy rekultywacji gruntów po obiektach wyłączonych z sieci. Znacznym osiągnięciem w działalności środowiskowej było również ograniczenie emisji związków do atmosfery w naszych zakładach produkcyjnych.

Ważną część realizowanych w obszarze środowiska zadań w 2013 roku, podobnie jak w latach poprzednich, stanowiły działania środowiskowe wdrażane w spółkach Grupy ORLEN. Jednym z efektów tych prac było przeprowadzenie blisko

60 działań inwestycyjnych i modernizacyjnych na rzecz środowiska. W procesach tych uczestniczyła większość spółek Grupy ORLEN, działających nie tylko w Polsce, ale również na Litwie, w Niemczech oraz Republice Czeskiej. Pokazuje to jak istotne miejsce w działaniach Grupy zajmuje zrównoważony rozwój, racjonalne wykorzystywanie surowców oraz poszanowanie środowiska naturalnego.

Wśród kluczowych projektów oraz inicjatyw realizowanych w trakcie 2013 roku w obszarze ochrony środowiska, znalazły się:

Inwestycje środowiskowe

Najważniejszą inwestycją proekologiczną zrealizowaną w 2013 roku, była budowa instalacji odazotowania i odpylania spalin dla poszczególnych kotłów Elektrociepłowni w Płocku oraz wspólnej instalacji odsiarczania spalin dla wszystkich kotłów. Efektem realizacji tych inwestycji będzie redukcja emisji SO₂, NO_x i pyłu oraz przystosowanie źródła ciepła i energii elektrycznej zgodnie z wymogami Dyrektywy IED obowiązującej od 2016 roku. Instalacje redukujące emisje zostały już zainstalowane przy dwóch kotłach parowych nr 7 i 8 w Płocku, pozwalając na zmniejszenie emisji związków tlenu azotu i pyłu z płockiej Elektrociepłowni o ponad 20%. Kolejne redukcje wielkości emisji zostaną osiągnięte sukcesywnie wraz z postępami prac inwestycyjnych, których zakończenie zaplanowano na 2016 rok.

Istotne inwestycje przeprowadzone w Grupie ORLEN służyły m.in. zmniejszeniu emisji CO₂ i NO_x oraz poprawie wskaźników energetycznych dla instalacji amoniaku w ANWILU Włocławek, uruchomieniu „Układu odpylania i wentylacji węzłów produkcyjnych” na Wydziale Konfekcjonowania Soli w IKS SOLINO, a także wdrożeniu systemu ochrony wód gruntowych w HS Kolin i zainstalowaniu hydraulicznego systemu ochrony wód podziemnych w HS Pardubicach należących do PARAMO.

Zarządzanie emisjami CO₂

W 2013 roku rozpoczął się kolejny III już okres rozliczeniowy wspólnotowego systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych, wynikający z nowych regulacji określonych w Rozporządzeniu Komisji Unii Europejskiej nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 roku, w sprawie monitorowania i sprawozdawczości emisji gazów cieplarnianych. Systemem tym po raz pierwszy zostały objęte wszystkie instalacje produkcyjne Grupy ORLEN, w tym po raz pierwszy instalacje chemiczne, co wymusza konieczność intensyfikacji działań w zakresie ograniczania emisji CO₂. Za efektywnym zarządzaniem emisjami CO₂ stoi Interdyscyplinarny Zespół Nadzorujący ds. CO₂.

Bezpłatne uprawnienia do emisji CO₂ na podstawie art. 10a dyrektywy 2003/87/WE, w ilości uwzględniającej międzysektorowy współczynnik korygujący, określony w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej decyzji nr 2013/448/UE otrzymały instalacje w zakładach w Czechach oraz na Litwie.

Ramowy System Zarządzania Responsible Care

Koncern realizował zobowiązania wynikające z wdrożonego Ramowego Systemu Zarządzania Responsible Care (RSZ RC). W ramach doskonalenia Systemu, wymieniono doświadczenia ze spółkami Grupy ORLEN uczestniczącymi w Programie RC. Zebrane informacje dotyczące realizowanych przez nie działań, udziału w proponowanych przez Program RC akcjach stanowią dla każdej ze stron źródło pomysłów i są inspiracją do dalszego rozwoju Programu. Realizowane przez przedsiębiorstwa zadania przyniosły natomiast wymierne efekty w postaci zmniejszenia emisji i zużycia energii, poprawy bezpieczeństwa pracowników oraz ochrony ich zdrowia.

Poza działaniami w ramach doskonalenia RSZ RC realizowano zadania w obszarach tzw. triady HSE (Health, Safety, Environment). W 2013 roku w Grupie ORLEN zrealizowano łącznie 33 zadania z deklarowanych 49. Pozostałe 16 zadań jest w trakcie realizacji.

Oprócz sprawozdawczości i zadań obligatoryjnych kontynuowano inicjatywę zwiększania aktywności pracowników w zakresie zdobywania i poszerzania wiedzy o idei i wytycznych Programu Odpowiedzialność i Troska. Koncern zainicjował serię konkursów, związaną z ważnymi wydarzeniami w obszarze ochrony środowiska, takimi jak: Dzień Zdrowia (7 kwietnia), Dzień Chemika (4 czerwca), Dzień Dzikiej Fauny i Flory (19 września), Dzień Monitoringu Wód (18 październik). Tradycyjnie, Spółka włączyła się w organizację ekologicznego konkursu fotograficznego „Złap zającą”, propagującego piękno otaczającej przyrody.

Stan formalno-prawny

Wszystkie instalacje produkcyjne w Grupie ORLEN posiadają wymagane prawem pozwolenia zintegrowane oraz zezwolenia, które są systematycznie aktualizowane w zakresie przystosowania do zmieniającego się otoczenia prawnego i potrzeb biznesowych. W 2013 roku dla Zakładu Produkcyjnego w Płocku uzyskano zmianę Pozwolenia Zintegrowanego, polegającą na włączeniu Wydziału Nalewu (Terminal Kolejowy) ze Spółki ORLEN KolTrans. Łącznie wprowadzono 30 zmian w posiadanych przez Spółki pozwoleniach i zezwoleniach środowiskowych oraz uzyskano 17 nowych.

Z racji budowy elektrociepłowni gazowo-parowej we Włocławku złożono wniosek o wydanie pozwolenia zintegrowanego dla budowanej obecnie elektrowni CCGT w tym mieście.

W obszarze zarządzania emisją gazów cieplarnianych dla Płocka uzyskano 5 zezwoleń na emisję z instalacji Rafinerii, Elektrociepłowni, Olefiny II, Tlenek Etylenu i Glikolu oraz instalacji do produkcji kwasu tereftalowego (PTA) we Włocławku.

W obszarze gospodarki wodno-ściekowej uzyskano dwa nowe pozwolenia. Pierwsze dla Zakładu w Płocku na pobór wód powierzchniowych z rzeki Wisły i pobór wód podziemnych z ujęcia zlokalizowanego w miejscowości Stara Biała składającego się z 8 studni, a drugie dla Zakładu PTA we Włocławku na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością Zakładów Azotowych ANWIL we Włocławku, ścieków z instalacji do produkcji kwasu tereftalowego (PTA). Uzyskano również 73 nowe pozwolenia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej dla stacji paliw.

Nowa stacja monitoringu stanu jakości powietrza

W ramach zapewnienia bieżącej informacji o stanie środowiska w bezpośrednim sąsiedztwie Zakładu Produkcyjnego w Płocku uruchomiono nową stację pomiarową monitorującą stan jakości powietrza atmosferycznego. Stacja została włączona do Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie mazowieckim i jest wyposażona w wysokiej klasy czułe analizatory służące do ciągłego pomiaru najważniejszych parametrów jakości powietrza: SO₂, NO_x, O₃, CO, BTX oraz czujniki parametrów meteorologicznych jak prędkość i kierunek wiatru, temperatura i wilgotność powietrza. Wyniki pomiarów stężeń substancji w powietrzu są automatycznie przesyłane do bazy systemu WIOŚ i umieszczane na ogólnodostępnej stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie oraz w sieci wewnętrznej Spółki. Dzięki temu została zapewniona powszechna dostępność i możliwość zapoznania się naszych interesariuszy z wynikami pomiarów i stanem jakości powietrza w rejonie Płocka.

Rekultywacja gruntów

Rok 2013 był kolejnym okresem prowadzenia przez Koncern na dużą skalę prac rekultywacyjnych środowiska gruntowo-wodnego, na terenach stacji paliw oraz terminali i pozostałych obiektów. Intensyfikacja prac w tym segmencie, spowodowana była koniecznością dostosowania obszaru funkcjonowania stacji paliw do końca 2013 roku zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 roku.

W obszarze ograniczenia i likwidacji plam węglowodorowych kontynuowano szczypanie produktu naftowego w oparciu o istniejące stanowiska wydobywcze. Realizując wymienione prace szczypano o około 20% mniej produktów naftowych niż w ubiegłym roku. Tendencja spadkowa jest wynikiem zmniejszającej się kubatury zanieczyszczeń ropopochodnych w środowisku gruntowo-wodnym, co jest wynikiem wieloletnich prac realizowanych przez Koncern w tym zakresie.

Ponadto po raz pierwszy w 2013 roku, w obszarach, gdzie sprzątnięto wolną fazę produktów naftowych (obrzeża plam), rozpoczęto dozowanie wyselekcjonowanych szczepów bakterii oraz substancji neutralizujących, w celu przyspieszenia procesów biodegradacji pozostałości frakcji węglowodorowych w gruncie.

Ochrona powietrza

Łączna emisja substancji wprowadzanych przez instalacje Grupy ORLEN do powietrza mieściła się w limitach wyznaczonych w pozwoleniach zintegrowanych dla instalacji w Płocku oraz

we Włocławku. Była o 0,63% tj. o prawie 40 tys. ton mniejsza niż w poprzednim okresie rozliczeniowym. Całkowitą wielkość emisji, z uwzględnieniem instalacji PTA we Włocławku, przedstawiono w poniższej tabeli.

Zaangażowanie Grupy ORLEN w liczne działania związane z zastosowaniem rozwiązań technologicznych, minimalizujących wpływ na środowisko i aktywność na polu edukacji ekologicznej znalazło potwierdzenie w opiniach ekspertów – Koncern otrzymał nagrodę Lidera Ekologii w konkursie Polish Chemical Awards 2013, jak również tytuł Mecenasa Edukacji Ekologicznej 2013, przyznawany przez Redakcję miesięcznika „Ekologia i Rynek”.

Aktywności prośrodowiskowe Spółek w postaci zadań ograniczających wpływ działalności produkcyjnej i usługowej na środowisko naturalne zaowocowały potwierdzeniem przez niezależne instytucje ekologiczne efektów osiągniętych przez Grupę ORLEN. Spółka ORLEN EKO uzyskała Certyfikat Ramowego Systemu Zarządzania Responsible Care zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Przemysłu Chemicznego oraz tytuł „Firma Bliska Środowisku” od Europejskiego Forum Odpowiedzialności Ekologicznej. ORLEN Gaz otrzymał Certyfikat ZSZ: wg ISO 9001, ISO 14001, wg PN-N-18001 oraz wdrożył Politykę Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ). Natomiast Rafineria Nafty Jedlicze uzyskała Certyfikat ISO 14001 dla wdrożonego systemu zarządzania środowiskiem. ORLEN Oil stworzył specjalną ofertę produktową, która jest certyfikowana znakiem jakości środowiskowej ECO LABEL.

ZESTAWIENIE ŁĄCZNEJ, DLA ZAKŁADU PRODUKCYJNEGO W PŁOCKU I ZAKŁADU PTA WE WŁOCŁAWKU, EMISJI WYBRANYCH SUBSTANCJI w latach 2012 i 2013

Rodzaj zanieczyszczenia	Wielkość emisji [Mg]		Wzrost/spadek	
	2012	2013	[Mg]	[%]
Dwutlenek siarki	20 668,83	15 505,31	-5 163,52	-24,98
Tlenki azotu (w przeliczeniu na dwutlenek azotu)	7 873,61	6 665,40	-1 208,21	-15,35
Tlenek węgla	1 802,03	2 190,57	388,54	21,56
Suma węglowodorów	1 189,92	1 032,57	-157,35	-13,22
Pył ogółem ¹	680,28	581,44	-98,84	-14,53
Dwutlenek węgla	6 256 593,17	6 276 232,04	19 638,87	0,31
Pozostałe emisje	144,94	142,20	-2,74	-1,89
Łączna emisja substancji bez dwutlenku węgla	32 359,62	25 084,92	-7 274,70	-22,48
Łączna emisja wszystkich substancji PKN ORLEN	6 288 952,78	6 249 044,80	-39 907,98	-0,63

1) Pył ogółem tj. pył ze spalania, pył krzemowy oraz metale w pyle.

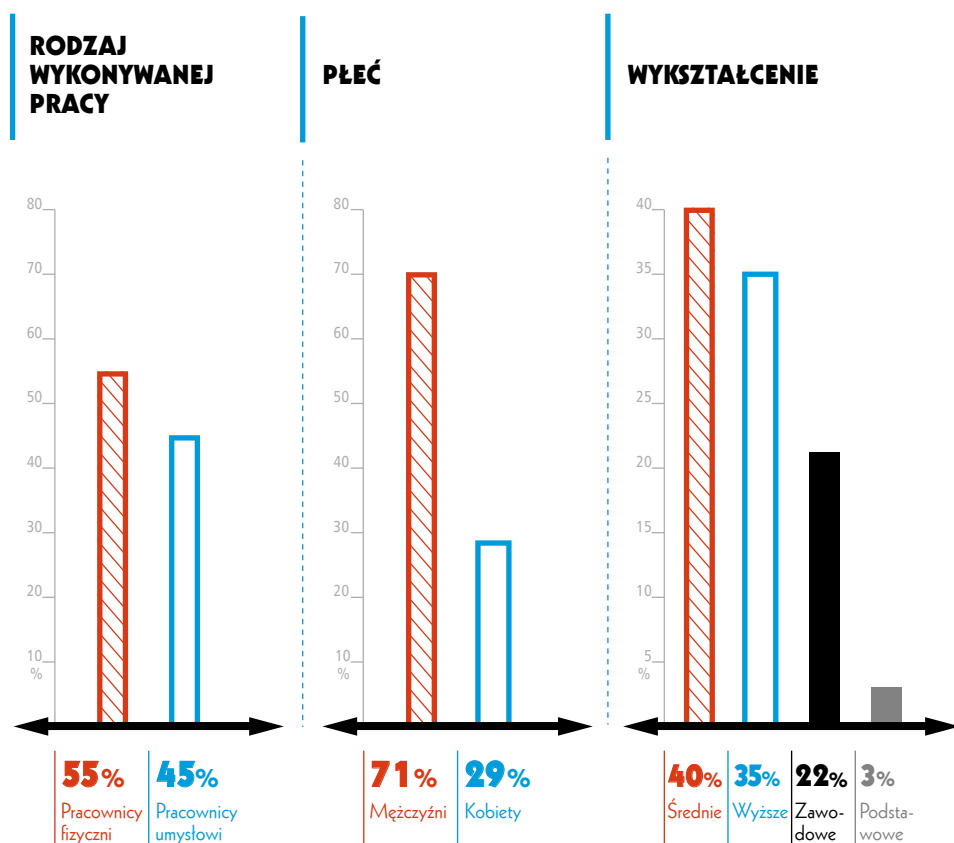
6 PRACOWNICY

Działania Grupy ORLEN w zakresie polityki zatrudnienia w 2013 roku koncentrowały się na zapewnieniu optymalnego poziomu zatrudnienia do realizacji celów Koncernu i były oparte na dwóch kluczowych aspektach. Pierwszy z nich dotyczył procesów restrukturyzacyjnych przeprowadzanych w Grupie Unipetrol i Grupie ORLEN Lietuva. W efekcie powyższych działań

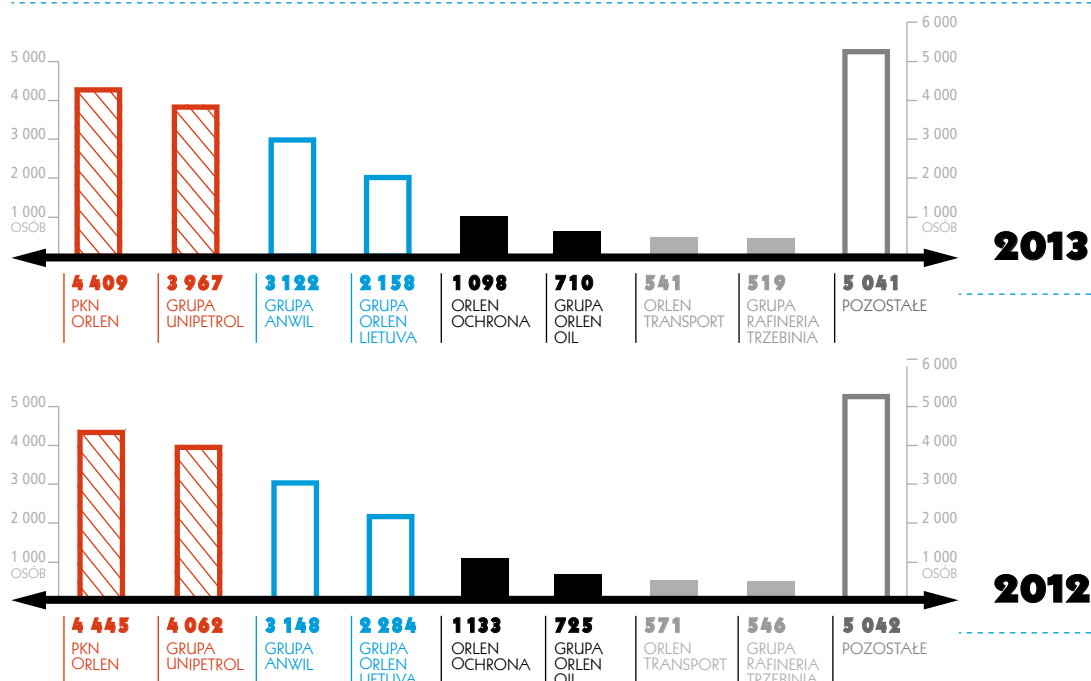
zatrudnienie na koniec 2013 roku w Grupie ORLEN uległo zmniejszeniu o 391 osób do poziomu 21 565 osób. Drugi element to działania rozwojowe, skutkujące wzrostem zatrudnienia, w tym: rozwój segmentu wydobywcze (ORLEN Upstream), wejście na nowe rynki oraz pozyskanie nowych kontraktów (ORLEN Asfalt, ORLEN Wir).

STRUKTURA ZATRUDNIENIA

2013 STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GRUPIE ORLEN W GRUPACH ZAWODOWYCH W 2013 ROKU

STAN ZATRUDNIENIA NA KONIEC 2013 I 2012 ROKU W SPÓŁKACH GRUPY ORLEN

POLITYKA REKRUTACJI

W 2013 roku kontynuowano politykę rekrutacyjną Grupy ORLEN ukierunkowaną na pozyskanie wysokiej klasy specjalistów, których wiedza oraz kompetencje w połączeniu z doświadczeniem i profesjonalizmem obecnych pracowników zapewnią ciągłość oraz najwyższy poziom realizowanych przez Grupę ORLEN procesów biznesowych, jak również pozwolą przekształcać PKN ORLEN w zintegrowany koncern paliwowo-energetyczny. W sposób szczególny koncentrowano się na pozyskiwaniu kluczowych kompetencji dla obszarów obejmujących segmenty wydobywcie i energetyka. Poszerzenie Grupy ORLEN o spółkę TriOil umożliwiło pozyskanie kadry ze specjalistyczną wiedzą z zakresu poszukiwania i wydobycia węglowodorów. W obszarze energetyki koncentrowano się na pozyskaniu ekspertów technicznych do nowej inwestycji elektrowni gazowo-parowej we Włocławku. Z uwagi na innowacyjność techniczną inwestycji konieczne stało się pozyskanie zasobów kadrowych spoza granic Polski.

Podejmowano działania ukierunkowane na współpracę ze środowiskiem akademickim i zainteresowanie studentów i absolwentów rozwojem w w/w obszarach w ramach Grupy ORLEN.

Kontynuowano tzw. Program Adaptacji, dzięki któremu nowozatrudnieni pracownicy poznają działalność Grupy ORLEN i jej kulturę organizacyjną. Oprócz spotkania inauguracyjnego i udziału w warsztatach z ekspertami, pracownicy w ramach Programu Adaptacji realizują również

szkolenie e-learningowe obejmujące swoim zakresem zarówno historię, jak i aktualne kwestie organizacyjne i pracownicze. W 2013 roku blok tematyczny Programu Adaptacji został rozszerzony o interaktywny program szkoleniowy dotyczący wartości i zasad postępowania oraz o spotkanie nowozatrudnionych pracowników z Rzecznikiem ds. Etyki.

ROZWÓJ FUNKCJI HR

W ramach projektu centralizacji procesów kadrowo-płacowych kontynuowano budowę Centrum Transakcyjnego („CT”) w ramach struktury ORLEN Księgowość Sp. z o.o. (od 1 stycznia ORLEN Centrum Usług Korporacyjnych Sp. z o.o.). W 2013 roku przeprowadzono migrację procesów kadrowo-płacowych z kolejnych spółek zależnych i na koniec 2013 roku CT obsługiwało łącznie 35 spółek Grupy ORLEN.

Wprowadzona w poprzednich latach funkcja HR Biznes Partnera w znacznym stopniu ułatwia wprowadzanie nie tylko rozwiązań czysto HR-owych, ale także innych ważnych z punktu widzenia spółek projektów. W 2013 roku HR Biznes Partnerzy w znacznym stopniu wspierali wdrożenie Wartości PKN ORLEN. Dzięki objęciu całej Grupy ORLEN wsparciem HR Biznes Partnerów udało się przeprowadzić zgodnie z harmonogramem wdrożenie Polityki zarządzania potencjałem pracowników oraz Wartości i zasad postępowania spójnych dla całej Grupy ORLEN.

ROZWÓJ I SZKOLENIA

Działania w zakresie rozwoju i szkoleń koncentrowały się, podobnie jak w roku poprzednim, na wzmacnianiu kompetencji pracowników pod kątem zabezpieczenia celów biznesowych oraz kształtowania pożądanej kultury organizacyjnej. Kluczowym celem działań szkoleniowo-rozwojowych w minionym roku był rozwój kompetencji menedżerskich. W roku 2013 wdrożono wielomodułową akademię rozwoju przywództwa w formie warsztatów kształtujących umiejętności menedżerskie w obszarze zarządzania zespołem, budowa jego potencjału, feedback'u i coaching'u w pracy menedżera oraz wykładów poruszających idee Wartości.

W 2013 roku kontynuowane były również kluczowe projekty rozwojowe, w tym projekt dla talentów oraz warsztaty rozwojowe dla pracowników obszaru produkcji i logistyki (Liga Mistrzów, Program rozwojowy dla operatorów).

W ramach wszystkich działań szkoleniowo-rozwojowych w Grupie ORLEN uruchomiono w 2013 roku ponad 9 tys. szkoleń.

PRAKTYKI STUDENCKIE I PROGRAMY STAŻOWE

PKN ORLEN troszczy się o rozwój zawodowy nie tylko swoich pracowników, ale również osób młodych, absolwentów uczelni wyższych oraz szkół średnich, stwarzając im możliwość zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych dzięki uczestnictwu w programach praktyk, czy staży.

PKN ORLEN organizuje praktyki indywidualne, grupowe oraz dyplomowe. Od 2002 roku PKN ORLEN we współpracy z Urzędami Pracy na terenie całego kraju realizuje Program Stażowy, w ramach którego stażyści odbywają kilkumiesięczne płatne staże w różnych obszarach firmy. Po raz kolejny w 2013 roku PKN ORLEN był fundatorem trzech płatnych praktyk w ramach ogólnopolskiego konkursu „Gras o staż” organizowanego przez firmę PwC Polska. W 2013 roku łącznie ponad 350 osób odbyło praktyki i staże w PKN ORLEN.

Oprócz programów praktyk czy staży, do uczniów i studentów w 2013 roku skierowano również działania edukacyjno-informacyjne:

- „Dzień Wiedzy z ORLENEM” – cykl spotkań na uczelniach, których celem jest przybliżenie studentom tematyki związanej z produkcją rafinerijną i petrochemiczną przez najlepszych ekspertów z PKN ORLEN,
- dzień otwarty w Zespole Rekrutacji „Pytanie o rekrutowanie”, którego celem jest wspieranie lokalnego rynku pracy,
- reprezentacja PKN ORLEN na targach pracy: Inżynierskie Targi Pracy w Warszawie, Targi Pracy w Płocku, Akademickie Targi Pracy w Łodzi, Targi Pracy na Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Targi Pracy na Politechnice Śląskiej,

- uczestnictwo w projekcie Case Week – zorganizowanie przez przedstawicieli obszaru finansów dla studentów Politechniki Warszawskiej case study „Zarządzanie Łańcuchem Dostaw w działalności operacyjnej PKN ORLEN – wyzwania, optymalizacja, narzędzia”.

ŚWIADCZENIE SOCJALNE

Grupa ORLEN zapewnia pracownikom wsparcie również w formie świadczeń socjalnych, takich jak dofinansowanie do wypoczynku lub leczenia sanatoryjnego, opieki nad dzieckiem, wypoczynku dzieci i młodzieży, wyprawki szkolnej, zajęć rekreacyjno-sportowych oraz działalności kulturalno-oświatowej, bezzwrotne zapomogi, zwrotne pożyczki na cele mieszkaniowe, zakup upominków świątecznych dla dzieci pracowników.

PRACODAWCA PRZYJAZNY RODZINIE

Jako firma wdrażająca nowoczesne rozwiązania zmierzające do zachowania równowagi pomiędzy aktywnością zawodową a życiem rodzinnym, PKN ORLEN wprowadził w 2013 roku projekt „Pracodawca Przyjazny Rodzinie”. Pakiet zapewnia rozwiązania dla matek, mających na celu ułatwienie im pogodzenia życia rodzinnego z byciem aktywnymi zawodowo.

Działania związane z zapewnieniem równowagi pomiędzy pracą zawodową a życiem rodzinnym są wdrażane także w Grupie ORLEN.

NAGRODY I CERTYFIKATY

Polityka i praktyki kadrowe zostały zbadane przez niezależne organizacje. Analizowane były świadczenia podstawowe, świadczenia dodatkowe, warunki pracy, szkolenia, rozwój kariery zawodowej oraz zarządzanie kulturą organizacyjną firmy. Efektem oceny było przyznanie w 2013 roku następujących wyróżnień:

- certyfikat Top Employers 2013 – przyznany po wielostopniowym procesie certyfikacji przez niezależną firmę zewnętrzną, Instytut Corporate Research Foundation (CRF);
- certyfikat Universum TOP 10 Ideal Employer 2013 Student Survey – przyznawany na podstawie wyników badania na próbie ponad 25 tys. osób;
- I miejsce w branży Energetyka, Gaz, Paliwa, Chemia w badaniu „Najbardziej pożądani pracodawcy w 2013 roku w opinii specjalistów i menedżerów” przeprowadzonym przez firmę Antal International pod patronatem Business Centre Club;
- statuetka Pracodawcy dla Inżyniera 2013 roku – studenci uczelni technicznych uznali PKN ORLEN za najlepszego Pracodawcę dla Inżyniera;
- miejsce w grupie dziesięciu firm, wyróżnionych tytułem Firma dla Inżyniera – corocznym rankingu, który przedstawia listę firm najbardziej cenionych przez kadrę techniczną.

7

ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA

Grupa ORLEN w toku prowadzonej działalności gospodarczej prowadzi bieżący monitoring i ocenę ryzyk oraz podejmuje działania mające na celu minimalizację ich wpływu na sytuację finansową. PKN ORLEN opracował i wdrożył Politykę i Procedurę Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym, które kompleksowo uregulowały proces funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykami Korporacyjnymi (ERM – Enterprise Risk Management). System Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym zapewnia właściwe informacje o ryzykach występujących w Grupie ORLEN i skuteczność zarządzania nimi, przez co jest jednym z kluczowych narzędzi wspierających skuteczną realizację celów strategicznych i operacyjnych.

Głównym celem wdrożonego systemu jest identyfikacja ryzyk mogących mieć wpływ na działalność Grupy ORLEN i realizację celów biznesowych, a także utrzymywanie poziomu ryzyka w ustalonych granicach. Zdefiniowane w modelu ryzyka są przypisane do realizowanych procesów z odpowiedzialnością za nie przypisaną do właścicieli

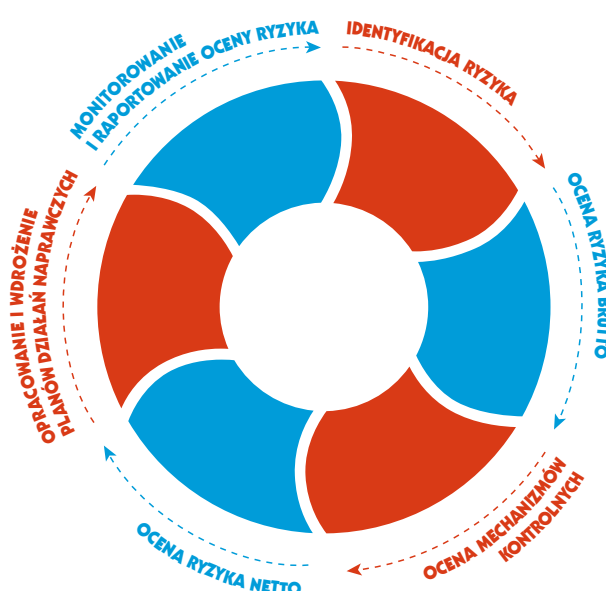
ryzyk czyli pracowników, którzy ze względu na zajmowane stanowisko i zakres odpowiedzialności zarządzają głównymi mechanizmami kontrolnymi mającymi minimalizować skutki ewentualnej materializacji ryzyka.

Ocena ryzyka jest procesem regularnym. Odbywa się dwa razy w danym roku i obejmuje ocenę istotności każdego z ryzyk poprzez:

- ocenę ryzyka brutto, czyli stanu przed wprowadzeniem mechanizmów kontrolnych w odniesieniu do danego ryzyka,
- testowanie i ocenę działania mechanizmów kontrolnych,
- ocenę ryzyka netto, czyli stanu istniejącego przy obecnie funkcjonujących mechanizmach kontrolnych w ramach danego ryzyka.

W wyniku każdorazowej oceny mechanizmów kontrolnych oraz ryzyk następuje określenie odpowiednich planów działań naprawczych dotyczących poszczególnych ryzyk oraz opracowanie raportów z aktualnego profilu ryzyka PKN ORLEN i oceny poszczególnych procesów.

ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM KORPORACYJNYM

RYZYKA RYNKOWE

Ryzyka towarowe

W ramach prowadzonej działalności operacyjnej Grupa ORLEN narażona jest głównie na poniższe ryzyka towarowe:

- ryzyko zmian marż rafineryjnych i petrochemicznych realizowanych na sprzedaży produktów,
- ryzyko zmiany wysokości dyferencjału Brent/Ural,
- ryzyko zmiany cen ropy naftowej i produktów związane z niedopasowaniem czasowym występującym przy zakupie drogą morską części ropy naftowej do przerobu bądź okresowym ponadnormatywnym stanem zapasów operacyjnych ropy naftowej, półproduktów lub produktów oraz zawartymi transakcjami przyszłej sprzedaży produktów,
- ryzyko zmiany cen uprawnień do emisji CO₂,
- ryzyko zmiany cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw.

W ramach wypracowanych strategii zabezpieczających, Grupa ORLEN zabezpiecza w sposób nieregularny zarówno ryzyko marży rafineryjnej jak również ryzyko zmiany wysokości dyferencjału Brent/Ural.

Ryzyko zmiany cen ropy naftowej i/lub produktów związane z niedopasowaniem czasowym jest w sposób systematyczny i regularny identyfikowane oraz zabezpieczane.

Grupa ORLEN w sposób regularny zarządza ryzykiem zmiany cen uprawnień do emisji CO₂, poprzez przynajmniej coroczne weryfikacje liczby uprawnień do emisji CO₂ oraz określanie sposobu zbilansowania przyszłych niedoborów lub nadwyżek. W 2013 roku Grupa zawarła terminowe transakcje zakupu uprawnień, które w przyszłości zostaną umorzone jako rozliczenie emisji CO₂. Wyceny tych transakcji nie podlegają ujęciu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, gdyż zakupione prawa do emisji wykorzystane zostaną na potrzeby własne.

Ryzyko zmiany cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw nie jest celowo zabezpieczane z uwagi na wolumen, permanentny charakter przedmiotowej ekspozycji oraz niegotówkowy charakter wpływu ryzyka na wyniki Grupy ORLEN.

Ryzyko zmian kursów walutowych

W ramach prowadzonej działalności Grupa ORLEN narażona jest na następujące rodzaje ryzyk związanych ze zmianami kursów walutowych:

- ekonomiczna ekspozycja walutowa w perspektywie kolejnych 12 miesięcy wynikająca z wpływów pomniejszonych o wydatki indeksowane lub denominowane w walucie innej, niż waluta funkcjonalna,
- bilansowa ekspozycja walutowa wynikająca z denominowanych w walutach obcych aktywów (należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, środki pieniężne i ich ekwiwalenty, inne) i pasywów (zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, kredyty, dłużne papiery wartościowe, inne),
- ryzyko walutowe związane z wydatkami inwestycyjnymi.

Ryzyko związane z ekonomiczną ekspozycją walutową jest regularnie i aktywnie zabezpieczane przy wykorzystaniu terminowych transakcji kupna lub sprzedaży waluty.

W ramach wypracowanych strategii zabezpieczających Grupa ORLEN w sposób oportunistyczny zabezpiecza wybrane elementy bilansowej ekspozycji walutowej.

Ryzyko walutowe związane z wydatkami inwestycyjnymi jest regularnie zabezpieczane przy wykorzystaniu terminowych transakcji kupna walut obcych, w których ponoszone są wydatki.

Ryzyko zmian stóp procentowych

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z posiadanych aktywów oraz pasywów dla których przychody oraz koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych.

Grupa ORLEN zabezpiecza skonsolidowaną ekspozycję na zmienność przepływów pieniężnych z tytułu zmiany stóp procentowych. Kluczowym miernikiem ekspozycji Grupy na ryzyko stopy procentowej jest wskaźnik udziału w całości zadłużenia netto pozycji dla których koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie powyższego wskaźnika na określonym poziomie w zdefiniowanym horyzoncie czasowym. W tym celu wykorzystywane są swapy procentowe oraz walutowe swapy procentowe.

RYZYKO PŁYNNOŚCI I KREDYTOWE

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych. Na koniec 2013 roku wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej) znajdował się na bezpiecznym poziomie i wynosił 1,5.

Celem procesu zarządzania ryzykiem płynności finansowej jest zapewnienie bezpieczeństwa i stabilizacji finansowej Grupy ORLEN, a podstawowym narzędziem ograniczającym powyższe ryzyko jest bieżący przegląd dopasowania terminów zapadalności aktywów i pasywów. Dodatkowo Grupa ORLEN realizuje politykę dywersyfikacji źródeł finansowania oraz wykorzystuje szereg narzędzi dla efektywnego zarządzania płynnością.

Największy udział w finansowaniu Grupy ORLEN ma sektor bankowy zapewniający finansowanie w formie kredytów konsorcjalnych (stanowiących trzon finansowania) oraz kredytów bilateralnych (kredyty w rachunku bieżącym, linie wielocelowe, kredyty inwestycyjne) o zróżnicowanej strukturze zapadalności.

Mając na uwadze coraz bardziej restrykcyjne uregulowania dotyczące pozyskiwania długoterminowego finansowania bankowego Grupa ORLEN korzysta dodatkowo z dwóch programów emisji obligacji umożliwiających wykorzystanie zasobów poza rynkiem bankowym.

Obligacje emitowane w ramach Programu realizowanego od 2007 roku mogą być nabywane przez instytucje finansowe i przedsiębiorstwa. Powyższy program jest również wykorzystywany do zarządzania kapitałem obrotowym w ramach Grupy ORLEN.

W 2013 roku został dodatkowo uruchomiony publiczny program emisji obligacji, skierowany do inwestorów detalicznych.

Grupa ORLEN ocenia również ryzyko kredytowe związane z posiadanymi środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jako niskie, gdyż wszystkie podmioty, w których lokowane są środki pieniężne działają w sektorze finansowym i należą do nich banki krajowe oraz oddziały banków zagranicznych o dużej wiarygodności kredytowej (rating).

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego ryzyka kredytowego dla poszczególnych klas aktywów finansowych, która odpowiada ich wartości księgowej. W celu zminimalizowania ryzyka Grupa ORLEN na dzień 31 grudnia 2013 roku

otrzymała gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe w wysokości odpowiednio 2 223 mln zł. Grupa ORLEN dodatkowo przyjmuje od swoich odbiorców zabezpieczenie w postaci blokad środków na rachunkach bankowych, hipotek i weksli.

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko kredytowe związane z gwarancjami udzielonymi na rzecz kontrahentów. Maksymalny poziom ekspozycji wynikającej z udzielonych gwarancji to kwota, którą Grupa ORLEN zmuszona byłaby zapłacić w przypadku żądania wypłaty gwarancji przez kontrahenta. Kwota poręczeń i gwarancji dotyczących zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 508 mln zł i dotyczyła głównie gwarancji i poręczeń należytego wykonania umowy, gwarancji celnych, wadialnych, gwarancji płatności.

Ryzyko kredytowe związane jest z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawierane są transakcje sprzedaży. Grupa prowadząc działalność handlową we współpracy z klientami stosuje odroczony termin płatności. Udzielenie kredytu kupieckiego obciążone jest ryzykiem związanym z nieuregulowaniem przez kontrahentów należności za dostarczone produkty i usługi.

Powyższe ryzyko w skali Grupy ORLEN jest częściowo ograniczone poprzez występowanie dużej liczby kontrahentów z kredytem kupieckim rozproszonych w różnych sektorach gospodarki krajowej i zagranicznej.

W celu zminimalizowania powyższego ryzyka stosowane są procedury przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego. Każdorazowo dokonywane są oceny sytuacji finansowej kontrahentów, sprawdzana jest ich wiarygodność i wypłacalność. Nieodłącznym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym realizowanego w Grupie jest bieżący przegląd rotacji należności. Grupa przyjmuje różne formy prawne zabezpieczenia wiarygodności (hipoteki, gwarancje, poręczenia, blokady środków na rachunku bankowym, kaucje, weksle). Dla klientów, którym udzielany jest kredyt kupiecki w początkowym okresie współpracy obowiązującą formą płatności jest przedpłata lub gotówka. Grupa ORLEN sporządza zestawienia struktury wiekowej należności co ogranicza problemy braku terminowego regulowania należności przez kontrahentów.

W celu ograniczenia ryzyka niewypłacalności klientów Grupa ORLEN dodatkowo ubezpiecza część należności w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego.

RYZYKA BRANŻOWE

Grupa ORLEN jest dodatkowo narażona na ryzyka specyficzne dla firm prowadzących działalność w sektorze rafinerijnym. Do najważniejszych ryzyk związanych z branżą i otoczeniem rynkowym należą:

Konsumpcja paliw

Ogólna sytuacja gospodarcza wywiera istotny wpływ na rynkowy poziom konsumpcji paliw i tym samym determinuje poziom sprzedaży i cen produktów Grupy ORLEN oraz jej sytuację finansową. Grupa ORLEN działając na rynku paliw jest narażona na ryzyko wynikające z działalności tzw. „szarej strefy”, związanej przede wszystkim z wprowadzeniem na rynek tańszego paliwa z pominięciem obowiązków zapłaty podatków. Według szacunkowych danych POPiHN szara strefa osiągnęła w 2013 roku 10-12% udziału polskiego rynku paliw, co odpowiada ponad 1 mln ton paliw.

Przerób ropy naftowej /dostawy surowców

Grupa ORLEN jest narażona na zakłócenia przerobu ropy spowodowane nieregularnymi dostawami surowca, niedostępnością usług transportowych za pośrednictwem rurociągu oraz niestabilną sytuacją w państwach wydobywających ropę naftową. Istotne znaczenie może mieć również zmiana parametrów dostarczanej ropy i związane z nimi niższe uzyski produktów białych, a także prowadzone postoje remontowe instalacji produkcyjnych.

Rozbudowa istniejących i budowa nowych rafinerii w Rosji może skutkować zmniejszeniem wolumenów rosyjskiej ropy naftowej kierowanej na eksport i w konsekwencji zmniejszeniem dostępności tego surowca dla odbiorców europejskich, w tym Grupy ORLEN. Dodatkowo, wyższy popyt na ropę naftową w Chinach może spowodować zwiększenie eksportu rosyjskiej ropy naftowej na rynki azjatyckie i w konsekwencji jej mniejszą dostępność na rynkach europejskich.

Poziom przerobu ropy naftowej determinuje wielkość podaży produktów Grupy ORLEN na rynku i tym samym wyniki finansowe Grupy.

Zakupy gazu opierają się na wieloletniej umowie pomiędzy PKN ORLEN i PGNiG oraz na krótkoterminowych umowach z dostawcami alternatywnymi. Dzięki liberalizacji rynku spółki Grupy ORLEN mają możliwość pozyskiwania gazu od lokalnych dostawców. Ze względu na brak mechanizmów cenowych istniejących na płynnych rynkach gazu w Europie, ceny gazu w Polsce mogą być niższe lub wyższe od cen na sąsiednich deregulowanych rynkach (takich jak rynek niemiecki

lub czeski). Grupa ORLEN podejmuje działania mające na celu zapewnienie stabilnych dostaw surowców, głównie poprzez dywersyfikację źródeł dostaw oraz dostosowanie instalacji produkcyjnych do przerobu różnych gatunkowo typów surowców. Ponadto Grupa ORLEN realizuje szereg projektów poszukiwawczo-wydobywczych w celu pozyskania własnych źródeł gazu i ropy naftowej.

W zakresie logistyki produktowej Grupa ORLEN jest w dużej mierze uzależniona od lokalnych firm takich jak PERN „Przyjaźń” SA i należąca do niej spółka OLPP Sp. z o.o. w Polsce oraz ČEPRO w Republice Czeskiej. Logistyka produktowa rafinerii w Możejkach jest uzależniona od jednego dostawcy usługi przewozu koleją, którym jest spółka AB Lietuvos Geležinkeliai. Zmiany taryf narodowych monopolistów mają bezpośredni wpływ na koszty logistyki produktowej Grupy ORLEN i w efekcie mogłyby mieć wpływ na wyniki finansowe Grupy ORLEN.

Koszty realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego

Począwszy od 2008 roku na producentach paliw spoczywa obowiązek spełnienia Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW), który określa minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych, liczony według wartości opałowej, w ogólnej ilości paliw i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie. W przypadku niespełnienia tych celów na producenta paliw może zostać nałożona kara w szacunkowej wysokości ok. 17,5 tys. zł za tonę niewprowadzonego biokomponentu. Od 1 stycznia 2012 roku istnieje możliwość skorzystania z obniżonego wskaźnika NCW – skorygowanego o współczynnik redukcyjny w wysokości 0,85 celu NCW na dany rok w przypadku wykorzystania w produkcji paliw min. 70% biokomponentów pochodzących od producentów krajowych zarejestrowanych w rejestrze wytwórców prowadzonym przez Agencję Rynku Rolnego.

Uprawnienia do emisji CO₂

W dniu 26 lutego 2014 roku Komisja Europejska zatwierdziła projekt wykazu instalacji ze wstępnymi wielkościami przydziałów bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂. Proces legislacyjny na szczeblu krajowym jest w trakcie finalizacji. Dodatkowo PKN ORLEN zostaną przydzielone uprawnienia do emisji CO₂ z tytułu produkcji energii elektrycznej za 2013 rok. Ilość uprawnień do emisji nieodpłatnie przyznanych Grupie ORLEN może nie być wystarczająca do realizacji jej potrzeb i w konsekwencji może wystąpić konieczność zakupu dodatkowych uprawnień po zmiennych cenach rynkowych lub ograniczenia produkcji.

W ramach zarządzania emisjami CO₂ Grupa ORLEN corocznie monitoruje i bilansuje emisję CO₂ na podstawie danych produkcyjnych dla instalacji objętych systemem handlu emisjami oraz dokonuje bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot.

Certyfikaty energii kolorowej

Certyfikaty kolorowe są wsparciem dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji. Poziom przyznawanych darmowych certyfikatów kolorowych zależy od wielkości produkcji energii oraz struktury wykorzystywanego paliwa.

Sejmowe prace legislacyjne nad nowelizacją ustawy prawo energetyczne zmierzają do przywrócenia w horyzoncie do 2018 roku systemu wsparcia wysokosprawnej kogeneracji, jednakże wydane a nie umorzone certyfikaty kogeneracyjne przed wejściem w życie w/w ustawy utraciły swoją ważność.

Emisje przemysłowe

Dyrektiva w Sprawie Emisji Przemysłowych wprowadza od 2016 roku znacznie ostrzejsze od obecnie obowiązujących standardy emisji dwutlenku siarki, azotu i pyłu. Niezachowanie standardów emisji przemysłowych może mieć istotny wpływ na działalność Grupy ORLEN oraz jej wyniki finansowe. Wychodząc naprzeciw powyższym wymaganiom Grupa ORLEN realizuje budowę instalacji odsiarczania, odazotowania i odpylania spalin, które zredukować będą o ponad 90% emisję dwutlenku siarki i azotu oraz pyłu z Elektrociepłowni w Płocku.

Zapasy obowiązkowe

Utrzymywanie zapasów obowiązkowych wiąże się z kosztami ich finansowania i magazynowania a dodatkowo powoduje powstanie ryzyka niegotówkowego wpływu na wyniki operacyjne Grupy ORLEN na skutek zmian cen rynkowych utrzymywanych zapasów.

Ryzyko szkód z tytułu prowadzonej działalności i szkód losowych

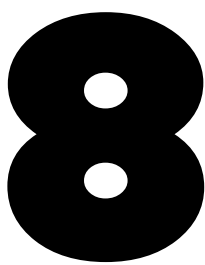
Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko wystąpienia szkód spowodowanych prowadzoną działalnością oraz szkód losowych. Grupa ORLEN minimalizuje ewentualne negatywne skutki wystąpienia powyższych szkód dzięki posiadaniu profesjonalnego i dostosowanego do indywidualnych potrzeb Grupy ORLEN programu ubezpieczeniowego. Program ten tworzony i zawierany jest przez specjalnie w tym celu utworzoną spółkę typu captive – ORLEN Insurance Ltd. Pokrycie ubezpieczeniowe gwarantowane w ramach polis wystawianych przez ORLEN Insurance Ltd. jest reasekurowane przez największe międzynarodowe firmy ubezpieczeniowe i reasekuracyjne w ramach programu, którego liderem jest AIG Europe oraz Allianz, a w którym uczestniczą największe światowe i polskie towarzystwa ubezpieczeniowe tj. m.in. AIG, Allianz, HDI, Munich Re, ACE a także polskie firmy PZU i TUiR Warta. Poza kompleksowym ubezpieczeniem majątku Grupa ORLEN posiada także inne ubezpieczenia gwarantujące minimalizację negatywnych skutków szkód tj. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności czy ubezpieczenie mienia w transporcie.

Postępowania sądowe i regulacyjne, kontrole podatkowe celne i akcyzowe

Spółki Grupy ORLEN są lub mogą być potencjalnie zaangażowane w przyszłości w postępowania sądowe lub regulacyjne. Prowadzonych jest również szereg kontroli podatkowych, celnych, akcyzowych. Mimo, że Grupa ORLEN nie spodziewa się obecnie, aby którekolwiek z w/w postępowań, których jest stroną, mogło mieć istotny negatywny wpływ na jej sytuację finansową i wyniki działalności, brak jest pewności, że ostateczny wynik obecnych bądź przyszłych postępowań nie będzie miał istotnego negatywnego wpływu na wyniki Grupy ORLEN lub jej sytuację finansową.

Ryzyko zmian w obowiązujących przepisach prawnych

Zmiany w przepisach lub nowe regulacje mogą wywierać istotny wpływ na Grupę ORLEN, jej sytuację finansową i wyniki działalności.

ŁAD KORPORACYJNY

STOSOWANY ZBIÓR ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

W 2013 roku PKN ORLEN stosował zbiór zasad „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych” („DPSN”), obowiązujący na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Kodeks „DPSN” dostępny jest na stronie internetowej poświęconej ładowi korporacyjnemu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie www.corp-gov.gpw.pl oraz na korporacyjnej stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcji przeznaczonej dla akcjonariuszy Spółki – Relacje inwestorskie w zakładce Giełda/Dobre Praktyki GPW (<http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie/Giełda/Strony/DobrePraktykiGPW.aspx>).

Spółka obecnie nie stosuje zasady zawartej w części IV pkt 10 „DPSN”, dotyczącej zapewnienia akcjonariuszom możliwości udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej polegających na transmisji obrad Walnego Zgromadzenia oraz dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w zakresie dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym. Pozostałe obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie „DPSN” są przez PKN ORLEN stosowane.

Komunikacja z rynkiem kapitałowym

Spółka podejmuje szereg działań usprawniających komunikację z jej otoczeniem. W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców stosuje zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne narzędzia komunikacji z przedstawicielami rynku kapitałowego. Organizuje bezpośrednie transmisje internetowe, z symultanicznym tłumaczeniem na język angielski, z konferencji medialnych organizowanych po każdym ważnym wydarzeniu w życiu Spółki, takim jak publikacja wyników kwartalnych, ogłoszenie strategii, a także z obrad Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN. Zapisy wideo z konferencji archiwizowane są na stronie internetowej Spółki, dzięki czemu możliwe jest obejrzenie wybranego wydarzenia także po jego zakończeniu.

Korporacyjna strona internetowa www.orlen.pl

PKN ORLEN prowadzi korporacyjną stronę internetową, która jest wiarygodnym i użytecznym źródłem informacji o Spółce dla przedstawicieli rynku kapitałowego. Specjalnie dla akcjonariuszy Spółki oraz inwestorów i analityków giełdowych na korporacyjnej stronie internetowej działa serwis Relacji inwestorskich (<http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie>). Zawartość serwisu internetowego przygotowywana jest w sposób przejrzysty, rzetelny i kompletny, tak aby umożliwić inwestorom i analitykom podejmowanie decyzji na podstawie prezentowanych przez Spółkę informacji. Sekcja Relacji inwestorskich jest prowadzona jednocześnie w języku polskim i angielskim.

Serwis podzielony jest na kilka zakładek, w których znaleźć można wszystkie opublikowane przez Spółkę raporty bieżące i okresowe, a także prezentacje przygotowane z okazji ważniejszych wydarzeń w firmie oraz nagrania dźwiękowe i wideo z tych wydarzeń.

Sekcja Relacji inwestorskich zawiera wiele nowoczesnych narzędzi i przydatnych inwestorom i analitykom giełdowym informacji o Spółce. Jest ona nieustannie udoskonalana zgodnie z najnowszymi standardami rynkowymi.

Można znaleźć tam między innymi:

- interaktywne wykresy i tabele służące do szybkich porównań wskaźników finansowych dla Spółki w różnych przedziałach czasowych,
- interaktywne wykresy i tabele notowań akcji PKN ORLEN z kalkulatorem zwrotu z inwestycji w akcje Spółki. Wykresy te umożliwiają porównywanie notowań akcji PKN ORLEN z głównymi indeksami giełdowymi, w skład których wchodzi akcje Spółki. Do wykresu notowań akcji PKN ORLEN można dołączyć wykres notowań jednego z indeksów: WIG, WIG20, WIG30 lub WIG PALIWA,

- zebrane w jednym miejscu sprawozdania finansowe wraz z omawiającymi je prezentacjami przygotowywanymi dla przedstawicieli rynku kapitałowego, zapisami telekonferencji z analitykami i inwestorami giełdowymi z okazji publikacji wyników finansowych oraz arkusze kalkulacyjne z danymi z prezentacji wynikowych i ze sprawozdań finansowych, ułatwiające analizę danych,
- specjalny formularz służący do skontaktowania się ze Spółką w sprawach Walnych Zgromadzeń PKN ORLEN, zgodnie z przepisami kodeksu spółek handlowych,
- możliwość zapisania się na różnego rodzaju newslettery PKN ORLEN, w tym najnowsze wiadomości z obszaru relacji inwestorskich. Sekcja posiada także kanał RSS, dzięki któremu wszystkie nowe informacje w niej umieszczane, szczególnie raporty giełdowe oraz dane makroekonomiczne docierają błyskawicznie do odbiorców,
- funkcję zapisywania się na przypomnienia o wydarzeniach umieszczonych w Kalendarzu wydarzeń. Można wpisać automatycznie wybrane terminy do kalendarzy swoich programów pocztowych, a także zapisać się na wysyłane poprzez e-mail lub SMS przypomnienia o wydarzeniach. Można decydować o tym, przed którymi wydarzeniami otrzymać przypomnienie – może to być jedno lub kilka z nich, jak również wszystkie wpisane do kalendarza relacji inwestorskich PKN ORLEN zarówno w bieżącym roku, jak i w latach następnych.

W ramach ciągłego udoskonalania serwisu Relacji inwestorskich na www.orlen.pl oraz mając na względzie potrzeby informacyjne przedstawicieli rynku kapitałowego w 2013 roku:

- stworzono nową zakładkę „Obligacje dla inwestorów indywidualnych”. Prezentowane są tam wszystkie istotne informacje o programie publicznych emisji obligacji PKN ORLEN, skierowanym do inwestorów indywidualnych. Można tam pobrać dokumenty związane z całym programem (prospekt emisyjny wraz z aneksami) jak i z poszczególnymi emisjami (ostateczne warunki oferty, tabele odsetkowe). W zakładce tej zebrane są także wszystkie raporty bieżące opublikowane przez Spółkę dotyczące tego programu oraz dane kontaktowe do biur maklerskich obsługujących program emisji,
- sekcję zawierającą komplet materiałów związanych ze sprawozdaniami finansowymi uzupełniono o dane finansowe ze sprawozdań w wersji edytowalnej.

Na stronie internetowej w sekcji Relacji inwestorskich umieszczona jest także zakładka poświęcona łaadowi korporacyjnemu. Z tego miejsca można pobrać roczne raporty Spółki z wypełniania dobrych praktyk, a także kodeks „DPSN”. Znajduje się tam także krótka informacja o stosowanych przez Spółkę dobrych praktykach, zasadach

wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, a także informacja o udziale kobiet i mężczyzn w Zarządzie Spółki oraz w jej Radzie Nadzorczej w okresie ostatnich dwóch lat.

Zakładka Walne zgromadzenie znajdująca się w serwisie Relacji inwestorskich zawiera komplet dokumentów korporacyjnych oraz przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN”, aktualizowany z pojawiającymi się zmianami w powszechnie obowiązującym prawie. Udostępniane są tam także informacje dotyczące terminów Walnych Zgromadzeń, projekty uchwał oraz cały komplet dokumentów prezentowanych akcjonariuszom na Walnych Zgromadzeniach. Spółka zapewnia także komunikację ze swoimi akcjonariuszami poprzez specjalny internetowy formularz kontaktowy w sprawie walnych zgromadzeń.

Ponadto PKN ORLEN posiada mobilną wersję swojej strony internetowej (m.orlen.pl) oraz mobilną wersję raportu rocznego on-line (m.raport.orlen.pl). Użytkownicy urządzeń mobilnych mogą w łatwy i szybki sposób korzystać z dostępu do kluczowych informacji dotyczących PKN ORLEN znanych z klasycznych wersji tych stron internetowych. Serwis m.orlen.pl umożliwia dostęp m.in. do raportów giełdowych, notowań akcji, wyników finansowych czy informacji prasowych. Na urządzeniach mobilnych można posłuchać branżowego audiobooka o historii polskiego przemysłu naftowego lub sięgnąć po publikacje elektroniczne. W zakładce Centrum Prasowe dostępne są pliki audio z nagraniami konferencji prasowych. Wersja mobilna korporacyjnej strony umożliwia także szybkie nawiązanie połączenia telefonicznego ze Spółką za pomocą funkcji „click to call”. Serwis mobilny raportu rocznego zawiera wszystkie treści klasycznego raportu rocznego. Należy podkreślić, że ma ona formę serwisu internetowego, a nie aplikacji dzięki temu nie wymaga aktualizacji oprogramowania.

Serwisy m.orlen.pl i m.raport.orlen.pl dostępne są w polskiej i angielskiej wersji językowej.

Bezpośrednie kontakty z przedstawicielami rynku kapitałowego

Spółka regularnie i aktywnie uczestniczy w spotkaniach z inwestorami i analitykami zarówno w kraju, jak i zagranicą. Organizowane są konferencje, spotkania indywidualne oraz grupowe, jak i telekonferencje z interesariuszami rynku kapitałowego. Przedstawiciele Spółki regularnie realizują także roadshows – cykle spotkań z inwestorami w ich miejscu pracy, w kraju i zagranicą. Dla przedstawicieli rynku kapitałowego zainteresowanych działalnością Spółki organizowane są także tzw. site visits, czyli wizyty akcjonariuszy lub analityków w zakładzie produkcyjnym i innych miejscach działalności produkcyjnej lub handlowej, co umożliwia lepsze poznanie specyfiki Spółki.

Podczas spotkań reprezentanci PKN ORLEN przekazują wiadomości na temat Spółki, ale jest to także okazja do pozyskania informacji zwrotnej ze strony akcjonariuszy, inwestorów oraz analityków giełdowych. Dzięki tej informacji zwrotnej Spółka, znając potrzeby informacyjne odbiorców, może rozwijać i udoskonalać swoje relacje z rynkiem kapitałowym.

Spółka dąży do poszerzenia i dywersyfikacji bazy inwestorów. W tym celu podejmuje działania aktywnego promowania swojej działalności wśród potencjalnych akcjonariuszy, także w nowych ośrodkach finansowych na całym świecie.

Mając na względzie rozwój form i polepszenie jakości komunikacji z rynkiem kapitałowym Spółka publikowała co kwartał tzw. „trading statement”, czyli szacunki danych operacyjnych i finansowych oraz przewidywania co do trendów kształtowania się zysku operacyjnego (EBIT), z uwzględnieniem wpływu czynników makroekonomicznych i znaczących zdarzeń jednorazowych na zysk operacyjny (EBIT). Celem powyższych raportów było przekazanie uczestnikom rynku kapitałowego informacji o szacunkowych wynikach Grupy ORLEN w okresie pomiędzy końcem kwartału i publikacją raportu okresowego za ten okres. W lutym 2013 roku Spółka zrezygnowała z kontynuowania publikacji „trading statement”.

W efekcie przyspieszenia przez Spółkę terminów publikacji raportów okresowych, „trading statement” przestał w istotnym stopniu spełniać swoją rolę.

Do istotnych działań, jakie Spółka przeprowadziła w ubiegłym roku dla szerokiego grona inwestorów, należy zaliczyć m.in.:

- zorganizowanie dni Inwestora i Analityka PKN ORLEN. Pierwszy dzień poświęcony był pogłębianej dyskusji na temat strategii PKN ORLEN na lata 2013-2017. Drugiego dnia zaproszeni goście zwiedzali wiertnię PKN ORLEN służącą do poszukiwań gazu z łupków na koncesji Lubartów,
- ogłoszenie programu publicznych emisji obligacji skierowanych do inwestorów indywidualnych. W ramach programu, w 2013 roku, zostały wyemitowane 4 serie obligacji o łącznej wartości 700 mln zł. Wyemitowane obligacje znajdują się w obrocie giełdowym na rynku Catalyst,
- udział PKN ORLEN w kampanii edukacyjnej „Akcjonariat Obywatelski. Inwestuj Świadomie” skierowanej do indywidualnych inwestorów giełdowych.

Dbłość o komunikację z uczestnikami rynku kapitałowego została ponownie doceniona w minionym roku, czego wyrazem są nagrody jakie otrzymała Spółka w obszarze relacji inwestorskich:

- II miejsce w kategorii Relacje Inwestorskie w konkursie „Giełdowa Spółka Roku 2012” organizowanym przez Puls Biznesu,

- główna nagroda w kategorii polskich spółek giełdowych należących do indeksów WIG20 i mWIG40 w konkursie „Złota Strona Emitenta”, organizowanym przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych,
- nagroda „Best investor relations by a Polish company 2013”, w konkursie organizowanym przez miesięcznik IR Magazine,
- w 2013 roku PKN ORLEN utrzymał swoją obecność w VI i VII edycji projektu Respect Index,
- PKN ORLEN znalazł się w pierwszej trójce rankingu spółek giełdowych najlepiej raportujących dane ESG (dane pozafinansowe) w grupie polskich spółek należących do indeksów WIG20 i mWIG40 oraz w grupie spółek z sektora energetycznego, II edycji rankingu zorganizowanego przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, GES oraz Crido Business Consulting,
- nagroda specjalna „The Best of The Best” w konkursie The Best Annual Report 2012, organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków oraz wyróżnienie specjalne Programu Edukacyjnego „Akcjonariat Obywatelski. Inwestuj Świadomie” za zdobycie największej liczby punktów w historii konkursu oraz modelowe prowadzenie sprawozdawczości finansowej z punktu widzenia akcjonariuszy i inwestorów.

Reakcje Spółki na pojawiające się publicznie opinie i informacje szkodzące jej wizerunkowi

W PKN ORLEN obowiązuje wewnętrzna regulacja dotycząca zasad prowadzenia działań kształtujących wizerunek Spółki, kontaktów z przedstawicielami środków masowego przekazu, a także przekazywania do Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej informacji mających znaczenie dla wizerunku PKN ORLEN. Zarządzenie to zobowiązuje do wieloetapowej weryfikacji informacji na temat przedstawicieli Spółki lub samej Spółki, zanim zostaną one upublicznione.

Wspomniane regulacje kształtują również zasady reakcji w sytuacji pojawienia się opinii i informacji wypowiedzianych publicznie przez osoby z zewnątrz, szkodzących wizerunkowi Spółki. Proces ten koordynowany jest przez Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej. Po pojawieniu się takich opinii i informacji, Spółka sprawdza ich wiarygodność, ocenia wagę i potencjalne skutki, a następnie decyduje o wystosowaniu sprostowania lub też zamknięciu sprawy ze względu na interes PKN ORLEN lub niską wagę zaistniałych nieścisłości. W przypadku, gdy stopień przedstawionej przez osobę z zewnątrz informacji bądź też opinii stwarza poważny skutek opiniotwórczy Spółka konstruuje treść sprostowania w celu wyjaśnienia nieprawdziwych opinii lub informacji.

W zależności od charakteru sprawy, przygotowane sprostowanie wysyłane jest do instytucji, która przekazała krzywdzące dla PKN ORLEN informacje i/lub zamieszczane jest na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl w zakładce Centrum Prasowe czy też rozsyłane w formie komunikatu prasowego.

Raportowanie na temat działalności PKN ORLEN w obszarze odpowiedzialnego biznesu

PKN ORLEN kieruje się zasadami społecznej odpowiedzialności bazując na „Wartościach i zasadach postępowania PKN ORLEN S.A.”. Dokument przyjęty przez Zarząd spółki we wrześniu 2012 roku określił nową misję. Wdrożone zostały nowe wartości, odpowiadające obecnym wyzwaniom i wspierające realizację strategii biznesowej. Odpowiedzialność, Rozwój, Ludzie, Energia, Niezawodność to wartości wytyczające drogę do osiągania ambitnych celów firmy i ludziom ją tworzącym.

Zmianom towarzyszą elementy stałe. To między innymi udział PKN ORLEN już od roku 2003 w GLOBAL COMPACT, inicjatywie Sekretarza Generalnego ONZ. Dziesięć zasad z obszaru praw człowieka, standardów pracy, ochrony środowiska naturalnego, przeciwdziałania korupcji od wielu lat stanowi priorytety funkcjonowania Spółki.

Spółka komunikuje działania z obszaru społecznej odpowiedzialności biznesu opracowując regularnie raporty społeczne. Od chwili powstania opublikowała ich dziewięć. Od roku 2008 są sporządzane zgodnie z międzynarodowym standardem GRI (Global Reporting Initiative). Raport CSR 2012 został opracowany zgodnie z Wytycznymi GRI G3.1 na poziomie B. Raport szczegółowo informuje m.in. o kwestiach dotyczących środowiska, zatrudnienia i godnej pracy, respektowania praw człowieka. Podobnie jak poprzednie został opublikowany na stronie internetowej Spółki: <http://www.orlen.pl/PL/OdpowiedzialnyBiznes/Raporty/RaportyCSR>.

Niezmienna troska o ludzi znajduje wyraz w realizowanych przez PKN ORLEN i Fundację ORLEN – DAR SERCA akcjach społecznych, programach kierowanych do obecnych i byłych pracowników, czy projektach na rzecz społeczności lokalnych. Fundacja ORLEN – DAR SERCA jest organizacją pożytku publicznego, powołaną do realizowania społecznej misji Fundatora. Misją korporacyjnej Fundacji (jednej z pierwszych na polskim rynku) jest prowadzenie działań o dużej wartości dodanej, służących wyrównywaniu szans dzieci pozbawionych naturalnej opieki rodzicielskiej oraz aktywne partnerstwo z lokalnymi społecznościami, realizowane poprzez stymulowanie i wspieranie młodych ludzi w procesie edukacji, zaangażowanie w projekty na rzecz poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

O prowadzonych projektach Fundacja informuje na swojej stronie internetowej w corocznie sporządzanych sprawozdaniach: <http://www.orlendarserca.pl/PL/NaszaDzialalnosc/Strony/Sprawozdanie-z-dzialalnosci.aspx>.

OPIS PODSTAWOWYCH CECH STOSOWANYCH W PKN ORLEN SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ODNIESIENIU DO PROCESU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

System kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych realizowany jest przez:

- weryfikację stosowania jednolitej polityki rachunkowości przez spółki Grupy ORLEN w zakresie ujęcia, wyceny i ujawnień zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską,
- stosowanie procedur ewidencji księgowej oraz kontrolę ich przestrzegania,
- stosowanie jednolitych wzorców jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz okresową weryfikację prawidłowości ich zastosowania w spółkach Grupy ORLEN,
- weryfikację zgodności sprawozdań finansowych spółek Grupy ORLEN z danymi wprowadzanymi do zintegrowanego systemu informatycznego służącego do przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN,
- przegląd przez niezależnego audytora publikowanych sprawozdań finansowych za I kwartał, półrocze i III kwartał oraz badanie rocznych sprawozdań finansowych PKN ORLEN i Grupy ORLEN,
- procedury autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych przed publikacją,
- dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

Ewidencja zdarzeń gospodarczych w PKN ORLEN prowadzona jest w zintegrowanym systemie finansowo-księgowym, którego konfiguracja jest zgodna z przyjętą w Spółce polityką rachunkowości.

System ten jest wiodącym systemem w Grupie ORLEN. Dzięki stosowanej jednolitej platformie informatycznej Jednostka Dominująca ma kontrolę nad sposobem ewidencji zdarzeń finansowo-księgowych w Grupie ORLEN.

Posiada on funkcjonalność umożliwiającą sterowanie prawami dostępu różnych użytkowników w sposób zapewniający kontrolę nad ich dostępem do ściśle określonych obiektów i transakcji.

Wszystkie działania wykonywane w systemie są rejestrowane dla poszczególnych transakcji i użytkowników. W celu ochrony przed nieuprawnionym dostępem cały system wraz z danymi użytkowników jest zapisywany w specjalnej strukturze katalogów systemu operacyjnego, zabezpieczonej odpowiednimi uprawnieniami.

Bezpieczeństwo i dostępność informacji zawartych w systemie finansowo-księgowym kontrolowane są na wszystkich poziomach bazy danych, aplikacji i prezentacji oraz systemu operacyjnego. Integracja systemu zapewniona jest przez systemy kontroli wprowadzanych danych (walidacje, autoryzacje, listy wartości) oraz dzienniki zmian. W przypadku awarii systemu niedokończone transakcje są wycofane. Możliwość ścieżek rewizyjnych dają dzienniki zmian.

Użytkownicy nie mają bezpośredniego dostępu do systemu operacyjnego i bazy danych. Zintegrowane menu systemu zawiera ścieżki dostępu do wszystkich dostępnych transakcji w systemie. Zabezpieczenie dostępu do poszczególnych transakcji odbywa się na podstawie przypisanych użytkownikowi autoryzacji.

Stosowane są systemy zabezpieczeń na poziomie sprzętowym i systemowym.

W celu zapewnienia jednolitości zasad rachunkowości spółki Grupy ORLEN stosują, na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przyjętą przez PKN ORLEN i zatwierdzoną przez spółki Grupy ORLEN, politykę rachunkowości. Podlega ona okresowej aktualizacji zapewniającej zgodność z obowiązującymi przepisami, w tym w szczególności MSSF, ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych. Przestrzeganie tego obowiązku jest monitorowane przez Biuro Rachunkowości Korporacyjnej, które przeprowadza kompleksowe procedury analityczne uzupełnione czynnościami sprawdzającymi. Biuro to opracowuje także wskazówki i wytyczne w odniesieniu do zidentyfikowanych zagadnień wymagających szczegółowych objaśnień dla zapewnienia poprawnych i jednolitych zasad sprawozdawczości finansowej.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe są przygotowywane na podstawie zintegrowanego systemu informatycznego, w którym przeprowadzany jest proces konsolidacji wprowadzanych danych do pakietów sprawozdawczych przez spółki Grupy ORLEN. System jest rozwiązaniem utworzonym dla celów zarządzania finansowego oraz raportowania. Narzędzie to umożliwia ujednolicenie informacji finansowych. W jednym miejscu zbierane są informacje wynikowe, budżetowe, prognozowane oraz statystyczne, co zapewnia bezpośrednią kontrolę i zgodność wprowadzanych danych.

Dane poddawane są analizie pod względem spójności, kompletności i ciągłości, czemu służą zaimplementowane w systemie kontrolki sprawdzające zgodność danych wprowadzanych przez spółki.

Nad bezpieczeństwem zarządzania systemem oraz ustalonymi etapami zarządzania procesem konsolidacji sprawują nadzór wyznaczeni użytkownicy systemu. Nadawanie uprawnień poszczególnym użytkownikom ściśle uzależnione jest od zdefiniowanych (przypisanych) im ról bezpieczeństwa. W celu zachowania kontroli dla poszczególnych użytkowników zostały ustanowione odpowiednie klasy bezpieczeństwa. Dostęp do zasobów finansowych ograniczony jest przez system uprawnień, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków. Uprawnienia te podlegają regularnym audytom i weryfikacji. Kontrola dostępu do aplikacji prowadzona jest na każdym etapie sporządzania sprawozdania finansowego. Począwszy od wprowadzania danych aż do wygenerowania informacji końcowych.

Informacje finansowe są przechowywane w systemie informatycznym, tak że mogą być one użyte do tworzenia czytelnych raportów oraz prognoz zarówno na potrzeby wewnętrzne jak i dla odbiorców zewnętrznych, takich jak: instytucje publiczne, analitycy finansowi, akcjonariusze i partnerzy biznesowi.

Sporządzanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych w jednym zintegrowanym narzędziu pozwala na skrócenie procesów konsolidacyjnych i raportowych oraz uzyskanie informacji finansowych o wysokiej jakości merytorycznej i użytkowej.

W celu bieżącego ograniczania ryzyk związanych z procesem sporządzania sprawozdań finansowych poddawane są one weryfikacji przez audytora co kwartał, a zatem częściej niż wynika to z obowiązujących przepisów. W przypadku sprawozdania za I kwartał, półrocze i III kwartał audytor dokonuje przeglądu, natomiast w przypadku sprawozdania rocznego jest ono poddawane badaniu. Wyniki przeglądów i badań są przedstawiane przez audytora Zarządowi i Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej.

W Spółce stosowane są procedury autoryzacji, zgodnie z którymi raporty okresowe przekazywane są Zarządowi Spółki, a następnie Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej do zaopiniowania. Po uzyskaniu opinii Komitetu Audytowego oraz po zakończeniu weryfikacji przez audytora sprawozdania finansowe są zatwierdzane przez Zarząd Spółki do publikacji, a następnie przekazywane przez Biuro Relacji Inwestorskich do stosownych instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Do czasu opublikowania sprawozdania finansowe udostępniane są wyłącznie osobom uczestniczącym w procesie ich przygotowania, weryfikacji i zatwierdzenia.

W Spółce funkcjonuje Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz analizy procesów biznesowych.

Biuro realizuje zadania audytowe w oparciu o roczne plany audytów zatwierdzone przez Zarząd oraz przyjmowane przez Komitet Audytowy Rady Nadzorczej i Radę Nadzorczą. Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym może realizować także audyty doraźne zlecane przez Radę Nadzorczą lub Zarząd Spółki.

W ramach realizowanych celów i zadań Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym dostarcza rekomendacji wdrożenia rozwiązań i standardów w ramach realizowanych zadań audytowych, których celem jest redukcja ryzyka niezrealizowania celów PKN ORLEN, poprawa skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz zwiększenie wydajności procesów biznesowych.

Dwa razy w roku Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym przygotowuje sprawozdanie z monitoringu stopnia wdrożenia rekomendacji dla Zarządu i Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej zawierające podsumowanie wniosków ze zrealizowanych zadań audytowych oraz monitoruje realizację rekomendacji audytora sprawozdań finansowych Spółki.

Ponadto Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym koordynuje proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym oraz zapewnia narzędzia i wsparcie metodologiczne dla obszarów biznesowych. Biuro prowadzi corocznie proces samooceny ryzyk oraz przeprowadza testy mechanizmów kontrolnych na potrzeby Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykami Korporacyjnymi (ERM). Z przeprowadzonych prac Biuro przygotowuje raport na temat aktualnego profilu ryzyka PKN ORLEN i oceny skuteczności funkcjonujących mechanizmów kontrolnych w ramach funkcjonowania ERM.

WSKAZANIE POSTANOWIEŃ ŁADU KORPORACYJNEGO, KTÓRYCH PKN ORLEN NIE STOSUJE ORAZ WYJAŚNIENIE PRZYCZYN TEGO ODSTĄPIENIA

W 2013 roku, w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku zmienionych Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW („DPSN”), PKN ORLEN poinformował o niestosowaniu zasady zawartej w części IV pkt 10 DPSN, dotyczącej zapewnienia akcjonariuszom możliwości udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej polegających na transmisji obrad Walnego Zgromadzenia oraz dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym (elementy „e-walnego zgromadzenia”).

Zarząd Spółki dwukrotnie proponował akcjonariuszom wprowadzenie zapisów do Statutu i Regulaminu Walnego Zgromadzenia umożliwiających organizację e-walnych zgromadzeń. Propozycja ta nie uzyskała akceptacji akcjonariuszy podczas Zwyczajnych Walnych Zgromadzeń odbywających się 29 czerwca 2011 roku oraz 30 maja 2012 roku.

Niestosowanie powyższej zasady nie wpływa na rzetelność polityki informacyjnej Spółki ani też nie rodzi ryzyka ograniczenia czy utrudnienia akcjonariuszom udziału w obradach Walnych Zgromadzeń.

Pozostałe reguły dotyczące organizacji i przebiegu Walnego Zgromadzenia są stosowane. Spółka przestrzega obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa oraz dąży do realizowania właściwej polityki informacyjnej. PKN ORLEN organizuje bezpośrednie transmisje internetowe, z symultanicznym tłumaczeniem na język angielski, z obrad walnych zgromadzeń, a archiwalne nagrania wideo dostępne są na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl. Spółka umożliwia przedstawicielom mediów obecność na Walnych Zgromadzeniach.

Spółka nie wyklucza możliwości przyjęcia do stosowania wyżej wymienionej zasady w przyszłości.

W 2013 roku PKN ORLEN stosował wszystkie pozostałe obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie „DPSN”.

AKCJONARIUSZE PKN ORLEN POSIADAJĄCY ZNA CZNE PAKIETY AKCJI

Akcje PKN ORLEN notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodziły w skład indeksów największych spółek WIG20, WIG30 oraz WIG, a także indeksu branżowego WIG PALIWA. Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – Respect Index.

Od 1999 roku akcje PKN ORLEN notowane były także w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. GDR-y zostały wyłączone z notowań na oficjalnym rynku notowań oraz wycofane z obrotu na Rynku Głównym Londyńskiej Giełdy Papierów Wartościowych z dniem 27 lutego 2013 roku. Do 4 marca 2013 roku obrót kwitami depozytowymi odbywał się również w USA na pozagiełdowym rynku OTC. Depozytariuszem kwitów depozytowych PKN ORLEN był The Bank of New York Mellon. Jednostką transakcyjną na giełdzie londyńskiej był 1 GDR, na który przypadają dwie akcje PKN ORLEN. Spółka podjęła decyzję o zakończeniu programu kwitów depozytowych ze względu na zmniejszające się zainteresowanie inwestorów tymi papierami wartościowymi.

Kapitał zakładowy PKN ORLEN dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 zł każda akcja.

Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności akcji PKN ORLEN.

Poniżej zaprezentowana jest lista akcjonariuszy PKN ORLEN posiadających znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym Spółki, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN.

W 2013 roku nie było zmian w składzie akcjonariuszy posiadających ponad 5% udziału w kapitale zakładowym PKN ORLEN. Spółka zmieniła sposób prezentacji danych o znaczących akcjonariuszach. Liczba akcji posiadana przez akcjonariuszy prezentowana jest na podstawie najbardziej aktualnych, oficjalnych informacji posiadanych przez Spółkę. Wcześniej PKN ORLEN przedstawiał dane z otrzymanych zawiadomień od akcjonariuszy.

STRUKTURA AKCJONARIATU PKN ORLEN NA 1 STYCZNIA 2013 ROKU.

AKCJONARIUSZE	LICZBA AKCJI	LICZBA GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM PKN ORLEN
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	27,52%	27,52%
Aviva OFE *	21 744 036	21 744 036	5,08%	5,08%
ING OFE **	21 464 398	21 464 398	5,02%	5,02%
Pozostali	266 790 431	266 790 431	62,38%	62,38%
Razem	427 709 061	427 709 061	100,00%	100,00%

* wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 9 lutego 2010 roku.

** wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 30 marca 2012 roku.

STRUKTURA AKCJONARIATU PKN ORLEN NA 31 GRUDNIA 2013 ROKU

AKCJONARIUSZE	LICZBA AKCJI	LICZBA GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM PKN ORLEN
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	27,52%	27,52%
ING OFE *	40 000 000	40 000 000	9,35%	9,35%
Aviva OFE *	30 000 000	30 000 000	7,01%	7,01%
Pozostali	239 998 865	239 998 865	56,12%	56,12%
Razem	427 709 061	427 709 061	100,00%	100,00%

* zgodnie z informacjami z ZWZ PKN ORLEN zwołanego na dzień 27 czerwca 2013 roku.

AKCJONARIUSZE PKN ORLEN POSIADAJĄCY SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE ORAZ OGRODICZENIA PRAWA GŁOSU

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Odnosnie prawa głosu poszczególnych akcjonariuszy w Statucie Spółki przyjęto, iż:

- prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem, że takie ograniczenie prawa głosowania nie istnieje dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w:
 - ustawie z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów,
 - ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
 - ustawie z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców,
 - ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Ograniczenie prawa głosowania nie dotyczy Skarbu Państwa oraz banku depozytowego, który na podstawie umowy ze Spółką wyemitował kwity depozytowe w związku z akcjami Spółki (w przypadku wykonywania przez ten podmiot prawa głosu z tych akcji Spółki). Wykonywanie prawa głosu przez podmiot zależny uważa się za jego wykonywanie przez podmiot dominujący w rozumieniu wyżej wymienionych ustaw. Dla obliczania liczby głosów przysługujących akcjonariuszowi sumuje się liczbę głosów z akcji i liczbę głosów, które uzyskałby ten akcjonariusz w przypadku zamiany posiadanych przez siebie kwitów depozytowych na akcje.

- Akcjonariuszem jest każda osoba, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, a także osoby uprawnionej do udziału w Walnym Zgromadzeniu mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.

- Akcjonariusze, których głosy podlegają kumulacji i redukcji zwani są łącznie Zgrupowaniem. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania. Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:

- liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania,
- jeżeli mimo redukcji, o której mowa powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania przekracza 10% ogólnej liczby głosów w Spółce, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalonej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania nie będzie przekraczać 10% ogólnej liczby głosów w Spółce,
- w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu,
- ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na Walnym Zgromadzeniu.

- W celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów zgodnie z powyższymi postanowieniami, akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni Członkowie tych organów mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki udzielił informacji czy jest on podmiotem dominującym lub podmiotem zależnym wobec PKN ORLEN.
- Uprawnienie to obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty obowiązek informacyjny, o którym mowa w niniejszym punkcie, do chwili usunięcia uchybienia obowiązku informacyjnego może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji, a wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

- Ograniczenie prawa głosowania, o którym mowa powyżej nie dotyczy podmiotów zależnych od Skarbu Państwa.
- Na potrzeby wskazanych wyżej regulacji przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny rozumie się odpowiednio osobę:
 - mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, lub
 - mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, lub
 - która wywiera (podmiot dominujący) lub na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu ustawy z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców, lub
 - której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.
- W razie wątpliwości wykładni postanowień niniejszego rozdziału należy dokonywać zgodnie z art. 65 § 2 kodeksu cywilnego.

Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego Członka Rady Nadzorczej. Ponadto jeden Członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Specjalne uprawnienia dla akcjonariusza Skarbu Państwa wynikać mogą także z postanowień przepisów powszechnie obowiązujących. Uprawnienia takie w szczególności wynikają z ustawy z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej,

ropy naftowej oraz paliw gazowych (dalej ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa). Zgodnie z przywołaną ustawą, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może wyrazić sprzeciw wobec podjętej przez Zarząd Spółki uchwały lub innej dokonanej przez Zarząd Spółki czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikami mienia ujawnionymi w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym, stanowiące rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciwem ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa może być również objęta uchwała organu Spółki dotycząca:

- rozwiązania Spółki,
- zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji składnika mienia Spółki, ujawnionego w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
- przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, planu działalności inwestycyjnej lub wieloletniego planu strategicznego,
- przeniesienia siedziby Spółki za granicę, jeżeli wykonanie takiej uchwały stanowiłoby rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, Zarząd Spółki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa oraz dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, jest uprawniony do powołania i odwołania pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej w Spółce. Do zadań pełnomocnika należy w szczególności zapewnienie ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa informacji dotyczących dokonania przez organy Spółki (czyli Walne Zgromadzenie, Radę Nadzorczą oraz Zarząd) czynności prawnych wskazanych wyżej, przekazywanie informacji o infrastrukturze krytycznej dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa na jego wniosek, przekazywanie i odbieranie informacji o zagrożeniu infrastruktury krytycznej we współpracy z dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

W dniu 2 sierpnia 2011 roku Zarząd PKN ORLEN powołał Pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej.

ZASADY ZMIANY STATUTU PKN ORLEN

Zmiana Statutu PKN ORLEN wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Uchwała Walnego Zgromadzenia dotycząca zmian Statutu Spółki zapada większością trzech czwartych głosów. Walne Zgromadzenie Spółki może upoważnić Radę Nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu Statutu lub wprowadzenia innych zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale Walnego Zgromadzenia.

Po wpisaniu zmian w Statucie do rejestru przedsiębiorców PKN ORLEN przekazuje na ten temat raport bieżący do publicznej wiadomości.

SPOSÓB DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA PKN ORLEN I JEGO ZASADNICZYCH UPRAWNIEN I PRAW AKCJONARIUSZY I SPOSÓB ICH WYKONYWANIA

Sposób funkcjonowania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN oraz jego uprawnienia regulują Statut Spółki oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN. Dokumenty te dostępne są na stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcjach: O firmie (zakładka Dokumenty korporacyjne) i Relacje inwestorskie (zakładka Walne zgromadzenie).

Zwołanie i odwołanie Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Walne Zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie umieszczane na stronie internetowej Spółki oraz poprzez przekazanie raportu bieżącego do instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powinno odbyć się nie później niż w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu roku obrotowego.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez Zarząd z własnej inicjatywy, na wniosek Rady Nadzorczej albo na wniosek akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki, w terminie dwóch tygodni od zgłoszenia takiego wniosku. Wniosek o zwołanie Zgromadzenia powinien określać sprawy wnoszone pod obrady lub zawierać projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Rada Nadzorcza może zwołać Nadzwyczajne Walne

Zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane. Rada Nadzorcza może także zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli Zarząd nie zwoła Zgromadzenia w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia odpowiedniego żądania przez Radę Nadzorczą. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie może zostać także zwołane przez akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia na zasadach określonych przepisami powszechnie obowiązującymi.

Komplet materiałów prezentowanych akcjonariuszom na Walnym Zgromadzeniu, w tym szczególnie projekty uchwał proponowane do przyjęcia przez Walne Zgromadzenie oraz inne istotne materiały, Spółka udostępnia od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia w swojej siedzibie w Płocku i swoim biurze w Warszawie, a także na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl.

Walne Zgromadzenie PKN ORLEN odbywa się w siedzibie Spółki w Płocku, ale może odbyć się także w Warszawie.

Spółka organizuje każdorazowo transmisję internetową z obrad Zgromadzenia, oferując również symultaniczne tłumaczenie na język angielski.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Walnego Zgromadzenia odwołanie oraz zmiana terminu Walnego Zgromadzenia powinna nastąpić niezwłocznie po wystąpieniu przesłanki uzasadniającej odwołanie lub zmianę terminu, ale nie później, niż na siedem dni przed dniem Walnego Zgromadzenia. Jeżeli odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia nie może nastąpić w tym terminie, Walne Zgromadzenie powinno się odbyć. Jeśli jednak z okoliczności wynika, że odbycie obrad Walnego Zgromadzenia jest niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, wówczas odwołanie albo zmiana terminu może nastąpić w każdym czasie przed datą Walnego Zgromadzenia. Odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia następuje przez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej Spółki wraz z podaniem uzasadnienia i dochowaniem innych wymogów prawa. Kompetencja do odwołania Walnego Zgromadzenia przysługuje wyłącznie organowi lub osobie, która zwołała Walne Zgromadzenie. Odwołanie Walnego Zgromadzenia, w którego porządku obrad, na wniosek uprawnionych podmiotów, umieszczono określone sprawy, lub które zwołane zostało na taki wniosek, możliwe jest tylko za zgodą wnioskodawców.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności następujące sprawy:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego sprawozdania z działalności Spółki, a także skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN oraz sprawozdania z działalności Grupy ORLEN za poprzedni rok obrotowy,
- udzielanie absolutorium Członkom Rady Nadzorczej i Członkom Zarządu Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- decydowanie o podziale zysku oraz o pokrywaniu strat, a także sposobie wykorzystania funduszy utworzonych z zysku, z zastrzeżeniem przepisów szczególnych regulujących w sposób odmienny tryb wykorzystania takich funduszy,
- powoływanie Członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem § 8 ust. 2 Statutu, oraz ustalanie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej,
- podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego, jeżeli przepisy kodeksu spółek handlowych oraz Statutu nie stanowią inaczej,
- wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawarciu Spółki oraz sprawowaniu nadzoru lub zarządu,
- wyrażanie zgody na zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- wyrażanie zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki,
- zmiana Statutu Spółki,
- tworzenie i likwidowanie kapitałów rezerwowych i innych kapitałów oraz funduszy Spółki,
- decydowanie o umorzeniu akcji oraz nabywaniu akcji w celu ich umorzenia i określenie warunków ich umorzenia,
- emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa oraz emisja warrantów subskrypcyjnych,
- rozwiązanie, likwidacja i przekształcenie Spółki oraz jej połączenie z inną spółką,
- zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych.

Nie wymaga zgody Walnego Zgromadzenia Spółki nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, niezależnie od wartości takiej nieruchomości, oraz zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego Spółki.

Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień kodeksu spółek handlowych oraz Statutu, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów oddanych, przy czym za oddane uważa się głosy „za”, „przeciw” i „wstrzymujące się”.

Uchwały Walnego Zgromadzenia mające za przedmiot uprzywilejowanie akcji oraz w sprawach połączenia się Spółki poprzez przeniesienie całego jej majątku na inną spółkę, rozwiązania Spółki (w tym na skutek przeniesienia siedziby lub zakładu głównego Spółki za granicę), jej likwidacji i przekształcenia i obniżenia kapitału zakładowego w drodze umorzenia części akcji bez równoczesnego jego podwyższenia wymagają większości 90% głosów oddanych.

Uchwała Walnego Zgromadzenia o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad może zapaść jedynie w przypadku, gdy przemawiają za tym istotne powody. Uchwały o zdjęciu z porządku obrad bądź o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy, wymagają większości 75% głosów oddanych z zastrzeżeniem, że obecni na Walnym Zgromadzeniu akcjonariusze, którzy wnioskowali za umieszczeniem tego punktu w porządku obrad, uprzednio wyrazili już zgodę na jego zdjęcie z porządku bądź zaniechanie rozpatrywania tej sprawy.

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Prawo głosowania akcjonariuszy Spółki zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich (poza wyjątkami określonymi w Statucie Spółki) nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia. Szczegółowe zasady wykonywania prawa głosu zostały przedstawione na 67 str. niniejszego raportu.

Akcjonariusze mają prawo uczestniczyć i wykonywać na Walnym Zgromadzeniu prawo głosu osobiście lub przez swych pełnomocników.

Uczestnictwo w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN

Zgodnie z postanowieniami kodeksu spółek handlowych prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu).

Akcjonariusz, który chce wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu Spółki musi zgłosić ten fakt do podmiotu prowadzącego jego rachunek papierów wartościowych. Na żądanie akcjonariusza, zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia i nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych wystawia imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Zaświadczenie to zawiera:

- firmę, siedzibę, adres i pieczęć wystawiającego oraz numer zaświadczenia,
- liczbę akcji (na żądanie akcjonariusza powinna zostać wskazana część lub wszystkie akcje zarejestrowane na jego rachunku papierów wartościowych),
- rodzaj i kod akcji,
- firmę, siedzibę i adres Spółki,
- wartość nominalną akcji,
- imię i nazwisko albo firmę (nazwę) uprawnionego z akcji,
- siedzibę (miejsce zamieszkania) i adres uprawnionego z akcji,
- cel wystawienia zaświadczenia,
- datę i miejsce wystawienia zaświadczenia,
- podpis osoby upoważnionej do wystawienia zaświadczenia.

Na podstawie tych imiennych zaświadczeń podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych sporządzają listy akcjonariuszy, którzy zgłosili chęć do udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki. Nie później niż na dwanaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia wykazy te przekazywane są do Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (KDPW, aktualnie podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych). Na ich podstawie KDPW sporządza wykaz podmiotów uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki. Następnie KDPW udostępnia Spółce ten wykaz nie później niż na tydzień przed datą Walnego Zgromadzenia. Stanowi on podstawę do ustalenia przez Spółkę listy akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Zarząd PKN ORLEN wyklada listę akcjonariuszy uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu w siedzibie Spółki w Płocku oraz w biurze w Warszawie na trzy dni powszednie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo uczestniczyć z prawem zabierania głosu Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nawet nie będący akcjonariuszami, bez potrzeby otrzymywania zaproszeń. W obradach Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mogą uczestniczyć Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej, których mandaty wygasły przed dniem Walnego Zgromadzenia, a którzy sprawowali swe funkcje w roku obrotowym, za który sprawozdanie Zarządu oraz sprawozdanie finansowe ma być zatwierdzone przez to Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo brać udział także inne osoby zaproszone przez organ zwołujący Walne Zgromadzenie lub dopuszczone na salę obrad przez Przewodniczącego, w szczególności biegli rewidenci, doradcy prawni i finansowi lub pracownicy Spółki. PKN ORLEN, w zakresie zgodnym z przepisami prawa i uwzględniającym interesy Spółki, umożliwia także przedstawicielom mediów obecność na Walnych Zgromadzeniach. Zarząd na każdym Walnym Zgromadzeniu zapewnia udział niezależnego eksperta w sprawach z zakresu prawa handlowego.

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej, oraz biegły rewident Spółki, w granicach swoich kompetencji i w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia spraw omawianych przez Walne Zgromadzenie, udzielają uczestnikom Zgromadzenia wyjaśnień i informacji dotyczących Spółki. Udzielanie odpowiedzi na pytania uczestników Walnego Zgromadzenia dokonywane jest przy uwzględnieniu faktu, że PKN ORLEN, jako spółka publiczna, wykonuje obowiązki informacyjne w sposób wynikający z przepisów prawa regulującego funkcjonowanie rynku kapitałowego, a udzielanie informacji nie może być dokonywane w sposób inny niż wynikający z tych przepisów.

Akcjonariusze mogą komunikować się ze Spółką za pośrednictwem strony internetowej. Mogą tą drogą przysyłać zawiadomienia o udzieleniu pełnomocnictwa w postaci elektronicznej oraz dokument pełnomocnictwa wraz z innymi dokumentami pozwalającymi na identyfikację mocodawcy i pełnomocnika. Służy do tego specjalna sekcja poświęcona Walnym Zgromadzeniom Spółki. Zamieszczane są w niej także przydatne akcjonariuszom materiały, m.in. przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN”, aktualizowany zgodnie z pojawiającymi się zmianami w prawie powszechnie obowiązującym, informacje o zbliżających się zgromadzeniach akcjonariuszy, materiały związane z tymi Zgromadzeniami, a także materiały archiwalne z odbytych posiedzeń, w tym treści podjętych uchwał, a także pliki wideo zawierające transmisje internetowe z Walnych Zgromadzeń.

Walne Zgromadzenia w 2013 roku

W dniu 27 czerwca 2013 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie, w związku z upływem kadencji Rady Nadzorczej, ustaliło siedmioosobowy skład Rady Nadzorczej oraz zdecydowało o powołaniu na nową kadencję Członków Rady Nadzorczej. Na Przewodniczącego Rady Nadzorczej Walne Zgromadzenie powołało Panią Angelinę Annę Sarotę, natomiast na Członków Rady powołało Panów Cezarego Banasińskiego, Grzegorza Borowca, Artura Gabora, Michała Gołębiowskiego, Cezarego Możeńskiego, Leszka Pawłowicza.

Podczas obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariusze zatwierdzili roczne sprawozdania z działalności Spółki i Grupy ORLEN oraz sprawozdania finansowe za 2012 rok. Zdecydowali także o udzieleniu absolutionum wszystkim Członkom Rady Nadzorczej i Członkom Zarządu.

Walne Zgromadzenie zdecydowało o podziale zysku osiągniętego przez Spółkę w roku 2012 i postanowiło podzielić zysk w wysokości 2 127 797 966,06 zł w następujący sposób:

- 1) kwotę 641 563 591,50 zł przeznaczono na wypłatę dywidendy (1,5 zł na 1 akcję);
- 2) pozostałą kwotę, tj. 1 486 234 374,56 zł przeznaczono na kapitał zapasowy Spółki.

Jednocześnie Zwyczajne Walne Zgromadzenie ustaliło dzień 26 lipca 2013 roku jako dzień dywidendy a dzień 13 sierpnia 2013 roku jako termin wypłaty dywidendy.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło także decyzję o zmianie postanowień § 8 ust. 11 pkt 5 Statutu Spółki. Dokonana zmiana miała charakter dostosowujący zapisy obowiązującego Statutu do znowelizowanej ustawy o rachunkowości i ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym. Zgodnie z przyjętymi zmianami Rada Nadzorcza została uprawniona do dokonywania wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do wykonywania badania lub przeglądu sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej.

SKŁAD OSOBOWY I ZASADY DZIAŁANIA ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORCZYCH PKN ORLEN ORAZ ICH KOMITETÓW

Zasady działania Rady Nadzorczej i jej Komitetów oraz Zarządu PKN ORLEN są – poza przepisami powszechnie obowiązującymi – regulowane przez Statut PKN ORLEN, a także odpowiednio przez Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Zarządu. Na funkcjonowanie organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN wpływ mają również zasady ładu korporacyjnego ustanowione przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

ZARZĄD

Na dzień 1 stycznia 2013 roku skład Zarządu PKN ORLEN przedstawiał się następująco:

SKŁAD ZARZĄDU PKN ORLEN

na dzień 1 stycznia 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W ZARZĄDZIE PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Piotr Chelmiński	Członek Zarządu ds. Petrochemii
Krystian Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Podstawa	Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Do 31 grudnia 2013 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego Sprawozdania skład Zarządu nie uległ zmianom. W dniu 6 marca 2014 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN powołała w tym samym składzie Zarząd Spółki na nową wspólną trzyletnią kadencję, rozpoczynającą się w dniu następującym po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2013 rok.

Udział kobiet i mężczyzn w Zarządzie PKN ORLEN w okresie ostatnich dwóch lat

UDZIAŁ KOBIET I MĘŻCZYZN W ZARZĄDZIE PKN ORLEN,

uwzględniający zmiany w składzie w prezentowanym okresie

STAN NA	LICZBA KOBIET	LICZBA MĘŻCZYZN
1 stycznia 2012 roku	1	4
10 marca 2012 roku	1	4
19 marca 2012 roku	0	5
31 grudnia 2012 roku	0	5
1 stycznia 2013 roku	0	5
31 grudnia 2013 roku	0	5

Podział kompetencji Członków Zarządu Spółki

Pan Dariusz Jacek Krawiec, Prezes Zarządu PKN ORLEN pełniący jednocześnie funkcję Dyrektora Generalnego nadzoruje obszary: kadry, strategii i zarządzania projektami, zakupów, Rady Koncernu, marketingu, komunikacji korporacyjnej, audytu, handlu ropą, wydobycia ropy oraz ochrony informacji, infrastruktury krytycznej i spraw obronnych.

Pan Sławomir Jędrzejczyk, Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych sprawuje nadzór nad obszarami: planowania i sprawozdawczości, kontrolingu biznesowego, zarządzania łańcuchem dostaw,

zarządzania finansami, podatków, relacji inwestorskich, inwestycji i dezinvestycji kapitałowych, informatyki.

Pan Piotr Chelmiński, Członek Zarządu ds. Petrochemii sprawuje nadzór nad obszarami: produkcji petrochemicznej, sprzedaży produktów petrochemicznych, chemii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska, rozwoju i efektywności, realizacji inwestycji majątkowych, energetyki.

Pan Krystian Pater, Członek Zarządu ds. Rafinerii sprawuje nadzór nad obszarami: produkcji rafinerijnej, produkcji olejowej, produkcji energetycznej, inwestycji i efektywności produkcji rafinerijnej.

Pan Marek Podstawa, Członek Zarządu ds. Sprzedaży sprawuje nadzór nad obszarami: handlu hurtowego produktami rafineryjnymi, sprzedaży olejów, sprzedaży detalicznej, logistyki.

Zasady działania Zarządu PKN ORLEN

Podstawowym celem działania Zarządu PKN ORLEN jest realizacja interesu Spółki, rozumianego jako powiększanie wartości powierzonego jej przez akcjonariuszy majątku, z uwzględnieniem praw i interesów innych niż akcjonariusze podmiotów, zaangażowanych w funkcjonowanie Spółki, w szczególności wierzycieli Spółki oraz jej pracowników.

Zarząd PKN ORLEN zapewnia przejrzystość i efektywność systemu zarządzania Spółką, a także zapewnia prowadzenie spraw PKN ORLEN zgodnie z przepisami prawa i dobrymi praktykami.

Powołanie i odwołanie Zarządu PKN ORLEN

W skład Zarządu PKN ORLEN wchodzi od pięciu do dziewięciu Członków, w tym prezes, wiceprezesi Zarządu i pozostali Członkowie Zarządu. Członkowie Zarządu są powoływani i odwoływani przez Radę Nadzorczą, przy czym jeden Członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Kadencja Członków Zarządu jest wspólna i kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Za początek tak określonej kadencji wspólnej przyjęto dzień 7 czerwca 2008 roku. Na posiedzeniu w dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN powołała Zarząd PKN ORLEN na wspólną trzyletnią kadencję. Nowa kadencja Zarządu rozpoczęła swój bieg od 30 czerwca 2011 roku, czyli po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2010 rok.

Prezes, wiceprezesi i pozostali Członkowie Zarządu oraz cały Zarząd mogą być zawieszani

w czynnościach z ważnych powodów przez Radę Nadzorczą.

W przypadku zawieszenia lub odwołania Prezesa Zarządu bądź w innym przypadku wygaśnięcia mandatu Prezesa Zarządu przed upływem kadencji, do czasu powołania nowego lub odwołania dotychczasowego Prezesa wszystkie jego uprawnienia, z wyjątkiem prawa decydującego głosu, o którym mowa w § 9 ust. 5 pkt 2 Statutu, wykonuje osoba powołana uchwałą Rady Nadzorczej na stanowisko pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu.

Organizacja prac Zarządu PKN ORLEN

Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Każdy Członek Zarządu może na piśmie zażądać zwołania posiedzenia Zarządu i/lub umieszczenia w porządku obrad wskazanych spraw, wskazując w swoim żądaniu proponowany porządek obrad oraz uzasadnienie wniosku. Posiedzenie Zarządu winno się odbyć w ciągu siedmiu dni od daty zgłoszenia wniosku.

Posiedzenie Zarządu zwołuje Prezes, który kieruje pracami Zarządu i do którego należy ustalenie terminu, miejsca posiedzenia Zarządu, jak również porządku jego obrad. W sytuacjach wyjątkowych posiedzenie Zarządu może być zwołane przez zastępcę Prezesa Zarządu lub dwóch Członków Zarządu. Posiedzenie Zarządu może się także odbyć bez oficjalnego zwołania, jeśli obecni są wszyscy Członkowie Zarządu i żaden z nich nie wyrazi sprzeciwu co do odbycia posiedzenia i proponowanego porządku obrad.

Za zgodą osoby przewodniczącej obradom w posiedzeniu Zarządu mogą uczestniczyć zaproszeni pracownicy Spółki, doradcy oraz inne osoby. W posiedzeniu Zarządu może ponadto uczestniczyć z głosem doradczym Pełnomocnik do spraw infrastruktury krytycznej, w przypadku rozpatrywania spraw, których przedmiotem jest rozporządzenie składnikami infrastruktury krytycznej.

Posiedzenia Zarządu odbywają się w siedzibie Spółki w Płocku lub w biurze w Warszawie, jednak osoba zwołująca posiedzenie może wyznaczyć inne miejsce do odbycia posiedzenia.

Zarząd podejmuje uchwały na posiedzeniach. Dla ważności uchwał Zarządu wymagane jest prawidłowe zawiadomienie o planowanym posiedzeniu wszystkich Członków Zarządu oraz obecność na posiedzeniu co najmniej połowy składu Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów (w razie równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu), z zastrzeżeniem, iż przy uchwale dotyczącej ustanowienia prokury wymagana jest jednomyślność wszystkich Członków Zarządu. Członek Zarządu, który głosował przeciwko podjętej uchwale może zgłosić zdanie odrębne, jednakże złożenie zdania odrębnego wymaga uzasadnienia.

Uchwały są podejmowane w głosowaniu jawnym, natomiast głosowanie tajne może zostać zarządzane na wniosek każdego Członka Zarządu. Uchwały podpisują wszyscy Członkowie Zarządu, którzy byli obecni na posiedzeniu Zarządu, na którym uchwała została podjęta. Pod uchwałą składa podpis także Członek Zarządu, który złożył zdanie odrębne z adnotacją „zdanie odrębne” lub „votum separatum”.

Kompetencje Zarządu PKN ORLEN

Do zakresu działania Zarządu należy prowadzenie wszystkich spraw PKN ORLEN niezastrzeżonych kodeksem spółek handlowych lub Statutem Spółki do kompetencji innych organów Spółki. Wszyscy Członkowie Zarządu są zobowiązani i uprawnieni do prowadzenia spraw PKN ORLEN.

Uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłego zarządu, z tym zastrzeżeniem, że zgoda Zarządu nie jest wymagana na dokonanie czynności będącej integralną częścią innej czynności, na dokonanie której Zarząd wyraził już zgodę, chyba że co innego wynika z uchwały Zarządu. Jako czynności zwykłego zarządu traktowane są czynności mające za przedmiot obrót paliwami w rozumieniu Statutu Spółki (tj. ropą naftową, produktami ropopochodnymi, biokomponentami, biopaliwami, oraz innymi paliwami, w tym gazem ziemnym, gazem przemysłowym i gazem opałowym) oraz wszelkie inne czynności niewskazane w Regulaminie Zarządu.

Uchwały Zarządu wymaga m.in.:

- przyjęcie i zmiana Regulaminu Zarządu,
- przyjęcie i zmiana Regulaminu Organizacyjnego PKN ORLEN,
- przyjmowanie wniosków kierowanych do Rady Nadzorczej i/lub Walnego Zgromadzenia, w szczególności wniosków o wyrażenie zgody na dokonanie określonych czynności, wydanie opinii, oceny lub zatwierdzenie, wymaganych na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i/lub Statutu Spółki,
- zwoływanie Walnych Zgromadzeń i przyjmowanie proponowanego porządku obrad Walnych Zgromadzeń,
- przyjmowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z nim wydatki lub obciążenia przekraczające kwotę 10 000 000 zł,
- zaciąganie zobowiązań, rozporządzanie prawami majątkowymi oraz jakiegokolwiek forma obciążania majątku Spółki, których wartość przekracza 20 000 000 zł (z pewnymi wyłączeniami od tej zasady),

- zbywanie i nabywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości oraz ustanawiania ograniczonego prawa rzeczowego,
- zbywanie, nabywanie oraz obciążanie przez Spółkę udziałów, akcji lub innych tytułów uczestnictwa w innych podmiotach, w tym także akcji w publicznym obrocie papierami wartościowymi,
- emisja papierów wartościowych przez Spółkę,
- przyjmowanie rocznego sprawozdania z działalności Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN,
- przyjęcie i zmiana systemu wynagradzania pracowników Spółki, jak również decyzje dotyczące wprowadzenia oraz założeń programów motywacyjnych,
- zawarcie, zmiana i wypowiedzenie układu zbiorowego pracy obowiązującego w Spółce oraz innych porozumień ze związkami zawodowymi,
- określenie zasad udzielania i odwoływania pełnomocnictw,
- ustalanie tzw. polityki darowizn Spółki,
- udzielanie prokury,
- ustalanie wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy Członków Zarządu,
- utworzenie zakładu/biura za granicą,
- inne sprawy, których rozstrzygnięcia w formie uchwały zażąda chociażby jeden z Członków Zarządu,
- podejmowanie decyzji o wypłacie zaliczki na poczet dywidendy.

Zarząd ma obowiązek przekazywać Radzie Nadzorczej regularne i wyczerpujące informacje o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem. Ponadto Zarząd zobowiązany jest do opracowania i uchwalania rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki w formie, zakresie i w terminach określonych przez Radę Nadzorczą. Dodatkowo Zarząd PKN ORLEN ma obowiązek sporządzić i przedstawić Radzie Nadzorczej roczne sprawozdanie finansowe PKN ORLEN oraz roczne sprawozdanie finansowe Grupy ORLEN za miniony rok obrotowy.

RADA NADZORCZA

Skład osobowy Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2013 roku

Na dzień 1 stycznia 2013 roku nadzór nad działalnością Spółki sprawowała Rada Nadzorcza w składzie:

SKŁAD RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN na dzień 1 stycznia 2013 roku

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W RADZIE NADZORCZEJ PKN ORLEN
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Angelina Sarota	Sekretarz Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Michał Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej
Cezary Banasiński	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Paweł Bialek	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 27 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało Radę Nadzorczą PKN ORLEN na nową trzyletnią kadencję.

Od dnia 27 czerwca 2013 roku skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN przedstawia się następująco:

SKŁAD RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN na dzień 27 czerwca 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W RADZIE NADZORCZEJ PKN ORLEN
Angelina Sarota	Przewodnicząca Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej) (Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej od dnia 18 lipca 2013 roku)
Michał Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej (Sekretarz Rady Nadzorczej od dnia 18 lipca 2013 roku)
Cezary Banasiński	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Cezary Możejki	Członek Rady Nadzorczej

Na dzień 31 grudnia 2013 roku powyższy skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN S.A. nie uległ zmianie.

W 2013 roku Rada Nadzorcza odbyła 9 protokołowanych posiedzeń i podjęła 70 uchwał.

Udział kobiet i mężczyzn w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN w okresie ostatnich dwóch lat

UDZIAŁ KOBIET I MĘŻCZYZN W RADZIE NADZORCZEJ PKN ORLEN uwzględniający zmiany w składzie w prezentowanym okresie

STAN NA	LICZBA KOBIET	LICZBA MĘŻCZYZN
1 stycznia 2012 roku	1	8
12 stycznia 2012 roku	1	8
28 marca 2012 roku	1	6
30 maja 2012 roku	1	7
31 grudnia 2012 roku	1	7
1 stycznia 2013 roku	1	7
27 czerwca 2013 roku	1	6
31 grudnia 2013 roku	1	6

Zasady działania Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Powołanie i odwołanie Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Członkowie Rady Nadzorczej PKN ORLEN są powoływani na okres wspólnej kadencji, która kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Poszczególni Członkowie Rady oraz cała Rada Nadzorcza mogą zostać odwołani w każdym czasie przed upływem kadencji. Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołuje przewodniczącego Rady Nadzorczej, natomiast wiceprzewodniczący i sekretarz wybierani są przez Radę Nadzorczą z grona pozostałych Członków Rady.

W skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN wchodzi od sześciu do dziewięciu Członków. Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego Członka Rady Nadzorczej, pozostałych Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołało Członków Rady Nadzorczej na nową kadencję w dniu 27 czerwca 2013 roku. Skarb Państwa nie korzystał z uprawnienia do powołania jednego członka Rady Nadzorczej.

Zgodnie ze Statutem PKN ORLEN, co najmniej dwóch Członków Rady Nadzorczej, musi być osobami, z których każda spełnia następujące warunki niezależności (tzw. niezależni Członkowie Rady Nadzorczej):

- nie jest pracownikiem Spółki ani Podmiotu Powiązanego,
- nie była Członkiem władz zarządzających Spółki lub Podmiotu Powiązanego w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej,

- nie jest Członkiem władz nadzorczych i zarządzających Podmiotu Powiązanego,
- nie otrzymuje ani nie otrzymała w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej dodatkowego wynagrodzenia w znaczącej wysokości, tj. w kwocie przekraczającej łącznie sześćset tysięcy zł, od Spółki lub Podmiotu Powiązanego, oprócz wynagrodzenia otrzymywanego jako Członek władz nadzorczych,
- nie jest i nie była w ciągu ostatnich trzech lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej wspólnikiem lub pracownikiem obecnego lub byłego biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe Spółki lub Podmiotu Powiązanego,
- nie jest akcjonariuszem dysponującym 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,
- nie jest Członkiem władz nadzorczych i zarządzających lub pracownikiem podmiotu dysponującego 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,
- nie jest wstępnym, zstępnym, małżonkiem, rodzeństwem, rodzicem małżonka albo osobą pozostającą w stosunku przysposobienia wobec którejkolwiek z osób wymienionych w punktach poprzedzających,
- nie była Członkiem Rady Nadzorczej Spółki dłużej niż przez 3 kadencje,
- nie jest Członkiem Zarządu Spółki, w której Członek Zarządu Spółki pełni funkcję Członka Rady Nadzorczej,
- nie ma znaczących powiązań z Członkami Zarządu Spółki przez udział w innych spółkach.

Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej składają Spółce, przed ich powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu przesłanek określonych powyżej. W przypadku zaistnienia sytuacji powodującej niespełnienie przesłanek, Członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Spółkę, natomiast Spółka informuje akcjonariuszy o aktualnej liczbie niezależnych Członków Rady Nadzorczej.

W sytuacji, gdy liczba niezależnych Członków Rady Nadzorczej wyniesie mniej niż dwóch, Zarząd Spółki zobowiązany jest niezwłocznie zwołać Walne Zgromadzenie i umieścić w porządku obrad tego Zgromadzenia punkt dotyczący zmian w składzie Rady Nadzorczej. Do czasu dokonania zmian w składzie Rady Nadzorczej polegających na dostosowaniu liczby niezależnych Członków do wymagań statutowych, Rada Nadzorcza działa w składzie dotychczasowym, a postanowien § 8 ust. 9 a Statutu Spółki (wymieniających listę uchwał, do których podjęcia wymagana jest zgoda co najmniej połowy niezależnych Członków Rady Nadzorczej) nie stosuje się.

Organizacja pracy Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje przewodniczący Rady, a w przypadku jego nieobecności lub wynikającej z innych przyczyn niemożności pełnienia przez przewodniczącego jego funkcji – wiceprzewodniczący Rady, a następnie odpowiednio sekretarz Rady. Posiedzenia Rady Nadzorczej są zwoływane za pomocą pisemnych zaproszeń, które powinny być wysłane Członkom Rady na co najmniej 7 dni przed datą posiedzenia.

Dodatkowo, zgodnie ze Statutem Spółki, posiedzenie Rady Nadzorczej powinno zostać zwołane na pisemny wniosek złożony przez: akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, Zarząd Spółki lub Członka Rady Nadzorczej. W takim przypadku posiedzenie Rady powinno zostać zwołane w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, na dzień przypadający nie później niż przed upływem trzech tygodni od dnia otrzymania takiego wniosku. W przypadku niezwołania posiedzenia Rady w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, wnioskodawca może zwołać je samodzielnie w formie pisemnego zawiadomienia wysłanego Członkom Rady, na co najmniej siedem dni przed datą posiedzenia, podając datę, miejsce oraz proponowany porządek obrad posiedzenia.

Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą odbyć się, jeżeli wszyscy Członkowie Rady zostali prawidłowo zaproszeni w trybie wskazanym wyżej. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się odbywać także bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy Członkowie Rady są obecni i wyrażają zgodę na odbycie posiedzenia i umieszczenie określonych spraw w porządku obrad.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej Członków. Z zastrzeżeniem postanowień kodeksu spółek handlowych, uchwała Rady Nadzorczej może być podjęta w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością oddanych głosów, w obecności co najmniej połowy Członków Rady, przy czym za głosy oddane uważa się głosy „za”, „przeciw” i „wstrzymujące się”. Wyjątkiem od tego jest sytuacja odwołania lub zawieszenia któregośkolwiek z Członków Zarządu lub całego Zarządu w trakcie trwania ich kadencji, kiedy to wymagane jest oddanie głosów „za” przez co najmniej dwie trzecie wszystkich Członków Rady Nadzorczej.

Podjęcie uchwał w sprawach:

- świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Spółkę i jakiegokolwiek Podmioty Powiązane ze Spółką na rzecz Członków Zarządu,

- wyrażenia zgody na zawarcie przez Spółkę lub Podmiot Zależny istotnej umowy z Podmiotem Powiązanym ze Spółką, Członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z Podmiotami Powiązanymi z nimi,
- wyboru biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki wymaga zgody co najmniej połowy niezależnych Członków Rady Nadzorczej. Postanowienia te nie wyłączają stosowania art. 15 § 1 i 2 kodeksu spółek handlowych.

W celu wykonywania swoich obowiązków Rada Nadzorcza może badać wszystkie dokumenty Spółki, żądać od Zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku Spółki.

Kompetencje Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Rada Nadzorcza PKN ORLEN sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, w szczególności ma kompetencje określone w kodeksie spółek handlowych i Statucie Spółki. Rada Nadzorcza podejmuje odpowiednie działania w celu uzyskiwania od Zarządu regularnych i wyczerpujących informacji o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.

Zgodnie ze Statutem Spółki do uprawnień Rady Nadzorczej należy ponadto:

- powoływanie i odwoływanie prezesa, wiceprezesa i pozostałych Członków Zarządu (przy czym jeden Członek Zarządu jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek Skarbu Państwa do czasu zbycia przez Skarb Państwa ostatniej akcji Spółki), reprezentowanie Spółki w umowach z Członkami Zarządu, w tym również w zakresie warunków zatrudniania Członków Zarządu,
- zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich Członków Zarządu, a także delegowanie Członka lub Członków Rady do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu niemogących sprawować swych czynności,
- zatwierdzanie Regulaminu Zarządu,
- wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do wykonywania badania lub przeglądu sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy ORLEN,
- ocena sprawozdania finansowego Spółki, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wniosków Zarządu co do podziału zysku i pokrycia straty oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,

- ocena sprawozdania finansowego Grupy ORLEN i sprawozdania Zarządu z działalności Grupy ORLEN oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,
- opiniowanie wszelkich spraw przedkładanych przez Zarząd do rozpatrzenia Walnemu Zgromadzeniu, zarówno zwyczajnemu jak i nadzwyczajnemu,
- udzielanie Członkom Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk w organach nadzorczych lub zarządzających innych podmiotów oraz pobieranie wynagrodzeń z tego tytułu,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z tym wydatki lub obciążenia przekraczające równowartość jednej drugiej kapitału zakładowego Spółki,
- określanie zakresu, szczegółowości i terminów przedkładania przez Zarząd rocznych i wieloletnich planów finansowych i strategii rozwoju Spółki,
- zatwierdzanie strategii rozwoju Spółki i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie rocznych planów finansowych,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość według ceny nabycia netto przekracza jedną czterdziestą kapitału zakładowego,
- wyrażanie zgody na nabycie przez Spółkę akcji Spółki w celu zapobieżenia poważnej szkodzi, o której mowa w art. 362 § 1 pkt 1 kodeksu spółek handlowych, bezpośrednio zagrażającej Spółce,
- powoływanie pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 3 Statutu Spółki, w przypadku zawieszenia Prezesa Zarządu lub wygaśnięcia jego mandatu przed upływem kadencji.

Zapisy Statutu określają także, iż zgody Rady Nadzorczej PKN ORLEN wymagają:

- utworzenie zakładu za granicą,
- zbycie lub obciążenie, na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych, środków trwałych, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą wartości aktywów według ostatniego zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego,
- zbycie lub obciążenie w jakiegokolwiek sposób akcji albo udziałów w następujących spółkach: Naftoport Sp. z o.o., Inowrocławskie Kopalnie Soli SOLINO S.A. oraz w spółce, która zostanie utworzona w celu prowadzenia działalności w zakresie transportu rurociągowego paliw płynnych,

- zaciągnięcie innego zobowiązania, które na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych wykonywanych w okresie roku obrotowego, przekracza równowartość jednej piątej kapitału zakładowego, z wyłączeniem:
 - czynności dokonywanych w ramach zwykłego zarządu, w tym w szczególności wszystkich czynności mających za przedmiot obrót Paliwami,
 - czynności pozytywnie zaopiniowanych przez Radę Nadzorczą w rocznych planach finansowych,
 - czynności, na dokonanie których wymagana jest zgoda Walnego Zgromadzenia,
 - czynności podejmowanych w związku z realizacją zadania inwestycyjnego, na które Rada Nadzorcza wyraziła zgodę zgodnie z § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu, do kwoty nieprzekraczającej 110% kwoty przeznaczonej na dane zadanie inwestycyjne,
 - czynności dotyczących realizowania zadania inwestycyjnego i zaciągania wynikających z niego zobowiązań, jeżeli wydatki lub obciążenia nie przekraczają progu wskazanego w § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu,
- realizowanie przez Spółkę za granicą inwestycji kapitałowych lub rzeczowych na kwotę przekraczającą jedną dwudziestą kapitału zakładowego,
- wykonywanie przez Spółkę prawa głosu na walnych zgromadzeniach i zgromadzeniach wspólników spółek zależnych oraz innych spółek, jeżeli wartość posiadanych przez Spółkę udziałów lub akcji, ustalona według cen ich nabycia lub objęcia, stanowi więcej niż jedną piątą kapitału zakładowego Spółki, w sprawach połączenia z inną spółką i przekształcenia spółki, zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki oraz ustanowienia na nim prawa użytkowania, zmiany umowy lub statutu, zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych, rozwiązania spółki,
- tworzenie spółek prawa handlowego oraz przystępowanie do spółek, a także na wnoszenie wkładów na pokrycie udziałów lub akcji w spółkach oraz zbywanie udziałów lub akcji, jeżeli dotychczasowe zaangażowanie kapitałowe Spółki w danej spółce lub zaangażowanie, które ma osiągnąć Spółka w wyniku nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, liczone według ceny nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, przekracza jedną dziesiątą kapitału zakładowego Spółki, z wyjątkiem nabywania akcji na rynku regulowanym,
- wypłata akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.

Jeżeli Rada Nadzorcza nie wyrazi zgody na dokonanie określonej powyżej czynności, Zarząd może zwrócić się do Walnego Zgromadzenia o powzięcie uchwały udzielającej zgody na dokonanie tejże czynności.

Dodatkowo, na żądanie co najmniej dwóch Członków, Rada Nadzorcza jest zobowiązana rozważyć podjęcie określonych w takim żądaniu czynności nadzorczych.

Mając na względzie najwyższe standardy dobrych praktyk oraz aby zapewnić możliwość rzetelnej oceny Spółki przez akcjonariuszy, do obowiązków Rady Nadzorczej PKN ORLEN dodatkowo należy przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu zwięzłej oceny sytuacji PKN ORLEN, z uwzględnieniem systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki. Ocena ta jest przedstawiana corocznie przed Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem Spółki w terminie umożliwiającym akcjonariuszom PKN ORLEN zapoznanie się z nią. Dodatkowo, Rada Nadzorcza przygotowuje corocznie sprawozdanie ze swoich prac, w którym uwzględnia zarówno liczbę odbytych posiedzeń, jak i najważniejsze zagadnienia, którymi zajmowała się w danym roku obrotowym.

KOMITETY RADY NADZORCZEJ

Rada Nadzorcza PKN ORLEN może powoływać komitety stałe lub ad hoc, działające jako jej kolegialne organy doradcze i opiniotwórcze.

W ramach Rady Nadzorczej PKN ORLEN działają następujące komitety stałe:

- Komitet Audytowy,
- Komitet ds. Strategii i Rozwoju,
- Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń,
- Komitet ds. Ładu Korporacyjnego.

Wskazane Komitety składają Radzie Nadzorczej roczne sprawozdania ze swojej działalności. Zakres kompetencji poszczególnych Komitetów określa szczegółowo Regulamin Rady Nadzorczej, który udostępniony jest akcjonariuszom Spółki na stronie internetowej Spółki www.orlen.pl

Wszystkie Komitety powoływane są przez Radę Nadzorczą spośród jej Członków, natomiast sam Komitet wybiera swojego przewodniczącego. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 Członków, przy czym w skład Komitetu Audytowego wchodzi co najmniej dwóch Członków niezależnych oraz przynajmniej jeden posiadający kwalifikacje i doświadczenie w zakresie rachunkowości lub finansów.

Posiedzenia Komitetu zwołuje przewodniczący Komitetu, a w razie jego nieobecności lub niemożności pełnienia przez niego funkcji – przewodniczący Rady Nadzorczej lub inny wskazany przez niego Członek Rady Nadzorczej, który zaprasza na posiedzenia Członków Komitetu oraz zawiadamia wszystkich pozostałych Członków Rady Nadzorczej o posiedzeniu. Wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej mają prawo uczestniczyć w posiedzeniach Komitetu. Przewodniczący Komitetu może zapraszać na posiedzenia Komitetu Członków Zarządu, pracowników Spółki i inne osoby, których udział w posiedzeniu jest przydatny dla realizacji zadań Komitetu.

Uchwały Komitetu są podejmowane zwykłą większością głosów oddanych. W przypadku głosowania, w którym oddano równą liczbę głosów „za” oraz „przeciw”, głos rozstrzygający przysługuje przewodniczącemu Komitetu.

Skład osobowy Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2013 roku

SKŁAD KOMITETÓW RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN

na dzień 1 stycznia 2013 roku

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W KOMITECIE RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN
Komitet Audytowy	
Artur Gabor	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Paweł Bialek	Członek Komitetu
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego	
Angelina Sarota	Przewodnicząca Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Maciej Mataczyński	Członek Komitetu
Paweł Bialek	Członek Komitetu
Komitet ds. Strategii i Rozwoju	
Cezary Banasiński	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Leszek Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Paweł Bialek	Członek Komitetu
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Artur Gabor	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Paweł Bialek	Członek Komitetu

W dniu 27 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało Radę Nadzorczą PKN ORLEN S.A. na nową trzyletnią kadencję.

Na posiedzeniu w dniu 18 lipca 2013 roku Rada Nadzorcza powołała Komitety Rady Nadzorczej w następującym składzie:

SKŁAD KOMITETÓW RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN

na dzień 18 lipca 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W KOMITECIE RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN
Komitet Audytowy	
Artur Gabor	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego	
Cezary Możejński	Przewodniczący Komitetu
Angelina Sarota	Członek Komitetu
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Komitet ds. Strategii i Rozwoju	
Cezary Banasiński	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	Członek Komitetu
Cezary Możejński	Członek Komitetu
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Angelina Sarota	Przewodnicząca Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Cezary Banasiński	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Do dnia 31 grudnia 2013 roku powyższe składy Komitetów Rady Nadzorczej nie uległy zmianom.

Komitety Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Komitet Audytowy

W roku 2013 Komitet Audytowy Rady Nadzorczej odbył 9 protokolowanych posiedzeń i podjął 6 uchwał.

Zadaniem Komitetu Audytowego jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej PKN ORLEN w kwestiach właściwego wdrażania zasad sprawozdawczości budżetowej i finansowej oraz kontroli wewnętrznej Spółki oraz Grupy ORLEN i współpraca z biegłymi rewidentami Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- monitorowanie pracy biegłych rewidentów Spółki i przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji co do wyboru i wynagrodzenia biegłych rewidentów Spółki,
- omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego badania rocznego sprawozdania finansowego, charakteru i zakresu badania oraz monitorowanie koordynacji prac między biegłymi rewidentami Spółki,
- przegląd okresowych i rocznych sprawozdań finansowych Spółki (jednostkowych i skonsolidowanych), ze skoncentrowaniem się w szczególności na:
 - wszelkich zmianach norm, zasad i praktyk księgowych,
 - głównych obszarach podlegających osądowi,
 - znaczących korektach wynikających z badania,
 - oświadczeniach o kontynuacji działania,
 - zgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi prowadzenia rachunkowości.

Ponadto do zadań Komitetu Audytowego należy:

- omawianie wszelkich problemów lub zastrzeżeń, które mogą wynikać z badania sprawozdań finansowych,
- analiza listów do Zarządu sporządzonych przez biegłych rewidentów Spółki, niezależności i obiektywności dokonanego przez nich badania oraz odpowiedzi Zarządu,
- opiniowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie polityki dywidendowej, podziału zysku i emisji papierów wartościowych,
- przegląd systemu rachunkowości zarządczej,
- przegląd systemu kontroli wewnętrznej, w tym mechanizmów kontroli: finansowej, operacyjnej, zgodności z przepisami, oceny ryzyka i zarządczej,
- analiza raportów audytorów wewnętrznych Spółki i głównych spostrzeżeń innych analityków wewnętrznych oraz odpowiedzi Zarządu na te spostrzeżenia, łącznie z badaniem stopnia niezależności audytorów wewnętrznych oraz opiniowaniem zamiarów Zarządu w sprawie zatrudnienia i zwolnienia osoby kierującej komórką organizacyjną, odpowiadającą za audyt wewnętrzny,
- roczny przegląd programu audytu wewnętrznego, koordynacja prac audytorów wewnętrznych i zewnętrznych oraz badanie warunków funkcjonowania audytorów wewnętrznych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Spółki odpowiedzialnymi za audyt i kontrolę oraz okresowa ocena ich pracy,

- rozważanie wszelkich innych kwestii związanych z audytem Spółki, na które zwrócił uwagę Komitet lub Rada Nadzorcza,
- informowanie Rady Nadzorczej o wszelkich istotnych kwestiach w zakresie działalności Komitetu Audytowego.

Posiedzenia Komitetu Audytowego odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał, każdorazowo przed opublikowaniem przez Spółkę sprawozdań finansowych.

Komitet ds. Ładu Korporacyjnego

W 2013 roku Komitet Rady Nadzorczej ds. Ładu Korporacyjnego odbył 2 protokolowane posiedzenia i podjął 1 uchwałę.

Zadaniem Komitetu ds. Ładu Korporacyjnego jest ocena:

- implementacji zasad ładu korporacyjnego,
- składanie Radzie Nadzorczej rekomendacji w zakresie wprowadzania zasad ładu korporacyjnego,
- opiniowanie dokumentów normatywnych dotyczących ładu korporacyjnego,
- ocena raportów dotyczących przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przygotowywanych dla Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie,
- opiniowanie propozycji zmian dotyczących dokumentów korporacyjnych Spółki oraz opracowywanie propozycji takich zmian w przypadku dokumentów własnych Rady Nadzorczej,
- monitorowanie zarządzania Spółką pod kątem zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi, w tym zgodności z Kodeksem Etycznym PKN ORLEN i zasadami ładu korporacyjnego.

Komitet ds. Strategii i Rozwoju

W 2013 roku Komitet Rady Nadzorczej ds. Strategii i Rozwoju odbył 4 protokolowane posiedzenia i podjął 1 uchwałę.

Zadaniem Komitetu ds. Strategii i Rozwoju jest opiniowanie i przedstawianie rekomendacji Radzie Nadzorczej w kwestiach planowanych inwestycji i dezinwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- ocena wpływu planowanych i podejmowanych inwestycji i dezinwestycji na kształt aktywów Spółki,
- ocena działań, umów, listów intencyjnych i innych dokumentów związanych z czynnościami mającymi na celu nabycie, zbycie, obciążenie lub inny sposób rozdysponowania istotnych aktywów Spółki,
- opiniowanie wszelkich dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd,
- opiniowanie strategii rozwoju Spółki, w tym wieloletnich planów finansowych.

Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń

W 2013 roku Komitet Rady Nadzorczej ds. Nominacji i Wynagrodzeń odbył 4 protokołowane posiedzenia i podjął 1 uchwałę.

Zadaniem Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń jest wspomaganie osiągania celów strategicznych Spółki poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii i wniosków w sprawie kształtowania struktury zarządzania, w tym w kwestii rozwiązań organizacyjnych, systemu wynagrodzeń oraz doboru kadry o kwalifikacjach odpowiednich dla budowy sukcesu Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- inicjowanie i opiniowanie rozwiązań w zakresie systemu nominacji Członków Zarządu,
- opiniowanie proponowanych przez Zarząd rozwiązań w zakresie systemu zarządzania Spółką, zmierzających do zapewnienia efektywności, spójności i bezpieczeństwa zarządzania Spółką,
- okresowy przegląd i rekomendowanie zasad określania wynagrodzeń motywacyjnych Członków Zarządu i wyższej kadry kierowniczej, zgodnie z interesem Spółki,
- okresowy przegląd systemu wynagrodzeń Członków Zarządu i kadry kierowniczej podlegającej bezpośrednio Członkom Zarządu, w tym kontraktów menedżerskich i systemów motywacyjnych, oraz przedkładanie Radzie Nadzorczej propozycji ich kształtowania w kontekście realizacji celów strategicznych Spółki,
- przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii dotyczących uzasadnienia przyznania wynagrodzenia uzależnionego od wyników w kontekście oceny stopnia realizacji określonych zadań i celów Spółki,
- ocena systemu zarządzania zasobami ludzkimi w Spółce.

OPIS POLITYKI WYNAGRODZEŃ ORAZ ZASADY JEJ USTALANIA

Wynagrodzenie dla Członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie Spółki.

Wynagrodzenie dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza uwzględniając rekomendacje, działającego w jej ramach, Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

Do głównych elementów systemu wynagrodzeń Członków Zarządu należą:

- stałe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze,
- premia roczna uzależniona od poziomu realizacji celów ilościowych i jakościowych,
- odprawa wynikająca z odwołania z funkcji Członka Zarządu,
- wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji.

Świadczenia dodatkowe dla Członków Zarządu mogą obejmować samochód służbowy, narzędzia i urządzenia techniczne niezbędne do wykonywania obowiązków Członka Zarządu, pokrycie kosztów podróży służbowych i reprezentacji w zakresie i wysokości odpowiedniej do powierzonych funkcji, umowę ubezpieczenia na życie i dożycie, prywatne ubezpieczenie medyczne na rzecz Członka Zarządu i jego najbliższej rodziny oraz możliwość pokrycia uzasadnionych kosztów ochrony osobistej i mienia.

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego

W 2013 roku nastąpiła aktualizacja systemu premiowania dla kluczowej kadry menedżerskiej mająca na celu powiązanie z nowym systemem Wartości PKN ORLEN oraz zapewnienie wyższej elastyczności i motywacyjnego charakteru premii. Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych Zarządowi PKN ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są spójne z Wartościami Spółki, promują współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami i motywują do osiągania najlepszych wyników w skali Grupy ORLEN.

Postawione cele mają charakter jakościowy i ilościowy, a rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania. Regulamin daje ponadto możliwość wyróżnienia pracowników, którzy mają istotny wkład w osiągnięte wyniki.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

DLA WALNEGO ZGROMADZENIA POLSKIEGO KONCERNU NAFTOWEGO
ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA

OPINIA O SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU FINANSOWYM

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN, której jednostką dominującą jest Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna z siedzibą w Płocku, ul. Chemików 7 („Grupa ORLEN”), na które składa się skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2013 r., skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania finansowego zawierające opis istotnych zasad rachunkowości oraz inne informacje i noty objaśniające.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej

Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie i rzetelną prezentację tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami prawa oraz sporządzenie sprawozdania z działalności. Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane skonsolidowane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), Zarząd jednostki dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w tej ustawie.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości skonsolidowanego sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją skonsolidowanego sprawozdania finansowego w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd oraz ocenę ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ORLEN przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Grupy ORLEN na dzień 31 grudnia 2013 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę ORLEN.

SZCZEGÓLNE OBJAŚNIENIA NA TEMAT INNYCH WYMOGÓW PRAWA I REGULACJI

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy ORLEN

Zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, stwierdzamy, że Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy ORLEN uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 49 ustawy o rachunkowości oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259 z późniejszymi zmianami) i są one zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W imieniu KPMG Audyt Sp. z o.o.
nr ewidencyjny 458
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa

Monika Bartoszewicz
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 10268
Dyrektor

25 marca 2014 r.

Wybrane dane finansowe Grupy ORLEN

	młn PLN		młn EUR	
	2013*	2012*	2013*	2012*
Przychody ze sprzedaży	113 853	120 102	27 037	28 521
Zysk z działalności operacyjnej	333	2 024	79	481
Zysk przed opodatkowaniem	178	2 624	42	623
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	176	2 345	42	557
Zysk netto	90	2 170	21	515
Całkowite dochody przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej	112	1 963	27	466
Całkowite dochody netto	(110)	1 696	(26)	403
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	5 671	3 089	1 347	734
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej	(2 479)	(2 875)	(589)	(683)
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności finansowej	(2 509)	(3 411)	(596)	(810)
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	683	(3 197)	162	(759)
Zysk netto i rozwodniony zysk netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN/EUR na akcję)	0,41	5,48	0,10	1,30

	31/12/2013*	31/12/2012*	31/12/2013*	31/12/2012*
Aktywa trwałe	26 835	26 811	6 471	6 465
Aktywa obrotowe	24 809	25 820	5 982	6 226
Aktywa razem	51 644	52 631	12 453	12 691
Zobowiązania długoterminowe	7 943	9 197	1 915	2 218
Zobowiązania krótkoterminowe	16 150	15 127	3 894	3 648
Kapitał własny	27 551	28 307	6 643	6 826
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	25 948	26 479	6 257	6 385
Kapitał podstawowy	1 058	1 058	255	255
Liczba akcji	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061
Wartość księgowa i rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN/EUR na akcję)	60,67	61,91	14,63	14,93

Powyższe dane finansowe za 2013 rok i za 2012 rok zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów – według średniego kursu określonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 31 grudnia 2013 roku – 4,1472 EUR/PLN;
- pozycje sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego: od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku – 4,2110 EUR/PLN.

* 2013/2012 – dane za rok zakończony
* 31/12/2013/31/12/2012 – stan na dzień

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Stan na	Nota	31/12/2013	31/12/2012
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	7	25 294	24 744
Nieruchomości inwestycyjne	8	120	117
Wartości niematerialne	9	961	1 447
Prawa wieczystego użytkowania gruntów	10	99	98
Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	11	12	12
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	13	40	41
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	33.2	151	297
Pozostałe aktywa długoterminowe	14	158	55
		26 835	26 811
Aktywa obrotowe			
Zapasy	16	13 858	15 011
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	17	7 817	8 075
Pozostałe aktywa finansowe	18	165	368
Należności z tytułu podatku dochodowego		61	90
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	2 893	2 211
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	20	15	65
		24 809	25 820
Aktywa razem		51 644	52 631
PASYWA			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał podstawowy	21.1	1 058	1 058
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	21.2	1 227	1 227
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	21.3, 35.5.2	148	(73)
Kapitał z aktualizacji wyceny	21.4	–	6
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	21.5	(201)	81
Zyski zatrzymane	21.6	23 716	24 180
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		25 948	26 479
Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	21.7	1 603	1 828
Kapitał własny razem		27 551	28 307
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	22	6 603	7 678
Rezerwy	23	658	660
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	33.2	538	672
Przychody przyszłych okresów	26	10	16
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	24	134	171
		7 943	9 197
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	25	14 143	12 656
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	22	911	1 295
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		37	83
Rezerwy	23	823	803
Przychody przyszłych okresów	26	124	168
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	111	122
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		1	–
		16 150	15 127
Zobowiązania razem		24 093	24 324
Pasywa razem		51 644	52 631

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

Rok zakończony	Nota	2013	2012
Rachunek zysków lub strat			
Przychody ze sprzedaży	29	113 853	120 102
Koszt własny sprzedaży	30.1,30.2	(107 980)	(112 094)
Zysk brutto ze sprzedaży		5 873	8 008
Koszty sprzedaży		(3 935)	(3 872)
Koszty ogólnego zarządu		(1 465)	(1 524)
Pozostałe przychody operacyjne	31.1	575	726
Pozostałe koszty operacyjne	31.2	(715)	(1 314)
Zysk z działalności operacyjnej		333	2 024
Przychody finansowe	32.1	473	1 505
Koszty finansowe	32.2	(628)	(904)
Przychody i koszty finansowe netto	32	(155)	601
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		–	(1)
Zysk przed opodatkowaniem		178	2 624
Podatek dochodowy	33	(88)	(454)
Zysk netto		90	2 170
Składniki innych całkowitych dochodów			
które nie zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty		(7)	2
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej na moment przeklasyfikowania		(13)	3
Zyski i straty aktuarialne		4	–
Podatek odroczony	33	2	(1)
które zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków		(193)	(476)
Instrumenty zabezpieczające	35.5.2	260	(55)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		(404)	(432)
Podatek odroczony	33,35.5.2	(49)	11
		(200)	(474)
Całkowite dochody netto		(110)	1 696
Zysk netto przypadający na		90	2 170
akcjonariuszy jednostki dominującej		176	2 345
akcjonariuszy/udziałowców niekontrolujących		(86)	(175)
Całkowite dochody netto przypadające na		(110)	1 696
akcjonariuszy jednostki dominującej		112	1 963
akcjonariuszy/udziałowców niekontrolujących		(222)	(267)
Zysk netto i rozwodniony zysk netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN na akcję)		0,41	5,48

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Rok zakończony	Nota	2013	2012
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto		90	2 170
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		–	1
Amortyzacja	30.2	2 170	2 260
(Zysk)/Strata z tytułu różnic kursowych	34.3	69	(516)
Odsetki netto	34.4	279	342
Dywidendy		(2)	(2)
Strata na działalności inwestycyjnej	34.5	93	829
Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem	33	88	454
Zmiana stanu rezerw	34.1	392	421
Zmiana stanu kapitału pracującego		2 822	(1 139)
zapasy	34.1	973	1 019
należności	34.1	435	(136)
zobowiązania	34.1	1 414	(2 022)
Pozostałe korekty	34.2	(215)	(632)
Podatek dochodowy (zapłacony)	34.6	(115)	(1 099)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		5 671	3 089
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i praw wieczystego użytkowania gruntów		(2 400)	(2 446)
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i praw wieczystego użytkowania gruntów		164	45
Nabycie akcji i udziałów	5.1	(536)	(170)
Nabycie papierów wartościowych i depozytów		–	(28)
Sprzedaż papierów wartościowych i depozytów		19	22
Odsetki otrzymane	34.4	–	7
Dywidendy otrzymane		2	2
Wpływy/(Wydatki) z tytułu udzielonych pożyczek		272	(268)
Pozostałe		–	(39)
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej		(2 479)	(2 875)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z otrzymanych kredytów i pożyczek		3 589	4 557
Emisja dłużnych papierów wartościowych		700	1 000
Spląty kredytów i pożyczek		(5 497)	(7 799)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(304)	(750)
Odsetki zapłacone	34.4	(317)	(373)
Dywidendy wypłacone		(642)	(15)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(28)	(29)
Pozostałe		(10)	(2)
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności finansowej		(2 509)	(3 411)
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		683	(3 197)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z tytułu różnic kursowych		(1)	(1)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		2 211	5 409
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	19	2 893	2 211

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej							Kapitał własny razem
	Kapitał podstawowy oraz kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	
1 stycznia 2013	2 285	(73)	6	81	24 180	26 479	1 828	28 307
Zysk/(Strata) netto	–	–	–	–	176	176	(86)	90
Składniki innych całkowitych dochodów	–	221	(6)	(282)	3	(64)	(136)	(200)
Całkowite dochody netto	–	221	(6)	(282)	179	112	(222)	(110)
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	–	–	–	–	(1)	(1)	(2)	(3)
Dywidendy	–	–	–	–	(642)	(642)	(1)	(643)
31 grudnia 2013	2 285	148	–	(201)	23 716	25 948	1 603	27 551
1 stycznia 2012	2 285	(24)	5	415	21 852	24 533	2 265	26 798
Zysk/(Strata) netto	–	–	–	–	2 345	2 345	(175)	2 170
Składniki innych całkowitych dochodów	–	(49)	1	(334)	–	(382)	(92)	(474)
Całkowite dochody netto	–	(49)	1	(334)	2 345	1 963	(267)	1 696
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	–	–	–	–	(17)	(17)	(155)	(172)
Dywidendy	–	–	–	–	–	–	(15)	(15)
31 grudnia 2012	2 285	(73)	6	81	24 180	26 479	1 828	28 307

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

1.1. Podstawowa działalność Grupy ORLEN

Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna z siedzibą w Płocku przy ul. Chemików 7 („Spółka”, „PKN ORLEN”, „Emitent”, „Jednostka Dominująca”) został utworzony aktem notarialnym z dnia 29 czerwca 1993 roku w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną. Spółka została zarejestrowana pod nazwą Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne „Petrochemia Płock” S.A. w Sądzie Rejonowym w Płocku. Od 20 maja 1999 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy Spółka Akcyjna.

7 września 1999 roku nastąpiła inkorporacja Centrali Produktów Naftowych („CPN”) Spółka Akcyjna i tym samym nastąpiło wykreślenie CPN z rejestru handlowego. Od 12 kwietnia 2000 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna.

Według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie PKN ORLEN jest zaklasyfikowany do sektora paliwowego.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Jednostka Dominująca posiadała bezpośrednio lub pośrednio udziały i akcje w 90 jednostkach powiązanych.

Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. wraz ze spółkami tworzącymi Grupę Kapitałową Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. („Grupa ORLEN”, „Grupa Kapitałowa ORLEN”, „Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) jest liderem w regionie – wiodącym producentem i dystrybutorem produktów rafineryjnych i petrochemicznych.

Podstawowe przedmioty działalności spółek Grupy ORLEN stanowią:

- przerób ropy naftowej oraz wytwarzanie produktów i półproduktów ropopochodnych (rafineryjnych i petrochemicznych),
- produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego,
- produkcja surowców, żelazostopów, żeliwa i stali, wyrobów hutniczych, metali szlachetnych i innych metali nieżelaznych,
- skup, przerób i obrót olejami przetworzonymi oraz innymi odpadami chemicznymi,
- wytwarzanie, przesyłanie i obrót energią cieplną i elektryczną,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- prowadzenie działalności handlowej w obrocie krajowym i zagranicznym na rachunek własny, na zlecenie i w komisie, a w szczególności: obrót ropą naftową, paliwami ropopochodnymi i innymi, sprzedaż artykułów przemysłowych i spożywczych,
- prowadzenie działalności badawczej, projektowej, rozwojowej, budowlanej, produkcyjnej na własny rachunek i w komisie, w dziedzinach związanych z przetwarzaniem, magazynowaniem, konfekcjonowaniem i obrotem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz pochodnymi produktami chemicznymi i transportem drogowym, kolejowym, wodnym i rurociągowym,
- magazynowanie, składowanie i przechowywanie ropy naftowej i paliw płynnych oraz tworzenie i utrzymywanie zapasów paliw, na zasadach określonych właściwymi przepisami,
- świadczenie usług związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności: dokonywanie przeładunków morskich i lądowych oraz uszlachetnianie paliw i gazów, w tym etylizacja, barwienie, dodawanie komponentów,
- remonty urządzeń związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności instalacji rafineryjnych i petrochemicznych, zbiorników paliwowych, stacji paliw oraz środków transportu,
- działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami,

- prowadzenie stacji paliw, barów, restauracji i hoteli oraz działalność cateringowa,
- działalność holdingów finansowych, pośrednictwo pieniężne oraz pozostała działalność finansowa,
- górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego,
- działalność rachunkowo – księgowa, doradztwo podatkowe,
- usługi na rzecz całego społeczeństwa, praktyka lekarska, ochrona przeciwpożarowa, edukacja.

1.2. Posiadane koncesje

Grupa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej mającej duże znaczenie ze względu na interes publiczny posiada koncesje wydane przez odpowiednie organy administracji publicznej na podstawie stosownych ustaw.

31/12/2013	Okresy pozostałe do wygaśnięcia koncesji (w latach)
Energia elektryczna: wytwarzanie, dystrybucja, obrót	4–12
Energia ciepła: wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja, obrót	6–17
Paliwa ciekłe i gazowe: wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja, obrót, magazynowanie	1–17
Bezbiornikowe magazynowanie ropy naftowej i paliw płynnych	16
Złoża soli kamiennej: eksploatacja i rozpoznanie	2–20
Poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	1–3
Ochrona osób i mienia	bezterminowo

Proces udzielania koncesji Grupie odbywa się okresowo i ma charakter administracyjny. W ocenie Zarządu prawdopodobieństwo nieuzyskania wymaganych koncesji jest znikome.

Grupa jako właściciel poszczególnych koncesji wnosi coroczne opłaty obciążające koszty okresu.

Na dzień 31 grudnia 2013 i 31 grudnia 2012 roku Grupa nie posiada zobowiązań umownych na usługi koncesjonowane w zakresie interpretacji KIMSF 12.

1.3. Struktura akcjonariatu

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2013 roku:

	Liczba akcji /liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w PLN)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	147 137 745	27,52%
ING OFE*	40 000 000	50 000 000	9,35%
Aviva OFE*	30 000 000	37 500 000	7,01%
Pozostali	239 998 865	299 998 581	56,12%
	427 709 061	534 636 326	100,00%

* zgodnie z informacjami z Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN S.A. zwołanego na dzień 27 czerwca 2013 roku.

1.4. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących Jednostki Dominującej jest następujący

Zarząd

Dariusz Jacek Krawiec – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Piotr Chełmiński – Członek Zarządu ds. Petrochemii
Krystian Pater – Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Podstawa – Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Rada Nadzorcza PKN ORLEN na posiedzeniu w dniu 6 marca 2014 roku powołała dotychczasowy Zarząd na wspólną trzyletnią kadencję.

Nowa kadencja Zarządu rozpocznie się w dniu następującym po dniu wygaśnięcia obecnie trwającej wspólnej kadencji Zarządu PKN ORLEN, czyli po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN zatwierdzającego sprawozdania finansowe PKN ORLEN i Grupy ORLEN za 2013 rok.

Rada Nadzorcza

Angelina Sarota – Przewodnicząca Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski – Sekretarz Rady Nadzorczej
Cezary Banasiński – Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec – Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor – Członek Rady Nadzorczej
Cezary Możejński – Członek Rady Nadzorczej

2. Oświadczenia Zarządu

2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę ORLEN zasadami rachunkowości (zaprezentowanymi w nocie 3 oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy ORLEN i wynik finansowy oraz że Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy ORLEN zawiera prawdziwy obraz sytuacji, osiągnięć i rozwoju Grupy ORLEN, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania jednostkowego sprawozdania finansowego PKN ORLEN i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN za rok 2013 jest KPMG Audyt Sp. z o.o.

3. Polityka rachunkowości

3.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) obejmujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretacje Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI) i Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i obowiązywały na dzień 31 grudnia 2013 roku. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259 z późniejszymi zmianami) i obejmuje roczny okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku i okres porównawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez UE i przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Grupy ORLEN na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę ORLEN w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień autoryzacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę ORLEN. Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy ORLEN jest nieoznaczony.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, z wyjątkiem skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

3.2. Wpływ zmian standardów i interpretacji MSSF na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ORLEN

3.2.1. Obowiązujące zmiany standardów i interpretacji MSSF

Zmiany standardów i interpretacji MSSF, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały istotnego wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 3.2.4.

3.2.2. Standardy i Interpretacje MSSF opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące

Grupa zamierza przyjąć wymienione poniżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z datą ich wejścia w życie.

STANDARDY I INTERPRETACJE ZATWIERDZONE PRZEZ UE	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie
nowy Standard MSSF 10 – Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe	wpływ*	1 stycznia 2014
nowy Standard MSSF 12 – Ujawnienia inwestycji w inne jednostki	wpływ*	1 stycznia 2014
zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12: Przepisy przejściowe	brak wpływu	1 stycznia 2014
zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27: Jednostki inwestycyjne	brak wpływu	1 stycznia 2014
zmiany do MSR 27 – Jednostkowe sprawozdania finansowe	brak wpływu	1 stycznia 2014
zmiany do MSR 28 – Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach	brak wpływu	1 stycznia 2014
zmiany do MSR 32 – Instrumenty finansowe: Prezentacja – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych	brak wpływu	1 stycznia 2014
zmiany do MSR 36 – Utrata wartości aktywów: Ujawnienia wartości odzyskiwalnej dotyczące aktywów niefinansowych	brak wpływu	1 stycznia 2014
zmiany do MSR 39 – Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i Wycena: Nowacja instrumentów pochodnych a dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń	brak wpływu	1 stycznia 2014
Nowy Standard MSSF 11 – Wspólne ustalenia umowne	Wpływ**	1 stycznia 2014
Nowy standard wprowadza podział na dwa rodzaje wspólnych ustaleń umownych, dla których zdefiniowano następujące modele ujmowania: – wspólna działalność to taka, w której współkontrolujące podmioty, zwane współzarządzającymi mają prawa do aktywów oraz obowiązki co do zobowiązań związanych z działalnością; – wspólne przedsięwzięcie to takie, w którym współkontrolujące podmioty, zwane współnikami przedsięwzięcia mają prawo do aktywów netto wynikających z ustalenia umownego.		

3.2.2. Standardy i Interpretacje MSSF opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące c.d.

* Grupa przeprowadziła oceny kontroli nad podmiotami, w które zainwestowano – zgodnie ze standardem MSSF 10, przeprowadzone analizy nie zmieniły wniosków, co do kontroli Grupy nad tymi podmiotami.

Zastosowanie przez Grupę nowego standardu MSSF 12 spowoduje wzrost ilości wymaganych ujawnień dotyczących inwestycji w inne jednostki.

Zastosowanie powyższych nowych standardów nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane wyniki finansowe.

** Na dzień 31 grudnia 2013 roku Zastosowanie przez Grupę nowego standardu spowodowałoby, że wspólne ustalenia umowne dla Grup Kapitałowych Basell Orlen Polyolefines Sp. z o.o. (BOP) i Płocki Park Przemysłowo–Technologiczny S.A. (PPPT) zostałyby ujęte metodą praw własności zamiast metodą konsolidacji proporcjonalnej. W wyniku zmiany metody konsolidacji wartości poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej i sprawozdania z całkowitych dochodów zostałyby zaprezentowane w pozycjach akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności oraz udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności.

Mając na względzie zapewnienie użyteczności informacji Grupa zamierza prezentować pozycję udział w wyniku jednostek wycenianych metodą praw własności w ramach pozostałej działalności operacyjnej, ponieważ działalność tych jednostek jest związana z podstawowym zakresem działalności Grupy ORLEN.

Gdyby na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa zastosowała nowy standard MSSF11 wówczas skonsolidowane dane finansowe przedstawiałyby się następująco:

	31/12/2013	wpływ nowego standardu MSSF11	31/12/2013 dane po zastosowaniu MSSF 11
Aktywa trwałe	26 835	72	26 907
<i>Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności</i>	12	603	615
Aktywa obrotowe	24 809	(364)	24 445
Aktywa razem	51 644	(292)	51 352
Zobowiązania długoterminowe	7 943	(98)	7 845
Zobowiązania krótkoterminowe	16 150	(194)	15 956
Zobowiązania razem	24 093	(292)	23 801

	2013	wpływ nowego standardu MSSF11	31/12/2013 dane po zastosowaniu MSSF 11
Przychody ze sprzedaży	113 853	(256)	113 597
Koszt własny sprzedaży	(107 980)	127	(107 853)
Zysk brutto na sprzedaży	5 873	(129)	5 744
Koszty sprzedaży	(3 935)	52	(3 883)
Koszty ogólnego zarządu	(1 465)	14	(1 451)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	(140)	(3)	(143)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	–	40	40
Zysk z działalności operacyjnej	333	(26)	307
Przychody i koszty finansowe netto	(155)	5	(150)
Zysk przed opodatkowaniem	178	(21)	157
Podatek dochodowy	(88)	21	(67)
Zysk netto	90	–	90
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	5 671	(124)	5 547
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej	(2 479)	11	(2 468)
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności finansowej	(2 509)	71	(2 438)

3.2.3. Standardy i Interpretacje przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), oczekujące na zatwierdzenie przez UE

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe
Nowy Standard i zmiany do MSSF 9 – Instrumenty finansowe	oczekiwany brak wpływu
Zmiany do MSSF 9 – Instrumenty finansowe i MSSF 7 Instrumenty finansowe: Ujawnienia	oczekiwany brak wpływu
MSSF 14 – Aktywa i Zobowiązania Regulacyjne	oczekiwany brak wpływu
Interpretacja KIMSF 21 – Opłaty publiczne	oczekiwany brak wpływu
Zmiana do MSR 19 – Świadczenia pracownicze – Programy określonych świadczeń: Składki pracowników	oczekiwany brak wpływu
Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010–2012; 2011–2013	oczekiwany brak wpływu

3.2.4. Zmiany zasad prezentacji danych finansowych

Grupa ORLEN od I kwartału 2013 roku wydzieliła segment operacyjny wydobywanie, którego działalność była do tej pory prezentowana w ramach Funkcji Korporacyjnych. Przekształceniu uległy dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku.

Począwszy od III kwartału 2013 roku na poziomie sprawozdania skonsolidowanego dodatnie i ujemne różnice kursowe są prezentowane netto w przychodach lub kosztach finansowych. Za 2012 roku Grupa dokonała kompensaty ujemnych różnic kursowych z dodatnimi różnicami kursowymi w kwocie (77) mln PLN. W opinii Zarządu zmiana ta zapewnia lepszą prezentację wyników.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa zastosowała zmiany do MSR 19 – Świadczenia pracownicze. Ujawnienia wynikające z MSR 19 zostały zaprezentowane w nocie 23.2.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa zastosowała również nowy standard MSSF13 – Ustalanie wartości godziwej, co skutkowało zwiększeniem zakresu ujawnień bez wpływu na dane porównawcze i zostało zaprezentowane w nocie 36.

Począwszy od IV kwartału 2013 roku Grupa ORLEN zmieniła prezentację danych finansowych z tys. PLN na mln PLN.

3.2.5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdań finansowych oraz zasady przeliczenia danych finansowych dla celów konsolidacji

3.2.5.1. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zaprezentowano w zaokrągleniu do milionów PLN, chyba że w konkretnych sytuacjach podano inaczej.

3.2.5.2. Zasady przyjęte do przeliczania danych finansowych

Dane finansowe jednostek zagranicznych dla celów konsolidacji przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:

- pozycje aktywów i zobowiązań według kursu wymiany na koniec okresu sprawozdawczego,
- odpowiednie pozycje sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych według kursu średniego wymiany w okresie sprawozdawczym (średnia arytmetyczna średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski („NBP”) w danym okresie).

Różnice kursowe powstałe w wyniku powyższych przeliczeń ujmowane są w kapitale własnym jako różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych.

Waluta	Kurs średni w okresie sprawozdawczym		Kurs na koniec okresu sprawozdawczego	
	2013	2012	31/12/2013	31/12/2012
EUR/PLN	4,1973	4,1859	4,1472	4,0882
USD/PLN	3,1611	3,2577	3,0120	3,0996
CZK/PLN	0,1616	0,1665	0,1513	0,1630
CAD/PLN	2,8655	–	2,8297	–

Kurs średni CAD przyjęty, w okresie sprawozdawczym za 2013 rok, do przeliczenia pozycji rachunku zysków lub strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych został ustalony w oparciu o średnie kursy dzienne z miesiąca grudnia 2013 roku. W 2012 roku kurs CAD nie był wykorzystywany do przeliczania danych finansowych spółek zależnych.

Zasady rachunkowości dla transakcji w walutach obcych zostały przedstawione w nocie 3.3.2.

3.3. Opis stosowanych zasad rachunkowości

3.3.1. Zmiany zasad, zmiany szacunków, błędy lat poprzednich

Zmiany zasad rachunkowości dokonuje się tylko wówczas, gdy:

- wymagają tego postanowienia MSSF,
- doprowadzi to do tego, iż zawarte w sprawozdaniu finansowym informacje o wpływie transakcji, innych zdarzeń i warunków na sytuację finansową, wynik finansowy czy też przepływy pieniężne Grupy będą bardziej przydatne i wiarygodne.

W przypadku dokonania zmian zasad rachunkowości zakłada się, że nowe zasady rachunkowości były stosowane od zawsze. Korekty z tym związane wykazuje się jako korekty kapitału własnego. Dla zapewnienia porównywalności danych, dokonuje się odpowiednich zmian sprawozdań finansowych (danych porównawczych) dla najwcześniej prezentowanego okresu w taki sposób, aby sprawozdania te również uwzględniały dokonane zmiany zasad rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji, gdy ustalenie wpływu zmiany na poszczególne okresy lub jej łącznego wpływu jest niewykonalne w praktyce.

Pozycje sprawozdania finansowego ustalone na podstawie szacunku podlegają weryfikacji, w sytuacji gdy zmieniają się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji, postępującego rozwoju wypadków, czy zdobycia większego doświadczenia.

Korekty spowodowane usunięciem istotnych błędów poprzednich okresów odnosi się na kapitał własny. Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego przyjmuje się założenie, że błędy zostały skorygowane już w okresie, w którym zostały popełnione.

3.3.2. Transakcje w walucie obcej

Transakcję w walucie obcej początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą, obowiązujący na dzień zawarcia transakcji.

Na ostatni dzień okresu sprawozdawczego:

- pozycje pieniężne w walucie obcej, obejmujące posiadane przez Grupę waluty oraz należności i zobowiązania przypadające do otrzymania lub zapłaty w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty, przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu wymiany natychmiastowego wykonania na koniec okresu sprawozdawczego,

- pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, wyrażone w walucie obcej, przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej, wyrażone w walucie obcej, przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Grupa ujmuje różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia w zysku lub stracie okresu, w którym powstają, z wyjątkiem pozycji pieniężnych stanowiących zabezpieczenie ryzyka walutowego ujmowanych zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

3.3.3. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje dane Jednostki Dominującej, dane kontrolowanych przez Jednostkę Dominującą jednostek zależnych oraz jednostek współkontrolowanych (wspólnych przedsięwzięć) sporządzone na ten sam dzień sprawozdawczy, co jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

3.3.3.1. Inwestycje w jednostkach zależnych

Jednostki zależne są to jednostki, nad którymi Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę. Przyjmuje się, że Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę nad inną jednostką, jeżeli posiada bezpośrednio lub pośrednio – poprzez swoje jednostki zależne – więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce, chyba że w wyjątkowych okolicznościach można w sposób oczywisty udowodnić, że taka własność nie powoduje sprawowania kontroli. Kontrola jest sprawowana również wtedy, gdy Jednostka Dominująca posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce, lecz:

- dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki na mocy statutu lub umowy,
- posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, a kontrolę nad jednostką sprawuje taki zarząd lub organ, lub
- dysponuje większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu, a kontrolę nad jednostką sprawuje taki zarząd lub organ.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną.

Udziały niekontrolujące prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli Jednostki Dominującej.

3.3.3.2. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych

Jednostką współkontrolowaną jest wspólne przedsięwzięcie, które wymaga ustanowienia osoby prawnej, spółki osobowej czy innego podmiotu, w którym każdy ze wspólników przedsięwzięcia posiada udział. Podmiot taki działa na takich samych zasadach, jak inne jednostki gospodarcze, z wyjątkiem tego, że ustalenia umowne pomiędzy wspólnikami przedsięwzięcia ustanawiają współkontrolę nad działalnością gospodarczą podmiotu.

Ustalenia umowne ustanawiają współkontrolę nad wspólnym przedsięwzięciem. Wymóg ten uniemożliwia pojedynczemu wspólnikowi samodzielnie sprawowanie kontroli nad działalnością przedsięwzięcia.

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach są to inwestycje, gdzie wspólnik sprawuje współkontrolę. Przyjmuje się, że wspólnik sprawuje współkontrolę, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron współkontrolujących. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych konsolidowane są metodą proporcjonalną.

3.3.3.3. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych dotyczą jednostek, na które inwestor wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli.

Przyjmuje się, że inwestor wywiera znaczący wpływ na jednostkę, jeżeli posiada zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki. W szczególności warunek ten jest spełniony, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 20%, a nie więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce gospodarczej, a uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki nie jest umownie ani faktycznie ograniczone oraz jest faktycznie sprawowane.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, na podstawie danych finansowych pochodzących ze sprawozdań finansowych tych jednostek.

3.3.3.4. Procedury konsolidacyjne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane przy zastosowaniu metod konsolidacji pełnej i proporcjonalnej. Do wyceny udziałów w spółce, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ stosuje się metodę praw własności.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest to sprawozdanie Grupy sporządzone w taki sposób, jakby było ono sprawozdaniem pojedynczej jednostki.

W celu przeprowadzenia konsolidacji metodą pełną sumowane są wszystkie pozycje aktywów, pasywów, przychodów i kosztów sprawozdań Jednostki Dominującej i jednostek zależnych, a następnie przeprowadzane są odpowiednie procedury konsolidacyjne obejmujące przed wszystkim:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziału niekontrolującego w zysku lub stracie netto konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- określenie i zaprezentowanie oddzielnie od kapitału własnego Jednostki Dominującej udziału niekontrolującego w aktywach netto konsolidowanych jednostek zależnych,
- wyłączenie salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy,
- wyłączenie wszelkich zysków lub strat powstałych w ramach transakcji w obrębie Grupy,
- wyłączenie wzajemnych przepływów pieniężnych.

W celu przeprowadzenia konsolidacji metodą proporcjonalną, współnik przedsięwzięcia ujmuje proporcjonalny udział w aktywach, pasywach, przychodach i kosztach jednostki współkontrolowanej, które są indywidualnie sumowane z podobnymi pozycjami w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z zastosowaniem odpowiednich procedur konsolidacyjnych, w tym wyłączeń.

Zgodnie z metodą praw własności inwestycja w jednostce stowarzyszonej jest ujmowana początkowo według ceny nabycia, a wartość księgowa jest powiększana lub pomniejszana celem ujęcia udziałów inwestora w zyskach lub stratach jednostki, w której dokonano inwestycji, po dacie jej przejęcia. Udział inwestora w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji, wykazuje się w zysku lub stracie inwestora w pozycji Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności. Otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę, w której dokonano inwestycji, obniżają wartość księgową inwestycji. Korekta wartości księgowej może być także konieczna ze względu na przypadające na udział inwestora zmiany wynikające z osiągniętych przez jednostkę innych całkowitych dochodów. Zmiany te mogą także wynikać z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych i z tytułu różnic kursowych. Udział inwestora w tych zmianach ujmuje się w innych całkowitych dochodach inwestora.

3.3.4. Połączenia jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek gospodarczych rozlicza się metodą nabycia. Zastosowanie tej metody polega na wykonaniu następujących czynności:

- zidentyfikowania jednostki przejmującej,
- ustalenia dnia przejęcia,
- ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, oraz
- ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazynego nabycia.

Aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe dla potrzeb przypisywania kosztu połączenia jednostek gospodarczych ustala się według wartości godziwej na dzień przejęcia, z następującymi wyjątkami:

- aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu nabytych aktywów i zobowiązań przejętych w wyniku połączenia jednostek wycenia się zgodnie z zasadami ogólnymi dla podatku odroczonego,
- aktywa i zobowiązania dotyczące świadczeń pracowniczych jednostki przejmowanej wycenia się zgodnie z zasadami ogólnymi MSR 19 Świadczenia pracownicze,
- aktywa trwałe (lub grupę do zbycia), które są zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży na dzień przejęcia wycenia się zgodnie z zasadami ogólnymi dla aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

3.3.5. Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki),
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, a także
- w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Działalność operacyjną Grupy, podzielono na:

- segment rafineria, który obejmuje produkcję i hurt rafinerijny, produkcję i sprzedaż olejów oraz produkcję pomocniczą,
- segment detal, który obejmuje sprzedaż na stacjach paliw,
- segment petrochemia, który obejmuje produkcję i hurt petrochemiczny oraz produkcję i sprzedaż chemii, produkcję pomocniczą,
- segment wydobywanie, który obejmuje działalność związaną z poszukiwaniem i wydobyciem zasobów mineralnych,

oraz funkcje korporacyjne stanowiące pozycję uzgodnieniową, obejmujące działalność związaną z zarządzaniem i administracją, funkcjami wsparcia, energetyką przemysłową (z uwagi na stopień zaawansowania realizowanych prac) i pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów operacyjnych.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu.

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów związanych ze sprzedażą zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów Grupy, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu.

Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- podatku dochodowego,
- odsetek, łącznie z odsetkami z tytułu zaliczek lub pożyczek uzyskanych od innych segmentów, chyba że działalność segmentu ma przede wszystkim charakter finansowy,
- strat na sprzedaży inwestycji lub strat poniesionych na skutek wygaśnięcia zadłużenia chyba, że działalność segmentu ma charakter przede wszystkim finansowy,
- ogólnych kosztów administracyjnych oraz innych kosztów powstających na poziomie Grupy jako całości, chyba że koszty te dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Wynik segmentu jest ustalany na poziomie wyniku operacyjnego.

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. W szczególności do aktywów segmentu nie zalicza się aktywów związanych z podatkiem dochodowym.

Ceny sprzedaży w transakcjach pomiędzy segmentami odpowiadają cenom rynkowym.

3.3.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe są to aktywa:

- wykorzystywane w procesach produkcyjnych, przy dostawach towarów, świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie leasingu lub w celach administracyjnych, oraz

- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane dłużej niż jeden okres (jeden rok sprawozdawczy lub cykl operacyjny, jeżeli trwa on dłużej niż jeden rok sprawozdawczy).

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują zarówno środki trwałe (aktywa, które są w stanie umożliwiającym ich funkcjonowanie zgodnie z zamierzeniem kierownictwa) jak też środki trwałe w budowie (aktywa, które są w trakcie budowy lub innego dostosowywania do funkcjonowania zgodnie z zamierzeniem kierownictwa).

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych ustala się w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmują cenę zakupu oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania. Na koszt wytworzenia lub cenę nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych składają się także szacunkowe koszty jego demontażu i usunięcia oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował, do których Grupa jest zobowiązana w związku z jego nabyciem lub wytworzeniem.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, tj. cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszony o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania z uwzględnieniem wartości końcowej. Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się metodą liniową, a w uzasadnionych przypadkach metodą naturalną.

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową.

Poszczególne części składowe rzeczowych aktywów trwałych, których wartość jest istotna w stosunku do wartości całego składnika rzeczowych aktywów trwałych, amortyzowane są oddzielnie, zgodnie z okresem ich użytkowania.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych:

Budynki i budowle	10–40 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	4–35 lat
Środki transportu i pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	2–20 lat

Metodę amortyzacji, wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnych (prospektywnie).

Koszty istotnych remontów, napraw i okresowych przeglądów są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych i amortyzowane zgodnie z okresem ich użytkowania. Z kolei, koszty bieżącego utrzymania rzeczowych aktywów trwałych i ich konserwacji wpływają na zysk lub stratę okresu, w którym zostały poniesione.

Rzeczowe aktywa trwałe podlegają weryfikacji pod kątem utraty wartości jeżeli zaistniały okoliczności bądź zaszły zmiany, które wskazują na to, że wartość księgowa tych aktywów może nie być możliwa do odzyskania.

3.3.7. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy:

- uzyskanie przez Grupę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne, oraz
- można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

Wartość początkowa nieruchomości inwestycyjnych ustalana jest w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji. Na cenę nabycia nieruchomości inwestycyjnej składa się cena zakupu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu, takie jak opłaty za obsługę prawną, podatek od zakupu nieruchomości i pozostałe koszty transakcji. Kosztem wytworzenia nieruchomości zbudowanej przez Grupę jest koszt ustalony na dzień zakończenia budowy i przystosowania do użytkowania, zgodnie z zasadami określonymi dla rzeczowych aktywów trwałych.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej ustalonej w uzasadnionych przypadkach, na podstawie wyceny dokonanej przez niezależnego rzeczoznawcę.

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana.

W przypadku braku możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej, Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się z ksiąg w momencie jej zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

3.3.8. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się aktywa możliwe do zidentyfikowania, niepieniężne, i nieposiadające postaci fizycznej. Składnik aktywów jest możliwy do zidentyfikowania, jeżeli:

- jest możliwy do wyodrębnienia, tzn. można go wyodrębnić lub oddzielić od Grupy i sprzedać, przenieść, udzielić na niego licencji, wynająć lub wymienić, osobno albo razem z jednostronną umową, innym możliwym do zidentyfikowania składnikiem aktywów lub zobowiązaniem niezależnie od tego, czy Grupa zamierza tak uczynić lub
- powstaje na skutek praw wynikających umowy lub z innych tytułów prawnych, niezależnie od tego, czy prawa te można przenieść lub oddzielić od Grupy lub od innych praw i obowiązków.

Składnik wartości niematerialnych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy:

- jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów, oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa jest w stanie udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,

- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi Grupa powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez Grupę – jego użyteczność,
- dostępność stosowanych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Jeżeli składnik nie spełnia kryteriów definicyjnych składnika wartości niematerialnych, nakłady na jego nabycie lub wytworzenie przez Grupę we własnym zakresie są ujmowane jako koszt w momencie ich poniesienia. Jeśli dany składnik został przejęty w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, stanowi on część wartości firmy ujmowanej na dzień przejęcia.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Wartości niematerialne, które zostały rozpoznane w wyniku połączenia jednostek gospodarczych początkowo ujmuje się według wartości godziwej.

Wartości niematerialne wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową począwszy od chwili, gdy są one gotowe do użycia, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania.

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa składnika aktywów pomniejszona o jego wartość końcową. Przyjmuje się, że wartość końcowa wartości niematerialnych jest równa zero, z wyłączeniem szczególnych przypadków.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania wartości niematerialnych:

Koncesje, licencje, prawa do patentów i podobne wartości	2–15 lat
Oprogramowanie	2–10 lat

Metodę amortyzacji oraz okres użytkowania składnika wartości niematerialnych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnych (prospektywnie).

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji. Ich wartość pomniejszana jest o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Ponadto, w każdym okresie sprawozdawczym, należy dokonać weryfikacji, czy zdarzenia i okoliczności nadal potwierdzają ocenę, że okres użytkowania tego składnika aktywów jest nieokreślony.

3.3.8.1. Wartość firmy

Na dzień połączenia jednostek gospodarczych wartość firmy podlega przypisaniu do ośrodków (zespołów ośrodków) wypracowujących środki pieniężne jednostki przejmującej, które, zgodnie z oczekiwaniami, mają odnieść korzyści z tytułu synergii uzyskanej w wyniku takiego połączenia, bez względu na to, czy zostały do nich przypisane także inne składniki aktywów lub zobowiązań jednostki przejmowanej.

Jednostka przejmująca ujmuje wartość firmy na dzień przejęcia i wycenia w kwocie nadwyżki wartości a) nad wartością b), gdzie:

- wartość a) odpowiada sumie:
 - przekazanej zapłaty, która wymaga wyceny według wartości godziwej na dzień przejęcia,
 - kwoty niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, oraz
 - w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej,
- wartość b) odpowiada:
 - kwocie netto wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań ustalonej na dzień przejęcia.

Niekiedy jednostka dokonuje okazynego nabycia, które jest połączeniem jednostek, w ramach którego kwota określona jako wartość b) przewyższa sumę kwot określonych jako wartość a). Jeśli ta nadwyżka pozostaje po dokonaniu ponownej oceny prawidłowej identyfikacji wszystkich nabytych aktywów i wszystkich przejętych zobowiązań, jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w wyniku na dzień przejęcia w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych okresu.

Jednostka przejmująca wycenia wartość firmy w kwocie ustalonej na dzień przejęcia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy, corocznie poddaje się testom na utratę wartości, a także wówczas, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę jego wartości. Coroczny test na utratę wartości może być wykonywany w dowolnym terminie w ciągu roku, pod warunkiem, iż jest on realizowany corocznie w tym samym terminie.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, do którego nie została przypisana wartość firmy, poddaje się testom na utratę wartości tylko wówczas, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę jego wartości.

Straty z tytułu utraty wartości wartości firmy nie odwraca się w kolejnym okresie.

Jeżeli początkowe rozliczenie księgowe połączenia jednostek nie jest zakończone przed końcem okresu sprawozdawczego, w którym połączenie miało miejsce, jednostka przejmująca prezentuje w swoim sprawozdaniu finansowym przybliżone kwoty dotyczące pozycji, których rozliczenie jest niezakończone. W okresie wyceny jednostka przejmująca koryguje retrospektywnie prowizoryczne kwoty ujęte na dzień przejęcia, aby odzwierciedlić nowe informacje uzyskane o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia oraz, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na wycenę kwot ujętych na ten dzień. W okresie wyceny jednostka przejmująca ujmuje także dodatkowe aktywa i zobowiązania, jeśli uzyskano nowe informacje o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia oraz, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na ujęcie tych aktywów i zobowiązań na ten dzień.

Okres wyceny kończy się, gdy tylko jednostka przejmująca otrzymuje informacje, których poszukiwała na temat faktów i okoliczności, które istniały na dzień przejęcia lub przekonuje się, że nie można uzyskać więcej informacji. Okres wyceny nie powinien jednak przekraczać jednego roku od dnia przejęcia.

3.3.8.2. Prawa majątkowe

Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Na mocy postanowień protokołu z Kioto kraje, które zdecydowały się na jego ratyfikację, zobowiązały się do redukcji własnych emisji gazów powodujących efekt cieplarniany, w tym m.in. dwutlenku węgla (CO₂).

W krajach Unii Europejskiej zakłady i przedsiębiorstwa osiągające wydajność przekraczającą 20 MW oraz niektóre inne zakłady przemysłowe zostały zobowiązane do udziału w handlu emisjami. Wszystkie one otrzymują prawa do emisji CO₂ w określonej ilości oraz są zobowiązane do ich umorzenia w liczbie odpowiadającej wielkości zrealizowanej emisji w danym roku.

Uprawnienia do emisji CO₂ ujmowane są jako wartości niematerialne, które nie podlegają amortyzacji (z uwagi na wysoką wartość końcową), lecz podlegają analizie pod kątem utraty wartości.

Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia ujmuje się i prezentuje w szyku rozwartym w wartościach niematerialnych w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja według MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania. Zakupione uprawnienia ujmowane są w wartościach niematerialnych w cenie nabycia.

W przypadku gdy w danym roku uprawnienia nie zostały zarejestrowane na rachunku w wynikającym z przepisów terminie, na dzień sprawozdawczy ujmuje się z tego tytułu należność w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (w szyku rozwartym) w wartości godziwej należnych uprawnień na dzień sprawozdawczy. W momencie zarejestrowania uprawnień w kolejnym okresie, ujęta należność jest rozliczana poprzez ujawnienie wartości niematerialnych w wartości godziwej (otrzymane nieodpłatnie). Aktualizacji wartości podlegają również przychody przyszłych okresów.

Na szacowaną emisję CO₂ w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych, aby zapewnić współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. W konsekwencji, koszt utworzenia rezerwy w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów jest kompensowany zmniejszeniem salda przychodów przyszłych okresów (dotacji) z uwzględnieniem proporcji ilości emisji (narastająco) do szacowanej ilości emisji rocznej.

Otrzymane/nabyte uprawnienia do emisji CO₂ podlegają umorzeniu w ciężar wartości księgowej rezerwy, jako jej rozliczenie. Rozchód uprawnień ujmowany jest według metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło) w ramach poszczególnych rodzajów uprawnień (EUA, ERU, CER).

Jednostki redukcji emisji podtlenku azotu (N₂O)

Jednym z mechanizmów Unii Europejskiej ułatwiającym wypełnienie zobowiązań w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym m.in. podtlenku azotu (N₂O) jest Instrument Wspólnych Wdrożeń JI (Joint Implementation). Jednostki redukcji emisji są przyznawane zakładom i przedsiębiorstwom, które zrealizowały projekty JI i skutecznie ograniczają emisje gazów z instalacji.

Rozpoznawane jednostki redukcji emisji ujmuje się w szyku rozwartym w należnościach w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja wg MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na koniec miesięcznego okresu sprawozdawczego.

Na koniec kolejnego okresu, dotychczasowo ujęta wartość należności jest aktualizowana poprzez uwzględnienie efektów pomiaru jednostek redukcji oraz ich wycenę.

W momencie zarejestrowania uprawnień w kolejnym okresie, ujęta należność jest rozliczana poprzez ujawnienie wartości niematerialnych w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania. W każdym momencie, aktualizacji wartości podlegają również przychody przyszłych okresów.

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych. Ze względu na brak ponoszonych bieżących kosztów wynikających z przyznania jednostek redukcji, przychody ujmuje się w tym samym miesiącu, w którym ujęto należność poprzez rozliczenie przychodów przyszłych okresów i ujęcie jako pozostały przychód operacyjny.

Prawa majątkowe do energii

Zastosowanie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii oraz przedsięwzięcia z zakresu poszanowania energii są istotnymi działaniami pozwalającymi efektywnie redukować emisje gazów cieplarnianych.

Prawa majątkowe do energii są to świadectwa pochodzenia dla energii elektrycznej, które są potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w koncesjonowanych odnawialnych źródłach energii (OZE) lub w źródłach pracujących w skojarzeniu (w wysokosprawnej kogeneracji), w tym:

- wyprodukowanej w OZE (energia zielona),
- wyprodukowanej w kogeneracji opalanej paliwami gazowymi lub o łącznej zainstalowanej mocy elektrycznej do 1 MW (energia żółta),
- wyprodukowanej w kogeneracji opalanej metanem lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy (energia fioletowa),
- wyprodukowanej w pozostałych jednostkach wysokosprawnej kogeneracji (energia czerwona),

Na wszystkie przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub obrotu energią elektryczną i sprzedające energię odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi (w rozumieniu przepisów Ustawy Prawo Energetyczne) oraz na odbiorców przemysłowych energii elektrycznej nałożony jest obowiązek uzyskania świadectw pochodzenia energii i przedstawienia ich do umorzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej.

Otrzymane nieodpłatnie prawa ujmuje się i prezentuje w szyku rozwartym w wartościach niematerialnych w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja wg MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień zarejestrowania. Zakupione prawa do energii ujmuje się w wartościach niematerialnych i wycenia według ceny nabycia.

Na szacowaną ilość praw do umorzenia w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę i ujmuje w rachunku zysków lub strat jako pomniejszenie przychodów ze sprzedaży energii.

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych, proporcjonalnie do ilości wytworzonej energii, dzięki której prawa zostały otrzymane. Rozliczenie dotacji ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

3.3.9. Prawa wieczystego użytkowania gruntów

Nabyte prawa wieczystego użytkowania gruntów ujmuje się w cenie nabycia i prezentuje w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

Na koniec okresu sprawozdawczego, prawa wieczystego użytkowania gruntów wycenia się w wartości księgowej netto, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na mocy decyzji administracyjnej ujmuje się wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego.

3.3.10. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są to odsetki oraz inne koszty ponoszone przez Grupę w związku z pożyczaniem środków finansowych.

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu.

Przez dostosowywany składnik aktywów rozumie się składnik aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Podstawą do aktywowania kosztów finansowych są tzw. nakłady inwestycyjne netto, czyli pozycje majątkowe będące w trakcie realizacji, które nie są finansowane poprzez wykorzystanie zobowiązań inwestycyjnych, lecz za pomocą innych źródeł finansowania zewnętrznego. Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- kosztów odsetek wyliczonych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej zgodnie z MSR 39 Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena,
- obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego, ujmowanych zgodnie z MSR 17 Leasing, oraz
- różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Górną granicą dla aktywowania kosztów związanych z obsługą zadłużenia jest rzeczywista wartość poniesionych przez Grupę kosztów finansowania zewnętrznego.

Rozpoczęcie aktywowania kosztów związanych z finansowaniem działalności inwestycyjnej może mieć miejsce, kiedy spełnione zostaną wszystkie poniższe warunki:

- ponoszone są nakłady inwestycyjne,
- ponoszone są koszty związane z obsługą zadłużenia,
- dokonywane są czynności związane z doprowadzeniem składnika aktywów do docelowego miejsca i stanu używania.

Zaprzestanie aktywowania ma miejsce, jeśli zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania składnika do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży zostały zakończone. Konieczność dodatkowych prac administracyjnych, wykończeniowych, przeróbek na życzenie kupującego lub użytkownika nie stanowią podstawy do dalszego aktywowania kosztów finansowania zewnętrznego.

Po oddaniu składnika aktywów do użytkowania aktywowane koszty finansowania zewnętrznego, jako element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia danego składnika aktywów, amortyzowane są przez okres użytkowania tego składnika aktywów.

3.3.11. Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne (CGU). W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów lub CGU.

Wartość odzyskiwalna jest wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia składnika aktywów i jego wartości użytkowej.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia jest ceną, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny, po potrąceniu kosztów zbycia.

Wartość użytkowa jest to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub CGU.

Aktywa, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych, grupuje się na najniższym poziomie, na jakim powstają przepływy pieniężne niezależne od przepływów z innych aktywów (CGU).

Do ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne przypisuje się:

- wartość firmy, jeżeli można założyć, że ośrodek uzyskał korzyści z tytułu synergii powstałej w wyniku połączenia z inną jednostką,
- aktywa wspólne, jeżeli można znaleźć rozsądne i spójne zasady takiego przypisania.

Jeżeli zaistniały zewnętrzne lub wewnętrzne przesłanki, które wskazują, że istnieje ryzyko braku możliwości odzyskania wartości ustalonej na koniec okresu sprawozdawczego składnika aktywów, przeprowadza się testy sprawdzające pod kątem ewentualnej utraty wartości. Testy sprawdzające są przeprowadzane raz w roku także w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie używania oraz w stosunku do wartości firmy.

Jeżeli wartość księgowa składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas jego wartość księgową netto obniża się do poziomu wartości odzyskiwalnej poprzez odpowiedni odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości powodując ujęcie kosztów w rachunku zysków lub strat.

W przypadku wystąpienia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, odpis ten rozlicza się w sposób następujący:

- w pierwszej kolejności obniża się wartość firmy, która została przypisana do ośrodka,
- następnie, obniża się wartość innych aktywów przypisanych do ośrodka, proporcjonalnie do udziału wartości księgowej netto każdego ze składników aktywów w wartości ośrodka.

Na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje się weryfikacji, czy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujęty w okresach poprzednich nie powinien zostać częściowo lub w całości odwrócony. Przesłanki wskazujące na konieczność odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w dużej mierze odzwierciedlają przesłanki utworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w okresach poprzednich.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów, z wyjątkiem wartości firmy, ujmuje się niezwłocznie jako przychód, chyba że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości przeszacowanej zgodnie z innym standardem.

3.3.12. Zapasy

Zapasy są to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku podstawowej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż, lub
- mające postać materiałów, w tym surowców przeznaczonych do zużycia lub przerobu w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów zalicza się produkty, półprodukty i produkty w toku, towary i materiały.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na moment początkowego ujęcia według kosztu wytworzenia. Przez koszty wytworzenia należy rozumieć koszty wsadu i koszty przerobu produktów i półproduktów przypadających na okres ich wytworzenia. Koszty wytworzenia obejmują także alokację stałych i zmiennych pośrednich kosztów produkcji, ustalonych dla normalnego poziomu produkcji.

Do kosztów wytworzenia nie zalicza się:

- kosztów będących konsekwencją nie wykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny,
- kosztów magazynowania produktów, półproduktów i produktów w toku, chyba że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji,
- kosztów sprzedaży.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według kosztu wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej.

Rozchody produktów, półproduktów i produktów w toku ujmuje się według średnioważonych kosztów wytworzenia podobnych pozycji zapasów zarejestrowanych w danym okresie sprawozdawczym.

Towary i materiały wycenia się na moment początkowego ujęcia w cenie nabycia.

Towary i materiały wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej.

Rozchody towarów i materiałów ujmuje się według cen średnioważonych nabycia lub kosztów wytworzenia podobnych pozycji zapasów.

Testy sprawdzające utratę wartości poszczególnych pozycji zapasów realizuje się na bieżąco w trakcie rocznego okresu sprawozdawczego. Przecenie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania podlegają zapasy, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność.

Wartości materiałów przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji nie odpisuje się poniżej ceny nabycia, jeżeli oczekuje się, że produkty, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości kosztu wytworzenia lub powyżej kosztu wytworzenia. Jeżeli jednak spadek cen materiałów wskazuje na to, że koszt wytworzenia produktów będzie wyższy od wartości netto możliwej do uzyskania, wartość materiałów odpisuje się do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania.

3.3.13. Należności

Należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, a następnie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących należności wątpliwe.

3.3.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności (o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy), łatwo wymiennymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości. Ekwiwalenty środków pieniężnych stanowią raczej element procesu zarządzania środkami pieniężnymi realizowanego przez jednostkę gospodarczą, nie służą natomiast dokonywaniu inwestycji lub innym celom.

Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

3.3.15. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zakwalifikowanie aktywów do tej kategorii następuje w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży po zakończeniu okresu sprawozdawczego, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec okresu sprawozdawczego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży (z wyłączeniem aktywów finansowych) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży w okresie późniejszym ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

3.3.16. Kapitał własny

Kapitał własny ujemuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami aktu założycielskiego Jednostki Dominującej. Kapitał własny obejmuje:

3.3.16.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy stanowi kapitał wniesiony przez akcjonariuszy i jest wykazywany według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej z aktem założycielskim Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujemuje się jako należne wkłady na poczet kapitału. Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału podstawowego pomniejszają wartość kapitału własnego.

3.3.16.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu Jednostki Dominującej lub podwyższeniu kapitału podstawowego zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostała ich część prezentowana jest w zyskach zatrzymanych.

3.3.16.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynika z wyceny i z rozliczenia instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

3.3.16.4. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje wycenę pozycji zgodnie z przyjętymi w Grupie zasadami, w tym w szczególności:

- zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,
- różnice pomiędzy wartością księgową netto a wartością godziwą nieruchomości inwestycyjnych na dzień ich przekwalifikowania z nieruchomości zajmowanych przez Grupę do nieruchomości inwestycyjnych.

3.3.16.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych wynikają głównie z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych na walutę funkcjonalną oraz na walutę prezentacji Grupy.

3.3.16.6. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- kwoty powstałe z podziału zysku/pokrycia straty,
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- zysk/stratę roku bieżącego,
- skutki błędów (zyski/straty) poprzednich okresów,
- skutki zmian zasad rachunkowości,
- kapitał rezerwowy z tytułu dopłat do kapitału,
- zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia.

Dopłaty bezzwrotne do kapitału lub zwrotne o niepotwierdzonym terminie zwrotu ujemuje się w kapitale własnym w jednostce otrzymującej dopłatę oraz w udziałach i akcjach w jednostce przekazującej dopłatę i traktuje się jako inwestycje.

Dopłaty zwrotne do kapitału ujemuje się w jednostce otrzymującej dopłatę jako zobowiązania krótkoterminowe lub długoterminowe w zależności od terminu zwrotu. W aktywach jednostki przekazującej dopłaty te ujemuje się początkowo w wartości godziwej w należnościach krótkoterminowych lub długoterminowych w zależności od terminu zwrotu, tj. do 12 miesięcy – jako należności krótkoterminowe lub powyżej 12 miesięcy jako należności długoterminowe.

3.3.17. Zobowiązania

Zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

3.3.17.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom.

Mimo iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

3.3.18. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne.

Grupa tworzy rezerwy w przypadku, gdy na Grupie ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można wiarygodnie oszacować kwotę zobowiązania.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Odwrócenie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie

korzyści ekonomiczne. Wykorzystanie rezerw następuje tylko zgodnie z przeznaczeniem, na które zostały pierwotnie utworzone.

W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wysokość rezerwy ustalana jest na poziomie bieżącej wartości spodziewanych przyszłych wydatków koniecznych do uregulowania zobowiązania. Zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu ujmuje się w ciężar kosztów finansowych przy zastosowaniu metody dyskontowania.

Rezerwy tworzy się m.in. na:

- ryzyko środowiskowe,
- nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia,
- ryzyko gospodarcze,
- koszty programów osłonowych,
- emisje CO₂.

Rezerw nie tworzy się na przyszłe straty operacyjne.

3.3.18.1. Ryzyko środowiskowe

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji skażonego środowiska gruntowo wodnego lub eliminacji szkodliwych substancji w przypadku występowania prawnego lub zwyczajowo oczekiwanego obowiązku wykonania tych czynności. Wysokość rezerw na rekultywację podlega okresowej weryfikacji na podstawie ocen zanieczyszczenia obiektów, które są dokonywane przez niezależnych ekspertów. Grupa na bieżąco dokonuje rekultywacji skażonych gruntów, co skutkuje wykorzystaniem utworzonych rezerw z tego tytułu.

3.3.18.2. Nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia

Zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania pracownicy mają prawo do nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych.

Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Nagrody jubileuszowe zalicza się do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, natomiast odprawy emerytalne i rentowe zalicza się do programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Rezerwę na zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych tworzy się w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Rezerwy odpowiadające wartości bieżącej tych zobowiązań na koniec każdego roku sprawozdawczego są szacowane przez niezależnego aktuariusza i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość. Ujęte rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia, planowanego wzrostu poziomu wynagrodzeń i dotyczą okresu do dnia kończącego rok sprawozdawczy.

Zyski i straty aktuarialne:

- od świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ujmuje się w składnikach innych całkowitych dochodów,
- od pozostałych świadczeń pracowniczych, w tym nagród jubileuszowych, ujmuje się w rachunku zysków lub strat.

3.3.18.3. Ryzyko gospodarcze

Rezerwa na ryzyko gospodarcze jest tworzona po uwzględnieniu wszystkich dostępnych informacji, w tym opinii niezależnych ekspertów. Jeżeli na podstawie takich dowodów występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest bardziej prawdopodobne niż jego brak, Grupa tworzy rezerwę (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione).

Jeżeli występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest mało prawdopodobne, Grupa ujawnia informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że możliwość rozchodu zasobów stanowiących korzyści ekonomiczne jest znikoma.

3.3.18.4. Koszty programów osłonowych

Rezerwa z tytułu kosztów programów osłonowych (w ramach restrukturyzacji) jest tworzona, gdy Grupa rozpoczęła wdrażanie planu restrukturyzacji lub ogłosiła główne elementy planu restrukturyzacji stronom, na które restrukturyzacja wywrze wpływ, i uczyniła to w sposób na tyle szczegółowy, aby obudzić w nich uzasadnione oczekiwanie, że restrukturyzacja zostanie przeprowadzona. Przy wycenie rezerwy na restrukturyzację uwzględnia się wyłącznie bezpośrednie koszty wynikające z restrukturyzacji, np. zwolnień pracowników (odprawy i odszkodowania), rozwiązania umów dzierżawy, najmu, leasingu, demontażu majątku.

3.3.18.5. Koszty emisji CO₂

Grupa tworzy rezerwę na szacowane koszty emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

3.3.19. Dotacje rządowe

Przez dotację rządową rozumie się przekazanie Grupie przez rząd, instytucję lub agencję rządową, lub inny podobny organ lokalny, krajowy lub międzynarodowy środków w zamian za spełnienie przez nią w przeszłości lub przyszłości pewnych warunków związanych z jej działalnością.

Dotacje rządowe są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Jeżeli dotacja dotyczy pozycji kosztowej, wówczas jej wartość kompensuje odpowiednie koszty w momencie ich poniesienia. Nadwyżkę otrzymanej dotacji ponad wartość odpowiednich kosztów ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość pomniejsza wartość księgową składnika aktywów i jest ujmowana jako przychód na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów podlegającego amortyzacji poprzez zmniejszone odpisy amortyzacyjne.

3.3.20. Przychody ze sprzedaży

Do przychodów ze sprzedaży (w ramach podstawowej działalności operacyjnej) zalicza się przychody, które dotyczą działalności zasadniczej, tj. działalności, do prowadzenia której Grupa została powołana, które są powtarzalne i nie mają charakteru incydentalnego.

3.3.20.1. Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług

Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług ujemuje się, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz wszystkie współmierne koszty można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług ujemuje się, gdy znaczące ryzyko i korzyści związane z ich własnością zostało przekazane nabywcy oraz gdy Grupa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi dobrami w stopniu, w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec dóbr, do których ma się prawo własności, ani też sprawuje nad nimi efektywnej kontroli. Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych wyrobów, towarów, materiałów i usług, pomniejszone o rabaty z tytułu dostaw i usług oraz podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłatę paliwową.

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług są korygowane o zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące powyższych przychodów.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujemuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji, tj. wtedy, gdy można ustalić łączną kwotę przychodów z umowy dotyczącej usługi oraz koszty usługi, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z umowy i stopień realizacji umowy może być określony w wiarygodny sposób.

W przypadku, gdy nie ma możliwości spełnienia tych warunków, przychody ujemuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

3.3.20.2. Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego

Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego powstają na skutek użytkowania przez inne podmioty gospodarcze aktywów jednostki. Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego ujemuje się stopniowo, odpowiednio do treści umów. Opłaty otrzymywane z góry, dotyczące umów zawartych przez Grupę w okresie bieżącym, są ujmowane jako przychody przyszłych okresów i rozliczane w okresach sprawozdawczych, w których Grupa uzyskuje korzyści ekonomiczne, zgodnie z treścią umów.

3.3.20.3. Przychody z tytułu franszyzy

Przychody z tytułu franszyzy powstają na skutek dostarczenia stronie nabywającej prawa przez stronę udzielającą prawa przedmiotu umowy w wyniku zawartej umowy franszyzy.

Przychody ujemuje się z tytułu:

- dostawy sprzętu i innych aktywów rzeczowych trwałych po ich dostarczeniu lub po przekazaniu tytułu własności,
- realizacji usług początkowych i usług następujących w terminie późniejszym, przybierające formę części opłaty początkowej lub odrębnej opłaty, w miarę świadczenia tych usług. Jeżeli odrębna opłata nie pokrywa kosztów świadczenia stałych usług i nie gwarantuje zasadnego zysku, część opłaty początkowej w wysokości wystarczającej do pokrycia kosztów podtrzymania usług i zapewniającej osiągnięcie zasadnego zysku na danych usługach, odracza się i ujemuje jako przychody w miarę świadczenia usług, stałych opłat fransyzowych z tytułu korzystania z praw przyznanych przez umowę lub z tytułu innych, niż wymienione powyżej, usług świadczonych w okresie obowiązywania umowy w miarę świadczenia usług lub korzystania z praw.

3.3.21. Koszty

Do kosztów (w ramach podstawowej działalności operacyjnej) zalicza się koszty, które dotyczą działalności zasadniczej, tj. działalności, do prowadzenia której Grupa została powołana, które są powtarzalne i nie mają charakteru incydentalnego. W szczególności są to koszty pozyskania zasobów, ich przetworzenia i dystrybucji, które w pełni podlegają kontroli Grupy.

3.3.21.1. Koszt własny sprzedaży

Koszt własny sprzedaży obejmuje koszt własny sprzedanych wyrobów, towarów, materiałów i usług, w tym usług działalności pomocniczej.

3.3.21.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży obejmują koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty handlowe, koszty reklamy i promocji oraz koszty dystrybucji.

3.3.21.3. Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą jako całością.

3.3.22. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się przychody, które w szczególności obejmują zyski z likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, nadwyżki składników majątku, zwrot opłaconych opłat sądowych, zasądzone kary na korzyść Grupy, nadwyżki otrzymanych dotacji ponad wartość odpowiednich kosztów, nieodpłatnie otrzymane składniki majątkowe, rozwiązywanie odpisów na należności i niektórych rezerw, odszkodowania, przychody z tytułu wyceny i zysk ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się koszty, które w szczególności obejmują straty z tytułu likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, niedobory składników majątku, opłaty sądowe, kary umowne oraz grzywny pieniężne, kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska, nieodpłatne przekazania pieniężnych i rzeczowych składników majątku, odpisy aktualizujące aktywa (z wyjątkiem tych, które są ujmowane w kosztach finansowych), odszkodowania, odpisanie środków trwałych w budowie, które nie dały zamierzonego efektu gospodarczego, koszty egzekucji należności i zobowiązań, skutki wyceny nieruchomości inwestycyjnych, stratę ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych.

3.3.23. Przychody i koszty finansowe

Do przychodów z operacji finansowych zalicza się w szczególności zyski ze sprzedaży udziałów, akcji i innych papierów wartościowych, otrzymane dywidendy, uzyskane odsetki z oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych, lokat terminowych i udzielonych pożyczek, wzrost wartości aktywów finansowych oraz dodatnie różnice kursowe.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania.

Do kosztów operacji finansowych zalicza się w szczególności straty ze sprzedaży udziałów, akcji i papierów wartościowych oraz koszty z tą sprzedażą związane, koszty spowodowane utratą wartości aktywów finansowych, takich jak akcje, papiery wartościowe i odsetki, ujemne różnice kursowe, odsetki od obligacji własnych i innych papierów wartościowych, odsetki z tytułu leasingu finansowego, prowizji od kredytów, pożyczek, gwarancji.

3.3.24. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony podatek dochodowy.

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres.

Bieżący podatek dochodowy za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony. Jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty, to nadwyżkę ujmuje się jako należność.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych oraz niewykorzystanych ulg podatkowych.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot pomniejszających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Ujemne różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest niższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest wyższa niż jego wartość podatkowa. Ujemne różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieuwjętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania.

Dodatnie różnice przejściowe powodują powstanie kwot zwiększających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Dodatnie różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest niższa niż jego wartość podatkowa. Dodatnie różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieuwjętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania.

Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Nie ujmuje się aktywów ani zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz nie wpływa w momencie przeprowadzania transakcji na zysk (stratę) przed opodatkowaniem, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową). Nie ujmuje się zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztu uzyskania przychodu.

Wysokość aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na koniec okresu sprawozdawczego przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego, posługując się w tym celu stawkami wynikającymi z ogłoszonych aktów prawnych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych (analiza pod kątem utraty wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na każdy dzień sprawozdawczy).

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych bezpośrednio z kapitałem własnym odnosi się również na kapitał własny.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeżeli istnieje możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat ujemowanych kwot. Zakłada się, że tytuł prawny istnieje, jeżeli ujemowane kwoty nakładane są przez tą samą władzę podatkową i dotyczą tego samego podatnika (w tym podatkowej grupy kapitałowej), za wyjątkiem kwot dotyczących pozycji opodatkowanych ryczałtem lub w inny podobny sposób, jeżeli przepisy podatkowe nie przewidują możliwości ich potrącenia od podatku ustalonego na zasadach ogólnych.

3.3.25. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję jest obliczany poprzez podzielenie zysku lub straty netto za dany okres, która przypada na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres skorygowanego o zmiany zysku wynikające z zamiany potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych. Zysk lub stratę przypadającą na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej zwiększa się o kwotę dywidend po opodatkowaniu oraz odsetek zaliczonych do danego okresu, odnoszących się do rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych oraz koryguje się o wszelkie inne zmiany przychodów i kosztów, które wynikałyby z zamiany rozwadniających akcji zwykłych na akcje zwykłe.

Przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu okresu rozumie się liczbę akcji na początek danego okresu pomniejszoną o liczbę akcji zwykłych odkupionych i powiększoną o liczbę akcji wyemitowanych w ciągu danego okresu ważoną wskaźnikiem odzwierciedlającym okres występowania tych akcji. Wskaźnik odzwierciedlający okres występowania poszczególnych akcji jest to liczba dni, przez jaką określone akcje występują, do całkowitej liczby dni w danym okresie. W wielu przypadkach uzasadnione jest zastosowanie rozsądnego przybliżenia średniej ważonej.

Przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych rozumie się średnią ważoną liczbę akcji zwykłych powiększoną o średnią ważoną liczbę dodatkowych akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane w momencie zamiany wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

Potencjalne akcje zwykłe traktuje się jako rozwadniające wtedy i tylko wtedy, gdy ich konwersja na akcje zwykłe obniżyłaby zysk przypadający na jedną akcję lub podwyższyłaby stratę przypadającą na akcję z działalności kontynuowanej.

3.3.26. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Otrzymane dywidendy wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej.

Wypłacone dywidendy wykazuje się w przepływach z działalności finansowej.

Otrzymane odsetki z tytułu leasingu finansowego, udzielonych pożyczek, krótkoterminowych papierów wartościowych wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej. Pozostałe otrzymane odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Zapłacone odsetki i prowizje z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego wykazuje się w przepływach z działalności finansowej. Pozostałe zapłacone odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

3.3.27. Instrumenty finansowe

Instrument finansowy jest to każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

3.3.27.1. Ujmowanie i wyłączenie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Grupa ujmuje standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych na dzień zawarcia transakcji.

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, albo
- przenosi składnik aktywów finansowych na inną jednostkę.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tzn. kiedy obowiązek określony w umowie został:

- wypełniony, lub
- umorzony, lub
- wygasł.

3.3.27.2. Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

W momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia składnik aktywów lub zobowiązań finansowych według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Do kosztów transakcji zalicza się w szczególności opłaty i prowizje wypłacane agentom (w tym pracownikom działającym w roli sprzedawców), doradcom, pośrednikom i maklerom, opłaty nakładane przez agencje regulacyjne i giełdy oraz cla i podatki, w tym podatek od czynności cywilno-prawnych. Koszty transakcji nie obejmują natomiast premii lub dyskonta od instrumentów dłużnych, kosztów finansowania, ani też wewnętrznych kosztów administracyjnych, kosztów przechowania instrumentów, czy kosztów marketingu.

Dla potrzeb wyceny na koniec okresu sprawozdawczego lub na inny moment po początkowym ujęciu, Grupa kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z czterech kategorii:

- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Niezależnie od cech i celu nabycia, w momencie początkowego ujęcia, Grupa, dokonuje klasyfikacji wybranych aktywów finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych, który został wyznaczony przez Grupę przy początkowym ujęciu jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy lub został klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, gdyż:

- został nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, lub
- jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, lub
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi).

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone przez Grupę jako dostępne do sprzedaży lub niebędące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności, ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

3.3.27.2.1. Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej

Grupa wycenia aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów.

Wartość godziwą aktywów finansowych ustala się zgodnie z zasadami ustalania wartości godziwej.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (akcje i udziały) nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona Grupa wycenia według kosztu, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczane podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujemne się w rachunku zysków lub strat.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujemne się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, które ujemne się w rachunku zysków lub strat. W przypadku dłużnych instrumentów finansowych, odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujemne się w rachunku zysków lub strat.

3.3.27.2.2. Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa wycenia pożyczki i należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym – do księgowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

3.3.27.2.3. Wycena zobowiązań finansowych według wartości godziwej

Grupa wycenia zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (obejmujące w szczególności instrumenty pochodne niestanowiące instrumentów zabezpieczających), na ostatni dzień okresu sprawozdawczego lub inny moment po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Niezależnie od cech i celu nabycia, Grupa, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych zobowiązań finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. Wartość godziwą zaciągniętych zobowiązań ustala się zgodnie z zasadami ustalania wartości godziwej.

3.3.27.2.4. Wycena zobowiązań finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa wycenia pozostałe zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy gwarancji finansowych, tj. umowy zobowiązujące Grupę (wystawcę) do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego, niezakwalifikowane jako zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się w wyższej wartości:

- ustalonej zgodnie z zasadami wyceny rezerw,
- wartości początkowej pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowane odpisy amortyzacyjne.

3.3.27.3. Przekwalifikowania

Grupa:

- nie dokonuje przekwalifikowania instrumentu finansowego z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli przy początkowym ujęciu instrument finansowy został wyznaczony przez Grupę jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, oraz
- może, jeżeli składnik aktywów finansowych nie jest już utrzymywany w celu sprzedaży lub odkupienia go w bliskim terminie (niezależnie od faktu, iż składnik aktywów finansowych mógł zostać nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie), dokonać przekwalifikowania danego składnika aktywów finansowych z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jedynie w wyjątkowych okolicznościach. W przypadku pożyczek i należności (jeżeli przy początkowym ujęciu składnik aktywów finansowych nie musiał być sklasyfikowany jako przeznaczony do obrotu) składnik aktywów finansowych może zostać przekwalifikowany z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli jednostka ma zamiar i możliwość utrzymać składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

3.3.27.4. Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Jeśli istnieją obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, wówczas Grupa ujemne odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w kwocie różnicy pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu). Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się i ujemne się jako przychód.

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to skumulowane straty powstałe na skutek ujemnej wyceny, ujęte w innych całkowitych dochodach, zgodnie z zasadami wyceny aktywów finansowych, wyśięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków lub strat. Strat z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy, kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży, nie poddaje się odwróceniu w rachunku zysków lub strat.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanej straty ujmuje się w rachunku zysków lub strat.

3.3.27.5. Wbudowane instrumenty pochodne

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający poniższe warunki:

- jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu,
- nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Jeżeli Grupa zawarła kontrakt stanowiący instrument hybrydowy (łączny), którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, to oddziela go od umowy zasadniczej i ujmuje jako samodzielny instrument pochodny, zgodnie z zasadami określonymi dla inwestycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy spełnia wszystkie poniższe warunki:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwymi dla umowy zasadniczej,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego, oraz
- łączny (hybrydowy) instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów (tj. instrument pochodny, który jest wbudowany w składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, nie jest wydzielany).

Grupa dokonuje oceny konieczności oddzielenia wbudowanego instrumentu pochodnego od umowy zasadniczej i ujmowania go jako instrumentu pochodnego, gdy staje się po raz pierwszy stroną instrumentu łącznego. Ponowna ocena dokonywana jest jedynie w przypadku, gdy do umowy (instrumentu łącznego) wprowadzane są w terminie późniejszym zmiany w znaczący sposób modyfikujące przepływy pieniężne wymagane umową.

3.3.27.6. Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na zysk lub stratę,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku, gdy z umowy zasadniczej został wyodrębniony element ryzyka w postaci wbudowanego instrumentu pochodnego, Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących tego ryzyka.

Grupa ocenia efektywność zabezpieczenia zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia jak i w okresach późniejszych, co najmniej na każdy koniec okresu sprawozdawczego. Grupa dla sprawozdawczości zewnętrznej przyjmuje, że zabezpieczenie jest efektywne, jeżeli rzeczywiste poziomy zabezpieczenia mieszczą się w przedziale od 80% do 125%.

Do oceny efektywności zabezpieczenia Grupa wykorzystuje metody statystyczne, w tym w szczególności analizę regresji. W przypadku, gdy pozycję zabezpieczaną i instrument zabezpieczający charakteryzują identyczne warunki, tj. terminy realizacji, kwoty, zmienne wpływające na ryzyko wartości godziwej lub zmiany przepływów pieniężnych, do oceny efektywności zabezpieczenia stosuje się uproszczone metody analityczne.

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Za uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie Grupa przyjmuje wiążące porozumienie dotyczące wymiany ustalonej ilości zasobów, po ustalonej cenie, w ustalonym terminie lub terminach.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Grupa:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w zysku lub stracie, oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w zysku lub stracie (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w inne całkowite dochody).

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez Grupę),
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, lub
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Planowana transakcja jest to niewiążąca, lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, Grupa:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje w innych całkowitych dochodach, natomiast
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przenosi się do zysku lub straty w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę. Jednakże, jeśli Grupa oczekuje, że całość lub część strat ujętych w innych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w przyszłych okresach, ujmuje w zysku lub stracie kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, Grupa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów lub usług, Grupa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i koryguje powyższe przychody.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jeżeli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody ujmuje się w zysku lub stracie,
- unieważniono powiązanie zabezpieczające – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji innych całkowitych dochodów, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji.

Inwestycja netto w jednostce działającej za granicą jest udziałem jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe w aktywach netto tej jednostki.

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmuje się podobnie do zabezpieczenia przepływów pieniężnych:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, stanowiącą efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach, oraz
- nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszące się do efektywnej części zabezpieczenia, które zostały odniesione w inne całkowite dochody, ujmuje się w zysku lub stracie w momencie zbycia podmiotu zagranicznego.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego związanego z uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem można traktować jako zabezpieczenie wartości godziwej lub jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

3.3.28. Ustalanie wartości godziwej

W momencie początkowego ujęcia, ceną transakcyjną nabytego składnika aktywów lub zaciągniętego zobowiązania w ramach transakcji wymiany tego składnika aktywów lub zobowiązania jest cena zapłacona za nabycie składnika aktywów lub otrzymana za zaciągnięcie zobowiązania (cena wejścia). Wartością godziwą składnika aktywów lub zobowiązania jest cena, którą otrzymanoby za zbycie składnika aktywów lub zapłacono za przeniesienie zobowiązania (cena wyjścia).

W przypadku, gdy w momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia składnik aktywów lub zobowiązanie według wartości godziwej, która różni się od ceny transakcji, różnicę ujmuje się w rachunku zysków lub strat, o ile MSSF nie stanowi inaczej.

Ustalenie wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania lub
- w przypadku braku głównego rynku na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

W przypadku braku bezpośrednio obserwowanych danych wejściowych, tj. cen notowanych (nieskorygowanych) na aktywnych rynkach za identyczne aktywa lub zobowiązania, do których Grupa ma dostęp w dniu wyceny, wartość godziwą ustala się w oparciu o skorygowane bezpośrednio obserwowalne dane wejściowe.

3.3.28. Ustalanie wartości godziwej cd.

Skorygowane dane wejściowe obejmują:

- ceny podobnych aktywów lub zobowiązań notowane na rynkach aktywnych;
- ceny identycznych lub podobnych aktywów lub zobowiązań notowane na rynkach, które nie są aktywne;
- dane wejściowe inne niż ceny notowane, które są obserwowalne w odniesieniu do danego składnika aktywów lub zobowiązania;
- dane wejściowe potwierdzone przez rynek, tj. dane wywodzące się głównie z obserwowalnych danych rynkowych lub potwierdzone przez takie dane poprzez korelację lub w inny sposób.

W przypadku, gdy obserwowalne (pośrednio lub bezpośrednio) dane wejściowe są niedostępne, wartość godziwą ustala się w na podstawie opracowanych przez Grupę nieobserwowalnych danych wejściowych przy zastosowaniu odpowiednich technik wyceny, takich jak podejście dochodowe lub podejście rynkowe.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność Grupy do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie danego składnika aktywów.

Wartość godziwa zobowiązania odzwierciedla skutek ryzyka niewykonania świadczenia. Ryzyko niewykonania świadczenia obejmuje własne ryzyko kredytowe Grupy, lecz nie musi się do niego ograniczać. Wyceniając wartość godziwą zobowiązania, Grupa uwzględnia skutek swojego ryzyka kredytowego (zdolności kredytowej) i wszystkie inne czynniki, które mogłyby mieć wpływ na prawdopodobieństwo, że obowiązek nie zostanie wypłacony.

Grupa wykorzystuje w maksymalnym stopniu obserwowalne dane wejściowe i w minimalnym stopniu uwzględnia nieobserwowalne dane wejściowe, aby osiągnąć cel wyceny wartości godziwej, którym jest oszacowanie ceny, która zostałaby osiągnięta w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach przeniesienia zobowiązania lub instrumentu kapitałowego między uczestnikami rynku na dzień wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych.

Aktywa i zobowiązania, które są wyceniane według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej lub nie są wyceniane według wartości godziwej, lecz informacje o ich wartości godziwej są ujawniane, Grupa klasyfikuje według hierarchii wartości godziwej na trzech poziomach danych wejściowych w zależności od oceny ich dostępności:

- dane wejściowe na poziomie 1 są cenami notowanymi (nieskorygowanymi) na rynkach aktywnych za identyczne aktywa lub zobowiązania, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny;
- dane wejściowe na poziomie 2 to dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na poziomie 1, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio;
- dane wejściowe na poziomie 3 to nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.

W przypadkach, gdy dane wejściowe stosowane do wyceny wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania mogą zostać sklasyfikowane na różnych poziomach hierarchii wartości godziwej, wycena wartości godziwej zostaje sklasyfikowana w całości na tym samym poziomie hierarchii wartości godziwej jako dane wejściowe z najniższego poziomu, który jest znaczący dla całej wyceny.

3.3.29. Leasing

Przez umowę leasingu rozumie się umowę, na mocy której w zamian za opłatę lub serię opłat, leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do używania składnika aktywów przez uzgodniony okres. W szczególności umowami leasingu są umowy nazwane w kodeksie cywilnym oraz umowy najmu i dzierżawy zawarte na czas określony.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu finansowego, a więc umowy, która przenosi zasadniczo ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę zalicza się do aktywów leasingobiorcy. Aktywa używane na podstawie umowy bezpośredniego leasingu, a więc umowy, która nie przenosi zasadniczo ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę zalicza się do aktywów leasingodawcy.

Przez przekazanie ryzyka i korzyści w przypadku umowy leasingu finansowego rozumie się na przykład następujące sytuacje:

- przekazanie prawa własności przed lub w momencie zakończenia umowy,
- leasingobiorca ma możliwość zakupu składnika aktywów za cenę, która – według przewidywań – będzie na tyle niższa od wartości godziwej ustalonej na dzień, gdy prawo zakupu składnika będzie mogło zostać zrealizowane, iż w chwili rozpoczęcia leasingu istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca skorzysta z tego prawa,
- okres leasingu stanowi większą część ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów, nawet jeżeli tytuł prawny nie ulega przeniesieniu,
- wartość bieżąca (zdyskontowana) minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle ile wynosi wartość godziwa przedmiotu leasingu,
- aktywa mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich skorzystać bez dokonywania w nich większych modyfikacji.

Jeżeli Grupa używa przedmiot leasingu na podstawie umowy leasingu finansowego, przedmiot ten ujmowany jest odpowiednio jako składnik rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych. Wycena przedmiotu leasingu odbywa się według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej lub bieżącej (zdyskontowanej) sumy minimalnych opłat leasingowych, stanowiących bieżącą sumę opłat wnoszonych w trakcie okresu leasingu, do uiszczenia których leasingobiorca jest lub może być obowiązany.

Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych ujmowana jest jako zobowiązanie finansowe, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz ich podział na część odsetkową oraz część dotyczącą spłaty zobowiązania odbywa się przy wykorzystaniu stopy procentowej leasingu tj. stopy, przy której wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, niegwarantowanej wartości końcowej równa się sumie wartości godziwej przedmiotu leasingu oraz kosztów bezpośrednich zawarcia umowy, a w przypadku, gdy jej ustalenie nie jest możliwe, przy wykorzystaniu krańcowej stopy procentowej tj. stopy, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić na podstawie podobnej umowy leasingowej lub – jeżeli nie można jej ustalić – stopa procentowa na dzień rozpoczęcia leasingu, przy której leasingobiorca musiałby pożyczyć środki niezbędne do zakupu danego składnika aktywów, na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zasady ustalania odpisów z tytułu utraty wartości przez aktywa w leasingu finansowym są spójne z zasadami stosowanymi dla aktywów będących własnością Grupy, przy czym przy braku wystarczającej pewności, uzyskania tytułu własności przed końcem okresu leasingu, składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Jeżeli Grupa oddała do używania innej jednostce składnik aktywów na podstawie umowy leasingu finansowego wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości końcowej jest prezentowana jako należności, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości końcowej odbywa się poprzez zastosowanie stopy procentowej leasingu.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego, a więc umowy, która nie przenosi zasadniczo ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę zalicza się do aktywów leasingodawcy.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego u leasingodawcy ujmowane są jako przychody ze sprzedaży produktów, a u leasingobiorcy jako koszty.

3.3.30. Działalność poszukiwań i wydobywania zasobów mineralnych

W ramach działalności poszukiwań i wydobywania zasobów mineralnych przyjmuje się następującą klasyfikację etapów i faz:

Etap poszukiwania i oceny złóż

– Faza wstępnych analiz:

Nakłady poniesione w fazie wstępnych analiz ujmują się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

– Faza nabycia praw do poszukiwań i wydobywania złóż:

Nakłady poniesione w fazach nabycia praw do poszukiwań złóż, poszukiwania złóż i rozpoznania złóż ujmują się zgodnie z metodą skutecznych wysiłków, która polega na kapitalizowaniu jedynie tych kosztów, które spełniają definicję aktywów.

Nakłady związane z nabyciem praw do poszukiwań i wydobywania złóż podlegają aktywowaniu w pozycji aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów mineralnych w ramach rzeczowych aktywów trwałych.

– Fazy poszukiwania i rozpoznania złóż:

Nakłady poniesione w fazie poszukiwania i rozpoznania złóż obejmują:

- nakłady na odwierty poszukiwawcze i rozpoznawcze oraz pozostałe nakłady (w tym akwizycja danych sejsmicznych, ich obróbka i interpretacja oraz analiza danych geologicznych i geofizycznych),
- pozostałe koszty, które można bezpośrednio przypisać do faz poszukiwań i rozpoznania złóż, które podlegają aktywowaniu. Jeżeli bezpośrednia alokacja do faz poszukiwań i rozpoznania złóż nie jest możliwa, pozostałe koszty ujmują się w kosztach bieżącego okresu;

Grupa dokonuje corocznego przeglądu nakładów poniesionych w fazie poszukiwania i rozpoznania złóż w celu potwierdzenia dalszego zamiaru prowadzenia prac. Jeżeli prace poszukiwawcze i rozpoznawcze zakończą się niepowodzeniem, nakłady ujęte początkowo jako aktywa ujmują się w kosztach bieżącego okresu.

W momencie stwierdzenia technicznej wykonalności i ekonomicznej opłacalności wydobywania nakłady poniesione w fazie poszukiwania i rozpoznania złóż (w tym również nakłady na nietrafione odwierty rozpoznawcze) przenosi się z pozycji aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych i ujmują jako aktywa z tytułu zagospodarowania i wydobywania zasobów mineralnych w ramach rzeczowych aktywów trwałych. Przed powyższym przeklasyfikowaniem aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych powinny być ocenione pod kątem utraty wartości.

Etapy zagospodarowania i wydobywania złóż

Nakłady ponoszone w ramach etapów zagospodarowania i wydobywania złóż podlegają aktywowaniu zgodnie z zasadami ogólnymi dla rzeczowych aktywów trwałych oraz zgodnie z zasadami ogólnymi dla kosztów finansowania zewnętrznego.

Amortyzację aktywów z tytułu zagospodarowania i wydobywania złóż ujmują przy zastosowaniu metody naturalnej, tj. proporcjonalnie do prognozy wydobywania zasobów mineralnych. W uzasadnionych przypadkach można stosować inną metodę amortyzacji. Metodę amortyzacji, wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów z tytułu zagospodarowania i wydobywania zasobów mineralnych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnych (prospektywnie).

W przypadku istotnej zmiany wielkości szacowanych złóż, na dzień sprawozdawczy dokonuje się ewentualnych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości lub ewentualnego odwrócenia dokonanych odpisów aktualizujących w następnych okresach sprawozdawczych.

Grupa tworzy rezerwy na koszty likwidacji odwiertów i infrastruktury wspierającej, które ujmują się i wycenia zgodnie z zasadami ogólnymi dla rezerw. Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego.

Test na utratę wartości aktywów z tytułu poszukiwania i oceny oraz zagospodarowania i wydobywania złóż przeprowadza się zgodnie z zasadami ogólnymi dla utraty wartości aktywów.

W przypadku wykonania odwiertów rozpoznawczych na już eksploatowanym złożu, Grupa dokonuje analizy, czy aktywowane nakłady w pozycji rzeczowe aktywa trwałe umożliwią powstanie nowych otworów eksploatacyjnych. Jeśli w efekcie poniesionych nakładów nie powstaną nowe otwory eksploatacyjne, nakłady ujmują się w kosztach bieżącego okresu.

3.3.31. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy.

Aktywa warunkowych nie ujmują się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ może to prowadzić do ujęcia dochodu, który nigdy nie zostanie osiągnięty. Jeżeli jednak wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny, Grupa podaje na koniec okresu sprawozdawczego w informacji dodatkowej krótki opis rodzaju aktywów warunkowych oraz, jeśli jest to wykonalne w praktyce, szacuje ich skutki finansowe, wyceniając je zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie rezerw.

Aktywa warunkowe ocenia się na bieżąco, aby upewnić się, czy zaistniały bieg wydarzeń jest odpowiednio odzwierciedlony w sprawozdaniu finansowym. Jeśli zaistnienie wpływu korzyści ekonomicznych stało się praktycznie pewne, składnik aktywów i odpisowy przychód ujmują się w sprawozdaniu finansowym dotyczącym okresu, w którym nastąpiła zmiana. Jeśli wpływ korzyści ekonomicznych stał się prawdopodobny, Grupa ujawnia informację o istnieniu warunkowego składnika aktywów.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy, lub

nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści

- ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednak ujawnia się je w sprawozdaniu finansowym, chyba że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Zobowiązania warunkowe nabyte w drodze połączenia jednostek gospodarczych ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy na zobowiązania.

3.3.32. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego są to zdarzenia, zarówno korzystne, jak i niekorzystne, które mają miejsce pomiędzy dniem sprawozdawczym a datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji. Można wyróżnić dwa rodzaje tych zdarzeń:

- zdarzenia, które dostarczają dowodów na istnienie określonego stanu na dzień sprawozdawczy (zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym wymagające dokonania korekt), oraz
- zdarzenia, które wskazują na stan zaistniały po dniu sprawozdawczym (zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym niewymagające dokonania korekt).

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu dokonania profesjonalnych osądów oraz szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

W istotnych kwestiach Zarząd dokonując osądów, szacunków czy też przyjmując założenia może opierać się na opiniach niezależnych ekspertów.

Osądy, szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Ich zmiany są ujmowane w okresie, w którym zostały dokonane, jeżeli dotyczą wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

4.1. Profesjonalny osąd

Nakłady na aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych

Stosowanie polityki rachunkowości Grupy w odniesieniu do nakładów poniesionych na aktywa z tytułu poszukiwania złóż i oceny zasobów mineralnych wymaga oceny, czy przyszłe korzyści ekonomiczne, będące wynikiem wydobywania lub sprzedaży są prawdopodobne bądź nie istnieją jeszcze przesłanki pozwalające na oszacowanie zasobów. Przy oszacowaniu zasobów Grupa dokonuje estymacji przyszłych zdarzeń i okoliczności, w tym określenia czy wydobywanie będzie uzasadnione z ekonomicznego punktu widzenia.

Rozpoznanie aktywów z tytułu działalności poszukiwawczej poprzedzone jest analizą Grupy odnośnie przewidywanych i prawdopodobnych ekonomicznych korzyści pochodzących z dalszego wykorzystania aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych.

Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 7.4.

Instrumenty finansowe

Zarząd dokonuje osądu w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych, oceny charakteru i zakresu ryzyk związanych z instrumentami finansowymi oraz zastosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Instrumenty finansowe klasyfikuje się do poszczególnych kategorii w zależności od celu ich nabycia oraz charakteru nabywanych walorów. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 35.

Leasing

Zarząd dokonuje osądu kwalifikując umowy leasingowe jako leasing finansowy lub leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 37.

4.2. Niepewność szacunków

Utrata wartości aktywów z tytułu poszukiwania i oceny oraz zagospodarowania i wydobywania zasobów mineralnych

Testy na utratę wartości aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych oraz aktywów z tytułu zagospodarowania i wydobywania zasobów mineralnych przeprowadza się, jeżeli zaistniała jedna lub więcej przesłanek wskazujących na to, iż wartość księgowa może nie być odzyskiwalna. Przeprowadzenie testu na utratę wartości aktywów wymaga oszacowania takich zmiennych jak: długoterminowe prognozy cen ropy naftowej (uwzględniając ceny historyczne, trendy cenowe i inne wydarzenia rynkowe), stopy dyskontowe, koszty operacyjne, rezerwy na likwidację, potencjał wydobywczy zasobów naturalnych oraz planowane wydobywanie na podstawie oszacowanych zasobów.

Testy wykonuje się dla aktywów zgrupowanych na poziomie ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne. W przypadku aktywów z tytułu poszukiwania i oceny możliwe jest grupowanie ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne występujących na danym obszarze o zbliżonej charakterystyce ryzyka.

Dodatkowe informacje zostały przedstawione w nocie 15.

Rezerwy oraz zasoby złóż mineralnych

Grupa szacuje wielkość zasobów na podstawie interpretacji dostępnych danych geologicznych. Dane o wielkości zasobów podlegają bieżącej weryfikacji w oparciu o dalsze odwierty poszukiwawcze, rozpoznawcze, próbną eksploatację, rzeczywiste wydobywanie (produkcję) oraz czynniki ekonomiczne jak: ceny węglowodorów, warunki umowne czy plany inwestycyjne. Grupa ocenia, weryfikuje i aktualizuje wielkości zasobów, klasyfikując je według stopnia prawdopodobieństwa na zasoby pewne oraz prawdopodobne. Przy wyborze odpowiednich szacunków i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Przyszłe nakłady na zagospodarowanie i wydobycie zasobów mineralnych szacowane są w oparciu o założenia dotyczące ilości odwiertów i nakładów z nimi związanych, jak również nakładów na infrastrukturę i pozostałych.

Zmiany szacunków zasobów i ekonomicznych założeń mogą oddziaływać na dane finansowe Grupy w zakresie:

- wartości bilansowej aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych oraz aktywów z tytułu zagospodarowania i wydobycia zasobów mineralnych poprzez ujęcie bądź odwrócenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości,
- amortyzacji składników aktywów z tytułu zagospodarowania i wydobycia zasobów mineralnych wynikającej z zastosowania metody naturalnej,
- wysokości rezerwy na koszty likwidacji oraz
- rozpoznania i wysokości składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego.

Rezerwa na koszty likwidacji

Na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje analizy kosztów niezbędnych do poniesienia w celu likwidacji odwiertów produkcyjnych i infrastruktury związanej z nimi. Wysokość rezerwy na koszty likwidacji szacowana jest w oparciu o wymogi prawne, techniczne, ceny prac likwidacyjnych i konserwatorskich. Planowany zakres, termin i wysokość wydatków może ulegać zmianie na skutek zmian przepisów prawnych, ich interpretacji, technologii, cen i warunków rynkowych, jak również stopy dyskontowej. Wysokość rezerwy likwidacyjnej przedstawia najlepsze szacunki Zarządu co do wysokości oczekiwanych przyszłych kosztów.

Szacowane okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Jak opisano w nocie 3.3.6 oraz 3.3.8 Grupa weryfikuje przewidywane okresy użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych co najmniej na koniec każdego roku. Dodatkowe informacje przedstawiono w notach 7 oraz 9.

Wycena nieruchomości inwestycyjnych

Jak opisano w nocie 3.3.7 Grupa, po początkowym ujęciu, wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej. Szacunek wartości godziwej odzwierciedla warunki rynkowe na koniec okresu sprawozdawczego. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 8.

Utrata wartości aktywów trwałych

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne poprzez ustalenie wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartości użytkowej z zastosowaniem właściwej stopy dyskonta, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. Dodatkowe informacje, w tym analiza wrażliwości wartości użytkowej oraz opis przyjętych założeń, przedstawiono w notach 7.2, 9.3, 15.

Utrata wartości zapasów

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości zapasów zgodnie z notą 3.3.12. Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości netto możliwych do uzyskania dla zapasów, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 16.1.

Utrata wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności uwzględniając przyjęte procedury wewnętrzne. Należności kontrahentów są regularnie monitorowane, a każdy kontrahent jest indywidualnie oceniany pod kątem ryzyka kredytowego. Dodatkowe informacje przedstawiono w notach 17 i 35.6.2.

Rezerwy

Jak opisano w nocie 3.3.18 tworzenie rezerw wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wypływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego. Najistotniejsze wartości dotyczą:

- rezerwy środowiskowej dotyczącej rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładów produkcyjnych, stacji paliw, terminali paliw oraz baz magazynowych;
- rezerwy na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia;
- rezerwy na emisję CO₂.

Dodatkowe informacje, w tym opis przyjętych założeń oraz analiza wrażliwości na zmiany założeń aktuarialnych dla rezerwy na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia, przedstawiono w nocie 23.2.

Ujęcie przychodów – program lojalnościowy VITAY

Na niezrealizowaną i zapisaną na kontach klientów liczbę punktów VITAY rozpoznawane są przychody przyszłych okresów, które korygują przychody ze sprzedaży detalicznej. Przychody przyszłych okresów szacowane są na podstawie wskaźników udziału punktów, na które wydano nagrody paliwowe i pozapaliwowe, ilości punktów do realizacji w przyszłym okresie oraz bieżącego kosztu punktu w programie VITAY. Dodatkowe informacje o programie VITAY przedstawiono w nocie 26.

Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane zgodnie z notą 3.3.24.

Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 33.

Ustalanie wartości godziwej instrumentów finansowych

Oszacowanie wartości godziwej instrumentów finansowych polega na zastosowaniu powszechnie stosowanych przez praktyków rynkowych modeli wyceny instrumentów finansowych.

Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 35 i 36.

5. Spółki objęte konsolidacją metodą pełną i proporcjonalną

Grupa ORLEN za rok 2013 i 2012 obejmuje PKN ORLEN jako Jednostkę Dominującą oraz jednostki zlokalizowane na terenie Polski, Niemiec, Czech, Litwy, Malty, Szwecji, Holandii, Słowacji, Szwajcarii, Estonii, Łotwy i Kanady. PKN ORLEN jest podmiotem wielosegmentowym, odpowiednio zaalokowanym do wszystkich segmentów operacyjnych i funkcji korporacyjnych.

NAZWA SPÓŁKI	Spółka matka	Udział w liczbie głosów		Metoda konsolidacji	Strona internetowa
		31/12/2013	31/12/2012		
SEGMENT RAFINERIA					
Produkcja i handel					
AB ORLEN Lietuva (ORLEN Lietuva)	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenlietuva.lt
Fabryka Parafin Naftowax Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.naftowax.pl
Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino” S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.solino.pl
Mogul Slovakia s.r.o.	PARAMO A.S.	100%	100%	pełna	
ORLEN Asfalt Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlen-asfalt.pl
ORLEN Gaz Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlengaz.pl
Orlen Oil Cesko s.r.o.	ORLEN OIL Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.orlenoil.cz
ORLEN Oil Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenoil.pl
ORLEN Paliwa Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenpaliwa.com.pl
ORLEN Petrotank Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenpetrotank.pl
OU ORLEN Eesti (dawniej OU Mazeikiu Nafta Trading House)	UAB Mezeikiu naftos prekybos namai	100%	100%	pełna	
Paramo a.s.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	www.paramo.cz
ORLEN Asfalt Ceska Republika s.r.o.	ORLEN ASFALT Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.paramoasfalt.cz
Paramo Oil s.r.o.	PARAMO A.S.	100%	100%	pełna	
Petrolot Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.petrolot.pl
Platinum Oil Sp. z o.o.	ORLEN OIL Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.platinumoil.pl
Rafineria Nafty Jedlicze S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.rnjsa.com.pl
SIA ORLEN Latvija (dawniej SIA Mazeikiu Nafta Tirdzniecibas nams)	UAB Mezeikiu naftos prekybos namai	100%	100%	pełna	
UAB Mezeikiu naftos prekybos namai	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UNIPETROL Rafinerie s.r.o	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
UNIPETROL Slovensko s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	www.unipetrol.sk
Rafineria Trzebinia S.A.	PKN ORLEN S.A.	86,35%	86,35%	pełna	www.rafineria-trzebinia.pl
Ship-Service S.A.	PKN ORLEN S.A.	60,86%	60,86%	pełna	www.ship-service.pl
Ceska Rafinerska a.s.	UNIPETROL A.S.	51,22%	51,22%	proporcjonalna	www.ceskarafinerska.cz
Usługi				pełna	
EkoNaft Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.ekonaft.pl
Energomedia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.energomedia.pl
Euronaft Trzebinia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	www.euronaft-trzebinia.pl
ORLEN Automatyka Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenautomatyka.pl
ORLEN Eko Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orleneko.pl
ORLEN KolTrans Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	99,85%	99,85%	pełna	www.orlenkoltrans.pl
ORLEN Transport S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlentransport.pl
RAF- Służba Ratownicza Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	
RAF-Bit Sp. z o.o. (w likwidacji)	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	www.raf-bit.pl
RAF-Koltrans Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna	
UAB Emas	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UAB Paslaugos TAU	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
UNIPETROL Doprava s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	
Zakładowa Straż Pożarna Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna	
Konsorcjum Olejów Przetworzonych – Organizacja Odzysku S.A.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	81%	81%	pełna	www.konsorcjum-jedlicze.com.pl
ORLEN Wir Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	76,59%	76,59%	pełna	www.orlenwir.pl
SEGMENT DETAL					
Handel					
AB Ventus-Nafta	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna	
Benzina s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
ORLEN Deutschland GmbH	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlen-deutschland.de
Usługi					
ORLEN Budonaft Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
Petrotans s.r.o.	BENZINA s.r.o.	100%	100%	pełna	
ORLEN Centrum Serwisowe Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	99,33%	99,01%	pełna	

SEGMENT PETROCHEMIA
Produkcja i handel

ANWIL S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.anwil.pl
Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	50%	50%	proporcjonalna	www.basellorlen.pl
Basell Orlen Polyolefins Sprzedaż Sp. z o.o.	Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.	100%	100%	proporcjonalna	
Chemapol (Schweiz) AG	UNIPETROL RPA s.r.o.	–	100%	pełna	
Chemopetrol a.s.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	
Spolana a.s.	ANWIL S.A.	100%	100%	pełna	www.spolana.cz
UNIPETROL Austria GmbH	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
UNIPETROL Deutschland GmbH	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	www.unipetrol.de
UNIPETROL RPA s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	www.unipetrolrpa.cz
Butadien Kralupy a.s.	UNIPETROL A.S.	51%	51%	proporcjonalna	

Usługi

Polymer Institute Brno s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna	
Przedsiębiorstwo Inwestycyjno–Remontowe Remwil Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	100%	99,98%	pełna	www.remwil.pl
Vyzkumny Ustav Anorganické Chemie a.s.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
Przedsiębiorstwo Produkcyjno–Handlowo–Usługowe Pro–Lab Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	99,32%	99,32%	pełna	www.prolab.pl
Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych Chemeko Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	100%	77,96%	pełna	www.chemeko.pl

SEGMENT WYDOBYCIE

ORLEN Upstream Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.ornenupstream.pl
ORLEN International Exploration & Production Company BV	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
ORLEN Upstream International BV	ORLEN UPSTREAM Sp. z o.o.	100%	–	pełna	
TriOilResources Ltd.	ORLEN UPSTREAM Sp. z o.o.	100%	–	pełna	www.trioilresources.com
1426628 Alberta Ltd.	TriOilResources Ltd.	100%	–	pełna	
OneEx Operations Partnership	TriOilResources Ltd.	100%	–	pełna	
SIA Balin Energy	OIEP Co BV	50%	50%	proporcjonalna	

FUNKCJE KORPORACYJNE
Usługi

ORLEN Administracja Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.ornenadministracja.pl
ORLEN Centrum Usług Korporacyjnych Sp. z o.o. (do dnia 31 grudnia 2013 ORLEN Księgowość Sp. z o.o.)	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.ornencuk.pl
ORLEN Medica Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.ornenmedica.pl
ORLEN Ochrona Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.ornenochrona.pl
ORLEN Projekt S.A.	PKN ORLEN S.A.	99,77%	99,63%	pełna	www.ornenprojekt.pl
UAB Apsauga	ORLEN OCHRONA Sp. z o.o.	100%	100%	pełna	www.ornenapsauga.lt
Sanatorium Uzdrawiskowe Krystynka Sp. z o.o.	ORLEN MEDICA Sp. z o.o.	98,58%	98,58%	pełna	www.sanatoriumkrystynka.pl
ORLEN Laboratorium Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	99,38%	94,94%	pełna	www.ornenlaboratorium.pl
Centrum Edukacji Sp. z o.o.	PPPT S.A.	69,43%	69,43%	proporcjonalna	www.centrumedukacji.pl
UNIPETROL A.S.	PKN ORLEN S.A.	62,99%	62,99%	pełna	www.unipetrol.cz
Płocki Park Przemysłowo–Technologiczny S.A.	PKN ORLEN S.A.	50%	50%	proporcjonalna	www.pppt.pl
ORLEN Finance AB	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
ORLEN Holding Malta Ltd.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	
Orlen Insurance Ltd.	ORLEN HOLDING MALTA Ltd.	100%	100%	pełna	
UAB Medikvita (UAB Mazeikiu naftos sveikatos prieziuros centras)	AB ORLEN Lietuva	–	100%	pełna	
UNIPETROL Services s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna	
HC Verva Litvinov a.s.	UNIPETROL RPA s.r.o.	70,95%	70,95%	pełna	
AB ORLEN Lietuva (ORLEN Lietuva)	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.ornenlietuva.lt

Energetyka

Baltic Power Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.balticpower.eu
Baltic Spark Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	

1) 98% udział w skonsolidowanych danych finansowych

2) 94% udział w skonsolidowanych danych finansowych

Udział w ogólnej liczbie głosów jest zgodny z udziałem w kapitale zakładowym

5.1. Zmiany w strukturze Grupy ORLEN w 2013 roku

5.1.1. Nabycie akcji TriOil

W dniu 13 września 2013 utworzono spółkę ORLEN Upstream International B.V. z siedzibą w Amsterdamie, w której 100 % udziałów posiada ORLEN Upstream Sp. z o.o.

W dniu 15 września 2013 roku ORLEN Upstream Sp. z o.o. (ORLEN Upstream) podpisała umowę przejęcia („Umowa przejęcia”) z kanadyjską spółką TriOil Resources Ltd. z siedzibą w Calgary, Kanada (TriOil). Celem Umowy przejęcia było nabycie przez spółkę zależną ORLEN Upstream, ORLEN Upstream International B.V. akcji stanowiących 100% kapitału zakładowego TriOil i uprawniających do 100% głosów na Walnym Zgromadzeniu TriOil. TriOil to spółka zaangażowana w poszukiwania i wydobywanie ropy naftowej i gazu w Kanadzie.

W dniu 12 listopada 2013 roku akcjonariusze TriOil przegłosowali kwalifikowaną większością głosów uchwałę zatwierdzającą Umowę przejęcia. W dniu 13 listopada 2013 roku właściwy sąd (Court of Queen’s Bench) wydał ostateczną decyzję potwierdzającą prawidłowość przeprowadzenia transakcji. Decyzja została złożona do rejestru przedsiębiorstw, który wydał certyfikat potwierdzający uprawnienia ORLEN Upstream International B.V. do wszystkich akcji TriOil.

W rezultacie, 14 listopada 2013 roku (czasu polskiego) Grupa ORLEN nabyła w wyniku wykonania postanowień Umowy przejęcia 100% akcji TriOil. Do momentu objęcia kontroli przez Grupę ORLEN akcje TriOil były notowane na TSX Venture Exchange w Toronto.

Zawarcie umowy jest zgodne ze strategią Grupy ORLEN, w której planowany jest rozwój segmentu wydobywania.

W wyniku rozliczenia transakcji Grupa ORLEN wyceniła i ujęła w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów zysk na okazym nabyciu (wynikający z nadwyżki aktywów netto w wartości godziwej nabytych przez Grupę ORLEN nad zapłaconą ceną) w kwocie 83 mln PLN. Ujęcie powyższej kwoty zostało poprzedzone ponowną oceną kompletności i prawidłowości zidentyfikowanych aktywów i zobowiązań nabytych w ramach transakcji oraz weryfikacją procedur przyjętych do określania wartości godziwych ceny przejęcia oraz zidentyfikowanych aktywów i zobowiązań.

W okresie od daty przejęcia, udział wyniku TriOil w zysku netto Grupy ORLEN wyniósł 4,9 mln PLN a udział przychodów z kontynuowanej działalności wyniósł 14,6 mln PLN. Gdyby połączenie miało miejsce na początku roku udział wyniku TriOil w zysku netto Grupy ORLEN po uwzględnieniu zysku na okazym nabyciu wyniósłby zero, a udział przychodów z kontynuowanej działalności wyniósłby 185 mln PLN.

Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki TriOil na dzień nabycia:

	Wartość księgowa na dzień nabycia	Korekty do wartości godziwej	Wartość godziwa
Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	132	33	165
Aktywa z tytułu zagospodarowania i wydobywania zasobów mineralnych	602	59	661
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	40	–	40
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	41	–	41
Aktywa (A)	815	92	907
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	88	–	88
Pozostałe zobowiązania finansowe	162	–	162
Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów i infrastruktury wspierającej	39	–	39
Zobowiązania (B)	289	–	289
Możliwe do zidentyfikowania aktywa netto w wartości godziwej (A–B)	526	92	618
Wartość godziwa przekazanej zapłaty z tytułu nabycia (C)	(535)	–	(535)
<i>Środki pieniężne (zapłacone/wydatki) na nabycie akcji</i>	<i>(535)</i>	<i>–</i>	<i>(535)</i>
Zysk na okazym nabyciu (A–B+C)			83

5.1.2. Pozostałe zmiany

W maju 2013 roku ANWIL S.A. wykupił od udziałowców mniejszościowych 22,04 % udziałów w spółce Chemeko Sp. z .o.o. za kwotę około 1 mln PLN.

W sierpniu 2013 roku nastąpiła sprzedaż 100% udziałów w UAB Medikvita, spółce zależnej Grupy ORLEN Lietuva za kwotę około 0,5 mln PLN.

W dniu 7 listopada 2013 roku Unipetrol podpisał z Shell Overseas Investments BV (Shell) umowę sprzedaży udziałów, na podstawie której nabeędzie do końca marca 2014 roku od Shell 152 701 akcji Ceska Rafinerska stanowiące 16,335% kapitału zakładowego Ceska Rafinerska za cenę 81,9 mln PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada 27,2 mln USD). W wyniku tej transakcji udział Unipetrol w kapitale Ceska Rafinerska wzrośnie do 67,555%. Transakcja została zrealizowana w styczniu 2014 roku w wyniku transakcji Grupa oczekuje wzrostu skonsolidowanych aktywów netto o około 151 mln PLN (co odpowiada około 1 mld CZK). Rzeczywisty wynik będzie oparty na danych z dnia transakcji i może się różnić od aktualnego oszacowania.

NOTY OBJASNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

6. Segmenty operacyjne

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach operacyjnych są spójne z polityką rachunkowości Grupy opisaną w nocie 3.3.5 Wyniki segmentów operacyjnych oraz funkcji korporacyjnych to wyniki wygenerowane bez alokacji przychodów i kosztów finansowych oraz kosztów z tytułu podatku dochodowego. Zarząd PKN ORLEN oraz zarządy spółek Grupy oceniają wyniki finansowe segmentów na podstawie wyniku z działalności operacyjnej segmentu powiększonego o amortyzację (EBITDA) i decydują o przydziale zasobów.

Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi i transakcje między segmentami realizowane są na warunkach rynkowych. Przychody zewnętrzne segmentu przedstawiane Zarządowi są wyceniane w sposób spójny z zastosowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

6.1. Przychody, wyniki finansowe, zwiększenia nakładów inwestycyjnych segmentów operacyjnych

2013 ROK	Nota	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Segment Wydobywanie	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna		61 466	36 462	15 837	17	71	–	113 853
Sprzedaż między segmentami		26 983	162	3 565	–	246	(30 956)	–
Przychody ze sprzedaży	29	88 449	36 624	19 402	17	317	(30 956)	113 853
Koszty operacyjne ogółem	30	(89 437)	(35 695)	(18 072)	(48)	(1 084)	30 956	(113 380)
Pozostałe przychody operacyjne	31.1	80	90	112	83	210	–	575
Pozostałe koszty operacyjne	31.2	(272)	(102)	(128)	(90)	(123)	–	(715)
Zysk/(Strata) operacyjna segmentu		(1 180)	917	1 314	(38)	(680)	–	333
Przychody i koszty finansowe netto	32							(155)
Zysk przed opodatkowaniem								178
Podatek dochodowy								(88)
Zysk netto	33							90
Amortyzacja	30.2	958	351	734	6	121	–	2 170
EBITDA		(222)	1 268	2 048	(32)	(559)	–	2 503
Zwiększenia nakładów inwestycyjnych (wraz z kosztami finansowania zewnętrznego)	7, 8, 9, 10	944	467	526	304	268	–	2 509

2012 ROK	Nota	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Segment Wydobywanie dane przekształcone	Funkcje Korporacyjne dane przekształcone	Wyłączenia dane przekształcone	Razem
Sprzedaż zewnętrzna		65 875	38 142	15 969	1	115	–	120 102
Sprzedaż między segmentami		28 002	122	3 627	–	223	(31 974)	–
Przychody ze sprzedaży	29	93 877	38 264	19 596	1	338	(31 974)	120 102
Koszty operacyjne ogółem	30	(92 344)	(37 588)	(18 435)	(27)	(1 070)	31 974	(117 490)
Pozostałe przychody operacyjne	31.1	332	156	137	–	101	–	726
Pozostałe koszty operacyjne	31.2	(938)	(185)	(93)	–	(98)	–	(1 314)
Zysk/(Strata) operacyjna segmentu		927	647	1 205	(26)	(729)	–	2 024
Przychody i koszty finansowe netto	32							601
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(1)	–	–	–	–	–	(1)
Zysk przed opodatkowaniem								2 624
Podatek dochodowy	33							(454)
Zysk netto								2 170
Amortyzacja	30.2	1 040	359	741	2	118	–	2 260
EBITDA		1 967	1 006	1 946	(24)	(611)	–	4 284
Zwiększenia nakładów inwestycyjnych (wraz z kosztami finansowania zewnętrznego)	7, 8, 9, 10	800	499	477	124	134	–	2 034

6.1. Przychody, wyniki finansowe, zwiększenia nakładów inwestycyjnych segmentów operacyjnych c.d.
Przekształcenie wcześniej zaprezentowanych informacji segmentowych w związku z wydzieleniem segmentu operacyjnego wydobywie

	dane opublikowane 2012		przekształcenia			dane przekształcone		
	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Segment Detal	Segment Petrochemia	Segment Wydobywie	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	116	–	(1)	–	(1)	1	115	–
Sprzedaż między segmentami	223	(31 975)	–	1	1	–	223	(31 974)
Przychody ze sprzedaży	339	(31 975)	(1)	1	–	1	338	(31 974)
Koszty operacyjne ogółem	(1 097)	31 975	27	(1)	26	(27)	(1 070)	31 974
Pozostałe przychody operacyjne	101	–	–	–	–	–	101	–
Pozostałe koszty operacyjne	(98)	–	–	–	–	–	(98)	–
Zysk/(Strata) operacyjna segmentu	(755)	–	26	–	26	(26)	(729)	–

6.2. Pozostałe informacje segmentowe

6.2.1. Aktywa w podziale na segmenty operacyjne

	31/12/2013	31/12/2012 dane przekształcone
Segment Rafineria	28 229	30 200
Segment Detal	5 990	5 956
Segment Petrochemia	12 024	12 779
Segment Wydobywie	1 375	338
Aktywa segmentów	47 618	49 273
Funkcje Korporacyjne	4 286	3 598
Wyłączenia	(260)	(240)
	51 644	52 631

w tym:

Nota	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży		Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Segment Rafineria	9	57	6	6
Segment Petrochemia	–	1	6	6
Aktywa segmentów	9	58	12	12
Funkcje Korporacyjne	6	7	–	–
11, 20	15	65	12	12

W 2013 roku zwiększenie aktywów segmentu wydobywie wynikało głównie z nabycia jednostki zależnej TriOil w kwocie 828 mln PLN. Dodatkowe informacje dotyczące nabycia przedstawiono w nocie 5.1.1 oraz 7.1.

Do segmentów operacyjnych przyporządkowuje się wszystkie aktywa z wyjątkiem aktywów finansowych (zawartych w notach 13, 14,18,19) oraz aktywów podatkowych (nota 33.2). Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty operacyjne przydziela się na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty operacyjne.

Przekształcenie wcześniej zaprezentowanych danych dotyczących aktywów w podziale na segmenty operacyjne według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

	31/12/2012 dane opublikowane	przekształcenia	31/12/2012 dane przekształcone
Segment Rafineria	30 200	–	30 200
Segment Detal	5 956	–	5 956
Segment Petrochemia	12 779	–	12 779
Segment Wydobywie	–	338	338
Aktywa segmentów	48 935	338	49 273
Funkcje Korporacyjne	3 935	(337)	3 598
Wyłączenia	(239)	(1)	(240)
	52 631	–	52 631

6.2.2. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących

Nota	Utworzenie		Odwrócenie	
	2013	2012	2013	2012
Segment Rafineria	(275)	(1 114)	50	91
Segment Detal	(47)	(53)	42	31
Segment Petrochemia	(110)	(168)	46	96
Segment Wydobycie	(89)	–	–	–
Odpisy aktualizujące segmentów	(521)	(1 335)	138	218
Funkcje Korporacyjne	(43)	(47)	24	49
Odpisy aktualizujące ujęte w działalności operacyjnej	(564)	(1 382)	162	267
Odpisy aktualizujące ujęte w działalności finansowej	(14)	(15)	10	8
	(578)	(1 397)	172	275

w tym:

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Nota	Utworzenie		Odwrócenie	
	2013	2012	2013	2012
Segment Rafineria	(58)	(755)	4	33
Segment Detal	(42)	(37)	38	24
Segment Petrochemia	(43)	(61)	5	21
Segment Wydobycie	(89)	–	–	–
Odpisy aktualizujące segmentów	(232)	(853)	47	78
Funkcje Korporacyjne	(6)	(11)	6	8
	(238)	(864)	53	86

Odpisy aktualizujące w podziale segmentowym ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów obejmują odpisy aktualizujące wartość należności, wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania oraz odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących dokonywane było w związku z przeszacowaniem zapasów, wystąpieniem lub wygaśnięciem przesłanek związanych z przeterminowaniem należności, wystąpieniem należności nieściągalnych bądź dochodzeniem ich na drodze sądowej, jak również z utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

Dodatkowe informacje dotyczące odpisów na majątek trwały zostały przedstawione w notce 15.

W 2012 roku odpisy dokonane w segmencie rafineria dotyczyły przede wszystkim utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych Grupy Unipetrol. Odpisy dokonane w segmencie detal wynikały głównie ze zmian efektywności funkcjonowania poszczególnych stacji paliw, w tym zmian układu komunikacyjnego oraz budowy stacji konkurencyjnych w pobliskim otoczeniu.

6.2.3. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży został zaprezentowany według kraju siedziby zleceniodawcy

Nota	2013	2012
Polska	46 469	51 533
Niemcy	19 102	19 760
Czechy	11 241	12 914
Litwa, Łotwa, Estonia	11 123	10 635
Pozostałe kraje	25 918	25 260
	113 853	120 102

Pozycja pozostałe kraje zawiera głównie sprzedaż zrealizowaną dla zleceniodawców ze Szwajcarii, Ukrainy, Danii, Słowacji, Wielkiej Brytanii oraz Austrii.

Podział geograficzny aktywów trwałych

Nota	31/12/2013	31/12/2012
Polska	16 168	16 177
Niemcy	862	851
Czechy	3 806	4 139
Litwa, Łotwa, Estonia	4 829	5 199
Kanada	809	–
Pozostałe kraje	–	40
	26 474	26 406

6.3. Przychody ze sprzedaży

	Nota	2013	2012 (dane przekształcone)
Segment Rafineria			
Lekkie destylaty		16 236	17 240
Średnie destylaty		32 270	33 781
Frakcje ciężkie		9 130	9 603
Pozostałe		3 830	5 251
		61 466	65 875
Segment Detal			
Lekkie destylaty		14 229	15 289
Średnie destylaty		19 079	19 688
Pozostałe		3 154	3 165
		36 462	38 142
Segment Petrochemia			
Monomery		2 055	2 137
Polimery		4 279	4 328
Aromaty		1 528	1 462
Nawozy sztuczne		1 004	1 356
Tworzywa sztuczne		1 464	1 284
PTA		2 048	1 875
Pozostałe		3 459	3 527
		15 837	15 969
Segment Wydobycie*			
		17	1
Funkcje Korporacyjne		71	115
	29	113 853	120 102

* Dodatkowe informacje dotyczące przekształcenia przychodów segmentów operacyjnych w związku z wydzieleniem segmentu operacyjnego wydobycie zostały zaprezentowane w notcie 6.1.

6.4. Informacje o wiodących klientach

W 2013 roku oraz 2012 roku Grupa nie zidentyfikowała wiodących klientów, z którymi zrealizowałaby przychody ze sprzedaży przekraczające poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży Grupy ORLEN.

7. Rzeczowe aktywa trwałe

	31/12/2013	31/12/2012
Grunty	893	909
Budynki i budowle	9 983	10 263
Urządzenia techniczne i maszyny	11 128	11 714
Środki transportu i pozostałe	763	834
Środki trwałe w budowie	1 229	840
Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	619	162
Aktywa z tytułu zagospodarowania i wydobycia zasobów mineralnych	679	22
	25 294	24 744

7.1. Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Aktywa poszukiwawcze i wydobywcze		Razem
						Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	Aktywa z tytułu zagospodarowania i wydobycia zasobów mineralnych	
Wartość księgowa brutto								
1 stycznia 2013	972	18 665	31 205	2 199	974	162	22	54 199
Nakłady inwestycyjne	–	29	123	42	1 925	279	10	2 408
Pozostałe zwiększenia	–	5	2	2	–	–	–	9
Koszty finansowania zewnętrznego	–	4	8	–	8	2	–	22

7.1. Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych cd.

	Grunt	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Aktywa poszukiwawcze i wydobywcze		Razem
						Aktywa z tytułu poszuki- wania i oceny zasobów mineralnych	Aktywa z tytułu zagospo- darowania i wydobycia zasobów mineralnych	
Nabycie jednostki zależnej	–	1	–	1	–	165	661	828
Reklasyfikacje	(4)	440	846	101	(1 486)	101	11	9
Sprzedaż	–	(27)	(4)	(43)	–	–	–	(74)
Likwidacja	–	(83)	(284)	(149)	(23)	–	–	(539)
Pozostałe zmniejszenia	–	(9)	(24)	(14)	(3)	–	–	(50)
Różnice kursowe	(25)	(285)	(820)	(42)	(27)	(5)	(19)	(1 223)
31 grudnia 2013	943	18 740	31 052	2 097	1 368	704	685	55 589
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe								
1 stycznia 2013	63	8 375	19 467	1 362	129	–	–	29 396
Amortyzacja	1	615	1 275	177	–	–	6	2 074
Pozostałe zwiększenia	–	4	1	3	–	–	–	8
Odpisy aktualizujące	(10)	2	19	–	(16)	86	–	81
Reklasyfikacje	–	(26)	(9)	(15)	–	–	–	(50)
Sprzedaż	–	(7)	(3)	(39)	–	–	–	(49)
Likwidacja	–	(65)	(251)	(114)	–	–	–	(430)
Pozostałe zmniejszenia	–	(3)	(18)	(13)	–	–	–	(34)
Dotacje rządowe – rozliczenie	–	2	3	1	–	–	–	6
Różnice kursowe	(4)	(171)	(588)	(31)	(5)	(1)	–	(800)
31 grudnia 2013	50	8 726	19 896	1 331	108	85	6	30 202
Wartość księgowa brutto								
1 stycznia 2012	1 005	18 499	31 564	2 323	1 232	71	18	54 712
Nakłady inwestycyjne	–	24	127	54	1 662	91	–	1 958
Pozostałe zwiększenia	–	2	3	3	2	–	18	28
Koszty finansowania zewnętrznego	–	7	13	–	1	–	–	21
Reklasyfikacje	8	504	1 189	93	(1 851)	–	(14)	(71)
Sprzedaż	–	(5)	(4)	(49)	–	–	–	(58)
Likwidacja	(1)	(56)	(341)	(158)	–	–	–	(556)
Pozostałe zmniejszenia	–	(3)	(9)	(7)	(27)	–	–	(46)
Różnice kursowe	(40)	(307)	(1 337)	(60)	(45)	–	–	(1 789)
31 grudnia 2012	972	18 665	31 205	2 199	974	162	22	54 199
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe								
1 stycznia 2012	66	7 603	18 834	1 416	153	–	–	28 072
Amortyzacja	1	651	1 316	190	–	–	–	2 158
Pozostałe zwiększenia	–	–	2	3	–	–	–	5
Odpisy aktualizujące	(1)	316	398	(1)	(15)	–	–	697
Reklasyfikacje	–	2	(13)	(14)	–	–	–	(25)
Sprzedaż	–	(1)	(4)	(46)	–	–	–	(51)
Likwidacja	–	(45)	(302)	(140)	–	–	–	(487)
Pozostałe zmniejszenia	–	(2)	1	(7)	–	–	–	(8)
Dotacje rządowe – rozliczenie	–	2	–	–	–	–	–	2
Różnice kursowe	(3)	(151)	(765)	(39)	(9)	–	–	(967)
31 grudnia 2012	63	8 375	19 467	1 362	129	–	–	29 396
Dotacje rządowe								
1 stycznia 2013	–	27	24	3	5	–	–	59
31 grudnia 2013	–	31	28	3	31	–	–	93
1 stycznia 2012	–	29	29	4	–	–	–	62
31 grudnia 2012	–	27	24	3	5	–	–	59
Wartość księgowa netto								
1 stycznia 2013	909	10 263	11 714	834	840	162	22	24 744
31 grudnia 2013	893	9 983	11 128	763	1 229	619	679	25 294
1 stycznia 2012	939	10 867	12 701	903	1 079	71	18	26 578
31 grudnia 2012	909	10 263	11 714	834	840	162	22	24 744

7.2. Zmiana stanu odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe

	Nota	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Aktywa z tytułu poszukiwa- nia i oceny zasobów mineralnych	Razem
1 stycznia 2013		54	1 402	3 575	67	129	–	5 227
Utworzenie	31.2	7	40	27	3	23	86	186
Odwrócenie	31.1	–	(38)	(10)	(1)	(2)	–	(51)
Wykorzystanie		–	(2)	(14)	(3)	(21)	–	(40)
Reklasyfikacje		(17)	2	16	1	(16)	–	(14)
Różnice kursowe		(2)	(54)	(138)	(2)	(5)	(1)	(202)
		42	1 350	3 456	65	108	85	5 106
zwiększenia/(zmniejszenia) netto*		(10)	2	19	–	(16)	86	81
1 stycznia 2012		57	1 250	3 631	75	153	–	5 166
Utworzenie	31.2	–	346	418	11	16	–	791
Odwrócenie	31.1	(1)	(29)	(5)	(8)	(16)	–	(59)
Wykorzystanie		–	(1)	(14)	(3)	(3)	–	(21)
Reklasyfikacje		–	–	(1)	(1)	(12)	–	(14)
Różnice kursowe		(2)	(164)	(454)	(7)	(9)	–	(636)
		54	1 402	3 575	67	129	–	5 227
zwiększenia/(zmniejszenia) netto*		(1)	316	398	(1)	(15)	–	697

* Zwiększenia/(zmniejszenia) netto obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie oraz reklasyfikacje.

7.3. Pozostałe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych

	Nota	31/12/2013	31/12/2012
Wartość księgowa brutto w pełni amortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu		3 485	3 781
Wartość księgowa netto czasowo nieużywanych rzeczowych aktywów trwałych		12	11
Wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		19	54
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na wycofane rzeczowe aktywa trwałe		(56)	(46)
Wartość księgowa netto składników rzeczowych aktywów trwałych w leasingu finansowym	37.1	155	153

Grupa dokonuje okresowej weryfikacji stosowanych stawek amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych, a korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Zastosowanie w 2013 roku okresów użytkowania składników rzeczowego majątku trwałego z roku 2012 spowodowałoby wzrost amortyzacji o 83 mln PLN.

Dodatkowe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych, które stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy przedstawiono w notce 28.

Grupa otrzymała dotacje na:

- dofinansowanie zadań inwestycyjnych związanych ze zmianą technologii produkcji chloru oraz zakupem pieców fluidalnych,
- budowę nowoczesnych laboratoriów badawczych wraz z zakupem nowoczesnego wyposażenia i sprzętu laboratoryjnego,
- stworzenie w ramach Płockiego Parku Przemysłowo–Technologicznego nowych obiektów kubaturowych pochodzących głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

7.4. Kwoty ujęte w sprawozdaniu finansowym, wynikające z poszukiwań i oceny zasobów mineralnych

	2013	2012
Koszty poniesione w fazie poszukiwań i oceny zasobów mineralnych	(125)	(26)
wstępne analizy i inne koszty związane z poszukiwaniem złóż zasobów mineralnych ujęte w wyniku finansowym	(36)	(26)
odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(89)	–
Aktywa	619	219
Nakłady inwestycyjne	293	124
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(9)	(7)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	(289)	(85)

8. Nieruchomości inwestycyjne

	2013	2012
Stan na początek okresu	117	118
Przeklasyfikowanie z rzeczowych aktywów trwałych	12	1
Sprzedaż	(2)	–
Wyceny do wartości godziwej	–	3
zwiększenia	–	3
Różnice kursowe	(7)	(5)
	120	117

Składnikami nieruchomości inwestycyjnych są głównie budynki socjalno–biurowe oraz grunty. W zależności od charakteru nieruchomości do oszacowania wartości godziwej stosowano metodę porównawczą lub dochodową. Metodę porównawczą stosowano przy założeniu, że wartość wycenianej nieruchomości jest równa cenie możliwej do uzyskania na rynku za nieruchomość o podobnym charakterze. W metodzie dochodowej obliczenia przeprowadzono przy użyciu techniki dyskontowania strumieni pieniężnych. W analizie dla najbardziej istotnych pozycji zastosowano 10-letni okres prognozy. Do dyskontowania zastosowano stopę dyskonta odzwierciedlającą wymaganą przez nabywców nieruchomości relację pomiędzy rocznym dochodem uzyskiwanym z nieruchomości a nakładami, jakie należy ponieść na ich zakup.

Prognozy zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych dla wycenianych obiektów uwzględniają warunki zawarte we wszystkich umowach najmu oraz dowody zewnętrzne, takie jak aktualne rynkowe stawki najmu podobnych obiektów, podobnie zlokalizowanych, będących w porównywalnym stanie technicznym i standardzie oraz służące podobnym celom.

Przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi

	2013	2012
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	14	13
Bezpośrednie koszty operacyjne	(4)	(5)
generujące w danym okresie przychody z czynszów	(4)	(4)
nie generujące w danym okresie przychodów z czynszów	–	(1)

Dodatkowe informacje dotyczące wyceny nieruchomości inwestycyjnych przedstawiono w nocie 3.3.7 i 4.2.

8.1. Ustalenie wartości godziwej

	Nota	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Hierarchia wartości godziwej	
				Poziom 2	Poziom 3
31/12/2013	8	120	120	45	75
31/12/2012	8	117	117	39	78

Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na podstawie wyceny dokonanej przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego. Przy ustaleniu wartości godziwej posłużono się metodą wykorzystującą wartości rynkowe przez porównanie cen transakcyjnych otrzymanych za inne takie same lub podobne aktywa na wolnym rynku w zbliżonym czasie i w podobnej lokalizacji.

W okresie sprawozdawczym i w okresie porównawczym w Grupie nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomami 2 i 3 hierarchii wartości godziwej.

Zmiana stanu nieruchomościach inwestycyjnych zaklasyfikowanych do Poziomu 3

	31/12/2013
Stan na początek okresu	78
Transfer ze środków trwałych w budowie na inwestycje w nieruchomości	3
Różnice kursowe	(6)
	75

Analiza wrażliwości zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych zaklasyfikowanych do Poziomu 3

Analiza wpływu potencjalnych zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych na wynik przed opodatkowaniem związanych z hipotetyczną zmianą stopy dyskonta:

	Poziom 3			
	Wzrost	Wpływ łączny	Spadek	Wpływ łączny
Stopa procentowa	1%	(3)	–1%	3
		(3)		3

9. Wartości niematerialne

	Nota	31/12/2013	31/12/2012
Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie		20	78
<i>Wartości niematerialne w trakcie rozwoju</i>		–	57
<i>Pozostałe</i>		20	21
Pozostałe wartości niematerialne		941	1 369
<i>Oprogramowanie</i>		42	48
<i>Patenty, znaki towarowe i licencje</i>		397	491
<i>Wartość firmy</i>		86	89
<i>Prawa majątkowe</i>	9.5	270	687
<i>Pozostałe</i>		146	54
		961	1 447

9.1. Zmiana stanu wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie

	Wartości niematerialne w trakcie rozwoju	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2013	57	83	140
Pozostałe zwiększenia	–	1	1
Reklasyfikacje	(57)	4	(53)
Likwidacja	–	(3)	(3)
Różnice kursowe	–	(5)	(5)
31 grudnia 2013	–	80	80
Skumulowane umorzenie			
1 stycznia 2013	–	62	62
Amortyzacja	–	5	5
Likwidacja	–	(3)	(3)
Różnice kursowe	–	(4)	(4)
31 grudnia 2013	–	60	60
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2012	50	88	138
Nakłady inwestycyjne	7	–	7
Pozostałe zwiększenia	–	3	3
Reklasyfikacje	–	2	2
Likwidacja	–	(6)	(6)
Różnice kursowe	–	(4)	(4)
31 grudnia 2012	57	83	140
Skumulowane umorzenie			
1 stycznia 2012	–	68	68
Amortyzacja	–	6	6
Pozostałe zwiększenia	–	3	3
Likwidacja	–	(13)	(13)
Różnice kursowe	–	(2)	(2)
31 grudnia 2012	–	62	62
Wartość księgowa netto			
1 stycznia 2013	57	21	78
31 grudnia 2013	–	20	20
1 stycznia 2012	50	20	70
31 grudnia 2012	57	21	78

9.2. Zmiana stanu pozostałych wartości niematerialnych

	Oprogramowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2013	268	1 193	431	786	78	2 756
Nakłady inwestycyjne	8	4	–	–	60	72
Pozostałe zwiększenia	6	1	10	31	1	49
Reklasyfikacje	2	(4)	–	10	135	143
Sprzedaż	–	–	–	(40)	–	(40)
Likwidacja	(3)	(8)	–	–	–	(11)
Pozostałe zmniejszenia	–	(4)	(12)	(398)	(109)	(523)
Różnice kursowe	(12)	(23)	(1)	(7)	(5)	(48)
31 grudnia 2013	269	1 159	428	382	160	2 398
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2013	220	702	342	99	24	1 387
Amortyzacja	15	74	–	–	–	89
Pozostałe zwiększenia	–	3	–	–	–	3
Odpisy aktualizujące	2	8	3	15	(5)	23
Likwidacja	(3)	(8)	–	–	–	(11)
Pozostałe zmniejszenia	(2)	(2)	–	–	(2)	(6)
Różnice kursowe	(5)	(15)	(3)	(2)	(3)	(28)
31 grudnia 2013	227	762	342	112	14	1 457
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2012	275	1 185	434	597	60	2 551
Nakłady inwestycyjne	4	3	–	–	37	44
Pozostałe zwiększenia	6	2	–	845	1	854
Reklasyfikacje	1	25	–	–	–	26
Sprzedaż	–	–	–	(30)	–	(30)
Likwidacja	(3)	(4)	–	(15)	–	(22)
Pozostałe zmniejszenia	(1)	(3)	–	(586)	(17)	(607)
Różnice kursowe	(14)	(15)	(3)	(25)	(3)	(60)
31 grudnia 2012	268	1 193	431	786	78	2 756
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2012	214	640	335	90	20	1 299
Amortyzacja	17	73	–	–	4	94
Pozostałe zwiększenia	1	–	–	–	–	1
Odpisy aktualizujące	2	3	8	32	–	45
Likwidacja	(3)	(4)	–	(15)	–	(22)
Pozostałe zmniejszenia	–	(3)	–	–	–	(3)
Różnice kursowe	(11)	(7)	(1)	(8)	–	(27)
31 grudnia 2012	220	702	342	99	24	1 387
Wartość księgowa netto						
1 stycznia 2013	48	491	89	687	54	1 369
31 grudnia 2013	42	397	86	270	146	941
1 stycznia 2012	61	545	99	507	40	1 252
31 grudnia 2012	48	491	89	687	54	1 369

Wartość księgowa netto praw majątkowych na dzień 31 grudnia 2013 roku jest efektem rozliczenia praw do emisji CO₂ i praw majątkowych do energii za 2012 rok przy jednoczesnym braku rozpoznania nieodpłatnych praw majątkowych. Pozostałe zmniejszenia praw majątkowych w wartości księgowej netto obejmują głównie rozliczenie uprawnień za 2012 rok i za 2011 rok. Dodatkowe informacje w notcie 9.5.

9.3. Zmiana stanu odpisów aktualizujących pozostałe wartości niematerialne

	Nota	Oprogra- mowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
1 stycznia 2013		14	42	318	100	8	482
Utworzenie	31.2.	1	6	3	42	—	52
Odwrócenie	31.1.	—	(2)	—	—	—	(2)
Reklasyfikacje		1	4	—	(27)	(5)	(27)
Różnice kursowe		(1)	(2)	—	(3)	—	(6)
		15	48	321	112	3	499
zwiększenia/(zmniejszenia) netto*		2	8	3	15	(5)	23
1 stycznia 2012		12	41	310	74	7	444
Utworzenie	31.2.	3	3	8	58	—	72
Odwrócenie	31.1.	—	(1)	—	(26)	—	(27)
Wykorzystanie		(1)	1	—	—	—	—
Różnice kursowe		—	(2)	—	(6)	—	(8)
		14	42	318	100	7	481
zwiększenia netto*		2	3	8	32	—	45

* Zwiększenia/(zmniejszenia) netto obejmują utworzenie, odwrócenie, wykorzystanie oraz reklasyfikacje.

Odpisy aktualizujące w 2013 i 2012 roku dotyczyły głównie utraty wartości nieodpłatnie otrzymanych praw majątkowych do energii. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 9.5.2.

9.4. Pozostałe informacje dotyczące wartości niematerialnych

	2013	2012
Wartość księgowa brutto w pełni amortyzowanych wartości niematerialnych będących nadal w użytkowaniu	494	509
Wartość księgowa netto składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania	11	11
Wartość księgowa netto wartości niematerialnych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do wartości niematerialnych przeznaczonych do sprzedaży	1	4

Grupa dokonuje weryfikacji stosowanych stawek amortyzacji wartości niematerialnych, a korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Zastosowanie w 2013 roku okresów użytkowania składników wartości niematerialnych z roku 2012 spowodowałoby wzrost amortyzacji o 7 mln PLN.

Wartość księgowa netto składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania zawiera wydatki związane z rejestracją chemikaliów produkowanych lub importowanych (określonych w Rozporządzeniu nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów) – tzw. REACH (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals). Ponieważ rejestracja jest bezterminowa oraz nieznan jest okres produkcji lub importu poszczególnych chemikaliów przyjęto nieokreślony okres ich użytkowania.

Grupa traktuje również wartość firmy jako składnik wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Dodatkowe informacje dotyczące wartości niematerialnych, które stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy przedstawiono w nocie 28.

9.5. Prawa majątkowe

9.5.1. Uprawnienia do emisji CO₂

Przydział uprawnień do emisji CO₂ na rok 2013 dotyczący poszczególnych instalacji nastąpi na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu instalacji innych niż wytwarzające energię elektryczną, objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w okresie rozliczeniowym rozpoczynającym się od dnia 1 stycznia 2013 roku w związku z przyjętym przez Unię Europejską Protokołem z Kioto z 11 grudnia 1997 roku do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych.

Na podstawie Dyrektywy 2003/87/WE oraz Decyzji Komisji 2013/448/UE w sprawie ilości bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ skorygowanych międzysektorowym współczynnikiem korygującym, Grupa określiła wstępnie przydziały bezpłatnych uprawnień bazując na wskaźnikach emisyjności obowiązujących w okresie rozliczeniowym zaczynającym się od 2013 roku.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa ujęła w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności – należności z tytułu nieodpłatnych praw do emisji CO₂ na rok 2013.

Po faktycznym otrzymaniu przydziału Grupa dokona reklasyfikacji powyższych uprawnień do pozycji wartości niematerialne.

Zmiana stanu posiadanych uprawnień do emisji CO₂ w 2013 roku

	Nota	Ilość (w tys. ton)	Wartość
Stan na początek okresu		19 663	619
Otrzymane nieodpłatnie		473	–
Rozliczenie za 2012 rok		(10 697)	(383)
Zakup/(Sprzedaż) netto		276	–
Odpisy aktualizujące		–	27
Różnice kursowe		–	(5)
	9	9 715	258
Należne na dzień sprawozdawczy uprawnienia	17	8 139	164
		17 854	422
Emisja CO ₂ w 2013 roku		12 951	321

W związku z przewidywanym niedoborem uprawnień na lata 2013-2020 Grupa zawarła transakcje zabezpieczające cenę zakupu uprawnień w przyszłości. Zawarte transakcje zakupu uprawnień pokrywają znaczącą część spodziewanego niedoboru na ten okres, a także zabezpieczają ryzyko związane z nieotrzymaniem na czas darmowych uprawnień potrzebnych do rozliczenia roku 2013.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wyniosła 20,07 PLN (co odpowiada 4,84 EUR według kursu na dzień 31 grudnia 2013 roku) (źródło: www.theice.com).

9.5.2. Prawa majątkowe do energii

Zmiana stanu posiadanych praw majątkowych do energii w 2013 roku

	Nota	Żółte	Czerwone	Fioletowe	Zielone	Razem Wartość
		Ilość (w tys. MWh)				
Stan na początek okresu		383	3 311	3	50	68
Otrzymane nieodpłatnie		276	355	–	–	31
Rozliczenie za 2012 rok		(16)	(104)	(3)	(51)	(15)
Zakup/(Sprzedaż) netto		(317)	631	4	57	(30)
Odpisy aktualizujące		–	–	–	–	(42)
	9	326	4 193	4	56	12

Do dnia 31 grudnia 2013 roku Grupa otrzymała na mocy Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nieodpłatnie prawa majątkowe do energii, tzw. certyfikaty żółte i czerwone za I i II kwartał 2013 roku w ilości odpowiednio 386 114 MWh i 635 268 MWh.

Ze względu na trwające prace nad zmianami w Prawie energetycznym i równoległe prowadzony proces pozyskania zgody Komisji Europejskiej na przedłużenie wsparcia dla kogeneracji, na Towarowej Giełdzie Energii nie występuje obrót certyfikatami żółtymi i czerwonymi co uniemożliwia określenie ich wartości. W rezultacie w okresie zakończonym 31 grudnia 2013 roku Grupa nie rozpoznała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartości niematerialnych i nie rozpoznała dotacji w pozostałych przychodach operacyjnych z tytułu otrzymanych nieodpłatnie praw.

W 2013 roku Grupa dokonała odpisów aktualizujących certyfikatów energetycznych w związku ze zmianami przepisów prawa energetycznego i brakiem możliwości ich wykorzystania w przyszłości w wysokości (42) mln PLN.

Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 3.3.8.2.

10. Prawa wieczystego użytkowania gruntów

	2013	2012
Stan na początek okresu	98	96
Nakłady inwestycyjne	7	4
Amortyzacja	(2)	(2)
Sprzedaż	(4)	–
	99	98

Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 83) każda osoba fizyczna i prawna (z pewnymi wyjątkami) może wystąpić z żądaniem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, o ile w dniu 13 października 2005 roku była użytkownikiem wieczystym lub jest prawnym następcą takiego użytkownika (leasingobiorca). Nowelizacja Ustawy powinna być rozpatrywana przez leasingobiorcę jako zmiana warunków umowy wymagająca ponownej oceny klasyfikacji leasingu, ze względu na wprowadzenie możliwości żądania przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności przez osoby prawne. Ponowna ocena przeprowadzona przez Grupę potwierdza obecną klasyfikację umowy wieczystego użytkowania gruntu jako leasingu operacyjnego.

Grunty te w przeważającej części znajdują się na terenie obiektów związanych z podstawową działalnością gospodarczą Grupy. W szczególności umiejscowione są na nich instalacje produkcyjne, terminale paliw, stacje paliw a także inne obiekty dotyczące działalności Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa rozpoznała w ewidencji pozabilansowej prawa wieczystego użytkowania gruntów, otrzymane nieodpłatnie na mocy decyzji administracyjnych w kwocie odpowiednio 1 024 mln PLN i 1 011 mln PLN.

Za 2013 rok i za 2012 rok ujęto koszty związane z powyższymi prawami w kwocie odpowiednio (48) mln PLN i (49) mln PLN.

11. Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności

	Wartość księgowa na dzień		Udział Grupy w kapitale podstawowym /w ogólnej liczbie głosów na dzień		Podstawowa działalność
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	
Naftelf	6	6	34,00%	34,00%	dystrybucja paliw lotniczych i budowa magazynów do ich przechowywania
Wircom	5	5	49,02%	49,02%	obsługa remontowa maszyn energetycznych dla przemysłu chemicznego, spożywczego, energetyki
Pozostałe	1	1			
	12	12			

Poniżej ujawniono skrócone informacje finansowe obejmujące łączne wartości aktywów i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku, przychodów, kosztów i wyników finansowych za 2013 i 2012 rok w spółce UAB Naftelf (Naftelf), Przedsiębiorstwo Usług technicznych Wircom Sp. z o.o. (Wircom).

Naftelf

	31/12/2013	31/12/2012
Aktywa trwałe	3	4
Aktywa obrotowe	16	16
Aktywa razem	19	20
Zobowiązania krótkoterminowe	2	3
Zobowiązania razem	2	3
	2013	2012
Przychody ze sprzedaży	96	100
Koszt własny sprzedaży	(95)	(99)
Zysk brutto na sprzedaży	1	1
Zysk/(Strata) netto	–	–

Wircom

	31/12/2013	31/12/2012
Aktywa trwałe	2	2
Aktywa obrotowe	12	11
Aktywa razem	14	13
Zobowiązania krótkoterminowe	3	2
Zobowiązania razem	3	2
	2013	2012
Przychody ze sprzedaży	28	25
Koszt własny sprzedaży	(25)	(23)
Zysk brutto na sprzedaży	3	2
Zysk netto	1	–

12. Spółki współkontrolowane konsolidowane metodą proporcjonalną

PKN ORLEN posiada 50%-owy udział w spółce joint-venture – Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. (BOP), zajmującej się produkcją, dystrybucją i sprzedażą polimerów oraz w spółce Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT), która zajmuje się doradztwem i zarządzaniem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzaniem holdingami oraz zagospodarowaniem, kupnem i sprzedażą nieruchomości na własny rachunek.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku, udział Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach, kosztach oraz wynikach finansowych spółek współkontrolowanych przedstawiał się następująco:

BOP

	31/12/20123	31/12/2012
Aktywa trwałe	512	568
Aktywa obrotowe	660	730
Aktywa razem	1 172	1 298
Zobowiązania długoterminowe	102	162
Zobowiązania krótkoterminowe	485	567
Zobowiązania razem	587	729
	2013	2012
Przychody ze sprzedaży	1 810	1 729
Koszt własny sprzedaży	(1 689)	(1 638)
Zysk brutto na sprzedaży	121	91
Koszty sprzedaży	(51)	(54)
Koszty ogólnego zarządu	(11)	(12)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	2	(1)
Zysk z działalności operacyjnej	61	24
Przychody i koszty finansowe netto	(6)	14
Zysk przed opodatkowaniem	55	38
Podatek dochodowy	(19)	(8)
Zysk netto	36	30
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	124	121
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej	(10)	(18)
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności finansowej	(90)	(71)

PPPT

	31/12/20123	31/12/2012
Aktywa trwałe	18	13
Aktywa obrotowe	20	22
Aktywa razem	38	35
Zobowiązania krótkoterminowe	5	1
Zobowiązania razem	5	1
	2013	2012
Przychody ze sprzedaży	3	3
Koszt własny sprzedaży	(2)	(2)
Zysk brutto na sprzedaży	1	1
Koszty ogólnego zarządu	(2)	(2)
(Strata) z działalności operacyjnej	(1)	(1)
(Strata) przed opodatkowaniem	(1)	–
(Strata) netto	(1)	–
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1)	–
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej	(2)	(3)

13. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	31/12/20123	31/12/2012
Akcje notowane	–	1
Wodkan S.A.	–	1
Akcje/udziały nienotowane	40	40
Naftoport Sp. z o.o.	40	40
	40	41

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku odpisy aktualizujące aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyniosły 74 mln PLN.

14. Pozostałe aktywa długoterminowe

	Nota	31/12/2013	31/12/2012
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne		122	28
<i>swapy towarowe</i>		94	26
<i>swapy walutowo-procentowe</i>		16	2
<i>swapy procentowe</i>		12	–
Sprzedaż niefinansowych aktywów trwałych	35.6.2	8	–
Pożyczki udzielone		5	9
Pozostałe	35.6.2	17	12
Aktywa finansowe		152	49
Zaliczki na środki trwałe w budowie		6	5
Pozostałe		–	1
Aktywa niefinansowe		6	6
		158	55

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku odpisy aktualizujące wartość pozostałych aktywów długoterminowych wyniosły 7 mln PLN.

15. Utrata wartości aktywów trwałych

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa na podstawie analiz, dostępnych na dzień bilansowy danych finansowych oraz aktualnej Strategii i Planów Średnioterminowych do roku 2017 nie stwierdziła przesłanek utraty wartości aktywów trwałych w ramach poszczególnych jednostek generowania przepływów pieniężnych stanowiących odpowiednie segmenty operacyjne.

Wpływ odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych na skonsolidowany rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody za okres zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Nota	Utworzenie	Odwrocenie	Razem
Grunty		(7)	–	(7)
Budynki i budowle		(40)	38	(2)
Urządzenia techniczne i maszyny		(27)	10	(17)
Środki transportu i pozostałe		(3)	1	(2)
Środki trwałe w budowie		(23)	2	(21)
Aktywa poszukiwawcze i wydobywcze		(86)	–	(86)
<i>Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych</i>		(86)	–	(86)
Oprogramowanie		(1)	–	(1)
Patenty, znaki towarowe i licencje		(6)	2	(4)
Wartość firmy		(3)	–	(3)
Prawa majątkowe		(42)	–	(42)
	7.2, 9.3, 31.1., 31.2.	(238)	53	(185)

W 2013 roku odpisy aktualizujące netto w kwocie (185) mln PLN dokonane były głównie w segmencie wydobywcze i dotyczyły spółki Orlen International Exploration & Production Company BV w segmencie wydobywcze Grupy ORLEN.

W wyniku przeprowadzonych analiz w ramach projektu KAMBR stwierdzono brak nasycenia węglowodorami i w rezultacie dokonano odpisu aktywów w łącznej kwocie (89) mln PLN w tym o (3) mln PLN zmniejszono wartość firmy.

Dodatkowo, dokonano odpisu wartości rzeczowych aktywów trwałych w kwocie (54) mln PLN oraz odpisu wartości certyfikatów energetycznych w kwocie (42) mln PLN w związku ze zmianami regulacji prawnych i brakiem możliwości wykorzystania posiadanych certyfikatów w przyszłości.

Przesłankę do przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów trwałych w roku 2012 stanowiło pogorszenie sytuacji makroekonomicznej, spadek tempa wzrostu gospodarczego, słabsze perspektywy wzrostu wywołane kolejną falą światowego kryzysu, obniżenie dynamiki konsumpcji paliw, utrzymujące się wysokie ceny ropy naftowej i w konsekwencji produktów pochodnych (w tym paliw) oraz wciąż rosnąca presja na marże rafinerijne i petrochemiczne.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku przeprowadzono test na utratę wartości aktywów dla wszystkich zidentyfikowanych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne.

W 2012 roku odpisy aktualizujące netto w kwocie (766) mln PLN dotyczyły głównie spółki Ceska Rafinerska a.s. w segmencie rafineria Grupy Unipetrol.

Odpis aktywów segmentu rafineria Unipetrol był w szczególności efektem:

- obniżenia wskaźnika EBITDA (niższa dynamika konsumpcji, presja na marże handlowe);
- pogorszenia ekonomiki dostaw ropy naftowej (ceny, logistyka);
- optymalizacji (ograniczenia) wydatków inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2012 dokonano odpisu wartości firmy w Grupie Unipetrol w kwocie (8) mln PLN.

Informacje o zwiększeniach i zmniejszeniach odpisów aktualizujących w odniesieniu do każdej grupy niefinansowych aktywów trwałych przedstawiono w notach 7, 9.

16. Zapasy

	Nota	31/12/2013	31/12/2012
Materiały		5 623	6 756
Półprodukty i produkty w toku		1 121	1 356
Produkty gotowe		5 641	5 353
Towary		1 021	1 016
Części zamienne		452	530
Zapasy netto		13 858	15 011
Odpisy aktualizujące wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania	16.1	203	195
Zapasy brutto		14 061	15 206

16.1. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania

	Nota	2013	2012
Stan na początek okresu		195	239
Utworzenie		269	425
Odwrocenie		(79)	(120)
Wykorzystanie		(175)	(341)
Różnice kursowe		(7)	(8)
		203	195

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów prezentowane jest w koszczie własnym sprzedaży. Dodatkowe informacje dotyczące zapasów, na których ustanowiony był zastaw jako zabezpieczenie zobowiązań Grupy przedstawiono w nocie 28.

16.2. Zapasy obowiązkowe

W okresie od stycznia 2013 roku do momentu publikacji niniejszego raportu rocznego zostały zawarte następujące umowy sprzedaży/odkupu zapasów obowiązkowych:

Lp.	Data transakcji	Strony transakcji		Wartość transakcji	
		Sprzedający	Kupujący	mln USD	mln PLN*
1.	28 marca 2013	Ashby	PKN	404	1 318
				<i>w tym rozliczenie transakcji zabezpieczającej</i>	
				38	124
2.	27 czerwca 2013	PKN	Neon	314	1 045
3.	28 stycznia 2014	Whirlwind	PKN	385	1 189
				<i>w tym rozliczenie transakcji zabezpieczającej</i>	
				(11)	(34)

* dane przeliczone kursem średnim Narodowego Banku Polskiego z dnia zawarcia transakcji

17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Nota	2013	2012
Dostawy i usługi		6 352	6 898
Należności dochodzone na drodze sądowej		72	75
Pozostałe		83	57
Aktywa finansowe	35.6.2	6 507	7 030
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa		184	159
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		455	535
Zaliczki na niefinansowe aktywa trwałe		290	118
Uprawnienia do emisji CO ₂	9.5.1	164	–
Zaliczki na dostawy		20	15
Rozliczenia międzyokresowe czynne		197	218
Aktywa niefinansowe		1 310	1 045
Należności netto		7 817	8 075
Odpis aktualizujący wartość należności	17.1	497	515
Należności brutto		8 314	8 590

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w walutach obcych na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiły odpowiednio 3 719 mln PLN i 4 054 mln PLN. Podział należności od jednostek powiązanych przedstawiono w nocie 41.4.

Podział aktywów finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w nocie 35.6.1.2.1.

17.1. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

	Nota	2013	2012
Stan na początek okresu		515	543
Utworzenie	31.2, 32.2	71	108
Odwrocenie	31.1, 32.1	(40)	(69)
Wykorzystanie		(40)	(59)
Różnice kursowe		(9)	(8)
		497	515

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność. Dodatkowe informacje dotyczące należności objętych cesją przedstawiono w nocie 28.

18. Pozostałe aktywa finansowe

	31/12/2013	31/12/2012
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	144	46
<i>forwardy walutowe</i>	66	45
<i>swapy towarowe</i>	78	1
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	8	23
<i>forwardy walutowe</i>	5	10
<i>swapy towarowe</i>	3	13
Wbudowane instrumenty pochodne	3	1
<i>swapy walutowe</i>	3	1
Depozyty	4	22
Pożyczki udzielone	6	276
	165	368

Dodatkowe informacje dotyczące depozytów objętych blokadą bankową i stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu przedstawiono w nocie 28.

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31/12/2013	31/12/2012
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	2 773	2 180
Pozostałe środki pieniężne	120	31
	2 893	2 211
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	47	64

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą głównie blokady środków pieniężnych na rachunkach bankowych w celu zabezpieczenia wywiązania się ze zobowiązań jak również w zakresie udzielonych gwarancji. Pozostałe środki pieniężne na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku obejmowały głównie środki pieniężne w drodze.

Składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych i w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej są tożsame.

20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	31/12/2013	31/12/2012
Akcje i udziały	1	1
Prawa majątkowe do energii	–	45
Składniki majątku trwałego	11	19
Aktywa spółki zależnej przeznaczonej do sprzedaży	3	–
	15	65

Składniki majątku trwałego na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku obejmowały głównie budynki i budowle, grunty, urządzenia techniczne i maszyny oraz środki transportu.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa sklasyfikowała jako przeznaczone do sprzedaży nieodpłatnie otrzymane prawa do energii żółtej, które zostały sprzedane w I kwartale 2013 roku.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku stan odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży wyniósł 10 mln PLN.

21. Kapitał własny

21.1. Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym wynosi na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku 535 mln PLN i podzielony jest na 427 709 061 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,25 PLN każda.

Kapitał zakładowy na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku składał się z następujących serii akcji:

Liczba wyemitowanych akcji				
Seria A	Seria B	Seria C	Seria D	Razem
336 000 000	6 971 496	77 205 641	7 531 924	427 709 061

Każda nowa emisja akcji w Polsce jest oznaczana jako kolejna seria. Akcje wszystkich powyższych serii mają takie same prawa.

	31/12/2013	31/12/2012
Kapitał zakładowy	535	535
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego	523	523
	1 058	1 058

Kapitał zakładowy na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

21.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynika z nadwyżki ceny emisyjnej akcji serii B, C i D nad ich wartością nominalną.

	31/12/2013	31/12/2012
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 058	1 058
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	169	169
	1 227	1 227

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

21.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń obejmuje wycenę instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń. Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia przed ryzykiem towarowym, ryzykiem zmian kursów walutowych i ryzykiem zmian stóp procentowych. Zmiany wartości godziwej, które stanowią efektywną część powiązania zabezpieczającego ujmują się w kapitale z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń, natomiast część nieefektywną ujmują się w rachunku zysków lub strat.

W odniesieniu do zabezpieczenia przepływów pieniężnych spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń, część nieefektywna ujęta w zysku lub stracie za rok 2013 wyniosła 2 mln PLN.

Zmiana stanu kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

	2013	2012
Stan na początek okresu	(73)	(24)
wartość brutto	(88)	(28)
podatek odroczony	15	4
Rozliczenie instrumentów zabezpieczających	47	(302)
przychody ze sprzedaży	(58)	(75)
różnice kursowe	(61)	(28)
odsetki	43	54
środki trwałe w budowie	(1)	–
zapasy	124	(253)
Wycena instrumentów zabezpieczających	213	247
Udział mniejszości w wycenie	10	(5)
Podatek odroczony od rozliczenia i wyceny instrumentów zabezpieczających	(49)	11
	148	(73)
wartość brutto	182	(88)
podatek odroczony	(34)	15

Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 3.3.27.6 oraz 35.5.1.

21.4. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje różnicę pomiędzy wartością księgową netto a wartością godziwą nieruchomości na dzień jej przekwalifikowania z nieruchomości zajmowanych przez Grupę do nieruchomości inwestycyjnych.

21.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych obejmują efekt przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych spółek Grupy z walut obcych na PLN na potrzeby konsolidacji oraz różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych w USD ujmowanych jako zabezpieczenie inwestycji netto w podmiocie zagranicznym. Dodatkowe informacje w zakresie rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym przedstawiono w nocie 35.5.2.

21.6. Zyski zatrzymane

	31/12/2013	31/12/2012
Kapitał zapasowy	22 653	20 951
Pozostałe kapitały	884	884
Zyski i straty aktuarialne	3	–
Zysk netto okresu przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	176	2 345
	23 716	24 180

21.7. Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym

	31/12/2013	31/12/2012
Grupa Kapitałowa Unipetrol	1 462	1 669
Grupa Kapitałowa ANWIL	34	35
Grupa Kapitałowa Rafineria Trzebinia	41	55
Pozostałe	66	69
	1 603	1 828

W 2013 roku oraz w 2012 roku kapitały własne przypadające udziałowcom niekontrolującym zostały skorygowane o przypadający na nich udział w wynikach poszczególnych spółek Grupy, wypłacone i zadeklarowane dywidendy, odpowiednie części kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń i kapitału z aktualizacji wyceny oraz zmiany wynikające z wykupu akcji/udziałów akcjonariuszy/udziałowców mniejszościowych (zmiany udziałów jednostki dominującej w liczbie głosów).

21.8. Propozycja podziału zysku Jednostki Dominującej za 2013 rok

Zgodnie ze strategią PKN ORLEN na lata 2013 – 2017 poziom dywidendy będzie uzależniony od średniego kursu akcji PKN ORLEN za poprzedni rok, z uwzględnieniem realizacji strategicznych celów i zachowaniu bezpiecznych wskaźników finansowych (takich jak dźwignia finansowa netto, wskaźnik dług netto/zysk operacyjny powiększony o amortyzację (EBITDA) i prognoz dotyczących otoczenia makroekonomicznego).

Docelowo poziom dywidendy ma wynieść do 5% średniej rocznej kapitalizacji PKN ORLEN z roku poprzedniego. Powiązanie dywidendy ze średniorocznym kursem akcji uniezależni jej wysokość od chwilowych wahań kursu akcji.

Metoda ta nie wiąże także poziomu dywidendy z zyskiem netto, który w branży rafinerijnej podlega dużej zmienności i często zawiera elementy o charakterze niegotówkowym, takie jak przeszacowanie zapasów czy kredytów, przez co nie w pełni odzwierciedla wypracowywane przez Grupę środki pieniężne.

Mimo niekorzystnych warunków makroekonomicznych, PKN ORLEN w 2013 roku z sukcesem realizował program oddłużenia i zmniejszenia dźwigni finansowej oraz wskaźnika dług netto/EBITDA, co umożliwia jej kontynuację rozpoczętego procesu regularnej wypłaty dywidendy dla akcjonariuszy.

Biorąc pod uwagę średnią kapitalizację PKN ORLEN S.A. w 2013 roku, wynoszącą 20 512 927 tysięcy PLN oraz poziomy dźwignia finansowej w wysokości 20,4% i wskaźnika dług netto/EBITDA w wysokości 1,85 na koniec 2013 roku, Zarząd rekomenduje przeznaczenie zysku netto za rok 2013 w kwocie 617 684 481,47 PLN w następujący sposób: kwotę 615 901 047,84 PLN tj. 3% średniej kapitalizacji Jednostki Dominującej przeznaczyć na wypłatę dywidendy (1,44 PLN na 1 akcję), zaś pozostałą kwotę, tj. 1 783 433,63 PLN na kapitał zapasowy Jednostki Dominującej.

Zarząd PKN ORLEN proponuje 16 czerwca 2014 roku jako dzień dywidendy oraz 8 lipca 2014 roku jako dzień wypłaty dywidendy.

Rekomendacja Zarządu PKN ORLEN zostanie przedstawiona Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PKN ORLEN, które podejmie ostateczną decyzję w tej kwestii.

21.9. Podział zysku Jednostki Dominującej za 2012 rok

Na podstawie art. 395 § 2 pkt. 2 Kodeksu spółek handlowych oraz § 7 ust. 7 pkt. 3 Statutu Jednostki Dominującej, Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A., w dniu 27 czerwca 2013 roku, po zapoznaniu się z wnioskiem Zarządu, postanowiło dokonać podziału zysku za rok 2012 w wysokości 2 127 797 966,06 PLN w następujący sposób: kwota 641 563 591,50 PLN na dywidendę (1,5 PLN na 1 akcję), zaś pozostała kwota tj. 1 486 234 374,56 PLN na kapitał zapasowy Jednostki Dominującej.

21.10. Polityka zarządzania kapitałem własnym

Zarządzanie kapitałem własnym prowadzone jest w skali Grupy i ma na celu zapewnienie zdolności Grupy do kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy.

Monitorowane są w szczególności następujące wskaźniki:

- dźwignia finansowa netto Grupy. Na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku wskaźnik wyniósł odpowiednio 20,4% oraz 26,0%;
- wskaźnik długu netto do zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację. Na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku wskaźnik wyniósł odpowiednio 1,85 oraz 1,58;
- poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykłe – uzależniony jest od aktualnej sytuacji finansowej Grupy. W roku 2013 wypłacono dywidendę w wysokości 641 563 591,50 PLN tj. 1,50 PLN na akcję, natomiast w roku 2012 nie wypłacano dywidendy. Politykę dywidend przedstawia nota 21.8.

Dźwignia finansowa netto = dług netto/kapitał własny (wyliczone wg średniego stanu bilansowego w okresie) x 100%

Dług netto = kredyty i pożyczki długoterminowe + kredyty i pożyczki krótkoterminowe – środki pieniężne i ich ekwiwalenty

22. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Kredyty	4 884	6 654	911	940	5 795	7 594
Pożyczki	1	1	–	–	1	1
Dłużne papiery wartościowe	1 718	1 023	–	355	1 718	1 378
	6 603	7 678	911	1 295	7 514	8 973

Grupa ORLEN większość swojego finansowania opiera o zmienne stopy procentowe. W zależności od waluty finansowania są to stopy WIBOR, LIBOR, EURIBOR, PRIBOR oraz VILIBOR powiększone o marżę. Marża odzwierciedla ryzyko związane z finansowaniem Grupy oraz zależna jest, w przypadku umów o charakterze długoterminowym, od poziomu wskaźnika długu netto do EBITDA (wynik operacyjny powiększony o amortyzację).

22.1. Kredyty

– w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	31/12/2013	31/12/2012
PLN	114	1 161
EUR	2 436	2 290
USD	2 542	3 868
CZK	534	274
CAD	168	–
LTL	1	1
	5 795	7 594

– według rodzaju stopy procentowej

	31/12/2013	31/12/2012
WIBOR	114	1 161
EURIBOR	2 436	2 290
LIBOR USD	2 542	3 868
PRIBOR	534	274
LIBOR CAD	168	–
VILIBOR	1	1
	5 795	7 594

Na dzień 31 grudnia 2013 roku niewykorzystane otwarte linie kredytowe powiększone o należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (nota 17) oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 19) przewyższały zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (nota 25) o 7 882 mln PLN.

Grupa zabezpiecza również przepływy pieniężne związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania w EUR i USD wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS).

Dodatkowe informacje dotyczące wartości kredytów, które były zabezpieczone aktywami Grupy przedstawiono w nocie 28.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek z tytułu kredytów lub naruszenia innych warunków umów kredytowych.

22.2. Pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała pożyczki, które w obu latach były tożsame i wyniosły 1 mln PLN oraz oparte były o stopę procentową WIBOR.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki naruszenia umów pożyczek.

22.3. Dłużne papiery wartościowe
– w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	31/12/2013	31/12/2012
PLN	1 718	1 023
CZK	–	355
	1 718	1 378

– według rodzaju stopy procentowej

	Obligacje o stałym oprocentowaniu		Obligacje o zmiennym oprocentowaniu		Razem	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Wartość nominalna	–	326	1 700	1 000	1 700	1 326
Wartość księgowa	–	355	1 718	1 023	1 718	1 378

Rada Nadzorcza PKN ORLEN na posiedzeniu w dniu 28 marca 2013 roku wyraziła zgodę na emisję przez Spółkę obligacji w ramach publicznego programu emisji obligacji (Program).

Działając w oparciu o umowę zawartą z UniCredit CAIB Poland S.A. oraz Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. oraz Bankiem Pekao S.A., w 2013 roku PKN ORLEN wyemitował 4 serie obligacji średnioterminowych (4-letnich) o łącznej wartości nominalnej 700 mln PLN, skierowanych do inwestorów detalicznych.

Obligacje wyemitowane w ramach Programu są niezabezpieczonymi obligacjami zwykłymi na okaziciela, zarejestrowanymi w depozycie prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, dopuszczonymi do obrotu na rynku regulowanym w ramach platformy Catalyst, prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych.

	Wartość nominalna	Data subskrypcji	Termin wykupu	Stopa bazowa	Marża	Rating
Seria A	200	28.05.2013	28.05.2017	6M WIBOR	1,50%	A – (pol)
Seria B	200	03.06.2013	03.06.2017	6M WIBOR	1,50%	A – (pol)
Seria C	200	06.11.2013	06.11.2017	6M WIBOR	1,40%	A – (pol)
Seria D	100	14.11.2013	14.11.2017	6M WIBOR	1,30%	A – (pol)
	700					

23. Rezerwy

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Środowiskowa	346	328	36	46	382	374
Nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	262	279	43	35	305	314
Ryzyko gospodarcze	13	21	53	59	66	80
Koszty programów osłonowych	–	–	43	42	43	42
Emisje CO ₂	–	–	321	378	321	378
Pozostałe	37	32	327	243	364	275
	658	660	823	803	1 481	1 463

Zmiana stanu rezerw w 2013 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Rezerwa na emisje CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2013	374	314	80	42	378	275	1 463
Utworzenie	13	60	24	15	308	278	698
Nabycie jednostki zależnej	39	–	–	–	–	1	40
Wykorzystanie	(34)	(36)	(18)	(8)	(357)	(142)	(595)
Odwrócenie	(5)	(33)	(20)	(6)	(2)	(48)	(114)
Różnice kursowe	(5)	–	–	–	(6)	–	(11)
	382	305	66	43	321	364	1 481

Zmiana stanu rezerw w 2012 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Rezerwa na emisję CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2012	334	292	94	67	542	300	1 629
Utworzenie	71	52	22	9	388	139	681
Wykorzystanie	(22)	(24)	(10)	(25)	(538)	(14)	(633)
Odwrocenie	(6)	(2)	(22)	(8)	(2)	(132)	(172)
Różnice kursowe	(3)	(4)	(4)	(1)	(12)	(18)	(42)
	374	314	80	42	378	275	1 463

Dodatkowe informacje dotyczące rezerw, które były zabezpieczone aktywami Grupy przedstawiono w notcie 28.

23.1. Rezerwa środowiskowa

Grupa jest prawnie zobowiązana do rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładów produkcyjnych, stacji paliw, terminali paliw oraz baz magazynowych.

Zarząd dokonał szacunku rezerwy na ryzyko środowiskowe związane z usunięciem zanieczyszczeń na podstawie analiz przygotowanych przez niezależnych ekspertów lub w oparciu o własne badania. Kwota rezerwy odpowiada najlepszym szacunkom przyszłych wydatków na bazie średniego poziomu aktualnych kosztów poniesionych na rekultywację, w podziale na poszczególne obiekty.

W przypadku Czech, zobowiązania wynikające ze skażenia środowiska gruntowo-wodnego powstałe przed datą prywatyzacji obiektów spoczywają na państwie czeskim (tzw. ang. Old Ecological Burdens). W przypadku zanieczyszczeń, powstałych po dacie prywatyzacji podmiotu, obowiązek taki spoczywa na spółkach Grupy.

W 2013 roku założenia przyjęte do wyliczenia wartości rezerwy środowiskowej nie uległy zmianie w porównaniu z rokiem poprzednim.

Dodatkowe informacje dotyczące dokonywania szacunku rezerwy na ryzyko środowiskowe przedstawiono w notcie 3.3.18.1.

23.2. Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia

23.2.1. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych

	Nota	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
1 stycznia 2013		179	135	314
Koszty bieżącego zatrudnienia		8	4	12
Koszty odsetek		7	5	12
Zyski i straty aktuarialne, powstałe na skutek zmian		(8)	(4)	(12)
założeń demograficznych		1	11	12
założeń finansowych		(6)	(15)	(21)
pozostałe		(3)	–	(3)
Koszty przeszłego zatrudnienia		(3)	4	1
Płatności w ramach programu		(23)	(10)	(33)
Pozostałe		1	10	11
	23	161	144	305

	Nota	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
1 stycznia 2012		162	130	292
Koszty bieżącego zatrudnienia		11	6	17
Koszty odsetek		8	6	14
Zyski i straty aktuarialne, powstałe na skutek zmian		18	–	18
założeń demograficznych		17	2	19
założeń finansowych		1	9	10
pozostałe		–	(11)	(11)
Koszty przeszłego zatrudnienia		1	1	2
Różnice kursowe		(2)	(1)	(3)
Płatności w ramach programu		(19)	(7)	(26)
	23	179	135	314

Wartość księgowa zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku jest równa wartości bieżącej.

23.2.2. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w podziale na pracowników aktywnych i emerytów

	Pracownicy aktywni		Emeryci		Razem	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Polska	215	236	43	46	258	282
Czechy	10	5	–	–	10	5
Litwa, Łotwa, Estonia	37	27	–	–	37	27
	262	268	43	46	305	314

23.2.3. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w podziale na obszary geograficzne

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe		Świadczenia po okresie zatrudnienia		Razem	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Polska	151	168	107	114	258	282
Czechy	2	1	8	4	10	5
Litwa, Łotwa, Estonia	8	10	29	17	37	27
	161	179	144	135	305	314

23.2.4. Analiza wrażliwości na zmiany założeń aktuarialnych

Stopa dyskonta, wskaźnik rotacji pracowniczej oraz planowane wzrosty wynagrodzeń są kluczowymi założeniami używanymi w modelu aktuarialnym. Wybór stopy dyskonta jest w głównej mierze podyktowany aktualną sytuacją na rynku obligacji Skarbu Państwa, natomiast wybór planowanych wzrostów wynagrodzeń jest odzwierciedleniem strategii Grupy w zakresie kształtowania polityki płacowej w przyszłości. Dodatkowo analizie poddano wpływ zmiany wskaźników rotacji pracowniczej, które również istotnie wpływają na saldo rezerw na świadczenia pracownicze, ale zależą od historycznej rotacji pracowników Grupy.

W przypadku zmiany stopy dyskonta finansowego i zmiany wskaźnika rotacji zastosowano odchylenia rzędu +/- 0,5 p.p. ze względu na mniejszą zmienność tych założeń, natomiast w przypadku wzrostu wynagrodzeń zmiany analizowano w zakresie odchylen +/- 1,0 p.p. z uwagi na większą zmienność tego wskaźnika na przestrzeni ostatnich lat.

Założenia aktuarialne	Założone odchylenia na 31/12/2013	Polska	
		Wpływ na rezerwę na nagrody jubileuszowe 2013	Wpływ na świadczenia po okresie zatrudnienia 2013
Założenia demograficzne (+)			
<i>wskaźnik rotacji pracowników</i>	+ 0,5 p.p.	(5)	(2)
Założenia finansowe (+)			
<i>stopa dyskontowa</i>	+ 0,5 p.p.	(5)	(5)
<i>poziom przyszłego wynagrodzenia</i>	+ 1 p.p.	9	11
		(1)	4
Założenia demograficzne (-)			
<i>wskaźnik rotacji pracowników</i>	- 0,5 p.p.	5	2
Założenia finansowe (-)			
<i>stopa dyskontowa</i>	- 0,5 p.p.	5	5
<i>poziom przyszłego wynagrodzenia</i>	- 1 p.p.	(6)	(13)
		4	(6)

Założenia aktuarialne	Założone odchylenia na 31/12/2013	Wpływ na świadczenia po okresie zatrudnienia 2013	
		Czechy	Litwa, Łotwa, Estonia
Założenia demograficzne (+)			
<i>wskaźnik rotacji pracowników</i>	+ 0,5 p.p.	(2)	(1)
Założenia finansowe (+)			
<i>stopa dyskontowa</i>	+ 0,5 p.p.	(2)	(1)
<i>poziom przyszłego wynagrodzenia</i>	+ 1 p.p.	–	3
		(4)	1
Założenia demograficzne (-)			
<i>wskaźnik rotacji pracowników</i>	- 0,5 p.p.	3	1
Założenia finansowe (-)			
<i>stopa dyskontowa</i>	- 0,5 p.p.	3	1
<i>poziom przyszłego wynagrodzenia</i>	- 1 p.p.	–	(2)
		6	–

Dla podmiotów polskich, do aktualizacji rezerwy na świadczenia pracownicze na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa przyjęła następujące założenia aktuarialne: stopa dyskonta 4,5%, przewidywana inflacja: 2,5 %, %, wskaźnik wzrostu wynagrodzeń: 0% w latach 2014-2017 oraz 2,5% w pozostałych latach.

Dla podmiotów zagranicznych główny wpływ na aktualizację rezerwy na świadczenia pracownicze na dzień 31 grudnia 2013 roku miała stopa dyskonta, która kształtowała się w przedziale od 2,30% do 4%.

Grupa realizuje płatności świadczeń pracowniczych z bieżących środków. Na dzień 31 grudnia 2013 roku w Grupie nie funkcjonowały programy finansowania i Grupa nie odprowadzała składek na finansowanie zobowiązań.

23.2.5. Analiza zapadalności zobowiązań i płatności z tytułu świadczeń pracowniczych

23.2.5.1. Analiza zapadalności świadczeń pracowniczych

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe		Świadczenia po okresie zatrudnienia		Razem	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
do 1 roku	21	19	22	16	43	35
od 1 do 5 lat	51	78	26	34	77	112
powyżej 5 lat	89	82	96	85	185	167
	161	179	144	135	305	314

23.2.5.2. Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania dla świadczeń po okresie zatrudnienia (w latach)

	31/12/2013	31/12/2012
Polska	11	10
Czechy	9	9
Litwa, Łotwa, Estonia	11	6

23.2.5.3. Analiza płatności świadczeń pracowniczych

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe		Świadczenia po okresie zatrudnienia		Razem	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
do 1 roku	22	24	22	18	44	42
od 1 do 5 lat	71	79	31	33	102	112
powyżej 5 lat	431	458	897	815	1 328	1 273
	524	561	950	866	1 474	1 427

23.2.6. Łączna kwota kosztów z tytułu świadczeń pracowniczych ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

	2013	2012
W rachunku zysków lub strat		
Koszty bieżącego zatrudnienia	(12)	(17)
Koszty odsetek	(12)	(14)
Zyski i straty aktuarialne, powstałe na skutek zmian	8	(18)
założeń demograficznych	(1)	(19)
założeń finansowych	6	(10)
pozostałe	3	11
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1)	(2)
Pozostałe	(11)	–
	(28)	(51)
W składnikach innych całkowitych dochodów		
Zyski i straty aktuarialne, powstałe na skutek zmian	4	–
założeń demograficznych	(11)	–
założeń finansowych	15	–
	4	–
	(24)	(51)

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa zastosowała zmiany do MSR 19 – Świadczenia pracownicze i ujęła w rezultacie zyski i straty aktuarialne od świadczeń po okresie zatrudnienia w innych całkowitych dochodach w kwocie 4 mln PLN bez zmiany prezentacji danych porównawczych ze względu na nieistotną wartość korekty.

Rezerwy na świadczenia pracownicze ujęte w zyskach lub stratach księguje się w następujących pozycjach:

	2013	2012
Koszt własny sprzedaży	(5)	(5)
Koszty ogólnego zarządu	(21)	(38)
Koszty sprzedaży	(2)	(8)
	(28)	(51)

W 2013 roku wartość rezerwy na świadczenia pracownicze zmieniła się w efekcie aktualizacji założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta i przewidywanej inflacji oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń. Rezerwa na świadczenia pracownicze oszacowana na bazie założeń z roku 2012 byłaby niższa o (12) mln PLN.

W oparciu o obowiązujące przepisy prawne, Grupa ma obowiązek odprowadzać składki do państwowych programów ubezpieczeń emerytalnych i rentowych. Wydatki te ujmuje jako koszty świadczeń pracowniczych. Grupa nie ma innych obowiązków w powyższym zakresie.

Dodatkowe informacje dotyczące programu wypłat nagród jubileuszowych i świadczeń po okresie zatrudnienia przedstawiono w notcie 3.3.18.2.

23.3. Rezerwa na ryzyko gospodarcze

Zmiana stanu rezerwy na ryzyko gospodarcze w 2013 roku wynika głównie z weryfikacji statusu postępowań administracyjnych i sądowych dotyczących kwestii związanych z podstawową działalnością operacyjną.

23.4. Rezerwa na koszty programów osłonowych

W związku z przeprowadzanymi w Grupie procesami restrukturyzacji w wybranych spółkach uruchomiono wypłaty pakietów osłonowych. Zawierały one w zależności od sytuacji m.in. takie elementy jak dodatkowe odprawy, pakiety szkoleń dla pracowników odchodzących lub pakiety relokacyjne dla pracowników, którzy zmienili miejsce świadczenia pracy z inicjatywy pracodawcy.

W 2013 roku nie uległy zmianie założenia do wyliczenia wartości rezerwy na koszty programów osłonowych w porównaniu z przyjętymi w roku poprzednim.

23.5. Rezerwa na emisje CO₂

Grupa tworzy rezerwy na szacowane w okresie sprawozdawczym koszty emisji CO₂. Koszty utworzenia rezerwy są kompensowane rozliczeniem salda przychodów przyszłych okresów z tytułu nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂. Opis stosowanych zasad rachunkowości w tym zakresie przedstawiono w notach 3.3.8.2.

23.6. Pozostałe rezerwy

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy na zobowiązania podatkowe w kwocie odpowiednio 216 mln PLN i 122 mln PLN oraz rezerwy na negatywne wyniki spraw sądowych.

24. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	31/12/2013	31/12/2012
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	29	73
<i>swapy procentowe</i>	–	60
<i>swapy walutowo-procentowe</i>	29	13
Zobowiązania inwestycyjne	1	1
Leasing finansowy	73	75
Pozostałe	31	18
Zobowiązania finansowe	134	167
Zobowiązania niefinansowe	–	4
	134	171

25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31/12/2013	31/12/2012
Dostawy i usługi	9 798	8 815
Zobowiązania inwestycyjne	877	642
Leasing finansowy	30	27
Niezafakturowane usługi	108	118
Pozostałe	94	83
Zobowiązania finansowe	10 907	9 685
Zaliczki na dostawy	14	21
Wynagrodzenia	224	224
Opłata środowiskowa	18	10
Fundusze specjalne	13	13
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	1 617	1 479
Podatek od towarów i usług	919	849
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	96	94
Rozliczenia międzyokresowe bierne	335	271
<i>urlopy pracownicze</i>	58	54
<i>rabaty i opusty dla klientów</i>	102	100
<i>zwrot akcyzy dla kontrahentów przechowujących produkty w swoich składach podatkowych</i>	175	117
Pozostałe	–	10
Zobowiązania niefinansowe	3 236	2 971
	14 143	12 656

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania denominowane w walutach obcych na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiły odpowiednio 10 055 mln PLN i 8 945 mln PLN.

Podział zobowiązań finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w nocie 35.6.1.2.1.

Informacje dotyczące zobowiązań z tytułu dostaw i usług, które były zabezpieczone aktywami Grupy przedstawiono w nocie 28.

26. Przychody przyszłych okresów

	Nota	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
		31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Dotacje rządowe	26.1	9	15	19	76	28	91
Program VITAY		–	–	84	75	84	75
Pozostałe		1	–	21	17	22	17
		10	15	124	168	134	183

Program VITAY jest programem lojalnościowym dla klientów indywidualnych, który funkcjonuje na rynku polskim od 2001 roku. Klienci dokonując zakupów w ramach programu otrzymują punkty VITAY, które następnie mogą wymienić na nagrody rzeczowe lub rabat przy zakupie wybranych produktów, także paliwa (źródło: <http://www.vitay.pl>). Dodatkowe informacje dotyczące programu VITAY przedstawiono w nocie 4.2.

26.1. Dotacje rządowe

	31/12/2013	31/12/2012
Nieodpłatne uprawnienia do emisji CO ₂	–	60
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	28	31
	28	91

27. Pozostałe zobowiązania finansowe

	31/12/2013	31/12/2012
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	65	93
<i>forwady walutowe</i>	58	6
<i>swapy procentowe</i>	7	1
<i>swapy towarowe</i>	–	86
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	46	29
<i>forwady walutowe</i>	2	11
<i>swapy walutowo-procentowe</i>	–	5
<i>swapy towarowe</i>	44	13
	111	122

28. Informacje o ustanowionych zabezpieczeniach

	31/12/2013		31/12/2012	
	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	Zobowiązania zabezpieczone aktywami	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	Zobowiązania zabezpieczone aktywami
Kredyty	2 009	363	1 385	396
zastaw na rzeczowych aktywach trwałych	1 314	251	609	182
<i>nabycie jednostki zależnej</i>	778	168	–	–
zastaw na zapasach	161	40	181	79
cesja należności	348	47	433	104
zabezpieczenie na rachunkach bankowych (środki pieniężne)	186	25	162	31
Pozostałe	60	166	178	213

Pozycja pozostałe dotyczy rzeczowych aktywów trwałych, zapasów, depozytów i środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań handlowych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku rzeczowe aktywa trwałe o wartości księgowej netto 94 mln PLN stanowiły zabezpieczenie zobowiązań, których wartość wyniosła zero.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku nie wystąpiły rzeczowe aktywa trwałe oraz środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu kredytów w rachunku bieżącym, których wartość wyniosła zero.

Powyższe zabezpieczenia dotyczą w większości kredytów bankowych spółek Grupy i mogą zostać przejęte przez kredytodawcę w przypadku braku terminowej spłaty zobowiązań kapitałowych i odsetkowych. Dotychczas, sytuacja taka nie miała miejsca oraz nie stwierdzono ryzyka zaistnienia takiej sytuacji w przewidywanej przyszłości.

29. Przychody ze sprzedaży

	2013	2012
Sprzedaż produktów	87 891	92 033
Sprzedaż usług	1 690	1 693
Przychody ze sprzedaży produktów i usług netto	89 581	93 726
Sprzedaż towarów	22 968	23 694
Sprzedaż materiałów	1 304	2 682
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów netto	24 272	26 376
	113 853	120 102

30. Koszty działalności operacyjnej

30.1. Koszt własny sprzedaży

	2013	2012
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	(84 942)	(87 026)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(23 038)	(25 068)
	(107 980)	(112 094)

30.2. Koszty według rodzaju

	2013	2012
Zużycie materiałów i energii	(81 075)	(83 686)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(23 038)	(25 068)
Usługi obce	(4 215)	(4 276)
Świadczenia pracownicze	(2 126)	(2 154)
Amortyzacja	(2 170)	(2 260)
Podatki i opłaty	(615)	(496)
Pozostałe	(1 154)	(1 753)
	(114 393)	(119 693)
Zmiana stanu zapasów	42	571
Świadczenia na własne potrzeby	256	318
Koszty operacyjne	(114 095)	(118 804)
Koszty sprzedaży	3 935	3 872
Koszty ogólnego zarządu	1 465	1 524
Pozostałe koszty operacyjne	715	1 314
Koszt własny sprzedaży	(107 980)	(112 094)

W 2013 roku i w 2012 roku w kosztach usług obcych rozpoznano koszty nakładów na prace badawczo-rozwojowe w kwocie odpowiednio (13) mln PLN i (29) mln PLN.

30.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	2013	2012
Wynagrodzenia	(1 682)	(1 642)
Przyszłe świadczenia	5	(22)
Ubezpieczenia społeczne	(360)	(363)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(89)	(127)
	(2 126)	(2 154)

Przyszłe świadczenia obejmują zmiany stanu rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne ujęte w rachunku zysków lub strat.

31. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

31.1. Pozostałe przychody operacyjne

	Nota	2013	2012
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		42	33
Zysk na okazijnym nabyciu spółki	5.1.1	83	–
Odwrócenie rezerw		38	101
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności	6.2.2, 17.1	30	61
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	6.2.2, 7.2,	53	86
Kary, grzywny i odszkodowania	9.3, 15,	177	82
Dotacje		2	10
Pozostałe		150	353
		575	726

Pozycja zysk na okazjnym nabyciu spółki dotyczy rozliczenia transakcji nabycia akcji TriOil.

Pozycja kary, grzywny i odszkodowania w 2013 roku obejmuje głównie odszkodowanie z tytułu powodzi w Spolana z 2013 roku w wysokości 36 mln PLN oraz wpływy w kwocie 52 mln PLN z tytułu utraty zysków PKN ORLEN na skutek ograniczenia odbiorów etylenu przez ANWIL z powodu awarii.

Pozycja pozostałe w 2013 roku obejmuje głównie przychody z tytułu decyzji organów podatkowych w zakresie otrzymanego w II kwartale 2013 roku zwrotu zapłaconego w latach poprzednich przez PKN ORLEN podatku akcyzowego oraz opłaty paliwowej od bioestru RME w łącznej kwocie 65 mln PLN.

W 2012 roku w pozycji pozostałe Grupa rozpoznała dodatkowo efekt ujęcia praw majątkowych do energii w kwocie 130 mln PLN w związku ze spełnieniem przez PKN ORLEN wymagań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, wynik rozpoznania nadwyżek ilości otrzymanych nieodpłatnie praw do emisji CO₂ w porównaniu z faktyczną emisją oraz aktualizację wysokości rezerw na szacowane koszty emisji CO₂ w wysokości 138 mln PLN.

31.2. Pozostałe koszty operacyjne

	Nota	2013	2012
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		(38)	(66)
Utworzenie rezerw		(226)	(127)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	6.2.2, 17.1	(57)	(93)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	6.2.2, 7.2,	(238)	(864)
Koszty z tytułu szkód, awarii, odszkodowań	9.3, 15,	(78)	(32)
Pozostałe		(78)	(132)
		(715)	(1 314)

Utworzenie rezerw w 2013 roku obejmuje głównie aktualizację rezerw na ryzyka podatkowe w Rafinerii Trzebinia S.A. dotyczące podatku akcyzowego za okres maj-sierpień 2004 roku oraz rezerw na koszty programów restrukturyzacyjnych prowadzonych w spółkach Grupy.

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w 2013 roku dotyczy głównie aktywów segmentu wydobywcze w ramach projektu Kambr na Morzu Bałtyckim w związku z negatywnymi wynikami analizy danych z odwiertu (dodatkowe informacje w nocie 15) oraz tzw. certyfikatów energetycznych w związku ze zmianami przepisów prawa energetycznego i brakiem możliwości ich wykorzystania w przyszłości.

W 2012 roku pozycja pozostałe obejmowała głównie efekty aktualizacji rezerw na emisję CO₂ oraz różnice inwentaryzacyjne i koszty likwidacji składników majątku obrotowego w kwocie odpowiednio (55) mln PLN.

32. Przychody i koszty finansowe netto

	2013	2012
Odsetki	(231)	(203)
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	120	852
Dywidendy	2	1
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	(14)	(3)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	(4)	(7)
Pozostałe	(28)	(39)
	(155)	601

32.1. Przychody finansowe

	Nota	2013	2012
Odsetki		116	153
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych		120	852
Dywidendy		2	1
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych		219	482
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności	6.2.2, 17.1	10	8
Pozostałe		6	9
		473	1 505

32.2. Koszty finansowe

	Nota	2013	2012
Odsetki		(347)	(356)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych		(233)	(485)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	6.2.2, 17.1	(14)	(15)
Pozostałe		(34)	(48)
		(628)	(904)

Zgodnie z MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego Grupa kapitalizuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia te koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowanego składnika aktywów trwałych. W 2013 roku i w 2012 roku kwota aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego wyniosła odpowiednio (22) mln PLN i (21) mln PLN. Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2013 rok i za 2012 rok wyniosła odpowiednio 2,5% i 2,1%.

33. Podatek dochodowy

	2013	2012
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków lub strat		
Podatek dochodowy bieżący	(98)	(452)
Podatek odroczony	10	(2)
	(88)	(454)
Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach		
Instrumenty zabezpieczające	(49)	11
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej na moment przeklasyfikowania	3	(1)
Zyski i straty aktuarialne	(1)	–
	(47)	10
	(135)	(444)

33.1. Różnice pomiędzy kwotą podatku wykazanego w rachunku zysków lub strat a kwotą obliczoną według stawki od zysku przed opodatkowaniem

	2013	2012
Zysk przed opodatkowaniem	178	2 624
Podatek dochodowy obliczony odpowiednio w 2013 i 2012 roku według obowiązującej stawki (19% w Polsce)	(34)	(499)
Różnica stawek podatkowych	(34)	(6)
Litwa (15%)	(20)	5
Niemcy (29%)	(14)	(11)
Efekt zmian strat podatkowych dla których nie zostało rozpoznane aktywo podatkowe	(63)	(11)
Aktywo z tytułu podatku odroczonego od strat podatkowych z lat ubiegłych	–	92
Pozostałe	43	(30)
Podatek dochodowy	(88)	(454)
Efektywna stawka podatku	49%	17%

Pozycja pozostałe w 2013 i 2012 roku obejmuje głównie efekt przeszacowania wartości podatkowej niepieniężnych aktywów spółki Orlen Lietuva w związku ze zmianami kursów wymiany LIT/USD.

Dodatkowo, w roku 2013 pozycja ta ujmuje zmniejszenie obciążenia podatkowego w kwocie 95 mln PLN w związku z pozytywnym dla PKN ORLEN wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie uznania jako koszty uzyskania przychodu odszkodowania wypłaconego w 2009 roku na rzecz Agrofert Holding a.s.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała nierozliczone straty podatkowe dotyczące głównie spółek z Grupy Unipetrol i Grupy ANWIL w wysokości odpowiednio 601 mln PLN i 398 mln PLN, dla których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego.

33.2. Podatek odroczony

	31/12/2012	Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat	Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach	Nabycie jednostki zależnej	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych ujęte w innych całkowitych dochodach	31/12/2013
Aktywa z tytułu podatku odroczonego						
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	452	(138)	–	–	(17)	297
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	296	23	–	–	(1)	318
Niezrealizowane różnice kursowe	63	(8)	–	–	(25)	30
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową aktywów trwałych	33	7	3	–	(1)	42
Strata podatkowa	294	39	–	40	(11)	362
Wycena instrumentów finansowych	22	–	(22)	–	–	–
Pozostałe	60	(5)	(1)	–	(1)	53
	1 220	(82)	(20)	40	(56)	1 102

3.2. Podatek odroczony cd.

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego						
Ulga inwestycyjna	84	(11)	–	–	(3)	70
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową aktywów trwałych	1 429	(89)	–	–	(37)	1 303
Nadwyżka aportu nad wartością objętych akcji	43	–	–	–	–	43
Wycena instrumentów finansowych	–	5	27	–	–	32
Pozostałe	39	3	–	–	(1)	41
	1 595	(92)	27	–	(41)	1 489
	375	(10)	47	(40)	15	387

Powyższe pozycje aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego podlegają kompensacie na poziomie sprawozdań finansowych poszczególnych jednostek Grupy celem ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ORLEN. Na dzień 31 grudnia 2013 roku aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego wyniosły odpowiednio 151 mln PLN oraz 538 mln PLN.

34. Objasnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

34.1. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	2013	2012
Zmiana stanu pozostałych aktywów długoterminowych i należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	155	(28)
Zmiana stanu należności inwestycyjnych z tytułu:	340	120
zaliczki na niefinansowe aktywa trwałe	173	106
sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	8	(1)
udzielonych pożyczek długoterminowych	(4)	(4)
nieodpłatnych praw majątkowych	163	19
Zmiana stanu długoterminowych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	94	28
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych dotyczących prowizji bankowych	(9)	(13)
Nabycie jednostki zależnej	33	–
Pozostałe	2	(5)
Różnice kursowe	(180)	(238)
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	435	(136)
Zmiana stanu zapasów zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 153	1 285
Reklasyfikacja zapasów z/na rzeczowe aktywa trwałe i aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	(21)	5
Różnice kursowe	(159)	(271)
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	973	1 019
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań długoterminowych i zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 450	(2 469)
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych z tytułu nakładów inwestycyjnych	(235)	(55)
Zmiana stanu długoterminowych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	43	41
Nabycie jednostki zależnej	(40)	–
Pozostałe	9	6
Różnice kursowe	187	455
Zmiana stanu zobowiązań w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1 414	(2 022)
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	18	(167)
Wykorzystanie rezerwy na emisję CO ₂ z roku poprzedniego	382	538
Wykorzystanie rezerwy na prawa majątkowe do energii z roku poprzedniego	15	3
Zyski i straty aktuarialne	4	–
Nabycie jednostki zależnej	(41)	–
Różnice kursowe	14	47
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	392	421

34.2. Pozostałe korekty w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej

	2013	2012
Nieodpłatnie uprawnienia do emisji CO ₂	(165)	(533)
Otrzymane nieodpłatnie prawa majątkowe do energii	6	(130)
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	(50)	31
Pozostałe	(6)	–
	(215)	(632)

34.3. Zysk/(Strata) z tytułu różnic kursowych

	Nota	2013	2012
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych zaprezentowana w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	32	120	852
Korekty zysku netto z tytułu różnic kursowych zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:		69	(516)
zrealizowane różnice kursowe dotyczące działalności finansowej		27	(178)
zrealizowane różnice kursowe dotyczące działalności inwestycyjnej		–	–
niezrealizowane różnice kursowe dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej		44	(312)
niezrealizowane różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		(2)	(26)
Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej nie korygujące zysku netto		189	336

34.4. Odsetki netto

	Nota	2013	2012
Przychody i koszty finansowe z tytułu odsetek netto zaprezentowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	32	(231)	(203)
Korekty zysku netto z tytułu odsetek zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:		279	342
otrzymane odsetki dotyczące działalności inwestycyjnej		–	(7)
zapłacone odsetki dotyczące działalności finansowej		317	373
naliczone odsetki dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej		(38)	(24)
Odsetki netto dotyczące działalności operacyjnej nie korygujące zysku netto		(48)	(139)

34.5. Strata na działalności inwestycyjnej

	Nota	2013	2012
Korekta zysku netto z tytułu straty na działalności inwestycyjnej			
(Zysk)/strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	31	(4)	33
Zysk na okazijnym nabyciu spółki	5.1.1	(83)	–
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	31	185	778
Pozostałe		(5)	18
		93	829

34.6. Podatek dochodowy (zapłacony)

	Nota	2013	2012
Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem	33	(88)	(454)
Zmiana stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego		146	103
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku odroczonego		(134)	(69)
Zmiana stanu należności tytułu podatku dochodowego		29	(56)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego		(46)	(590)
Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach		(47)	(59)
Nabycie jednostki zależnej		40	–
Różnice kursowe		(15)	26
		(115)	(1 099)

35. Instrumenty finansowe

35.1. Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

31 grudnia 2013 rok

Klasy instrumentów finansowych	Kategorie instrumentów finansowych					Razem
	Nota	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty finansowe zabezpieczające	
Akcje/udziały nienotowane	13	–	–	40	–	40
Depozyty	18	–	4	–	–	4
Dostawy i usługi	17	–	6 352	–	–	6 352
Sprzedaż niefinansowych aktywów trwałych	14	–	8	–	–	8
Pożyczki udzielone	14,18	–	11	–	–	11
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	11	–	–	266	277
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	–	2 893	–	–	2 893
Pozostałe	14,17	–	172	–	–	172
		11	9 440	40	266	9 757

Aktywa finansowe cd.

31 grudnia 2012 rok

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty finansowe zabezpieczające	
Akcje notowane	13	–	–	1	–	1
Akcje/udziały nienotowane	13	–	–	40	–	40
Depozyty	18	–	22	–	–	22
Dostawy i usługi	17	–	6 898	–	–	6 898
Pożyczki udzielone	14,18	–	285	–	–	285
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	24	–	–	74	98
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	–	2 211	–	–	2 211
Pozostałe	14,17	–	144	–	–	144
		24	9 560	41	74	9 699

Zobowiązania finansowe

31 grudnia 2013 rok

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Dłużne papiery wartościowe	22.3	–	1 718	–	–	1 718
Kredyty	22.1	–	5 795	–	–	5 795
Pożyczki	22.2	–	1	–	–	1
Leasing finansowy	24,25	–	–	–	103	103
Dostawy i usługi	25	–	9 798	–	–	9 798
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	–	878	–	–	878
Instrumenty zabezpieczające	24,27	46	–	94	–	140
Pozostałe	24,25	–	233	–	–	233
		46	18 423	94	103	18 666

31 grudnia 2012 rok

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Dłużne papiery wartościowe	22.3	–	1 378	–	–	1 378
Kredyty	22.1	–	7 594	–	–	7 594
Pożyczki	22.2	–	1	–	–	1
Leasing finansowy	24,25	–	–	–	102	102
Dostawy i usługi	25	–	8 815	–	–	8 815
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	–	643	–	–	643
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	29	–	166	–	195
Pozostałe	24,25	–	219	–	–	219
		29	18 650	166	102	18 947

35.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat w skonsolidowanym rachunku zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

2013 rok

	Nota	Kategorie instrumentów finansowych						Razem
		Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Przychody finansowe z tytułu odsetek	32.1	–	116	–	–	–	–	116
Koszty finansowe z tytułu odsetek	32.2	–	(5)	–	(264)	–	(6)	(275)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	32	–	(98)	–	218	–	–	120
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących należności ujęte w:								
– pozostałych przychodach /kosztach operacyjnych	31	–	(18)	–	–	–	–	(18)
– przychodach/kosztach finansowych	32	–	(4)	–	–	–	–	(4)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych netto	32	(16)	–	–	–	2	–	(14)
Dywidendy		–	–	2	–	–	–	2
Przychody/koszty z tytułu opłat i prowizji	32	–	(2)	–	(24)	–	–	(26)
		(16)	(11)	2	(70)	2	(6)	(99)
Pozostałe, niepodlegające MSSF 7								
Dyskontowanie rezerw								(2)
Koszty finansowe z tytułu odsetek								(72)
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących należności ujęte w pozostałych przychodach/ kosztach operacyjnych	31							(9)
								(83)

2012 rok

	Nota	Kategorie instrumentów finansowych						Razem
		Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Przychody finansowe z tytułu odsetek	32.1	–	153	–	–	–	–	153
Koszty finansowe z tytułu odsetek	32.2	–	(12)	–	(283)	(54)	(7)	(356)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	32	–	(444)	–	1 287	9	–	852
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących należności ujęte w:								
– pozostałych przychodach /kosztach operacyjnych	31	–	(20)	–	–	–	–	(20)
– przychodach/kosztach finansowych	32	–	(7)	–	–	–	–	(7)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych netto	32	(2)	–	–	–	(1)	–	(3)
Dywidendy		–	–	1	–	–	–	1
Przychody/koszty z tytułu opłat i prowizji	32	–	(13)	–	(20)	–	–	(33)
		(2)	(343)	1	984	(46)	(7)	587
Pozostałe, niepodlegające MSSF 7								
Dyskontowanie rezerw								(6)
Utworzenie/odwrócenie odpisów aktualizujących należności ujęte w pozostałych przychodach/ kosztach operacyjnych	31							(12)
								(18)

35.3. Koszty finansowe z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy instrumentów finansowych

	Nota	2013	2012
Dostawy i usługi	32.2.	(14)	(15)
		(14)	(15)

35.4. Aktywa finansowe ustanowione jako zabezpieczenia zobowiązań lub zobowiązań warunkowych

Informacje o zabezpieczeniach przedstawiono w notce 28.

35.5. Rachunkowość zabezpieczeń

35.5.1. Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Grupa zabezpiecza następujące przepływy pieniężne:

- powstające w toku działalności operacyjnej w perspektywie kolejnych 12 miesięcy wpływy pomniejszone o wydatki indeksowane lub denominowane w walucie innej niż waluta funkcjonalna, wykonując terminowe transakcje sprzedaży i zakupu walut w formule bez rozliczenia (tzw. non-deliverable forwards),
- związane ze sprzedażą produktów rafineryjnych oraz zakupem ropy naftowej, wykorzystując w tym celu swapy towarowe,
- związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS),
- związane z realizacją projektów inwestycyjnych wykorzystując w tym celu forwardy walutowe.

Transakcje zabezpieczające, których rozliczenie i wycena do wartości godziwej wpływa na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie zostały zawarte w latach 2009–2013.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowany termin realizacji i planowany termin wpływu na wynik zabezpieczanego przepływu:

– wartość godziwa netto, która w momencie realizacji zostanie ujęta w zysku lub stracie

	31/12/2013	31/12/2012
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
Ekspozycja walutowa operacyjna		
2013 rok	–	39
2014 rok	56	–
Ekspozycja walutowa finansowa		
2014 rok	(47)	–
Ekspozycja na stopę procentową		
2013 rok	–	(1)
2014 rok	(7)	(59)
2015 rok	–	(1)
2017 rok	16	–
2019 rok	(29)	(11)
2020 rok	12	–
Ekspozycja na ryzyko towarowe		
2013 rok	–	(85)
2014 rok	78	26
2015 rok	94	–
	173	(92)

– wartość godziwa netto, która w momencie realizacji zostanie zaliczona do wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych, a w okresach następnych ujęta w zysku lub stracie poprzez odpisy amortyzacyjne

	31/12/2013	31/12/2012
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
2014 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	(1)	–
	(1)	–

Dodatkowe informacje dotyczące zmiany stanu kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń przedstawiono w notce 21.3.

35.5.2. Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym

Od 2008 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym (net investment hedge). Zabezpieczenie inwestycji netto polega na zabezpieczeniu ryzyka walutowego od inwestycji netto w ORLEN Lietuva, której walutą funkcjonalną jest USD.

Za instrument zabezpieczający udziały w aktywach netto Grupy Orlen Lietuva w USD zostały uznane zobowiązania finansowe w tej walucie. Ujemne różnice kursowe, z tytułu przeliczenia powyższych zobowiązań na PLN na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosły odpowiednio (658) mln PLN oraz (694) mln PLN (z uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego) i zostały ujęte w kapitale własnym w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych”.

35.6. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Główne ryzyka finansowe, na które Grupa ORLEN jest narażona w ramach prowadzonej działalności:

- ryzyka rynkowe, w tym:
 - ryzyko towarowe
 - ryzyko zmian kursów walutowych
 - ryzyko zmian stóp procentowych
- ryzyko płynności i kredytowe oraz inne szerzej opisane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ORLEN w punkcie 3.7.

W Grupie ORLEN są stosowane spójne zasady zabezpieczania ryzyka finansowego w oparciu o politykę zarządzania ryzykiem rynkowym nadzorowane przez Komitet Ryzyka Finansowego, Zarząd i Radę Nadzorczą.

PKN ORLEN sprawuje nadzór nad procesem zarządzania płynnością oraz pozyskiwaniem finansowania zewnętrznego w Grupie.

35.6.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to możliwość negatywnego wpływu na wyniki Grupy wynikająca ze zmiany rynkowych cen towarów, kursów walutowych oraz stóp procentowych.

Celem procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie niepożądanych wpływów zmian czynników ryzyka rynkowego na przepływy pieniężne oraz wyniki finansowe w krótkim oraz średnim horyzoncie czasowym.

Grupa ORLEN stosuje spójną politykę zabezpieczania ryzyka towarowego, ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej. Zarządzanie wyżej wymienionymi ryzykami odbywa się w oparciu o politykę zarządzania ryzykiem rynkowym oraz strategię zabezpieczającą, które określają zasady pomiaru poszczególnych ekspozycji, parametry i horyzont czasowy zabezpieczania danego ryzyka oraz instrumenty zabezpieczające.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych, które są stosowane wyłącznie do ograniczenia ryzyka zmian wartości godziwej i ryzyka zmian przepływów pieniężnych. Grupa ORLEN stosuje tylko te instrumenty, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu.

Pozyskując wycenę rynkową instrumentów, Grupa polega na informacjach uzyskanych z wiodących na danym rynku banków oraz firm brokerskich lub serwisów informacyjnych. Transakcje zawierane są wyłącznie z wiarygodnymi partnerami, dopuszczonymi do udziału w transakcjach w wyniku zastosowania odpowiednich procedur i podpisania odpowiedniej dokumentacji.

35.6.1.1. Ryzyko towarowe

W ramach prowadzonej działalności operacyjnej Grupa ORLEN narażona jest głównie na poniższe ryzyka towarowe:

- ryzyko zmian marż rafineryjnych i petrochemicznych realizowanych na sprzedaży produktów,
- ryzyko zmiany wysokości dyferencjału Brent/Ural ;
- ryzyko zmiany cen ropy naftowej i produktów związane z niedopasowaniem czasowym występującym przy zakupie drogą morską części ropy naftowej do przerobu bądź okresowym ponadnormatywnym stanem zapasów operacyjnych ropy naftowej, półproduktów lub produktów oraz zawartymi transakcjami przyszłej sprzedaży produktów;
- ryzyko zmiany cen uprawnień do emisji CO₂;
- ryzyko zmiany cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw.

W ramach wypracowanych strategii zabezpieczających, Grupa ORLEN zabezpiecza w sposób nieregularny zarówno ryzyko marży rafineryjnej jak również ryzyko zmiany wysokości dyferencjału Brent/Ural.

Ryzyko zmiany cen ropy naftowej i/lub produktów związane z niedopasowaniem czasowym jest w sposób systematyczny i regularny identyfikowane oraz zabezpieczane.

Grupa ORLEN w sposób regularny zarządza ryzykiem zmiany cen uprawnień do emisji CO₂, poprzez przynajmniej coroczne weryfikacje liczby uprawnień do emisji CO₂ oraz określanie sposobu zbilansowania przyszłych niedoborów lub nadwyżek. W 2013 roku Grupa zawarła terminowe transakcje zakupu uprawnień, które w przyszłości zostaną umorzone jako rozliczenie emisji CO₂. Wyceny tych transakcji nie podlegają ujęciu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, gdyż zakupione prawa do emisji wykorzystane zostaną na potrzeby własne.

Ryzyko zmiany cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw nie jest celowo zabezpieczane z uwagi na wolumen, permanentny charakter przedmiotowej ekspozycji oraz niegotówkowy charakter wpływu ryzyka na wyniki Grupy.

35.6.1.1.1. Wpływ instrumentów zabezpieczających ryzyko towarowe na sprawozdanie Grupy

Rodzaj zabezpieczonego surowca/produktu	Jednostka miary	31/12/2013	31/12/2012
Ropa naftowa	BBL	11 964 386	9 681 914
Olej napędowy	MT	130 515	121 279
Benzyna	MT	51 477	51 001
Bitumen	MT	—	14 815
Olej opałowy	MT	26 095	2 404

Analiza wrażliwości na ryzyko towarowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowej instrumentów finansowych (stan na dzień 31 grudnia 2013 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą cen produktów i surowców przedstawiała się następująco:

	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL;CAD/BBL	17%	178	-17%	(178)
Olej napędowy USD/MT	17%	(63)	-17%	63
Benzyna USD/MT	17%	(14)	-17%	14
Olej opałowy USD/MT; EUR/MT	14%	5	-14%	(5)
		106		(106)

w tym:

Wpływ na zysk przed opodatkowaniem				
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL;CAD/BBL	17%	(166)	-17%	166
Olej napędowy USD/MT	17%	(63)	-17%	63
Benzyna USD/MT	17%	(13)	-17%	13
		(242)		242

Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+ 17%	344	-17%	(344)
Olej opałowy USD/MT	+ 14%	5	-14%	(5)
Benzyna USD/MT	+ 17%	(1)	-17%	1
		348		(348)

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowej instrumentów finansowych (stan na dzień 31 grudnia 2012 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą cen produktów i surowców przedstawiała się następująco:

	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	22%	485	-22%	(485)
Olej napędowy USD/MT	19%	(68)	-19%	68
Benzyna USD/MT	21%	(203)	-21%	203
Bitumen EUR/MT	22%	4	-22%	(4)
Olej opałowy USD/MT	22%	(3)	-22%	3
		215		(215)

w tym

Wpływ na zysk przed opodatkowaniem				
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	22%	(62)	-22%	62
Olej napędowy USD/MT	19%	(62)	-19%	62
Benzyna USD/MT	21%	(203)	-21%	203
Bitumen EUR/MT	22%	4	-22%	(4)
Olej opałowy USD/MT	22%	(3)	-22%	3
		(326)		326

35.6.1.1.1. Wpływ instrumentów zabezpieczających ryzyko towarowe na sprawozdanie Grupy cd.

	Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+ 22%	547	-22%	(547)
Olej napędowy USD/MT	+ 19%	(6)	-19%	6
		541		(541)

Przyjęte w analizach wrażliwości instrumentów zabezpieczających ryzyka towarowe – odchylenia cen ropy naftowej i produktów skalkulowano na podstawie zmienności historycznej za 2013 rok i za 2012 rok oraz dostępnych prognoz analityków.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku. Wpływ zmian cen zaprezentowano w ujęciu rocznym. Wartość godziwa swapów towarowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkułowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną.

W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ zmian cen ropy naftowej i produktów na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

Wartość księgowa instrumentów zabezpieczających ryzyka towarowe na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosła odpowiednio 172 mln PLN oraz (58) mln PLN.

W ramach prowadzonej działalności Grupa ORLEN narażona jest na następujące rodzaje ryzyk związanych ze zmianami kursów walutowych:

- ekonomiczna ekspozycja walutowa w perspektywie kolejnych 12 miesięcy wynikająca z wpływów pomniejszych o wydatki indeksowanych do lub denominowanych w walucie innej niż waluta funkcjonalna,
- bilansowa ekspozycja walutowa wynikająca z denominowanych w walutach obcych aktywów (należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, środki pieniężne i ich ekwiwalenty, inne) i pasywów (zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, kredyty, dłużne papiery wartościowe, inne),
- ryzyko walutowe związane z wydatkami inwestycyjnymi.

Ryzyko związane z ekonomiczną ekspozycją walutową jest regularnie i aktywnie zabezpieczane przy wykorzystaniu terminowych transakcji kupna lub sprzedaży waluty.

W ramach wypracowanych strategii zabezpieczających Grupa w sposób nieregularny zabezpiecza wybrane elementy bilansowej ekspozycji walutowej.

Ryzyko walutowe związane z wydatkami inwestycyjnymi jest regularnie zabezpieczane przy wykorzystaniu terminowych transakcji kupna walut obcych, w których ponoszone są wydatki.

35.6.1.2.1. Wpływ zmian kursów walutowych na sprawozdanie Grupy

Struktura walutowa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2013 roku

Klasy instrumentów finansowych							Pozostałe waluty po przeliczeniu na PLN	Razem po przeliczeniu na PLN
	EUR	USD	CZK	CAD	LTL	JPY		
Aktywa finansowe								
Depozyty	–	1	–	–	–	–	–	4
Dostawy i usługi	427	160	6 157	–	144	–	39	3 397
Pożyczki udzielone	–	1	37	–	–	–	–	9
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	18	60	11	–	1	–	–	257
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	93	57	826	–	14	–	44	742
Pozostałe	–	33	46	–	–	–	–	108
	538	312	7 077	–	159	–	83	4 517
Zobowiązania finansowe								
Kredyty	587	844	3 529	59	1	–	–	5 681
Dostawy i usługi	337	2 048	4 967	–	118	3	31	8 489
Zobowiązania inwestycyjne	41	3	608	–	12	139	38	326
Instrumenty zabezpieczające	1	20	250	–	–	–	–	110
Pozostałe	12	5	17	–	10	–	–	79
	978	2 920	9 371	59	141	142	69	14 685

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowej instrumentów finansowych (stan na dzień 31 grudnia 2013 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na pozycję różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) przedstawiała się następująco:

	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(843)	-15%	843
USD/PLN	+15%	(909)	-15%	909
CZK/PLN	+15%	(58)	-15%	58
CAD/PLN	+15%	(25)	-15%	25
LTL/PLN	+15%	4	-15%	(4)
JPY/PLN	+15%	(1)	-15%	1
		(1 832)		1 832

w tym:

Wpływ na zysk przed opodatkowaniem (A)				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(309)	-15%	309
USD/PLN	+15%	(688)	-15%	688
CAD/PLN	+15%	(25)	-15%	25
JPY/PLN	+15%	(1)	-15%	1
		(1 023)		1 023

Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń (B)				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(552)	-15%	552
USD/PLN	+15%	255	-15%	(255)
		(297)		297

Wpływ jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne (C)				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	18	-15%	(18)
USD/PLN	+15%	(476)	-15%	476
CZK/PLN	+15%	(58)	-15%	58
LTL/PLN	+15%	4	-15%	(4)
		(512)		512

Wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na pozycję różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku:

Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń (D)				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	82	-15%	(82)
USD/PLN	+15%	292	-15%	(292)
CZK/PLN	+15%	635	-15%	(635)
CAD/PLN	+15%	89	-15%	(89)
		1 098		(1 098)

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na kapitał własny z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku:

	Łączny wpływ na rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody (A+B+D)			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+ 15%	(779)	-15%	779
USD/PLN	+ 15%	(141)	-15%	141
CZK/PLN	+ 15%	635	-15%	(635)
CAD/PLN	+ 15%	64	-15%	(64)
JPY/PLN	+ 15%	(1)	-15%	1
		(222)		222

Struktura walutowa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2012 roku

Klasy instrumentów finansowych	EUR	USD	CZK	LTL	JPY	Pozostałe waluty po przeliczeniu na PLN	Razem po przeliczeniu na PLN
Aktywa finansowe							
Depozyty	–	7	–	–	–	–	22
Dostawy i usługi	455	225	6 043	168	–	–	3 743
Pożyczki udzielone	1	–	59	–	–	–	13
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	8	16	24	4	–	–	92
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	87	340	2 828	26	–	5	1 909
Pozostałe	5	1	36	71	–	1	115
	556	589	8 990	269	–	6	5 894
Zobowiązania finansowe							
Dłużne papiery wartościowe	–	–	2 172	–	–	–	355
Kredyty	560	1 248	1 679	2	–	–	6 433
Leasing finansowy	–	–	5	–	–	–	1
Dostawy i usługi	363	1 698	4 657	118	53	1	7 650
Zobowiązania inwestycyjne	9	3	338	4	102	–	112
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	10	39	186	–	–	–	191
Pozostałe	6	10	212	14	–	3	110
	948	2 998	9 249	138	155	4	14 852

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowej instrumentów finansowych (stan na dzień 31 grudnia 2012 roku) na zysk przed opodatkowaniem i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na pozycję różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) przedstawiała się następująco:

	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+ 15%	(514)	-15%	514
USD/PLN	+ 15%	(1 105)	-15%	1 105
CZK/PLN	+ 15%	(8)	-15%	8
JPY/PLN	+ 15%	(1)	-15%	1
LTL/PLN	+ 15%	22	-15%	(22)
		(1 606)		1 606

w tym:

	Wpływ na zysk przed opodatkowaniem (A)			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+ 15%	(274)	-15%	274
USD/PLN	+ 15%	(137)	-15%	137
JPY/PLN	+ 15%	(1)	-15%	1
		(412)		412

	Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń (B)			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(264)	-15%	264
USD/PLN	+15%	(6)	-15%	6
		(270)		270

	Wpływ jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne (C)			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	24	-15%	(24)
USD/PLN	+15%	(962)	-15%	962
CZK/PLN	+15%	(8)	-15%	8
LTL/PLN	+15%	22	-15%	(22)
		(924)		924

Wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na pozycję różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku:

	Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń (D)			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	93	-15%	(93)
USD/PLN	+15%	175	-15%	(175)
CZK/PLN	+15%	719	-15%	(719)
		987		(987)

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na kapitał własny z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku:

	Łączny wpływ na rachunek zysków lub strat i inne całkowite dochody (A+B+D)			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(445)	-15%	445
USD/PLN	+15%	32	-15%	(32)
CZK/PLN	+15%	719	-15%	(719)
JPY/PLN	+15%	(1)	-15%	1
		305		(305)

Powyższe odchylenia kursów skalkulowano na podstawie średnich zmienności poszczególnych kursów walut w roku 2013.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/spadkach kursów walut. W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchyleń kursów walut na wartość godziwą przy niezmiennych poziomach stóp procentowych. Wartość godziwa forwardów walutowych i swapów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną.

35.6.1.3. Ryzyko zmian stóp procentowych

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z posiadanych aktywów oraz pasywów dla których przychody oraz koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych.

Grupa ORLEN zabezpiecza skonsolidowaną ekspozycję na zmienność przepływów pieniężnych z tytułu zmiany stóp procentowych. Kluczowym miernikiem ekspozycji Grupy na ryzyko stopy procentowej jest wskaźnik udziału w całości zadłużenia netto pozycji dla których koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie powyższego wskaźnika na określonym poziomie w zdefiniowanym horyzoncie czasowym. W tym celu wykorzystywane są swapy procentowe oraz walutowe swapy procentowe.

35.6.1.3.1. Wpływ zmian stóp procentowych na sprawozdanie Grupy
Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych
31 grudnia 2013 rok

Klasy instrumentów finansowych	Nota	WIBOR	EURIBOR	LIBOR USD	PRIBOR	LIBOR CAD	VILIBOR	Razem
Aktywa finansowe								
Depozyty	18	—	4	—	—	—	—	4
Pożyczki udzielone	14,18	1	4	—	6	—	—	11
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14	16	7	5	—	—	—	28
		17	15	5	6	—	—	43

Zobowiązania finansowe								
Dłużne papiery wartościowe	22.3	1 718	—	—	—	—	—	1 718
Kredyty	22.1	114	2 436	2 542	534	168	1	5 795
Pożyczki	22.2	1	—	—	—	—	—	1
Instrumenty zabezpieczające	24,27	28	6	2	—	—	—	36
		1 861	2 442	2 544	534	168	1	7 550

31 grudnia 2012 rok

Klasy instrumentów finansowych	Nota	WIBOR	EURIBOR	LIBOR USD	PRIBOR	VILIBOR	Razem
Aktywa finansowe							
Depozyty	18	—	—	22	—	—	22
Pożyczki udzielone	14,18	272	3	—	10	—	285
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14	2	—	—	—	—	2
		274	3	22	10	—	309

Zobowiązania finansowe							
Dłużne papiery wartościowe	22.3	1 023	—	—	—	—	1 023
Kredyty	22.1	1 161	2 290	3 868	274	1	7 594
Pożyczki	22.2	1	—	—	—	—	1
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	18	40	21	—	—	79
		2 203	2 330	3 889	274	1	8 697

Analiza wrażliwości na stopę procentową

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowej instrumentów finansowych w związku z hipotetyczną zmianą istotnych stóp procentowych na zysk przed opodatkowaniem oraz na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń:

Stopa procentowa	Założone odchylenia		Wpływ na zysk przed opodatkowaniem		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		Razem	
	31/12/2013	31/12/2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
WIBOR	+0,5 p.p.	+0,5 p.p.	(9)	(10)	(3)	(2)	(12)	(12)
LIBOR	+0,5 p.p.	+0,5 p.p.	(13)	(18)	14	7	1	(11)
EURIBOR	+0,5 p.p.	+0,5 p.p.	(12)	(11)	75	33	63	22
			(34)	(39)	86	38	52	(1)
WIBOR	-0,5 p.p.	-0,5 p.p.	9	10	4	2	13	12
			9	10	4	2	13	12

Powyższe odchylenia stóp procentowych skalkulowano na podstawie obserwacji średnich wahań stóp procentowych w bieżącym i w poprzednim rocznym okresie sprawozdawczym.

Niski poziom stóp procentowych EURIBOR i LIBOR zarówno na koniec 2013 roku jak i 2012 roku oraz prognozy rynkowe spowodowały, że Grupa nie uwzględniła w analizie wrażliwości wariantu obniżenia stóp procentowych EURIBOR i LIBOR. Ponadto Grupa nie uwzględniła w analizie wrażliwości wariantu stopy procentowej PRIBOR, VILIBOR oraz LIBOR CAD ze względu na nieistotny wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku, wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w skali rocznej.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej.

W przypadku instrumentów pochodnych w analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalnie możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

35.6.2. Ryzyko płynności i kredytowe

Poprzez ryzyko płynności finansowej rozumie się utratę zdolności spółki do terminowego regulowania bieżących zobowiązań.

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej) wynosił odpowiednio 1,5 i 1,7.

Celem procesu zarządzania ryzykiem płynności finansowej jest zapewnienie bezpieczeństwa i stabilizacji finansowej Grupy, a podstawowym narzędziem ograniczającym powyższe ryzyko jest bieżący przegląd dopasowania terminów zapadalności aktywów i pasywów. Dodatkowo Grupa ORLEN realizuje politykę dywersyfikacji źródeł finansowania oraz wykorzystuje szereg narzędzi dla efektywnego zarządzania płynnością.

Największy udział w finansowaniu Grupy ORLEN ma sektor bankowy zapewniający finansowanie w formie kredytów konsorcyjnych (stanowiących trzon finansowania) oraz kredytów bilateralnych (kredyty w rachunku bieżącym, linie wielocelowe, kredyty inwestycyjne) o zróżnicowanej strukturze zapadalności.

Mając na uwadze coraz bardziej restrykcyjne uregulowania dotyczące pozyskiwania długoterminowego finansowania bankowego Grupa korzysta dodatkowo z dwóch programów emisji obligacji umożliwiających wykorzystanie zasobów poza rynkiem bankowym.

Obligacje emitowane w ramach Programu realizowanego od 2007 roku mogą być nabywane przez instytucje finansowe i przedsiębiorstwa. Powyższy program jest również wykorzystywany do zarządzania kapitałem obrotowym w ramach Grupy ORLEN.

W 2013 roku uruchomiony został publiczny program emisji obligacji, skierowany do inwestorów detalicznych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu zawartych umów kredytowych wynosiło odpowiednio 18 237 mln PLN i 18 573 mln PLN. Do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku pozostało odpowiednio 11 315 mln PLN i 10 805 mln PLN.

Informacje w zakresie kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych przedstawiono w nocie 22.

W Grupie ORLEN funkcjonują 3 krajowe systemy koncentracji środków finansowych w PLN (cash pool), skupiające na dzień 31 grudnia 2013 roku 33 spółki Grupy ORLEN oraz międzynarodowy system koncentracji środków w walutach EUR, USD i PLN prowadzony dla PKN ORLEN oraz zagranicznych spółek Grupy ORLEN.

Grupa ocenia również ryzyko kredytowe związane z posiadanymi środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jako niskie, gdyż wszystkie podmioty, w których lokowane są środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Należą do nich banki krajowe oraz oddziały banków zagranicznych o krótkoterminowej wiarygodności kredytowej (rating) najwyższej jakości (96% zdeponowanych środków) oraz dobrej jakości (4% zdeponowanych środków).

Przez rating o najwyższej jakości rozumie się rating A-1 w agencji Standard & Poor's, F1 w agencji Fitch oraz Prime-1 w agencji Moodys, natomiast przez rating o dobrej jakości rozumie się rating A-2 oraz A-3 w agencji Standard & Poor's, F2 oraz F3 w agencji Fitch, Prime-2 oraz Prime-3 w agencji Moodys. Źródłem informacji o ratingach są publikacje na stronach internetowych banków.

Grupa ocenia ryzyko kredytowe, w odniesieniu do aktywów z tytułu dodatkowej wyceny instrumentów pochodnych, jako niskie, gdyż z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu krótkoterminowego oraz długoterminowego na poziomie inwestycyjnym nie niższym niż A.

Miara ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego ryzyka kredytowego dla poszczególnych klas aktywów finansowych, która odpowiada ich wartości księgowej. W celu zminimalizowania ryzyka Grupa na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku otrzymała gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe w wysokości odpowiednio 2 223 mln PLN oraz 1 626 mln PLN. Grupa dodatkowo przyjmuje od swoich odbiorców zabezpieczenie w postaci blokad środków na rachunkach bankowych, hipotek i weksli.

Grupa narażona jest na ryzyko kredytowe związane z gwarancjami udzielonymi na rzecz kontrahentów. Maksymalny poziom ekspozycji wynikającej z udzielonych gwarancji to kwota, którą Grupa zmuszona byłaby zapłacić w przypadku żądania wypłaty gwarancji przez kontrahenta. Kwota poręczeń i gwarancji dotyczących zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosła odpowiednio 508 mln PLN oraz 457 mln PLN. Dotyczyły one głównie: gwarancji i poręczeń należytego wykonania umowy, gwarancji celnych, wadialnych, gwarancji płatności.

W oparciu o analizy i prognozy Grupa określiła na koniec okresu sprawozdawczego prawdopodobieństwo zapłaty takich kwot jako niskie.

Ryzyko kredytowe związane jest z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawierane są transakcje sprzedaży. Grupa prowadząc działalność handlową we współpracy z klientami stosuje odroczone terminy płatności. Udzielenie kredytu kupieckiego obciążone jest ryzykiem związanym z nieuregulowaniem przez kontrahentów należności za dostarczone produkty i usługi.

Powyższe ryzyko w skali Grupy ORLEN jest częściowo ograniczone poprzez występowanie dużej liczby kontrahentów z kredytem kupieckim rozproszonych w różnych sektorach gospodarki krajowej i zagranicznej.

W celu zminimalizowania powyższego ryzyka stosowane są procedury przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego. Każdorazowo dokonywane są oceny sytuacji finansowej kontrahentów, sprawdzana jest ich wiarygodność i wypłacalność. Nieodłącznym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym realizowanego w Grupie jest bieżący przegląd rotacji należności. Grupa przyjmuje różne formy prawne zabezpieczenia wierzytelności (hipoteki, gwarancje, poręczenia, blokady środków na rachunku bankowym, kaucje, weksle). Dla klientów, którym udzielany jest kredyt kupiecki w początkowym okresie współpracy obowiązującą formą płatności jest przedpłata lub gotówka. Grupa sporządza zestawienia struktury wiekowej należności co ogranicza problemy braku terminowego regulowania należności przez kontrahentów.

W celu ograniczenia ryzyka niewypłacalności klientów Grupa dodatkowo ubezpiecza część należności w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego.

W oparciu o analizę należności dokonano podziału kontrahentów:

- I grupa – kontrahenci z dobrą lub bardzo dobrą historią współpracy w danym roku;
- II grupa – pozostali kontrahenci.

Podział należności nieprzeterminowanych według opisanego powyżej kryterium

	Nota	31/12/2013	31/12/2012
Grupa I		4 945	5 404
Grupa II		1 061	887
	14, 17	6 006	6 291

Analiza wiekowa przeterminowanych należności krótkoterminowych, dla których na koniec okresu sprawozdawczego nie nastąpiła utrata wartości

	Nota	31/12/2013	31/12/2012
Do 1 miesiąca		419	623
Od 1 do 3 miesięcy		25	31
Od 3 do 6 miesięcy		9	13
Od 6 do 12 miesięcy		4	8
Powyżej roku		69	76
	14, 17	526	751

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych

31 grudnia 2013 rok

	Nota	do 1 roku	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość księgowa
Dłużne papiery wartościowe	22.3	74	145	807	1 022	2 048	1 718
obligacje o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		74	145	807	1 022	2 048	1 718
Kredyty – wartość niezdyskontowana	22.1	978	4 978	1	–	5 957	5 795
Pożyczki – wartość niezdyskontowana	22.2	–	1	–	–	1	1
Leasing finansowy	24,25	30	33	13	27	103	30
Dostawy i usługi	25	9 798	–	–	–	9 798	9 798
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	877	1	–	–	878	877
Instrumenty zabezpieczające – wartość niezdyskontowana	24,27	106	(15)	(37)	(26)	28	140
wymiana środków pieniężnych brutto		(4)	(17)	(36)	(24)	(81)	29
swapy walutowo-procentowe	24	(4)	(17)	(36)	(24)	(81)	29
wymiana środków pieniężnych netto		110	2	(1)	(2)	109	111
swapy procentowe	27	6	2	(1)	(2)	5	7
forwardy walutowe	27	60				60	60
swapy towarowe	27	44				44	44
Pozostałe	24,25	202	–	–	–	202	202
		12 065	5 143	784	1 023	19 015	18 561

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych cd.

31 grudnia 2012 rok

	Nota	do 1 roku	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość księgowa
Dłużne papiery wartościowe	22.3	432	134	135	1 101	1 802	1 378
obligacje o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		77	134	135	1 101	1 447	1 023
obligacje o stałym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana		355	–	–	–	355	355
Kredyty – wartość niezdyskontowana	22.1	1 069	1 224	5 739	10	8 042	7 594
Pożyczki – wartość niezdyskontowana	22.2	–	1	–	–	1	1
Leasing finansowy	24,25	27	42	12	21	102	102
Dostawy i usługi	25	8 815	–	–	–	8 815	8 815
Zobowiązania inwestycyjne	24,25	643	–	–	–	643	643
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające – wartość niezdyskontowana	24,27	156	(16)	(27)	(48)	65	195
wymiana środków pieniężnych brutto		(22)	(22)	(27)	(48)	(119)	18
swapy walutowo-procentowe	24,27	(22)	(22)	(27)	(48)	(119)	18
wymiana środków pieniężnych netto		178	6	–	–	184	177
swapy procentowe	24,27	61	6	–	–	67	61
forwardy walutowe	27	17	–	–	–	17	17
swapy towarowe	27	100	–	–	–	100	99
Pozostałe	24,25	201	18	–	–	219	219
		11 343	1 403	5 859	1 084	19 689	18 947

Dla swapów walutowo-procentowych poziomy współczynników dyskonta powodują, że wycena przed zdyskontowaniem jest aktywem finansowym, a po zdyskontowaniu staje się zobowiązaniem finansowym.

36. Ustalenie wartości godziwej

31 grudnia 2013 rok

	Nota	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Hierarchia wartości godziwej	
				Poziom 1	Poziom 2
Aktywa finansowe					
Pożyczki udzielone	14,18	11	11	–	11
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	277	277		277
		288	288	–	288
Zobowiązania finansowe					
Dłużne papiery wartościowe	22.3	1 718	1 718	–	1 718
Kredyty	22.1	5 795	5 803	–	5 803
Pożyczki	22.2	1	1	–	1
Leasing finansowy	24,25	103	105	–	105
Instrumenty zabezpieczające	24,27	140	140	–	140
		7 757	7 767	–	7 767

31 grudnia 2012 rok

	Nota	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Hierarchia wartości godziwej	
				Poziom 1	Poziom 2
Aktywa finansowe					
Akcje notowane	13,18	1	1	1	–
Pożyczki udzielone	14,18	285	285	–	285
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	14,18	98	98		98
		384	384	1	383
Zobowiązania finansowe					
Dłużne papiery wartościowe	22.3	1 378	1 379		1 379
Kredyty	22.1	7 594	7 595	–	7 595
Pożyczki	22.2	1	1	–	1
Leasing finansowy	24,25	102	93	–	93
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	24,27	195	195	–	195
		9 270	9 263	–	9 263

Dla pozostałych klas aktywów i zobowiązań finansowych przedstawionych w notce 35.1 wartość godziwa odpowiada ich wartości księgowej.

36.1. Metody wyceny do wartości godziwej (hierarchia wartości godziwej)

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych notowanych na aktywnych rynkach ustalana jest na podstawie notowań rynkowych (tzw. Poziom 1). W pozostałych przypadkach, wartość godziwa jest ustalana na podstawie innych danych dających się zaobserwować bezpośrednio lub pośrednio (tzw. Poziom 2), lub danych nieobserwowalnych (tzw. Poziom 3).

Grupa wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe forward i zmienności dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną.

Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot i odpowiedniej terminowej stopy procentowej dla waluty obcej w stosunku do PLN.

Instrumenty pochodne wykazywane są jako aktywa, w przypadku gdy ich wycena jest dodatnia oraz jako zobowiązania, w przypadku wyceny ujemnej. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są odnoszone w zysk lub stratę okresu sprawozdawczego.

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego Grupa nie dokonywała zmian metod wyceny instrumentów pochodnych.

Zobowiązania finansowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania z tytułu kredytów, zobowiązania oraz należności z tytułu pożyczek oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy zastosowaniu stóp dyskontowych obliczonych na podstawie rynkowych stóp procentowych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku na bazie kwotowań 1–miesięcznych, 3–miesięcznych i 6–miesięcznych powiększonych o marżę właściwą dla poszczególnych instrumentów finansowych. Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 w większości zastosowano kwotowania 1–miesięczne.

	31/12/2013	31/12/2012
WIBOR	2,6100%	4,2100%
EURIBOR	0,2160%	0,1090%
LIBOR USD	0,1677%	0,2087%
PRIBOR	0,2900%	0,3300%
LIBOR CAD	1,2217%	–
VILIBOR	0,2800%	0,5100%

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała nienotowane akcje/udziały w spółkach, dla których nie było możliwe wiarygodne ustalenie wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach. Wartości akcji i udziałów ujęte zostały w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej za 2013 rok oraz 2012 rok w kwocie 40 mln PLN według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec okresu sprawozdawczego nie ma wiążących decyzji w zakresie sposobu i terminu zbycia tych aktywów.

W okresie sprawozdawczym i w okresie porównawczym w Grupie nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej.

37. Leasing

37.1. Grupa jako leasingobiorca

Leasing operacyjny

Grupa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku nieodwoływalne umowy leasingu operacyjnego.

Umowy leasingowe o charakterze operacyjnym (dzierżawa, najem) dotyczą głównie zbiorników, stacji paliw, środków transportu i sprzętu komputerowego. Przedmiotowe umowy zawierają klauzule dotyczące warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych. W większości przypadków istnieje możliwość przedłużenia umowy.

Łączna wartość opłat z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego ujętych jako koszty okresu w 2013 roku i w 2012 roku wyniosła odpowiednio (86) mln PLN i (119) mln PLN.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego:

	31/12/2013	31/12/2012
do 1 roku	78	77
od 1 roku do 5 lat	256	267
powyżej 5 lat	554	652
	888	996

Dodatkowe informacje dotyczące prawa wieczystego użytkowania gruntów w leasingu operacyjnym przedstawiono w nocie 10.

Leasing finansowy

Grupa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku umowy leasingowe o charakterze finansowym.

W zawartych umowach leasingowych obowiązują ogólne warunki leasingu finansowego, nie ma klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych, istnieje możliwość zakupu przedmiotu leasingu oraz ewentualność ich przedłużenia.

	Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych		Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych	
	Nota	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013
do 1 roku		30	27	34
od 1 roku do 5 lat		46	54	55
powyżej 5 lat		27	21	33
	24,25	103	102	122
				119

Różnica pomiędzy łączną kwotą przyszłych minimalnych opłat leasingowych, a ich wartością bieżącą wynika z dyskontowania opłat leasingowych za pomocą właściwej dla danej umowy stopy procentowej.

Wartość księgowa netto dla każdej grupy rzeczowych aktywów trwałych w leasingu finansowym:

	31/12/2013	31/12/2012
Rzeczowe aktywa trwałe	155	153
Budynki i budowle	37	27
Urządzenia techniczne i maszyny	58	47
Środki transportu	59	77
Pozostałe	1	2

Ujawnienia wynikające z MSSF 7 dotyczące leasingu finansowego są ujęte w nocie 35.1.

37.2. Grupa jako leasingodawca

Leasing operacyjny

Grupa jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku nie posiadała istotnych nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego.

Leasing finansowy

Grupa jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2013 i na dzień 31 grudnia 2012 roku nie posiadała umów leasingowych o charakterze finansowym.

38. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych wraz z kosztami finansowania zewnętrznego poniesionych w 2013 roku oraz w 2012 roku wynosiła odpowiednio 2 509 mln PLN i 2 034 mln PLN, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska odpowiednio 258 mln PLN i 114 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów inwestycyjnych wyniosła odpowiednio 1 998 mln PLN i 1 961 mln PLN.

39. Zobowiązania warunkowe

Spolana a.s. prowadzi produkcję chloru przy wykorzystaniu elektrolizy rtęciowej. W przypadku zaprzestania produkcji, spółka jest zobowiązana do przedstawienia programu rekultywacji po zakończeniu wykorzystywania środków trwałych. W dniu 9 września 2013 roku, w toku postępowania administracyjnego Spolana a.s. otrzymała zgodę Śródkowoczeskiego Urzędu Regionalnego na wydłużenie z końca 2014 roku do dnia 30 czerwca 2017 roku pozwolenia zintegrowanego dopuszczającego eksploatację obecnej instalacji elektrolizy. Jednocześnie spółka będzie zobowiązana do wdrożenia zmian technologicznych w ciągu produkcyjnym do 31 marca 2017 roku.

40. Inne ujawnienia

Zabezpieczenia akcyzowe i akcyza od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszonego poboru wynosiły na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku odpowiednio 1 652 mln PLN i 1 730 mln PLN.

41. Informacje o podmiotach powiązanych

41.1. Informacje o istotnych transakcjach zawartych przez spółki lub jednostki zależne z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W 2013 roku i w 2012 roku w Grupie nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

41.2. Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami

W 2013 roku i w 2012 roku spółki Grupy nie udzieliły osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń oraz nie zawarto z nimi innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz Jednostki Dominującej i jednostek z nią powiązanych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku nie wystąpiły pożyczki udzielone przez spółki Grupy osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim.

W 2013 roku i w 2012 roku nie wystąpiły istotne transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami.

41.3. Transakcje kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy ORLEN z podmiotami powiązanymi

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku kluczowy personel kierowniczy Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy nie wykazał w złożonych oświadczeniach sald należności i zobowiązań z podmiotami powiązanymi. Transakcje związane z zakupem i sprzedażą nie zostały zaprezentowane ze względu na ich nieistotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

41.4. Transakcje oraz stan rozrachunków spółek Grupy ORLEN z podmiotami powiązanymi

	Jednostki współkontrolowane		Jednostki stowarzyszone		Razem	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Sprzedaż	1 966	1 905	66	69	2 032	1 974
Zakupy	(539)	(606)	(49)	(44)	(588)	(650)

	Jednostki współkontrolowane		Jednostki stowarzyszone		Razem	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	358	404	19	11	377	415
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	231	252	11	8	242	260

Powyższe transakcje z podmiotami powiązanymi obejmują głównie sprzedaż i zakupy produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz sprzedaż i zakupy usług remontowych, transportowych i innych. Transakcje sprzedaży i zakupu z podmiotami powiązanymi dokonywane były na warunkach rynkowych.

Udzielone w Grupie poręczenia i gwarancje jednostkom zależnym na rzecz podmiotów trzecich wyniosły na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku odpowiednio 2 403 mln PLN oraz 2 346 mln PLN. Dotyczyły one terminowego regulowania zobowiązań przez jednostki zależne.

42. Świadczenia łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz pozostałym członkom kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy ORLEN zgodnie z MSR 24

Świadczenia dla Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałego kluczowego personelu kierowniczego obejmują krótkoterminowe świadczenia pracownicze, świadczenia po okresie zatrudnienia, pozostałe świadczenia długoterminowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy wypłacone, należne lub potencjalnie należne w okresie.

	2013	2012
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki	12	12
Wynagrodzenia i inne świadczenia	6	7
Premia wypłacona za rok poprzedni	6	4
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki pełniących funkcje w latach poprzednich ¹	—	1
Premia potencjalnie należna Członkom Zarządu Spółki, do wypłaty w roku kolejnym ²	5	6
Wynagrodzenia należne Członka Zarządu, do wypłaty w roku kolejnym ³	1	1
Wynagrodzenia i inne świadczenia członków kluczowego personelu kierowniczego	179	182
Pozostały kluczowy personel kierowniczy Spółki	34	31
Kluczowy personel kierowniczy spółek zależnych Grupy Kapitałowej	145	151
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki	1	1

1) wypłacone wynagrodzenia z tytułu zakazu konkurencji oraz wypłacona premia za rok poprzedni
2) wysokość premii została oszacowana na podstawie prognozy realizacji celów przez Członków Zarządu na rok 2013
3) wynagrodzenia z tytułu należnej odprawy

42.1. Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego Grupy ORLEN

Od stycznia 2013 roku nastąpiła aktualizacja systemu premiowania dla Rady Koncernu i Dyrektorów bezpośrednio podległych Członkom Zarządu PKN ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk w Grupie ORLEN. Zmiany miały na celu powiązanie systemu premiowania z nowym systemem Wartości Koncernu oraz dalsze zwiększenie elastyczności i motywacyjnego charakteru premii.

Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych Zarządowi PKN ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk mają wspólne podstawowe cechy.

Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są spójne z Wartościami Koncernu, promują współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami i motywują do osiągania najlepszych wyników w skali Grupy ORLEN.

Postawione cele mają charakter jakościowy i ilościowy, a rozliczane są po zakończeniu roku, którego dotyczą na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania. Regulamin daje ponadto możliwość wyróżnienia pracowników, którzy mają wyjątkowy wkład w wyniki osiągane przez Grupę ORLEN.

42.2. Wynagrodzenia związane z zakazem konkurencji i rozwiązaniem umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Zgodnie z umowami Członkowie Zarządu PKN ORLEN zobowiązani są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześć- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych. Ponadto umowy przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy na skutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześć- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

W przypadku pozostałych spółek Grupy Członkowie Zarządu standardowo zobowiązani są od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej przez okres 6 miesięcy. W tym okresie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 50% sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatne w 6 równych ratach miesięcznych. Natomiast odprawa z tytułu odwołania z zajmowanego stanowiska wynosi standardowo trzy- lub sześciokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

43. Wynagrodzenie wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Grupy ORLEN była KPMG Audyt Sp. z o.o. Zgodnie z podpisaną umową zawartą w dniu 30 maja 2005 roku z późniejszymi aneksami KPMG Audyt Sp. z o.o. wykonywała oraz wykona przeglądy śródroczne i badanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy 2005–2014.

	2013	2012
Wynagrodzenie KPMG Audyt Sp. z o.o. w odniesieniu do Jednostki Dominującej	4	2
Badanie rocznych sprawozdań finansowych: PKN ORLEN oraz Grupy ORLEN	1	1
Przeglądy sprawozdań finansowych	1	1
Usługi pokrewne	2	–
Wynagrodzenie spółek KPMG w odniesieniu do jednostek zależnych Grupy Kapitałowej	3	4
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	2	2
Przeglądy sprawozdań finansowych	1	2
	7	6

44. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji

Na dzień 31 grudnia 2013 roku spółki Grupy ORLEN były stroną w następujących istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej:

44.1. Postępowania, w których spółki z Grupy ORLEN są stroną pozwaną

44.1.1. Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych Emitenta

44.1.1.1. Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

Sprawa dotyczyła zapłaty odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem zarzucanych PKN ORLEN w pozwie przez Agrofert Holding a.s. czynów nieuczciwej konkurencji oraz rzekomo bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert Holding a.s., w związku z nabyciem przez PKN ORLEN akcji spółki UNIPETROL a.s.

Wyrokiem z dnia 21 października 2010 roku Trybunał Arbitrażowy w Pradze oddalił w całości powództwo Agrofert Holding a.s. przeciwko PKN ORLEN o zapłatę 2 945 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada 19 464 mln CZK) wraz z odsetkami oraz zobowiązał Agrofert Holding a.s. do pokrycia kosztów postępowania poniesionych przez PKN ORLEN. Orzeczenie Trybunału Arbitrażowego z 21 października 2010 roku zakończyło ostatnie z czterech postępowań arbitrażowych zainicjowanych przez Agrofert Holding a.s.

W dniu 3 października 2011 roku PKN ORLEN otrzymał z sądu powszechnego w Pradze (Republika Czeska) skargę o uchylenie Sądu Arbitrażowego przy Czeskiej Izbie Gospodarczej i Czeskiej Izbie Rolnej w Pradze wydanego dnia 21 października 2010 roku. Po przeprowadzeniu postępowania sądowego skarga ta została oddalona przez sąd w Pradze wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014 roku.

PKN ORLEN uważa, że rozstrzygnięcia zawarte w wyroku Sądu Arbitrażowego z dnia 21 października 2010 roku oraz w wyroku sądu powszechnego w Pradze z dnia 24 stycznia 2014 roku są słuszne i podjęcie wszelkie niezbędne środki prawne w celu utrzymania ich w mocy. Agrofert może zaskarżyć wydany przez sąd wyrok, w terminie 15 dni od otrzymania jego uzasadnienia. Uzasadnienie wyroku nie zostało dotychczas doręczone do PKN ORLEN.

44.1.2. Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta

44.1.2.1. Postępowania podatkowe

W wyniku przeprowadzonego przez Urząd Celny postępowania, ustalono zobowiązania podatkowe z tytułu podatku akcyzowego za okres maj – wrzesień 2004 roku w kwocie około 100 mln PLN. Rafineria Trzebinia S.A. złożyła odwołanie od przedmiotowych decyzji. W grudniu 2005 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie (Dyrektor IC) utrzymał w mocy decyzje organu pierwszej instancji. Spółka złożyła skargę na wyżej wymienione decyzje. Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny (WSA) przychylił się do skargi wniesionej przez Rafinerię Trzebinia S.A., uchylając decyzje Dyrektora IC.

maj-sierpień 2004

W dniu 25 września 2009 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie (organ pierwszej instancji) wydał decyzje zwiększające zobowiązania z tytułu podatku akcyzowego za miesiące maj – sierpień 2004 roku o kwotę około 80 mln PLN. W dniu 14 października 2009 roku Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się od powyższych decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie. W dniu 22 stycznia 2010 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie uchylił decyzje organu pierwszej instancji w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

W dniu 23 marca 2011 roku Naczelnik Urzędu Celnego zawiesił postępowania. Rafineria Trzebinia S.A. wniosła do WSA w Krakowie skargi na decyzje Dyrektora Izby Celnej. W dniu 20 kwietnia 2011 roku WSA oddalił skargi Rafinerii Trzebinia S.A. W dniu 29 czerwca 2011 roku spółka złożyła do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) skargę kasacyjną od wyroku WSA. W dniu 20 marca 2013 roku NSA oddalił skargę kasacyjną. W dniu 3 lipca 2013 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie wydał postanowienia, na bazie których podjęte zostały postępowania w sprawie określenia wysokości podatku akcyzowego za okres maj-sierpień 2004 roku. Rafineria Trzebinia S.A. oczekuje na decyzje określające zobowiązania za miesiące maj – sierpień 2004. Dyrektor Urzędu Celnego w Krakowie przedłużył termin na wydanie decyzji do dnia 7 maja 2014 roku.

Grupa utworzyła w 2013 roku rezerwę na szacowane skutki powyższych decyzji.

wrzesień 2004

W dniu 16 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) w Warszawie w zakresie podatku akcyzowego za miesiąc wrzesień 2004 roku, którą NSA wyrokiem w dniu 25 sierpnia 2009 roku oddalił. Postępowanie powróciło na etap postępowania w Urzędzie Celnym. W dniu 24 listopada 2010 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie ponownie wydał decyzję określającą zobowiązanie z tytułu podatku akcyzowego za wrzesień 2004 roku w kwocie 38 mln PLN. W dniu 15 grudnia 2010 roku Rafineria Trzebinia S.A. wniosła odwołanie od powyższej decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie.

W dniu 9 maja 2011 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wydał decyzję utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Celnego. W dniu 19 maja 2011 roku Rafineria Trzebinia S.A. złożyła skargę do WSA w Krakowie na decyzję Dyrektora Izby Celnej, a w dniu 13 czerwca 2011 roku uzupełnienie tej skargi.

W dniu 25 stycznia 2012 roku WSA w Krakowie oddalił skargę Rafinerii Trzebinia S.A. i wydał wyrok podtrzymujący decyzję Dyrektora Izby Celnej w Krakowie w zakresie zobowiązania w podatku akcyzowym w wysokości 38 mln PLN za miesiąc wrzesień 2004 roku. W dniu 28 marca 2012 roku spółka złożyła skargę kasacyjną do NSA od wyżej wskazanego wyroku WSA. W dniu 7 października 2013 roku NSA oddalił skargę Rafinerii Trzebinia S.A.

Zobowiązanie z tytułu podatku za wrzesień 2004 roku będące przedmiotem sporu było objęte rezerwą utworzoną w latach ubiegłych. Rafineria Trzebinia S.A. uregulowała całość zobowiązania. Tym samym sprawa podatku akcyzowego za wrzesień 2004 roku została zakończona.

44.1.2.2. Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGIA – OPERATOR S.A. (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego PKN ORLEN uczestniczy w dwóch postępowaniach sądowych dotyczących rozliczenia opłaty systemowej z ENERGIA – OPERATOR S.A. Kwestię będącą przedmiotem postępowań sądowych, reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną. Powyższe rozporządzenie zgodnie z § 36 zmieniło sposób rozliczania opłaty systemowej stanowiącej składnik opłaty przesyłowej wprowadzając zgodnie z § 37 możliwość innego sposobu ustalenia tej opłaty.

– Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest stroną pozwaną

Przedmiotem postępowania sądowego jest rozliczenie spornej opłaty systemowej, za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. Obowiązek rozliczenia opłaty przesyłowej wynika z umowy pomiędzy ENERGIA – OPERATOR S.A. a PKN ORLEN w sprawie sprzedaży energii elektrycznej, która zawarta została bez rozstrzygnięcia kwestii rozliczeń spornych, dotyczących opłaty systemowej.

W 2003 roku ENERGIA – OPERATOR S.A. zawezwał PKN ORLEN do próby ugodowej w trybie pojednawczym, a następnie pozwał PKN ORLEN. W 2004 roku Sąd wydał nakaz zapłaty należności z tytułu tak zwanej opłaty systemowej przez PKN ORLEN na rzecz ENERGIA – OPERATOR S.A. w wysokości 46 mln PLN. W sprzeciwie od nakazu zapłaty PKN ORLEN wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy wydał w przedmiotowej sprawie wyrok i oddalił powództwo ENERGA – OPERATOR S.A. w całości oraz zasądził na rzecz PKN ORLEN zwrot kosztów postępowania. We wrześniu 2008 roku ENERGA – OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku. Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji ENERGA – OPERATOR S.A. w dniu 10 września 2009 roku zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2008 roku i zasądził zapłatę przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA – OPERATOR S.A. kwoty 46 mln PLN powiększonej o odsetki ustawowe i zwrot kosztów postępowania. W dniu 30 września 2009 roku PKN ORLEN dokonał zapłaty. W dniu 4 lutego 2010 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną, która została przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania.

W dniu 28 stycznia 2011 roku Sąd Najwyższy po przeprowadzeniu rozprawy kasacyjnej uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny. W marcu 2011 roku ENERGA – OPERATOR S.A. dokonała zwrotu części zapłaconej przez PKN ORLEN kwoty w wysokości 30 mln PLN. Wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2011 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu I instancji i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania do Sądu Okręgowego w Warszawie.

W dniu 28 listopada 2011 roku ENERGA – OPERATOR S.A. dokonała na rzecz PKN ORLEN zapłaty kwoty 46 mln PLN, tytułem zwrotu dalszej części kwoty zapłaconej przez PKN ORLEN na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 września 2009 roku.

W toku ponownego rozpoznania sprawy odbyły się rozprawy sądowe w dniach 30 kwietnia 2012 roku i 19 listopada 2012 roku. Została sporządzona opinia przez biegłego sądowego w zakresie wyliczenia szkody. W dniach 2 lipca i 21 listopada 2013 roku odbyły się kolejne rozprawy przed Sądem Okręgowym w Warszawie, na których analizowane były kwestie dowodowe. Sąd wyznaczył termin następnej rozprawy na 31 marca 2014 roku.

– Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest interwenientem ubocznym

W 2004 roku PKN ORLEN został wezwany przez sąd w charakterze przypozywanego w sprawie z powództwa PSE – Operator S.A. (następcy prawnego PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., działającej uprzednio pod nazwą Polskie Sieci Elektroenergetyczne) przeciwko ENERGA – OPERATOR S.A. Na posiedzeniu Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 4 lutego 2014 roku PSE – Operator S.A. i ENERGA – OPERATOR S.A. zawarły ugodę sądową w przedmiocie roszczeń objętych sporem, która zakończyła postępowanie sądowe w sprawie. Wobec zawarcia ugody Sąd Apelacyjny umorzył postępowanie w sprawie. Uгода nie skutkuje powstaniem zobowiązań dla PKN ORLEN, który był jedynie interwenientem ubocznym po stronie pozwanej.

44.1.2.3. Pozew I.P.-95 s.r.o. przeciwko UNIPETROL RPA s.r.o. o odszkodowanie

W dniu 23 maja 2012 roku UNIPETROL RPA s.r.o. otrzymał z Sądu Okręgowego w Ostrawie pozew spółki I.P.-95 s.r.o. o odszkodowanie związane ze złożeniem przez UNIPETROL RPA s.r.o. w listopadzie 2009 roku wniosku o ogłoszenie upadłości spółki I.P.-95 s.r.o. łączna wartość odszkodowania wynosi około 271 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada 1 789 mln CZK). UNIPETROL RPA s.r.o. jest jednym z ośmiu podmiotów pozwanych solidarnie o zapłatę wyżej wymienionej kwoty. W ocenie UNIPETROL RPA s.r.o. roszczenie jest bezpodstawne. Sprawa jest w toku przed Sądem Okręgowym w Ostrawie. Strony oczekują na wyznaczenie terminu pierwszej rozprawy.

44.2. Postępowania, w których spółki z Grupy ORLEN były stroną pozywającą

44.2.1. Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V.

W dniu 15 lipca 2009 roku PKN ORLEN złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej (ICC) wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego przeciwko Yukos International UK B.V. z siedzibą w Holandii w związku z transakcją nabycia akcji AB ORLEN Lietuva (dawniej AB Mazeikiu Nafta). Roszczenia PKN ORLEN dotyczą niezgodności ze stanem faktycznym niektórych oświadczeń Yukos International dotyczących sytuacji spółki AB ORLEN Lietuva na dzień zamknięcia transakcji nabycia przez PKN ORLEN akcji AB ORLEN Lietuva.

W dniu 14 września 2009 roku Yukos International złożył odpowiedź na wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego, w którym wniósł o oddalenie całości żądań PKN ORLEN oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. Podczas pierwszego posiedzenia Trybunału Arbitrażowego w Londynie PKN ORLEN i Yukos International uzgodniły m.in. harmonogram postępowania oraz zakres kompetencji Trybunału Arbitrażowego. Zgodnie z tym harmonogramem PKN ORLEN złożył w dniu 3 maja 2010 roku pozew, w którym dochodzi od Yukos International zapłaty kwoty 753 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada 250 mln USD) wraz z odsetkami oraz kosztami postępowania. Przedmiotowa kwota pieniężna zdeponowana została na rachunku zastrzeżonym, jako część ceny za akcje AB ORLEN Lietuva, w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń PKN ORLEN wobec Yukos International. W dniu 31 grudnia 2010 roku, Yukos International złożył odpowiedź na pozew, w którym uznał roszczenia PKN ORLEN za bezzasadne oraz wniósł o ich oddalenie w całości oraz zasądzenie na rzecz Yukos International zwrotu kosztów postępowania.

W dniu 29 kwietnia 2013 roku PKN ORLEN otrzymał wyrok Trybunału Arbitrażowego przy Międzynarodowej Izbie Handlowej (ICC) oddalający w całości roszczenia PKN ORLEN oraz zobowiązał PKN ORLEN do pokrycia kosztów postępowania poniesionych przez Yukos International. W dniu 28 maja 2013 roku PKN ORLEN złożył skargę do High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court (Wysoki Sąd Sprawiedliwości, Wydział Ławy Królowej, Sąd Handlowy) w Londynie o uchylenie wyżej wymienionego wyroku z dnia 15 kwietnia 2013 roku. W dniu 18 lipca 2013 roku PKN ORLEN otrzymał decyzję High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court oddalającą skargę PKN ORLEN. Tym samym sprawa została zakończona.

44.2.2 Postępowanie o naprawienie szkody poniesionej przez Rafinerię Trzebinia S.A.

Rafineria Trzebinia S.A. występuje jako oskarżyciel posiłkowy w sprawie karnej prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Krakowie dotyczącej nadużyć związanych z wykonaniem inwestycji – instalacji do estryfikacji olejów roślinnych, w wyniku których Rafineria Trzebinia S.A. miała ponieść szkodę szacowaną na 79 mln PLN. Akt oskarżenia w niniejszej sprawie wniesiony został w grudniu 2010 roku. Spółka złożyła wniosek o orzeczenie wobec oskarżonych obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody. W dniu 12 lutego 2013 roku sąd umorzył postępowanie. Spółka wniosła zażalenie na tę decyzję. Postanowieniem z dnia 21 maja 2013 roku Sąd Apelacyjny w Krakowie uchylił postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie o umorzeniu postępowania. W rezultacie w toku jest postępowanie przed sądem pierwszej instancji. Sąd Okręgowy w Krakowie stwierdził swą niewłaściwość i postanowił o przekazaniu sprawy do rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Chrzanowie. Oczekiwane jest wyznaczenie terminu rozprawy.

44.2.3. Postępowanie z powództwa Orlen Lietuva o naprawienie szkody z tytułu wypadku w Terminalu w Butingė

AB Orlen Lietuva jest stroną powodową w postępowaniu przeciwko RESORT MARITIME S.A., The London Steamship Owners' Mutual Insurance Association Limited, Sigma Tankers Inc., Cardiff Maritime Inc., Heidenreich Marine, Heidenreich Maritime Inc. oraz Heidmar Inc. o zapłatę odszkodowania za szkodę spowodowaną kolizją tankowca w infrastrukturę przeładunkową Terminala w Butingė w dniu 29 grudnia 2005 roku. Łączna kwota roszczenia wynosi około 72 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada około 60 mln LTL). Postępowanie toczy się w pierwszej instancji przed Sądem Okręgowym w Kłajpedzie. Do tej pory sąd nie wyznaczył kolejnych czynności procesowych.

44.2.4 Postępowania podatkowe

Spółka UNIPETROL RPA s.r.o., jako następca prawny CHEMOPETROL a.s., jest stroną w postępowaniu dotyczącym ustalenia ważności podatkowej ulgi inwestycyjnej na rok 2005. UNIPETROL RPA s.r.o. domaga się zwrotu podatku dochodowego zapłaconego przez CHEMOPETROL a.s. w 2006 roku za rok 2005 w związku z brakiem zastosowania ulgi inwestycyjnej. Wartość przedmiotu sporu wynosi około 49 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada około 325 mln CZK). W dniu 11 grudnia 2013 roku Sąd w Usti nad Labem (Czechy) wydał wyrok, w którym uchylił decyzje organów podatkowych dotyczące zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym UNIPETROL RPA s.r.o. w kwocie około 325 mln CZK.

44.2.5 Postępowanie arbitrażowe przeciwko Basell Europe Holding B.V.

W dniu 20 grudnia 2012 roku PKN ORLEN przesłał do Basell Europe Holdings B.V. wezwanie wszczynając postępowanie arbitrażowe ad hoc w związku z Umową Joint Venture zawartą w 2002 roku pomiędzy PKN ORLEN a Basell Europe Holdings B.V. PKN ORLEN dochodzi odszkodowania na rzecz swoją lub – w zależności od decyzji sądu – na rzecz Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. Odszkodowanie dotyczy ceny produktów Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o., które nabywa Basell Sales & Marketing Company B.V. (spółka powiązana z Basell Europe Holdings B.V. w rozumieniu wyżej wymienionej Umowy Joint Venture) dla celów ich dalszej odsprzedaży w swojej sieci. Postępowanie arbitrażowe toczy się w Londynie przed Trybunałem Arbitrażowym ad hoc. W dniu 10 czerwca 2013 roku Trybunał Arbitrażowy wydał Zarządzenie Proceduralne, w którym potwierdził ukonstytuowanie się Trybunału Arbitrażowego, a ponadto ustalił pierwszy, niepełny harmonogram postępowania arbitrażowego. W dniu 22 sierpnia 2013 roku PKN ORLEN złożył pozew przeciwko Basell Europe Holdings B.V. W dniu 1 listopada 2013 roku Basell Europe Holdings B.V. złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie roszczeń podniesionych przez PKN ORLEN. W dniu 27 lutego 2014 roku PKN ORLEN złożył swoje stanowisko w sprawie (Statement of Reply), w którym zostały zaktualizowane kwoty roszczeń zgłoszonych w pozwie w ten sposób, że PKN ORLEN wnosi m.in. o zasądzenie od Basell Europe Holdings B.V. rzecz Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. kwoty 124 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada 30 mln EUR) powiększonej o odsetki lub alternatywnie o zasądzenie od Basell Europe Holdings B.V. na rzecz PKN ORLEN kwoty 57 mln PLN z zastrzeżeniem, że kwoty mogą być zaktualizowane w toku postępowania arbitrażowego. Rozprawa zaplanowana jest w dniach 2-6 czerwca 2014 roku.

44.2.6. Postępowanie przeciwko Aon UK Limited

AB Orlen Lietuva wystąpiła jako powód w postępowaniu przeciwko Aon UK Limited, w którym domaga się odszkodowania za szkody poniesione z powodu nienależytego wykonania umowy o świadczenie usług brokerskich, w konsekwencji których AB Orlen Lietuva nie uzyskała pełnego odszkodowania za straty wynikłe z pożaru rafinerii z 2006 roku. Wartość roszczenia AB Orlen Lietuva wynosi od około 108 mln PLN do około 377 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada kwocie od około 36 mln USD do około 125 mln USD) w zależności od przyjętych metod kalkulacji, które będą przedmiotem badania w postępowaniu sądowym. Postępowanie toczy się w pierwszej instancji przed sądem w Wielkiej Brytanii. Trwa składanie przez strony pism zawierających oświadczenia świadków i opinie biegłych. Ostateczny termin rozprawy nie został wyznaczony.

45. Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie wystąpiły zdarzenia, które wymagałyby ujęcia w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

46. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało autoryzowane przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 25 marca 2014 roku.

Dariusz Krawiec
Prezes Zarządu

Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

Piotr Chelmiński
Członek Zarządu

Krzysztof Pater
Członek Zarządu

Marek Podstawa
Członek Zarządu

Rafał Warpechowski
Dyrektor Wykonawczy
ds. Planowania i Sprawozdawczości

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA

ul. Chemików 7, 09-411, Płock

Centrala:

tel.: (24) 256 00 00

(24) 365 00 00

fax: (24) 367 70 00

www.orlen.pl

Biuro w Warszawie

ul. Bielańska 12, 00-085 Warszawa

tel.: (22) 778 00 00

fax: (24) 367 70 00

Biuro Prasowe

tel.: (24) 256 92 92

(24) 256 92 93

(22) 77 80 109

(22) 77 80 110

(22) 77 80 091

e-mail: media@orlen.pl

Biuro Relacji Inwestorskich

tel.: (24) 256 81 80

fax: (24) 367 77 11

e-mail: ir@orlen.pl

Unipetrol a.s.

Na Pankráci 127

140 00 Praha 4

tel.: +42 225 001 444

fax: +42 225 001 447

e-mail: info@unipetrol.cz

AB ORLEN Lietuva

Juodeikiai

89467 Mažeikių r., Lietuva

tel.: +370 443 9 21 21

fax: +370 443 9 25 25

e-mail: post@orlenlietuva.lt

ORLEN Deutschland GmbH

Ramskamp 71-75

25337 Elmshorn

tel.: +49 (4121) 4750 - 0

fax: +49 (4121) 4750 - 4 3000

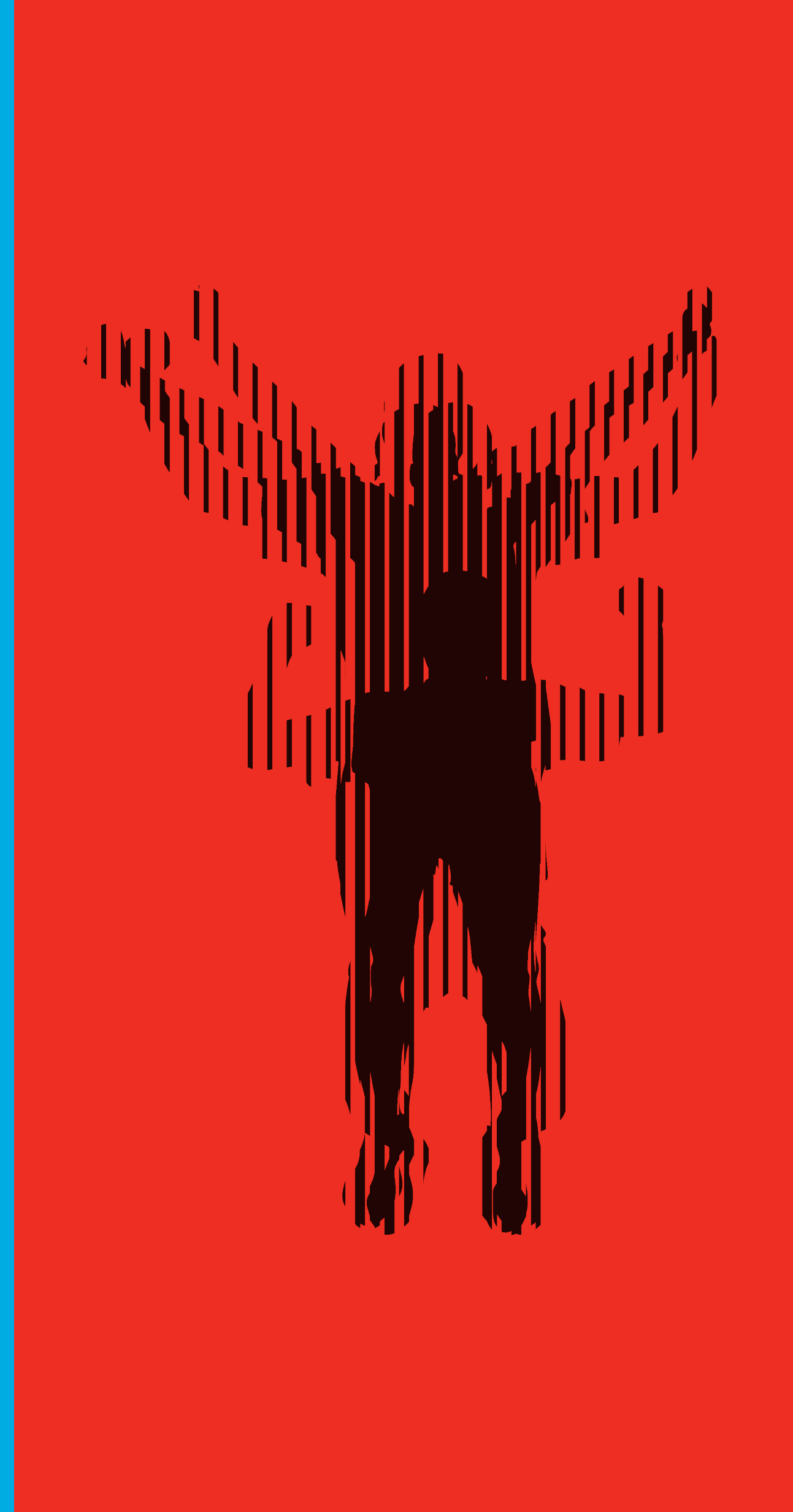
e-mail: info@orlen-deutschland.de

Raport Roczny wydrukowany jest
na papierze ekologicznym z certyfikatem FSC.

Etui do Raportu Roczego zostało wykonane z tworzywa PET,
do produkcji którego wykorzystano surowiec PTA
wyprodukowany w najnowocześniejszym w Europie
kompleksie petrochemicznym PX/PTA należącym do PKN ORLEN.

www.orklen.pl

Zobacz Raport Roczny 2013
w wersji on-line
www.raportroczny.orklen.pl